

Godišnji izveštaj 2024.

GODIŠNJI IZVEŠTAJ 2024.

Sadržaj

Najznačajniji finansijski pokazatelji	7
Pismo predsednika Upravnog odbora	8
Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora	10
Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor	12
Elementi strategije i planiranog razvoja Banke	22
Poslovanje sa stanovništvom i malim biznisom	24
Poslovanje sa privredom	36
Upravljanje sredstvima i investiciono bankarstvo	42
Aktivnosti istraživanja i razvoja	46
Sistem upravljanja rizicima	50
Događaji nakon datuma bilansa stanja	60
Nefinansijski izveštaj	62
Finansijski izveštaj	76
Organizaciona struktura	220
Mreža ekspozitura	222

Najznačajniji finansijski pokazatelji

Banca Intesa Beograd	U hiljadama dinara	
	2024.	2023.
BILANS USPEHA		
Neto dobitak po osnovu kamata	43.019.918	37.914.906
Neto dobitak po osnovu naknada i provizija	16.864.111	14.222.433
Dobitak pre oporezivanja	30.434.563	23.853.985
Porez na dobit	(3.682.663)	(2.832.246)
Neto dobitak od odloženih poreskih sredstava i obaveza	47.630	17.140
Dobitak posle oporezivanja	26.799.530	21.038.879
BILANS STANJA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	204.234.014	145.416.663
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	14.267	14.267
Hartije od vrednosti i potraživanja po osnovu derivata	93.133.301	57.803.217
Kredit i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija i komitenata	706.919.421	691.148.234
Investicije u zavisna društva	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema i investicione nekretnine	14.116.460	14.397.425
Ostala sredstva, tekuća i odložena poreska sredstva	9.641.396	16.048.875
Ukupna aktiva	1.029.258.331	926.028.153
Finansijske obaveze po osnovu derivata	8.731	1.586
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i drugim komitentima	871.328.416	778.140.758
Subordinirane obaveze	11.746.001	11.769.379
Rezervisanja	2.844.251	2.765.116
Ostale obaveze i tekuće poreske obaveze	18.894.191	22.533.113
Ukupno obaveze	904.821.590	815.209.952
Kapital	124.436.741	110.818.201
Ukupna pasiva	1.029.258.331	926.028.153
POKAZATELJI POSLOVANJA		
Dobitak pre oporezivanja / Ukupna aktiva	2,96%	2,58%
Dobitak pre oporezivanja / Ukupan kapital	24,46%	21,53%
Prihodi od kamata / Ukupna aktiva	5,46%	5,06%
Rashodi od kamata / Ukupna pasiva	1,28%	0,97%
Koeficijent adekvatnosti kapitala	19,90%	19,41%
Ukupna aktiva po zaposlenom	338.127	300.756
Broj zaposlenih	3.044	3.079

Pismo predsednika Upravnog odbora

Poštovani,

Godina za nama donela je niz izazova koji su presudno odredili društveno-ekonomski i politički ambijent na globalnom nivou - od intenziviranja geopolitičkih sukoba i političkih promena usled izbornih ciklusa u više od 60 zemalja širom sveta, preko progresivnog razvoja tehnologije i veštačke inteligencije, do privrednog rasta koji i dalje zaostaje za pretpandemijskim nivoima, upornih inflacionih pritisaka i oprezne relaksacije monetarnih uslova glavnih centralnih banaka sveta.

Uprkos turbulentnim kretanjima u međunarodnom okruženju, Srbija je završila godinu sa procenjenim privrednim rastom od 3,9 odsto po osnovu snažne domaće tražnje, daleko iznad nivoa od pre Covid pandemije, uz očuvanu makroekonomsku i finansijsku stabilnost. Inflacija je vraćena u ciljni koridor Narodne banke Srbije (NBS) na procenjenih 4,3 odsto zahvaljujući merama monetarne politike, usporavanju uvozne inflacije i smanjenim inflacionim očekivanjima, kreirajući uslove za postepeno popuštanje restriktivnosti monetarne politike. Zahvaljujući merama centralne banke, očuvana je stabilnost kursa dinara, a makroekonomska situacija je pozitivno uticala i na priliv stranih direktnih investicija koji je premašio istorijski maksimum od 5 milijardi evra. Povoljni ekonomski pokazatelji i otpornost na eksterne šokove doneli su Srbiji kreditni rejting na nivou investicionog ranga agencije Standard & Poor's,

koji predstavlja značajan stimulus za dalji privredni rast kroz privlačenje novih investicija i kapitala, ali i povoljnije uslove zaduživanja na inostranom tržištu.

Postepena relaksacija monetarnih politika Evropske centralne banke (ECB) i NBS u uslovima usporavanja inflacije, podržana ograničavanjem kamatnih stopa, kreirala je preduslove za oporavak kreditne aktivnosti na bankarskom tržištu Srbije. Ukupni krediti na kraju trećeg kvartala uvećani su za 7,8 odsto na međugodišnjem nivou na 3,4 milijarde dinara, pri čemu su krediti građanima ostvarili rast od 7,8 odsto, primarno vođeni gotovinskim i stambenim kreditima, dok su plasmani privredi povećani za 5 odsto, na prvom mestu usled rasta kredita za likvidnost i obrtna sredstva. Na strani depozita na kraju trećeg kvartala ostvaren je rast od 10,8 odsto u odnosu na isti period 2023. na 4,63 milijardi dinara, uz povećanje depozita i građana i privrede, koje govori o poverenju klijenata u stabilnost i snagu domaćeg bankarskog tržišta. Kvalitet aktive dostigao je rekordni nivo, sa udelom nenaplativih kredita u ukupnim plasmanima na istorijskom minimumu od 2,7 odsto na kraju trećeg kvartala, dok visoki nivo likvidnosti i adekvatnosti kapitala govore u prilog stabilnosti bankarskog sektora. Profitabilnost sektora dodatno je uvećana kao rezultat većih prihoda od kamata i prihoda od naknada i provizija, a rast prinosa na aktivu (ROA) na 3,1% i prinosa na kapital (ROE) na 22,3% dodatno svedoči o njegovoj finansijskoj snazi.

Sledeći strategiju organskog rasta, održivosti i tehnološke inovacije, uz apsolutnu usmerenost na potrebe i zadovoljstvo klijenata, Banca Intesa je i prethodne godine ostvarila rekordne rezultate poslovanja uprkos daljem jačanju tržišne konkurencije i nastavka procesa konsolidacije. Održali smo vodeću tržišnu poziciju sa udelom od 15,6 odsto u ukupnoj neto aktivi i 16,3 odsto u depozitima klijenata na kraju trećeg kvartala, uz rast učešća u ukupnom kapitalu i očuvani udeo u pogledu ukupnih plasmana. Stanje ukupnih kredita i depozita povećano je na bazi inoviranja ponude i njenog aktivnog prilagođavanja potrebama svih klijentskih grupa, uz dalju digitalizaciju servisa. Rast nove produkcije kredita nije pogoršao kvalitet aktive koji je ostao na visokom nivou zahvaljujući adekvatno uspostavljenom kreditnom procesu, proaktivnom upravljanju kreditnim portfoliom, efikasnom sistemu naplate, kao i posvećenosti rešavanju problema klijenata koji se suočavaju sa finansijskim poteškoćama. Istinska posvećenost diversifikovanim potrebama

svih klijentskih segmenata, uz efekte restriktivne monetarne politike, pozitivno je uticala i na naš bilans uspeha kroz rast neto dobiti pre oporezivanja od 46,5 odsto na kraju trećeg kvartala na međugodišnjem nivou.

Banka je tokom 2024. godine nastavila sa daljim razvojem i integracijom ESG principa u poslovne procese. Preduzet je čitav niz aktivnosti kako u oblasti daljeg razvoja i institucionalizacije upravljanja pre svega kroz osnivanje centralizovanog Odeljenja za ESG i uspostavljanja jasnih nadležnosti u okviru svih organizacionih delova, tako i kroz dalji razvoj praksi upravljanja rizicima i izveštavanja, inicijativa sa ciljem proširenja ponude proizvodima koji podstiču održivi razvoj i unapređenje pozicije osetljivih grupa, kao i angažovanjem sa zajednicom i klijentima kako bi se podigla svest i znanje u ovoj oblasti. Snažan rast proizvoda koji spadaju u ESG kategoriju uz produkciju od 260 miliona evra jasno pokazuju apsolutnu usmerenost na aktivnosti koje imaju za cilj unapređenje socijalnog i ekološkog aspekta društva.

Iz naše leaderske tržišne pozicije proističe važna uloga koju imamo u životu privrede i građana, ali ujedno i velika moralna obaveza i odgovornost za dobrobit celokupnog društva. Oslanjajući se na dugogodišnje iskustvo u podršci zajednici i praksu naše matične grupe, pokrenuli smo Intesa fondaciju filantropsku organizaciju kako bismo na još strukturisaniji i sistematičniji način odgovorili na aktuelne socijalne i ekološke izazove pružajući podršku najosetljivijim

društvenim grupama i projektima lokalne zajednice i postavljajući standarde filantropskog delovanja u domaćem bankarskom sektoru.

Na kraju, koristim priliku da zahvalim svim zaposlenima na velikom trudu, napornom radu i profesionalnosti kojom odgovaraju na potrebe klijenata, kao i na izuzetnoj posvećenosti koja je u osnovi svih dobrih rezultata koje ostvarujemo iz godine u godinu. Dodatno, zahvaljujem se i Izvršnom i Upravnom odboru na strateškom vođstvu i viziji koja usmerava naš rast, akcionarima na podršci i poverenju koje su nam ukazali, kao i klijentima koji nas uvek motivišu da idemo korak dalje. Naša posvećenost održivom rastu, digitalnim inovacijama i zadovoljstvu klijenata ostaće temelj naše strategije i u godini pred nama u kojoj obeležavamo veliki jubilej – dve decenije poslovanja u okviru grupe Intesa Sanpaolo. Nastavićemo da unapređujemo ponudu, investiramo u napredne tehnologije i jačamo odnose sa našim klijentima i partnerima kako bismo očuvali svoju ključnu poziciju u bankarskom sektoru uprkos dinamičnim promenama na tržištu i pružili snažan doprinos daljem privrednom rastu i ukupnom napretku društva.

Srdačno,
Draginja Đurić

Predsednik Upravnog odbora

Uvodna reč predsednika Izvršnog odbora

Poštovani,

Veliko mi je zadovoljstvo da vas obavestim da je 2024. za Banca Intesa bila još jedna godina očuvane leaderske pozicije i rekordnih poslovnih rezultata. I pored niza ekonomskih i monetarnih, ali i tehnoloških i regulatornih promena, uspehi smo da dodatno učvrstimo poziciju na čelu bankarskog sektora, generišemo vrednost za naše klijente, akcionare i zaposlene, a zajednici počeli da pružamo sistemsku podršku osnivanjem sopstvene fondacije. Naš uspeh potvrđuje poverenje 1,34 miliona klijenata, kao i najuglednija internacionalna priznanja za najbolju banku u Srbiji časopisa The Banker, Euromoney i Global Finance, koja smo jedini na domaćem tržištu poneli drugu godinu zaredom.

Posmatrano u širem kontekstu, 2024. je na globalnom planu protekla u znaku skromnog privrednog rasta, početka popuštanja monetarne restriktivnosti, eskalacije geopolitičkih sukoba, kao i izbornih ciklusa u Americi i velikom delu Evrope. Uprkos dinamičnom okruženju, Srbija je ostvarila relativno visok privredni rast vođen domaćom tražnjom i stabilne makroekonomske pokazatelje potvrđene investicionim kreditnim rejtingom, uz inflaciju koja je vraćena u granice cilja i opreznu relaksaciju monetarne politike. U takvim uslovima, domaći bankarski sektor je očuvao visoke pokazatelje likvidnosti i adekvatnosti kapitala, kreditna aktivnost je podstaknuta monetarnim ublažavanjem i ograničavanjem kamatnih stopa, a nivo nenaplativih plasmana snižen je na istorijski minimum.

Poslujući u ovako dinamičnom ambijentu, Banca Intesa je dodatno osnažila svoju leadersku tržišnu poziciju kroz organski rast, sa udelom od 15,6 odsto u neto aktivima i 16,3 odsto u depozitima na kraju trećeg kvartala, uz rast stanja kredita od 8,5 odsto i depozita od 10,8 odsto na kraju godine u odnosu na isti period 2023.

Širenje i unapređenje kvaliteta ponude omogućilo nam je da u delu poslovanja sa stanovništvom zabeležimo rast stanja kredita od 10,8 odsto na godišnjem nivou i ojačamo tržišni udeo u većini kreditnih proizvoda namenjenih ovom segmentu. Uvođenje stambenih kredita sa fiksnom kamatnom stopom uz ročnost do 20 godina, kao i apliciranja putem video sastanka doprinelo je povećanju produkcije ovih plasmana za preko 100 odsto u odnosu na 2023, dok je snažan ESG fokus rezultirao rastom produkcije ESG proizvoda koji je premašio 25 odsto. U isto vreme, ušli smo u nove tržišne niše i uveli platni račun prilagođen specifičnim potrebama mlađe populacije. Sa druge strane, i pored nižih pasivnih stopa kao posledice monetarne relaksacije uvećali smo stanje depozita za 10,8 odsto zahvaljujući unapređenju ponude kroz nove ročnosti ali i proizvode kojima smo građanima ponudili opciju istovremenog ulaganja u oročeni depozit i jedan od pet investicionih fondova pod upravljanjem društva Intesa Invest, čija je imovina premašila 600 miliona evra. Vodeća pozicija očuvana je i u delu kartičarstva, uz rast broja transakcija platnim karticama banke od 17 odsto i ostvarenog prometa od 18 odsto.

Prioritizacija kontinualne digitalizacije proizvoda i usluga i njihova aktivna promocija rezultirale su rastom broja korisnika i izvršenih transakcija, kao i plasmana proizvoda na digitalnim kanalima. Sa ciljem daljeg unapređenja korisničkog iskustva, uveden je niz novih funkcionalnosti uključujući apliciranje za stambeni kredit bez dolaska u banku, chat opciju sa savetnikom, mogućnost kupovine i prodaje investicionih jedinica Intesa Invest fondova, kao i platformu za trgovačke popuste sa personalizovanim ponudom. Dodatno, digitalnim izdavanjem kvalifikovanog elektronskog sertifikata ostvaren je ključni preduslov za dalju digitalizaciju procesa kroz povećanje limita za digitalne gotovinske kredite, uvođenje bespapirnog procesa u ekspoziturama, kao i razvoj koncepta ponude na daljinu. Pozitivni trendovi nastavljani su i u segmentu pravnih lica, reflektovani kroz rast broja klijenata i transakcija na digitalnim kanalima, uz uvođenje novih funkcionalnosti u okviru BizMobi aplikacije i njeno integrisanje sa CRM sistemom sa ciljem veće personalizacije usluge. Ambiciozna digitalna agenda nije umanjila napore da

se unapredi i modernizuje fizičko prisustvo kroz dalju transformaciju poslovne mreže u pretežno savetnički i prodajno usmerene ekspoziture sa unapređenim procesom rada i optimalnim geografskim prisustvom.

Odlični rezultati zabeleženi su i u poslovanju sa klijentima iz segmenta malog biznisa i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava (RPG), sa rekordnim stanjem kreditnog portfolia, koje je uvećano za 9 odsto na kraju godine u odnosu na 2023. Ostvarenja u delu malog biznisa temeljimo na proširenoj ponudi u koju su uključeni paketi platnih računa, dinamičnoj saradnji sa međunarodnim finansijskim institucijama, kao i izraženom akcenatu na digitalizaciju servisa i ESG finansiranje, dok su realizacija državnog programa subvenconisanog kreditiranja, kao i kreditnih i garantnih aranžmana doprineli uspešnom poslovanju sa RPG klijentima. Rast je ostvaren i na depozitnoj strani, uz međugodišnje povećanje stanja od 9 odsto.

Na planu poslovanja sa privredom, održali smo snažnu podršku ekonomskom rastu kroz olakšavanje pristupa izvorima finansiranja u saradnji sa internacionalnim finansijskim institucijama, razvoj i primenu inovativnih aplikativnih i digitalnih rešenja, kao i finansiranje ESG inicijativa koje je dostiglo 104 miliona evra. Dodatno, Banca Intesa je postala i prvi privatni investitor EBRD investicionog fonda osnovanog sa ciljem podrške kompanijama sa visokim razvojnim potencijalom u regionu Zapadnog Balkana. Kao rezultat svih aktivnosti, kreditni portfolio privrede uvećan je za 9 odsto u odnosu na prethodnu godinu, uz rekordni rast nove produkcije i učešće nenaplativih plasmana na istorijskom minimumu. I u delu depozita nastavljena je uzlazna trajektorija, sa povećanjem stanja od 17 odsto.

Rekordni poslovni dometi pozitivno su se reflektovali i na naš finansijski rezultat. Na kraju trećeg kvartala zauzeli smo vodeću tržišnu poziciju u pogledu neto prihoda od kamata i neto prihoda od naknada i

provizija, dok je neto profit pre oporezivanja uvećan za 46,5 odsto na međugodišnjem nivou na 22.6 milijarde dinara. Naša profitabilnost potvrđena je i prinosom na aktivu (ROA), koji je povećan na 3,2 odsto, i prinosom na kapital (ROE), koji je dostigao 26,1 odsto, dok odnos kredita i depozita od 75 odsto i pokazatelj adekvatnosti kapitala od 20,7 odsto govore u prilog naše visoke likvidnosti i kapitalizovanosti.

I pored svih poslovnih dostignuća, godinu je obeležilo pokretanje Intesa fondacije filantropske organizacije u partnerstvu sa matičnom grupom sa ciljem pružanja systemske i dugoročne podrške zajednici i rešavanja najkrupnijih socijalnih i ekoloških izazova. Za samo sedam meseci poslovanja, fondacija je donirala gotovo 800.000 evra zdravstvenim i obrazovnim institucijama širom zemlje i ponela priznanje dobrote Srpskog filantropskog foruma kao formalnu potvrdu doprinosa kreiranju inkluzivnog društva i podrške najugroženijim socijalnim kategorijama.

Želim da zahvalim svima onima koji su omogućili da ostvarimo strateške ciljeve - našim zaposlenima, klijentima, matičnoj grupi Intesa Sanpaolo, kao i članovima Upravnog i Izvršnog odbora. I u 2025, u kojoj ćemo obeležiti 20 godina poslovanja, bićemo usmereni na njihove interese i potrebe kroz dalje inoviranje ponude, ulaganje u održivost i primenu najsavremenijih digitalnih rešenja kako bismo dodatno unapredili sopstveno poslovanje, podržali održivi privredni rast i doprineli boljitku društva u celini.

S poštovanjem,

Darko Popović
Predsednik Izvršnog odbora

Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor

Makroekonomsko okruženje i bankarski sektor

- ▶ *Oslanjajući se na snažniju domaću tražnju, privredna aktivnost u Srbiji je u prva tri kvartala 2024. rasla po relativno visokoj prosečnoj stopi od 4%, nadmašivši u tom pogledu većinu evropskih zemalja;*
- ▶ *Inflacija je značajno oborena u odnosu na kraj prethodne godine, vrativši se u ciljni koridor NBS u maju, ali su uporna bazna inflacija i relativno visok rast cena usluga podgrevan rastom zarada, zaustavili dezinflatorni trend, postavši dominantan pokretač inflacije u drugoj polovini godine;*
- ▶ *Sa vraćanjem inflacije u granice cilja, Narodna banka Srbije je krenula sa popuštanjem restriktivnosti svoje monetarne politike, smanjivši referentnu kamatnu stopu tri puta do septembra, nakon čega je, u uslovima rastućih globalnih neizvesnosti, izraženih cenovnih pritisaka u okviru bazne inflacije kao i povećane ekspazivnosti fiskalne politike, opravdano ostala na nepromenjenom nivou od 5,75%;*
- ▶ *Srbija se po prvi put u istoriji našla među zemljama sa investicionim kreditnim rejtingom, nakon što joj je u oktobru agencija S&P dodelila rejting BBB-, zahvaljujući povoljnim ekonomskim pokazateljima, povećanoj otpornosti zemlje na spoljne šokove i stabilnim izgledima rasta.*

Iako je napravljen značajan napredak u naporima za oporavak od nekoliko vezanih kriza, godinu u kojoj je više od pola planete imalo izborne cikluse (uključujući i Sjedinjene Američke Države i Evropsku Uniju) svetska privreda završila je uz spor rast na globalnom nivou, velike geopolitičke tenzije i podele, kao i izraženu neizvesnost na koji način će političke promene u ključnim zemljama sveta oblikovati njihove ekonomske politike i buduće međunarodne trgovinske tokove.

Makroekonomsku sliku Srbije tokom 2024. godine u najvećoj meri su opredelili relativno visok rast privredne aktivnosti vođen domaćom tražnjom, povratak inflacije u ciljni raspon koji je omogućio oprezno popuštanje monetarne restriktivnosti, ali i izazovi u vidu naglog slabljenja eksterne pozicije zemlje i uporne bazne inflacije.

Srbija je u prva tri kvartala ostvarila prosečnu stopu rasta BDP-a od 4% međugodišnje, nadmašivši u tom pogledu većinu evropskih zemalja. Glavni pokretač rasta bila je visoka domaća tražnja, kojoj su podsticaj dali rast raspoloživog dohotka i tekući investicioni ciklus, podržan javnim i stranim direktnim investicijama (SDI). Izvozni sektor osetio je posledice slabije tražnje iz EU, posebno iz Nemačke, čije ekonomsko posustajanje, a posebno kriza u auto industriji, počinje da se odražava

i na naš prerađivački sektor. S druge strane, preveliko oslanjanje na domaću tražnju podstaklo je rast uvoza, koji je ubrzavao iz kvartala u kvartal, nepovoljno se odrazivši na deficit tekućeg platnog bilansa. I dok preliminarni podaci ukazuju da je priliv stranih direktnih investicija u 2024. bio rekordno visok, premašivši 5 milijardi evra, beleže se i rastući odlivi po osnovu SDI, koji dodatno opterećuju negativan spoljnotrgovinski bilans.

Trendovi na tržištu rada pokazuju blaga poboljšanja. Stopa aktivnosti, kao i formalna zaposlenost blago su porasle, a stopa nezaposlenosti spustila se nivo od 8,1% u trećem kvartalu. Prosečna zarada nastavila je da raste po dvocifrenim međugodišnjim nominalnim stopama rasta, dok su realne zarade u prvih deset meseci 2024. godine zabeležile visok jednocifren rast od 9,3%, koji je bio generisan i u privatnom i u javnom sektoru. Osim rasta minimalne zarade i povećanja plata u javnom sektoru, visok rast zarada podstiču negativni demografski trendovi i sve veći nedostatak kvalifikovane radne snage.

Međugodišnja inflacija značajno je oborena u prvoj polovini godine, pod uticajem restriktivne monetarne politike, globalnog slabljenja cenovnih pritisaka, kao i efekata visoke baze (naročito kod cena hrane), i od juna se nalazi ispod gornje granice ciljnog koridora NBS. Ipak, dezinflatorni trend je praktično zaustavljen, a nivo međugodišnje inflacije je u drugom delu godine nastavio da se kreće na relativno visokom nivou, u rasponu od 4,2% do 4,5%, pri čemu je domaća inflacija postala dominantna u njenoj strukturi. Bazna inflacija se sve vreme kretala iznad ukupne inflacije, signalizirajući da su cenovni pritisci u zemlji još uvek izraženi. Iako je Srbija značajno oborila ukupnu inflaciju u odnosu na kraj 2023. godine, ona je ipak ostala među najvišima u Evropi, uz uporno visok rast cena usluga, koji još uvek ne pokazuje znakove usporavanja.

Nakon perioda intenzivnog zaoštavanja, monetarna politika je počela sa opreznim popuštanjem čim se inflacija vratila u ciljni koridor NBS. Referentna kamatna stopa smanjena je tri puta za ukupno 75 baznih poena zaključno sa septembrom, i od tada se nalazi na nivou od 5,75%, dok su stope na kreditne i depozitne olakšice snižene, na 7% i 4,5%, respektivno. Zbog izraženih cenovnih pritisaka, centralna banka nije menjala referentnu stopu u poslednjem kvartalu godine, opravdano zadržavši oprezan stav imajući u vidu kako neizvesnosti u međunarodnom okruženju, tako

i otpornost bazne inflacije koja je veća od očekivane. Politika stabilnog kursa ostala je važan stub monetarne politike i tokom 2024. godine. Odgovarajući na preovlađujuće aprecijacijske pritiske na dinar, uslovljene visokim prilivom stranog kapitala, NBS je nastavila da redovnim intervencijama na međubankarskom deviznom tržištu sterilizuje višak ponude deviza, a devizne rezerve su dostigle novi rekordan nivo, znatno iznad standarda kojima se utvrđuje njihova adekvatnost. Dinar je prema evru nominalno ojačao za 0,2%, a 2024. bila je sedma od poslednjih osam godina koju je NBS završila kao neto-kupac deviza.

Ublažavanje monetarne politike NBS podstaklo je smanjenje kamatnih stopa na dinarskom segmentu tržišta novca i kredita, koje je započeto krajem 2023. godine (usled predviđanja banaka da će NBS uskoro početi sa spuštanjem referentne kamatne stope), što se pozitivno odrazilo na obim novoodobrenih kredita. Uz ublažavanje kreditnih standarda, pozitivnoj dinamici kredita doprinelo je i smanjenje restriktivnosti monetarne politike ECB-a, kao i odluka NBS o privremenom ograničavanju kamatnih stopa na stambene kredite. U međugodišnjem poređenju, ukupni domaći krediti su u novembru bili viši za 7,4%, pri čemu su oporavku kreditne aktivnosti u većoj meri doprineli krediti stanovništvu, koji su ostvarili rast od 10%, dok je rast ukupnih kredita privredi bio dvostruko niži.

Fiskalni tokovi su bili nešto bolji od plana u toku prva tri kvartala 2024. godine, ali je rebalansom budžeta usvojenim krajem septembra Vlada opet promenila smer fiskalne politike u smeru veće ekspanzivnosti, delujući proinflatorno. I pored značajnog rasta javnih prihoda, rebalansom je planirani deficit povećan sa inicijalnih 2,2% BDP-a na 2,9% BDP-a, kao posledica snažnog rasta rashoda u odnosu na prvobitni budžet, koji se odnosio kako na kapitalne izdatke, tako i na tekuće rashode. I pored značajnog rasta javnog duga u nominalnom iznosu, relativna zaduženost u odnosu na BDP je čak blago smanjena i u novembru je bila na nivou od 46,8%, zahvaljujući bržem uvećanju nominalnog BDP-a od rasta javnog duga. Međutim, povećanje zaduženosti za oko 2,2 milijarde evra u toku 2024. godine i za oko 8 milijardi ukupno u poslednje tri godine dovelo je do značajnog skoka troškova kamata na nivo od oko 2% BDP-a, uz očekivani njihov dalji rast.

U oktobru 2024. godine, Srbija je po prvi put u istoriji svrstana među zemlje sa kreditnim rejtingom investicionog ranga od strane agencije Standard&Poor's (BBB-), zahvaljujući povoljnim makroekonomskim pokazateljima, stabilnim izgledima rasta i povećanoj otpornosti srpske privrede na spoljne šokove. Iako je, sudeći po padu prinosa, Srbija već neko vreme percipirana kao zemlja investicionog ranga, unapređenje rejtinga bi trebalo da donese pozitivne efekte u vidu nastavka visokih priliva SDI, boljeg

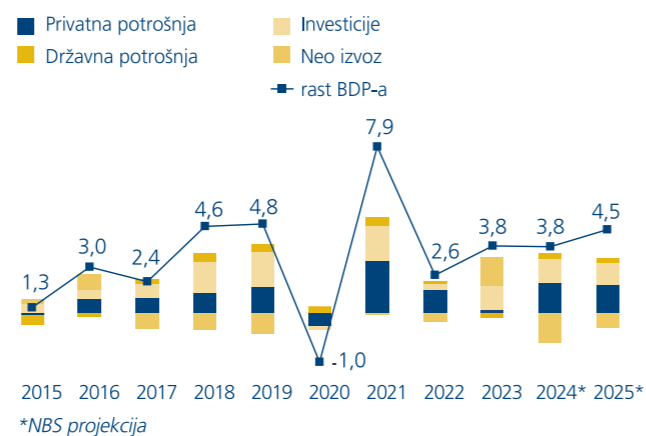
pozicioniranja i bolje vidljivosti za investitore, uz očekivanje da i ostale dve velike kreditne agencije, Fitch i Moody's poboljšaju rejting Srbije u toku 2025. Pozitivan efekat na percepciju rizika investitora bi trebalo da donese i novi trogodišnji, nefinansijski aranžman sa MMF-om koji je dogovoren krajem godine. Novi Instrument za koordinaciju politika biće usmeren na očuvanje makroekonomske stabilnosti, održanje fiskalne discipline u srednjem roku, kao i na dalje reforme državnih preduzeća, pre svega preduzeća iz energetskog sektora.

Makroekonomsko okruženje

Ekonomska aktivnost

U prva tri kvartala 2024. godine, privreda Srbije je ostvarila prosečan rast od 4,0% međugodišnje, uz očekivano usporavanje u drugom delu godine. Nakon rasta od 4,4% u prvoj polovini 2024. godine, ekonomska aktivnost je u trećem kvartalu usporila pod uticajem visoke baze, uz ostvareni realni rast BDP-a od 3,1% međugodišnje, koji je i dalje viši od proseka zemalja Centralno-istočne Evrope. U toku cele godine Srbija se oslanjala na domaću tražnju kao glavnog nosioca rasta, pri čemu su sve njene komponente dale pozitivan doprinos, u najvećoj meri lična potrošnja i investicije. S druge strane, neto-izvoz uticao je negativno na BDP još od poslednjeg kvartala 2023. godine, budući da je uvoz rastao brže od izvoza, a njegov negativan doprinos bio je najsnažniji u trećem kvartalu 2024. kada je zabeležen gotovo četvorostruko brži rast uvoza od izvoza. S proizvodne strane, rast je bio vođen rastom aktivnosti u sektoru usluga, prerađivačkoj industriji i građevinarstvu, dok je zbog loših vremenskih uslova pad zabeležen u sektoru poljoprivrede, kao i u energetskom sektoru.

Doprinosi godišnjoj stopi rasta BDP-a (u %)

Sveukupno, predviđa se da će realni rast BDP-a za celu godinu biti na nivou od 3,8%, dok prva procena Zavoda za statistiku objavljena krajem 2024. ukazuje na rast od 3,9% međugodišnje. Narodna Banka Srbije ističe da će, kumulativno posmatrano, BDP ove godine premašiti pandemijski nivo za oko 18%.

U narednoj godini NBS očekuje da će se privredni rast Srbije kretati u rasponu između 4,0% i 5,0%, uz pozitivan doprinos svih sektora, pod pretpostavkom oporavka poljoprivredne proizvodnje od suše i njenog povratka na višegodišnji prosek. Na pozitivan trend privredne aktivnosti uticaće ubrzanje tekućeg investicionog ciklusa imajući u vidu planiranu realizaciju investicija u okviru programa „Skok u budućnost-Srbija Expo 2027“, zatim dalje usporavanje inflacije, postepeni oporavak privredne aktivnosti u zoni evra, kao i očekivano dalje popuštanje restriktivnosti monetarnih politika NBS i ECB. Rizici ostvarenja projekcije prevashodno su povezani sa geopolitičkim neizvesnostima i rastom protekcionizma i njihovim uticajem na globalnu inflaciju i tokove kapitala, zatim izgledima rasta u ekonomiji Evropske Unije i posebno Nemačke, kao najvažnijem ekonomskom partneru Srbije, kao i sa nepovoljnim klimatskim uticajima koji se mogu odraziti na poljoprivrednu sezonu i energetiku. Takođe, svaka negativna promena na tržištu naftnih derivata ima potencijal da, kroz njihove skuplje cene, dodatno optereti domaću privredu i njen budući rast.

Inflacija

Iako je Srbija od početka 2024. godine značajno oborila inflaciju, ona je ostala među najvišima u Evropi, uz uporno visok rast cena usluga, koji još uvek ne pokazuje znakove usporavanja.

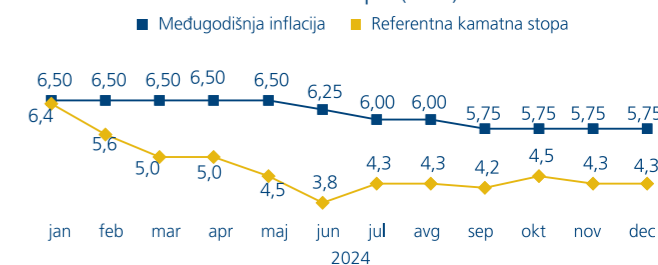
Kretanje inflacije u prvom delu 2024. godine obeležio je trend usporavanja koji je uspostavljen od sredine prethodne godine zahvaljujući slabljenju cenovnih pritisaka iz međunarodnog okruženja, restriktivnoj monetarnoj politici, kao i visokoj bazi za poređenje. U skladu sa očekivanjima, međugodišnja inflacija se u maju 2024. spustila na gornju granicu ciljnog koridora NBS (3%±1,5 p.p.) u kom nije bila prethodna trideset tri meseca. Nakon što je u junu pala na ovogodišnji minimum od 3,8%, ukupna inflacija je ponovo ubrzala na nivo od 4,3% u julu i avgustu pošto je dezinflatorni efekat prošlogodišnje baze kod cena hrane iscrpljen, da bi u narednim mesecima nastavila da se kreće blizu gornje granice ciljnog intervala, u rasponu od 4,2% do 4,5%. Tome su doprineli, pre svega, snažnija domaća tražnja i ponovni rast cena hrane kao posledica suše, ali i rast troškova rada, koji usporavaju smanjenje bazne inflacije (merene indeksom potrošačkih cena bez cena hrane, energenata, alkohola i duvanskih proizvoda).

Bazna inflacija se sve vreme kretala iznad ukupne inflacije i osetno izvan granica cilja. Prema poslednjem raspoloživom podatku za novembar 2024. bila je na nivou od 5,4%, ukazujući na još uvek prisutne inflatorne pritiske u privredi, koji su pre svega posledica snažnog rasta raspoloživog dohotka. Rast zarada i penzija generiše pritiske na strani tražnje, ali na cene utiče i kroz povećane troškove rada, posebno u sektoru usluga, koji sprečavaju osetnije obaranje bazne inflacije ne samo u Srbiji, već i u velikom broju evropskih zemalja.

Prema preliminarnim podacima Zavoda za statistiku, decembarska inflacija je ostala nepromenjena u odnosu na novembarsku, na nivou od 4,3%. Iako je osetno pala u odnosu na kraj 2023. godine, kada je iznosila 7,6%, ukupna inflacija u Srbiji ostala je među najvišima u Evropi (u novembru su samo četiri zemlje imale viši nivo rasta potrošačkih cena).

U poređenju sa 2023. godinom, potrošačke cene su u 2024. godini povećane u proseku za 4,6%.

Kretanje međugodišnje inflacije i referentne kamatne stope (u %)

U sledećoj godini očekuje se nastavak usporavanja inflacije, uz nešto izraženiji pad u drugom delu 2025. godine. Takvoj dinamici potrošačkih cena bi trebalo da doprinesu restriktivni monetarni uslovi, niža uvozna inflacija i efekat više baze kod cena hrane. Prema projekciji Narodne banke Srbije, inflacija će se približiti centralnoj vrednosti cilja (3%±1,5 p.p.) krajem 2025. godine. Ključni rizici projekcije potiču iz međunarodnog okruženja, prvenstveno od geopolitičkih tenzija i širenja protekcionizma na globalnom nivou, ali i domaćih faktora koji bi mogli da usporavaju obaranje inflacije. To su pre svega snažnija od trenutno predviđene dinamike lične potrošnje i najavljeno uvođenje sankcija SAD kompaniji NIS zbog većinskog ruskog vlasništva, a koje bi se negativno odrazilo na cene naftnih derivata.

Monetarna politika

Potpuno ciljanje inflacije predstavlja monetarnu strategiju koju Narodna banka Srbije sprovodi od 2009. godine. U toku 2024. godine monetarna politika je vođena u skladu sa Programom monetarne politike NBS u 2024. godini, koji je usvojen u decembru 2023. a kojim je ciljana stopa inflacije zadržana na nivou od 3,0% sa dozvoljenim odstupanjima ± 1,5 procentni poen do decembra 2026. godine.

U toku 2024. godine restriktivnost monetarne politike počela je da popušta, i to u meri koja se može okarakterisati kao odgovarajuća. Nakon što se inflacija u maju vratila u ciljni koridor, NBS je na svojoj junskoj sednici započela ciklus opreznog spuštanja referentne kamatne stope, usaglasivši se i sa prvim smanjenjem kamatnih stopa od strane ECB-a. Od juna do septembra 2024. godine, referentna kamatna stopa je snižavana tri puta po 25 baznih poena i od tada se nalazi na nivou od 5,75%. Stopa na depozitne olakšice smanjena je na 4,5%, dok je stopa na kreditne olakšice dostigla nivo od 7%.

U poslednjem kvartalu 2024. centralna banka nije menjala nivo referentne stope, zadržavši oprezan stav u uslovima rastućih globalnih tenzija, negativnog uticaja loše poljoprivredne sezone na cene hrane i još uvek visoke bazne inflacije. Osim toga, rast privredne aktivnosti je snažan, pa i sa te strane opravdava stav Narodne banke Srbije, koja ističe i da se efekti dosadašnjeg monetarnog ublažavanja mogu očekivati i u narednom periodu.

Relaksacija monetarnih uslova u toku godine podstakla je pad kamatnih stopa na dinarske kredite privredi i stanovništvu, koji je započet još krajem prethodne godine. Kamatne stope na novoodobrene kredite privredi za obrtna sredstva u oktobru 2024. iznosile su 7,1%, a na gotovinske kredite stanovništvu 11,2%. Popuštanje monetarne politike ECB odrazilo se na pad kamata na evroindeksirane kredite, koje su u oktobru za privredu bile na prosečnom nivou od 6,3%, a za stanovništvo na nivou od 6%. U skladu sa odlukom NBS da ograniči nivo kamatnih stopa na evroindeksirane stambene kredite do kraja 2024. godine, njihova prosečna kamatna stopa se kretala oko nivoa od 5%.

Tokom septembra je objavljen Nacrt novog Zakona o zaštiti korisnika finansijskih usluga, kojim NBS planira da, u formi zakona, ograniči rast kamatnih stopa banaka, tako što bi se kao osnova koristila prosečna ponderisana kamatna stopa po postojećim poslovima, uz maksimalno uvećanje između 0,2 i 0,25 procentnih poena, u zavisnosti od tipa kredita. Korisnici finansijskih usluga trebalo bi da imaju koristi od ovakvog zakona pre svega u vidu postizanja većeg stepena predvidivosti rasta troškova po osnovu kredita i ostalih bankarskih proizvoda, posebno u okolnostima novih šokova ili ponovnog rasta inflacije.

U skladu sa programom monetarne politike za 2024. godinu, NBS je nastavila da primenjuje intervencije na deviznom tržištu koje su imale za cilj da smanje prekomerne kratkoročne oscilacije deviznog kursa radi očuvanja stabilnosti cena, kao i održavanje adekvatnog nivoa deviznih rezervi. Zahvaljujući tome, kurs je u većem delu godine bio stabilan, na nivou od oko 117 dinara za evro, a njegova stabilnost predstavljala je i važan instrument usidranja inflacionih očekivanja. U novembru 2024. kurs se čak spustio ispod granice od 117 dinara za evro, prvi put u poslednjih 10 godina.

Kad su u pitanju ostali instrumenti monetarne politike, stope obavezne rezerve nisu menjane od septembra 2023. godine. Tada su stope obavezne rezerve na deviznu osnovicu povećane za po 3 p.p. (na 23% i 16% za ročnost do i preko dve godine, respektivno) uz povećanje dinarskog izdvajanja devizne obavezne rezerve za po 8 p.p. (na 46% i 38%, zavisno od ročnosti obaveza), a stope obavezne rezerve na dinarsku osnovicu povećane za po 2 p.p. (na 7% i 2%, zavisno od ročnosti).

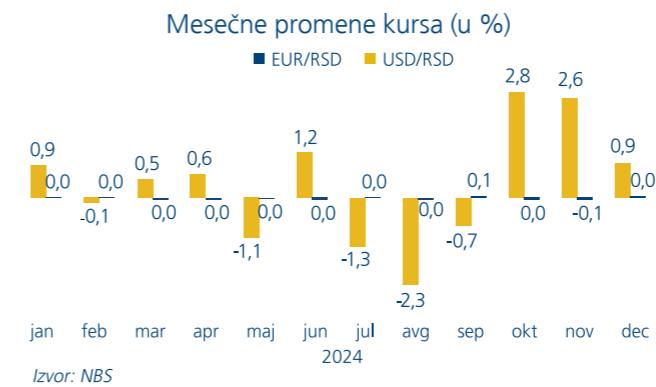
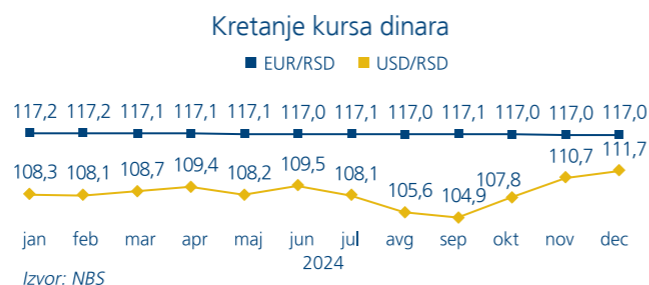
Održavanje cenovne i finansijske stabilnosti ostaće prioritet monetarne politike i u narednom periodu, a buduće odluke NBS zavisice od podataka koji budu pristizali o ključnim faktorima inflacije. Stoga se očekuje da NBS nastavi da pažljivo prati geopolitička dešavanja i kretanje svih ključnih faktora iz domaćeg i međunarodnog okruženja koji mogu imati uticaj na brzinu usporavanja inflacije, i da pravovremeno reaguje svim raspoloživim instrumentima, ako se materijalizuju neki od rizika koji bi za posledicu imali da inflacija ponovo izađe van granica dozvoljenog odstupanja od cilja.

Kurs dinara

Narodna banka Srbije je tokom 2024. godine nastavila sa sprovođenjem svoje politike stabilnog kursa dinara, kao jednim od ključnih stubova monetarne politike. Zahvaljujući visokim deviznim prilivima kojima su najviše doprinele strane direktne investicije, kao i aktivnoj politici intervencija na deviznom tržištu, domaća valuta je u 2024. godini nominalno blago ojačala u odnosu na evro, za 0,2%. Istovremeno, zbog jačanja američkog dolara prema evru, dinar je krajem decembra bio slabiji za 4% prema dolaru u odnosu na kraj 2023. godine.

Tokom većeg dela godine preovladavali su intenzivni pritisci na strani ponude deviza, podržani visokim prilivom stranog kapitala, dok su povremeni deprecijacijski pritisci na dinar bili izazvani sezonski većom tražnjom za devizama, pre svega od strane uvoznika energenata. Po prvi put od 2014. godine, kurs je pao ispod granice od 117 dinara za evro u novembru 2024. godine. Da bi ublažila kratkoročne oscilacije kursa dinara prema evru, NBS je u toku godine kupila visok nivo deviza na međubankarskom deviznom tržištu, čak 2,5 milijardi evra zaključno sa 25. decembrom. Ovim je 2024. godina postala sedma godina od poslednjih osam godina (od 2017.) koju je NBS završila kao neto-kupac deviza.

Kupovina deviza od strane Narodne banke Srbije bila je ujedno jedan od glavnih kanala za povećanje deviznih rezervi zemlje, koje su, u svom bruto iznosu, dostigle istorijski najviši nivo. Na kraju godine, NBS je saopštila da su bruto rezerve zaključno sa 25. decembrom iznosile 29 milijardi evra, što je za oko 4,1 milijardu više u odnosu na kraj 2023. godine. Takođe, udeo zlata u rezervama je nastavio da raste, a centralna banka je uvećala zalihe zlata za 8,1 tonu u toku 2024. Time je ukupna vrednost zlatnih rezervi povećana na rekordnih 3,9 milijardi evra, što predstavlja oko 13% ukupnih deviznih rezervi.

Očuvanje stabilnog kursa dinara nastaviće da bude da bude jedna od glavnih poluga monetarne politike, posebno u situaciji kada na globalnom nivou postoji visok nivo neizvesnosti i tenzija koji može da dovede do novih inflatornih pritisaka. Uzimajući u obzir rekordno visok nivo deviznih rezervi koje su im na raspolaganju, a koji je znatno iznad standarda kojima se utvrđuje njihova adekvatnost, monetarne vlasti imaju dovoljno prostora da nastave sa sprovođenjem takve politike, kojom se, između ostalog, čuva i investiciono i potrošačko poverenje.

Deficit tekućeg računa i spoljni dug

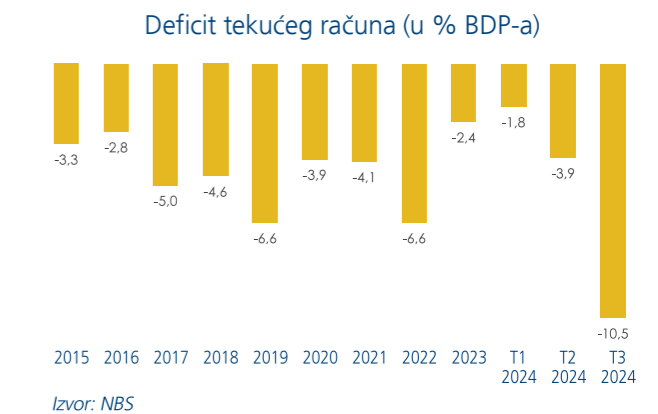
U toku 2024. godine eksterna pozicija zemlje je vidno oslabljena i gotovo svi elementi platnog bilansa zabeležili su pogoršanje. U periodu januar-oktobar deficit tekućeg računa dostigao je nivo od 3,75 mlrd evra, što je skoro četverostruko više u odnosu na isti period prošle godine. Glavni doprinos ovakvim kretanjima dao je veći deficit spoljnotrgovinske razmene, kao i veći deficit primarnog dohotka, pre svega po osnovu stranih direktnih investicija.

Deficit tekućeg računa imao je rastući trend iz kvartala u kvartal, porastavši sa nivoa od 1,8% BDP-a u prvom kvartalu na 10,5% BDP-a u trećem kvartalu 2024. godine. Najveće povećanje spoljne neravnoteže zabeleženo je na račun robne razmene, zahvaljujući brzom rastu uvoza od izvoza usled rasta domaće tražnje. I pored slabije eksterne tražnje, pozitivan uticaj imao je rast izvoza prerađivačke industrije, kao i oporavak izvoza poljoprivrede.

U prvih deset meseci, suficit u razmeni usluga je smanjen za oko 17% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Iako je nastavljena ekspanzija u izvozu usluga (+11%), pre svega u domenu ICT usluga, ukupni uvoz je rastao brže (+19%) primarno podstaknut rastom uvoza turističkih usluga. Većem deficitu tekućeg računa doprineo je i uvećani deficit primarnog dohotka usled rasta odliva po osnovu dohodaka od kapitala, a delom i manji suficit sekundarnog dohotka odnosno nešto niži priliv po osnovu doznaka u poređenju sa prethodnom godinom.

Na nivou cele godine, NBS očekuje da će tekući deficit biti na nivou od oko 5% BDP-a, što je značajno

pogoršanje u odnosu na 2,4% koliko je zabeleženo u godini ranije, s tim da je vrlo moguće da će on biti i veći. I pored njegovog pogoršanja, deficit će u potpunosti biti pokriven prilivima po osnovu stranih direktnih investicija, koje su u prvih deset meseci dostigle nivo od gotovo 4 milijarde evra. U narednoj godini može se očekivati umereno pogoršanje platnobilansnih kretanja koja će biti pod uticajem očekivanog ubrzanja investicionog ciklusa i posledično većeg uvoza repromaterijala i opreme, ali i rastućih odliva po osnovu stranih direktnih investicija i većeg spoljnog duga zemlje, dok će u suprotnom smeru delovati proširenje izvoznih kapaciteta zemlje i blagi oporavak eksterne tražnje.

Spoljni dug Srbije nastavlja da raste kao posledica dodatnog eksternog zaduživanja i privatnog i javnog sektora. Prema preliminarnim podacima NBS, ukupni spoljni dug Srbije na kraju trećeg kvartala 2024. godine dostigao je nivo od gotovo 48,5 milijardi evra, uvećavši se za oko 3,1 milijardu evra u odnosu na kraj prethodne godine.

Ipak, odnos spoljnog duga prema BDP-u nije se značajno pogoršao – u 2023. godini došlo je zapravo do značajnog poboljšanja ovog racija u odnosu na period 2021-2022, kao posledica sprovedene revizije BDP-a koja je rezultirala promenjenom procenom rasta u 2023. godini naviše, i smanjenjem racija dug/BDP za više od 5 procentnih poena. Na kraju trećeg kvartala 2024. ovaj racio je iznosio je 60,2%, zadržavši se ispod granice visoke zaduženosti koja je propisana od strane Svetske banke (80% BDP-a).

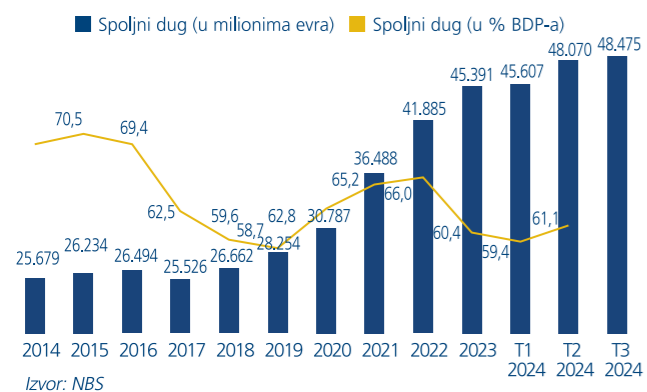
Rast u apsolutnom iznosu je registrovan primarno u delu dugoročnih obaveza, u gotovo podjednako meri i kod privatnog i kod javnog sektora. Kad je u pitanju dugoročni dug privatnog sektora, prirast je u potpunosti generisan od strane privrede, dok se bankarski sektor blago razdužio u odnosu na prethodnu godinu. Održivost nivoa duga podržana je upravo njegovom povoljnom ročnom strukturom, budući da srednjeročne i dugoročne obaveze preovlađuju u strukturi duga sa učešćem od čak 98% na kraju trećeg kvartala 2024.

Racio spoljnog duga prema izvozu robe i usluga zabeležio je blagi porast u toku 2024. povećavši se sa

110,7% u 2023. na 114,3% u trećem kvartalu 2024. godine, ostavši ispod donje granice Svetske banke od 220%. Srbija se stoga i po ovom pokazatelju i dalje svrstava u kategoriju manje zaduženih zemalja.

MMF ocenjuje spoljnu zaduženost Srbije kao održivu u srednjem roku i projektuje da će ukupan spoljni dug biti na nivou od 61,8% BDP-a na kraju 2024. godine, spuštajući se na nivo od 60,3% do kraja 2025. godine.

Spoljni dug

Strane direktne investicije

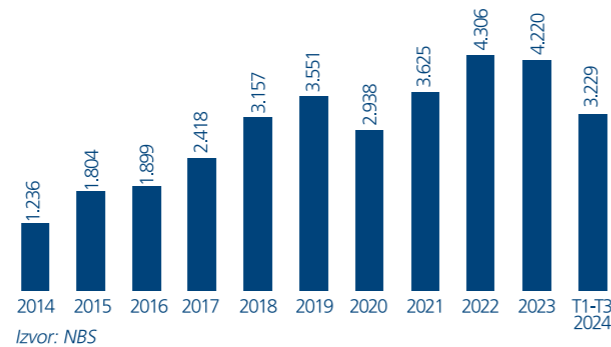
Strane direktne investicije (SDI) bile su bile značajan pokretač rasta i u 2024. uprkos geopolitičkim nestabilnostima, još uvek visokim troškovima zaduživanja i usporavanju ekonomske aktivnosti u zemljama koje su najvažniji ekonomski partneri Srbije. U prvih deset meseci 2024. godine ukupan priliv stranih direktnih investicija (SDI) iznosio je 4 milijarde evra i bio je za 6% veći u odnosu na isti period prethodne godine. Neto priliv SDI bio je na nivou od 3,5 milijardi i bio je samo neznatno viši u međugodišnjem poređenju (+1%).

Prilivi kapitala po osnovu SDI imali su prilično ujednačenu dinamiku po kvartalima, a po svemu sudeći priliv je bio visok i u poslednjem kvartalu, budući da je NBS krajem godine objavila preliminarne podatke koji ukazuju da je ukupan godišnji priliv SDI prešao nivo od 5 milijardi evra, što je novi rekordan iznos.

Kao i tokom prethodnih godina, više od polovine priliva registrovanih u prva tri kvartala bilo je usmeravano u razmenljive sektore, a najviše u rudarstvo i prerađivačku industriju, kao ključne izvozne sektore srpske privrede. Najveći deo neto priliva SDI u prva tri kvartala i dalje potiče iz evropskih zemalja (62%), dok su azijske zemlje na drugom mestu (35%). Poslednjih godina primetno je rastuće učešće Kine, koje je u prva tri kvartala 2024. godine bilo na nivou od čak 32%.

Od 2015. godine tekući deficit je u potpunosti pokriven neto prilivom SDI, a to će verovatno biti slučaj i u 2024. Ipak, treba istaći da je dugogodišnje oslanjanje na strani kapital imalo za posledicu i povećanje odliva po osnovu dohodaka iz direktnih investicija, a koji su se u prva tri kvartala gotovo izjednačili sa prilivima po osnovu SDI.

Strane direktne investicije (u milionima evra)

Narodna banka Srbije projektuje da će se neto priliv SDI u srednjem roku kretati na nivou od oko 5% BDP-a, uz očekivanje da će najveći deo priliva i dalje biti usmeravan u izvozno orijentisane sektore.

Spoljna trgovina

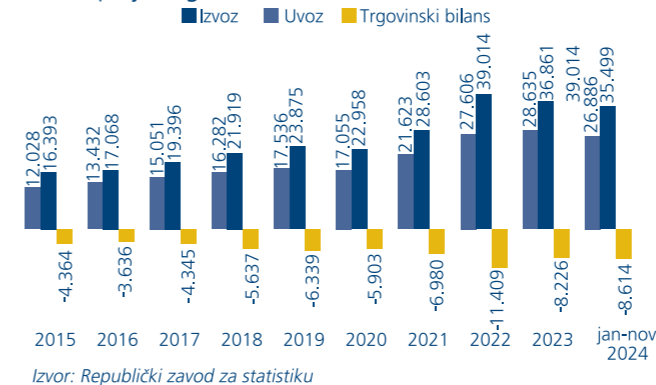
Vrednost spoljnotrgovinskih tokova beleži blagi rast, iza kojeg u većoj meri stoji rast uvoza u odnosu prošlu godinu, kada je pad uvezenih količina i cene energenata na međunarodnom tržištu imao opredeljujući uticaj na njegovu vrednost. U prvih jedanaest meseci 2024. godine ukupna robna razmena Srbije dostigla je nivo od 62,4 milijarde evra, što je za 3,9% više u odnosu na isti period 2023. godine, a pokrivenost uvoza izvozom je smanjena na 75,7% sa 78,7% na kraju novembra 2023. godine. Vrednost izvoza iznosila je 26,9 milijardi evra (+1,7%), dok je vrednost uvoza porasla za 5,7% na nivo od oko 35,5 milijardi evra, na šta je uticao veći uvoz repro-materijala i opreme, ali i potrošne robe pod uticajem snažnije domaće potrošnje. To je rezultiralo širenjem ukupnog robnog deficita za 20,4%, odnosno za oko 1,5 milijardi evra na nivo od 8,6 milijardi evra do kraja novembra.

Ostvareni skromni rast izvoza bio je u najvećoj meri posledica porasta izvoza prerađivačke industrije i poljoprivrede. Električne mašine i aparati ostali su broj 1 izvozni proizvod, sa učešćem od 12% u ukupnom izvozu. Na drugoj poziciji su se našle rude i otpaci metala (5,9%), a slede pogonske mašine i uređaji na trećem mestu (5,5%). Poljoprivredni proizvodi, posebno žitarice, imali su znatno bolje izvozne rezultate u odnosu na prethodnu godinu, zahvaljujući dobroj prošlogodišnjoj poljoprivrednoj sezoni i oporavku trgovanja preko glavne luke u Konstanci.

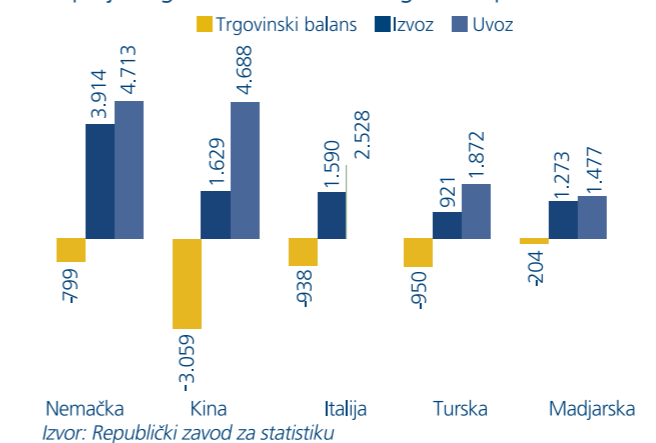
Oko 60% spoljne trgovine Srbije bilo je usmereno ka zemljama Evropske unije, dok su zemlje CEFTA bile drugi po važnosti spoljnotrgovinski partner, sa kojim je ostvaren visok suficit u razmeni (pokrivenost uvoza izvozom od 174%). Glavni spoljnotrgovinski partneri u izvozu bili su Nemačka (3,9 milijardi evra), Bosna i Hercegovina (1,8 milijardi evra) i Kina (1,6 milijarde evra), dok su u uvozu to bili Nemačka (4,7 milijardi evra), Kina (4,7 milijardi evra) i Italija (2,5 milijardi evra).

Iako je Nemačka i dalje najveći spoljnotrgovinski partner Srbije, sve više raste izvoz u Kinu i Tursku, dok se robna razmena sa Rusijom smanjuje. Srbija je tako za jedanaest meseci 2024. godine povećala izvoz robe u Kinu za oko 52%, a u Tursku za čak 85%.

Spoljnotrgovinska razmena (u milionima evra)

Spoljnotrgovinska razmena sa glavnim partnerima

Fiskalna politika

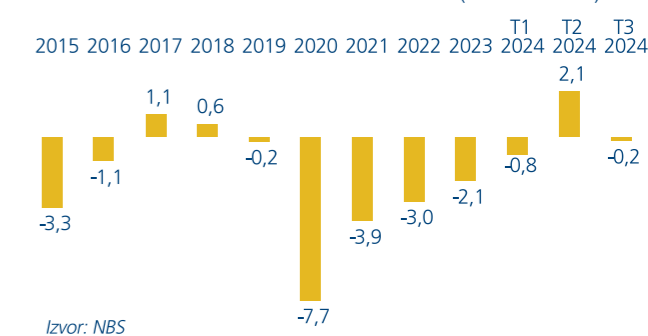
Fiskalna kretanja u prva tri kvartala 2024. godine mogu se oceniti kao nešto povoljnija od planiranih, uz ostvaren suficit od 29,1 milijardu dinara na konsolidovanom nivou, odnosno, 0,4% ostvarenog BDP-a, dok je primarni suficit iznosio gotovo 162 mlrd dinara. Zabeležen je snažan realan međugodišnji rast javnih prihoda, pre svega zahvaljujući rastu dohodaka i domaće potrošnje, s tim da je istovremeno došlo i do rasta javnih rashoda, na šta su uticali i tekući (plate i penzije) i kapitalni rashodi. U oktobru je došlo do visokog skoka kapitalnih rashoda (zbog plaćanja prve rate za nabavku vojne opreme), što je za posledicu imalo da kumulativni fiskalni rezultat pređe u deficit.

Vlada je u septembru donela odluku da povećava ekspanzivnost fiskalne politike u poslednjem kvartalu godine, usvojivši rebalans budžeta kojim se snažno povećavaju javni rashodi, a fiskalni deficit na nivou 2024. godine povećava na niv od od 2,2 milijarde evra, odnosno, sa prvobitno planiranih 2,2% BDP-a na 2,9% BDP-a. Iako predviđa i značajno povećanje budžetskih prihoda, ono je nedovoljno da kompenzuje

planirano povećanje rashoda, koje se odnosi kako na rast investicija u vezi sa nabavkom vojne opreme i izgradnjom stadiona za EXPO 2027, tako i na veće tekuće rashode (zarade i subvencije). Ipak, očekuje se da do kraja godine deficit bude nešto niži od nivoa planiranog rebalansom, na nivou od oko 2,7% BDP-a. Promenom u smeru veće ekspanzivnosti, fiskalna politika nastavlja da deluje proinflatorno i u suprotnosti sa ciljevima monetarne politike.

Usvojeni budžet za narednu godinu ukazuje da se slična politika planira i u 2025. godini. Predviđeno je blago povećanje deficita na nivo od oko 2,7 milijardi evra, odnosno 3% BDP-a, iza kog stoji pre svega rast tekućih rashoda. Budžetom je predviđen rast penzija (10,9%) i zarada u javnom sektoru (u proseku od oko 8%, za zaposlene u prosveti 11%), ali bi ukupni rashodi na plate i penzije trebalo da ostanu u okvirima definisanim fiskalnim pravilima, dok se istovremeno zadržava visok nivo izdvajanja za javne kapitalne investicije, na nivou od 7,4% BDP-a. Fiskalni Savet ocenio je da su javni prihodi i rashodi kredibilno projektovani, ali da je ovaj nivo deficita relativno visok za Srbiju, i da je njegovo povećanje nepovoljna promena u uslovima još uvek visoke inflacije i relativno nepovoljnih uslova zaduživanja na tržištu.

Konsolidovani budžetski deficit (u % BDP-a)

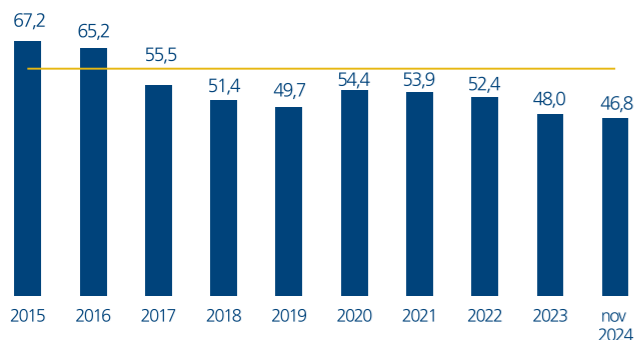

Na kraju novembra 2024. godine, javni dug iznosio je 38,4 milijardi evra, dok je udeo duga u (projektovanom) BDP-u iznosio 46,8%. Veći deo javnog duga je i dalje denominovan u stranoj valuti (obaveze u evrima čine 58,1%, a dolarske obaveze 13,6% ukupnih obaveza), dok je 21,6% javnog duga denominovano u dinarima. Od početka 2024. godine, javni dug je porastao za oko 2,2 milijarde evra, što približno odgovara veličini planiranog deficita u ovoj godini. Iako je u toku 2024. došlo do značajnog povećanja duga u nominalnom iznosu, zvanični podaci Ministarstva finansija o relativnoj zaduženosti pokazuju da je ona smanjena za 1,5 p.p. BDP u odnosu na kraj 2023.

Ipak, zbog visokog nominalnog iznosa duga i relativno nepovoljnih uslova zaduživanja na tržištu, rashodi kamata rastu i trenutno se nalaze na nivou od oko 2% BDP-a, što je dosta visoko učešće u odnosu na uporedive zemlje.

Javni dug (u % od BDP-a)

Granica definisana
Zakonom o budžetskom sistemu

Izvor: Ministarstvo finansija

Prema projekciji Ministarstva finansija, javni dug bi trebalo da se poveća sa 39,3 milijarde evra na 41,9 milijardi evra u toku 2025. Ovaj rast zaduženja ne bi trebalo da dovede do povećanja učešća javnog duga u BDP-u, jer se očekuje da rast nominalnog BDP-a bude brži od rasta javnog duga. Stoga, javni dug kao % BDP-a bi trebalo da se blago smanji u narednom periodu, sa 47,9% BDP-a u 2024. na 47,5% u 2025. i 47% u 2026. godini, prema revidiranoj Fiskalnoj strategiji 2025-2027.

Bankarski sektor

Zaključno sa septembrom, bankarski sektor Srbije činilo je 20 banaka kao i na kraju prethodne godine.

Protekle godine obeležile su merdžeri na bankarskom tržištu Srbije. AIK banka je u martu 2023. objavila preuzimanje Eurobank Direktne. Zvanična kupovina izvršena je u novembru iste godine čime se pozicija AIK grupacije značajno poboljšala na tržištu. Trenutno je u toku postupak sprovođenja statusne promene pripajanja Eurobank Direktne banke AIK banci koji je planiran da se sprovede 28.3.2025. U svetlu pomenutih dešavanja, postoje naznake za daljim ukрупnjavanjem na tržištu banaka, odnosno, postoji nagoveštaj da će se konsolidacija između banaka nastaviti.

Ukupna aktiva bankarskog sektora povećana je za 6,2% od početka godine. Na kraju trećeg kvartala ukupna aktiva iznosila je 6,3 milijardi dinara, odnosno 53,8 milijardi evra.

Narodna banka Srbije je smanjila referentnu kamatnu stopu za 0,75 p.p. u odnosu na kraj 2023. godine što je dovelo do nivoa od 5,75% na kraju 2024. godine. Za razliku od prethodne godine koju je obeležio rastući trend EURIBOR-a, od maja ove godine inflacija se nalazi u granicama cilja, kao i da se do kraja perioda projekcije očekuje njeno kretanje unutar tih granica. Prilikom donošenja odluka Izvršni odbor je istakao da je, i pored povratka inflacije u granice cilja i nastavka njenog kretanja u okviru ovih granica, neophodno nastaviti sa sprovođenjem oprezne monetarne politike, s obzirom na nepredvidivost makroekonomskih

dešavanja u međunarodnom okruženju i rast geopolitičkih rizika, ali i potrebu da se sagledaju efekti prethodnih smanjenja referentne kamatne stope.

Domaća kreditna aktivnost nastavlja da ubrzava rast, ali i dalje raste sporije od bruto domaćeg proizvoda, što je važno iz ugla cenovne stabilnosti. Ukupni krediti su zabeležili skroman međugodišnji rast od 7,8% i dostigli nivo od 3,4 milijarde dinara na kraju trećeg kvartala 2024. godine.

Kreditni privrede su na kraju trećeg kvartala dostigli iznos od 1,682 milijardi dinara i zabeležili međugodišnji rast od 5%. Rast kredita privredi je pretežno vođen kreditima za likvidnost i obrtna sredstva dok su smanjila zaduživanje po uvoznim kreditima i tekućim računima.

Posmatrano po delatnostima, povećano je zaduženje preduzeća iz većine privrednih delatnosti, a najviše iz oblasti saobraćaja i prerađivačke industrije, dok je jedino zaduživanje preduzeća iz energetike smanjeno. Zaključno sa septembrom, krediti stanovništva su zabeležili međugodišnji rast od 7,8% i iznosili su 1,583 milijardi dinara. Najveći doprinos rastu dolazi od gotovinskih kredita koji čine 45,9% ukupnih kredita stanovništvu i samim tim su najzastupljenija kategorija, dok stambeni krediti učestvuju sa 38,5%.

Trend dinarizacije je porastao tokom 2024. godine. I kod privrede i kod stanovništva dinarski krediti povećani su u većoj meri nego devizno indeksirani krediti, što je rezultiralo daljim rastom stepena dinarizacije plasmana na 36,8%. U segmentu privrede, stepen dinarizacije je povećan na nivo od 20%, dok su dinarski plasmani u segmentu stanovništva povećani na 55,3%.

Depozitna baza je dostigla nivo od 4,630 milijardi dinara (39,5 milijardi evra) na kraju septembra 2024. godine, beležeći međugodišnji rast od 10,8%. Nivo depozita je povećan i u segmentu stanovništva i u segmentu privrede.

Učešće problematičnih kredita u ukupnim kreditima je i u 2024. godini je na istorijskom minimumu u prethodnih 5 godina i to na nivou od 2,7% u septembru. Čak i u uslovima zaoštavanja finansijskih uslova, uspešno je sačuvan kvalitet aktive banaka. U segmentu privrede, NPL racio je iznosio 1,8%, dok je u segmentu stanovništva NPL racio bio na nivou 3,7%.

Na kraju trećeg kvartala, 19 od 20 banaka zabeležilo je pozitivan rezultat. Ukupna neto dobit pre poreza je iznosila 143,0 milijardi dinara, što je za 34,5 milijarde dinara (31,7%) više u odnosu na rezultat ostvaren u istom periodu 2023. godine. Kada su u pitanju troškovi rezervisanja, bankarski sektor je zabeležio pad od 7,4 milijardi dinara ili 61% na međugodišnjem nivou. Rast

neto dobiti pre poreza duguje se rastu operativnih prihoda na međugodišnjem nivou što je uglavnom rezultat rasta prihoda od kamata za 15,8% i prihoda od naknada i provizija za 14,7% u poređenju sa istim periodom prethodne godine. Dok, sa druge strane, troškovi nisu u potpunosti ispratili trend rasta prihoda. Operativna marža na nivou bankarskog sektora je u septembru 2024. godine veća za 22,4%, u odnosu na isti period prethodne godine, dostigavši iznos od 147,7 milijardi dinara.

Glavni razlog više marže je operativni prihod (263,8 milijardi dinara), koji je na međugodišnjem nivou veći za 16,5% ili 37,3 milijardi dinara u apsolutnom iznosu, zbog većeg iskazanog prihoda od kamata (+26,2 milijarde dinara), većeg neto prihoda od naknada i provizija (+8,4 milijardi dinara) i višeg dobitka od trgovanja i ostalih operativnih prihoda (+2,7 milijardi dinara). Operativni troškovi su se povećali za 9,8% odnosno za 10,3 milijarde dinara u poređenju sa istim periodom prethodne godine, dostigavši nivo od 116,1 milijardi dinara. Glavni razlog su viši troškovi zarada (+5,8 milijardi dinara), kao i administrativni troškovi (+3,4 milijarde dinara), dok su se troškovi amortizacije blago povećali (+1,1 milijarda dinara).

Na kraju septembra 2024. godine, prinos na aktivu (ROA) povećan je za 0,5 p.p. u odnosu na septembar 2023. godine, na nivo od 3,1%. Istovremeno prinos na kapital (ROE) je porastao za 2,8 p.p. dostigavši vrednost od 22,3%.

Likvidnost bankarskog sektora u Srbiji je potvrđena odnosom kredita i depozita klijenata koji je u septembru iznosio 73,6%. Kvalitet aktive potvrđen je i stabilnim cost of risk raciom na nivou od 0,2%.

Uprkos činjenici da se nastavlja trend konsolidacije u bankarskom sektoru, Banca Intesa je i u 2024. godini zadržala lidersku poziciju po ključnim pokazateljima poslovanja zahvaljujući isključivo organskom rastu. Zaključno sa septembrom 2024. godine, Banca Intesa je ostvarila najveći tržišni udeo u pogledu ukupne neto aktive (15,6%) i depozita (16,3%), dok je po osnovu kredita i kapitala zauzela izuzetno jako drugo mesto sa tržišnim učešćem od 16,6% i 13,4%, respektivno. U poređenju sa istim periodom prethodne godine, nivo kredita je ostao na istom tržišnom učešću dok se kapital povećao za 0,1%. Odnos kredita i depozita je održan na stabilnom nivou od 75,0%, dok je cost of risk ostao na istom nivou od 0,6% kao i prethodne godine u istom periodu.

Na kraju trećeg kvartala 2024. godine, Banca Intesa beleži rekordne rezultate i sa stanovišta profitabilnosti. Zahvaljujući rastu neto prihoda od kamata na međugodišnjem nivou u iznosu od 17,2%, Banka zauzima prvo mesto na tržištu sa učešćem od 16,8%. Takođe, ubedljiva vodeća pozicija ostvarena

je i u prihodima od naknada i provizija sa udelom od 18,3%. U godini zaoštrenih monetarnih uslova, pune neizvesnosti kako za bankarski sektor tako i za stanovništvo i privredu, Intesa je uspela da ostvari izuzetne rezultate i da zadrži postojeće klijente, ali i da privuče nove. Ovoj činjenici svedoči stabilna i rastuća klijentska baza od 1,34 miliona klijenata zaključno sa decembrom 2024. godine, kao i razgranata mreža od 134 ekspoziture.

Elementi strategije i planiranog razvoja Banke

Elementi strategije i planiranog razvoja Banke

U skladu sa svojom strateškom orijentacijom, Banca Intesa Beograd nastavlja da jača svoju lidersku poziciju u bankarskom sektoru Srbije oslanjajući se na stabilan rast i održivo stvaranje vrednosti i istovremeno aktivno podržava rast srpske privrede.

Strateški ciljevi Banke za period 2022-2025. godine pretežno su usmereni ka unapređenju tržišne pozicije vođene digitalnom transformacijom u cilju povećanja penetracije i baze klijenata, kao i rastu prihoda kroz povećanje marže i hvatanje novih poslovnih prilika, uz istovremeno ojačavanje kreditne mašine, kao i prekvalifikaciju ljudi i učvršćivanje ESG pozicije.

Ostvarivanje ciljeva Banke je sažeto u sledećih šest inicijativa:

I Povećanje prihoda uprkos velikoj konkurenciji uz istovremeno povećanje učešća prihoda od naknada

U okolnostima veoma konkurentnog okruženja, Banka je fokusirana na jaku kreditnu aktivnost i izgradnju kvalitetnog portfolija dok istovremeno teži povećanju prihoda kroz korišćenje novih poslovnih mogućnosti. Nekoliko aktivnosti podržava ovu inicijativu, kao što su bankoosiguranje i upravljanje bogatstvom, poboljšanje saradnje sa razvojem proizvoda ISP grupe, proširenje ponude proizvoda kako bi se iskoristile mogućnosti koje nude novi trendovi, predlozi pomoćnih/dodatnih usluga i promene u programima/obukama.

II Ubrzanje digitalizacije u pogledu inovacija i rasta

Korišćenje punog potencijala digitalizacije predstavlja jedan od ključnih pokretača stvaranja vrednosti i rasta prihoda u predstojećem periodu. Uz prihvatanje digitalizacije, banka nastoji da pruži poboljšane usluge svojim klijentima, pružajući korisnicima udobnost uz uštedu vremena. Naime, digitalna transformacija će biti ubrzana kroz sledeće strateške smernice - putem digitalizacije poslovanja sa stanovništvom, ponude digitalnih proizvoda za nove segmente klijenata, poboljšanje digitalnih klijenata kao i fizičku i digitalnu vrednosnu/produktnu integraciju.

III Povećanje poslovne vrednosti u kreditiranju

Glavni pokretači za rast stvorene vrednosti u kreditiranju su definisani kroz sledeće strateške smernice: integracija postojeće ponude kreditnih proizvoda, stvaranje dodatne vrednosti u kreditiranju kroz privlačenje i podsticanje klijenata i poboljšanje volumena, cenovna optimizacija, cost/benefit analiza profila i njihova optimizacija, ublažavanje postojeće izloženosti prema

rizičnijim industrijama/sektorima, kao i razvoj novih proizvoda u skladu sa ESG politikom.

IV Ojačanje kreditne mašine

U predstojećem periodu, Banka će nastaviti sa unapređenjem kreditnog kvaliteta kroz proaktivan pristup upravljanju kreditnim portfoliom, kao i kroz razvoj akcionih planova u cilju praćenja kvaliteta kredita. Strateške smernice koje treba da ojačaju kreditnu mašinu su navedene u nastavku: proces upravljanja kreditima, razvoj PCM procesa i upravljanje NPL-om, razvoj internih procesa i unapređenje veština zaposlenih, kao i uvođenje IT alata.

V Promocija prekvalifikacije ljudi

Kako bi poboljšala veštine ljudi, Banka će sprovesti aktivnosti usmerene na unapređenje veština u okviru poslovanja sa stanovništvom kako bi promovisala dalju digitalizaciju (npr. savetovanje na daljinu), razvoj upravljanja bogatstvom i osiguranjem, aktivnosti usmerene ka razvoju veština u oblasti platforma e-trgovine i monetizacije podataka (dodatni tokovi prihoda), aktivnosti transformacije koje su usmerene ka pružanju podrške poslovanju sa privredom u okviru uvođenja ESG, proizvodi i usluge cirkularne ekonomije, kao i podrška u razvoju i implementaciji novih proizvoda, tržišta, dervjata. Pored toga, u cilju podrške novom i agilnom načinu rada, Banka će unaprediti menadžerske sposobnosti kroz razvojne programe. Takođe, transformativne inicijative će biti usmerene na širenje kulture hibridnog i agilnog rada, jačanje kulture i prakse upravljanja učinkom orijentisanog na zadatke.

VI Jačanje ESG pozicije

U prethodnom periodu, Banka je uspostavila lokalnu ESG upravu (zamenik generalnog direktora kao ESG menadžer) i formirala ESG tim uz identifikovanje strukture i odgovornosti za implementaciju. Banka će se fokusirati na adekvatnu integraciju ESG kulture u korporativni DNK kroz razvoj i implementaciju kampanja za obuku i internu komunikaciju i uvođenjem ESG usaglašenih HR praksi. Štaviše, Banka će integrisati ESG pravila u poslovne i kreditne procese, unapred definisane liste ESG zelenih i crvenih industrija/proizvoda/klijenta i listu neprihvatljivih industrija/proizvoda i klijenata i dodatno organizovati radionice kako bi se konkretni slučajevi podelili među ISP grupom i supsidijarima u cilju razmene najbolje prakse o ESG-u. Pored toga, Banka će analizirati procese/ponude proizvoda u skladu sa nedavnim razvojem u oblasti ESG-a i za fizička i za pravna lica.

Poslovanje sa stanovništvom i malim biznisom

Poslovanje sa stanovništvom i malim biznisom

Segment klijenata fizičkih lica

- ▶ Ističemo izuzetan nivo nove produkcije nestambenih kredita u 2024. godini koja je nadmašila prethodnu rekordnu 2023. za neverovatnih 34%. Snažan uticaj na izvrstan komercijalni rezultat imao je pre svega fokus na interni potencijal naše postojeće klijentske baze.
- ▶ Rast depozita stanovništva tokom cele godine praćen je i blagim rastom učešća oročenih depozita u ukupnim depozitima u odnosu na prethodnu godinu. Kontinuirani pad kamatnih stopa tokom 2024. godine usled izmene makroekonomskih prilika, uslovio je potrebu za stalnim praćenjem situacije na tržištu i prilagođavanjem aktuelne ponude Banke. Kako bi zadržala leadersku poziciju i obogatila ponudu u delu depozita Banka je u oktobru 2024. godine predstavila jedinstvenu kombinaciju oročenog depozita i investicionog fonda pod nazivom Combi štednja - diverzifikovani vid ulaganja raspodelom sredstava na klasičan oročeni depozit (uz atraktivniju kamatnu stopu u odnosu na standardnu ponudu) i ulaganje u jedan od investicionih fondova Intesa Invest-a koji Banka distribuira.
- ▶ Banka je tokom 2024. godine ostvarila izuzetne rezultate u delu distribucije investicionih fondova Intesa Investa sa značajnim rastom imovine pod upravljanjem koja je na kraju decembra 2024. godine iznosila preko 600 mln EUR. Ovaj uspeh je rezultat strateškog pristupa i posvećenosti unapređenju proizvoda i usluga koje nudi svojim klijentima, sa posebnim akcentom na različite opcije za investiranje koje klijentima stoje na raspolaganju. Dugoročni cilj Banke jeste dalji razvoj nenovčanih fondova, čime se klijentima širi spektar opcija za investiranje i ostvarivanje potencijalno viših prinosa
- ▶ Kontinuirani proces edukacije zaposlenih i klijenata Banke u delu bankoosiguranja nastavljen je tokom 2024. godine, sa fokusom na jačanje svesti o značaju i važnosti zaštite kako samih klijenata, tako i njihovih porodica i imovine. Banka je, krajem aprila 2024. godine, u saradnji sa Generali osiguranjem uvela u distribuciju novi proizvod životnog osiguranja pod nazivom Multilav osiguranje. Ovim proizvodom Banka je klijentima omogućila da izborom jednog od 4 paketa Multilav osiguranja koji su u ponudi Banke odaberu vid zaštite u zavisnost od ličnih preferencija i potreba.
- ▶ Nastavak implementacije ESG inicijativa u skladu sa strateškim opredeljenjem Grupacije koje direktno doprinose unapređenju kako zaštite životne sredine, tako i životnih uslova klijenata iz osetljivih socijalnih kategorija.

- ▶ Godinu smo završili na skoro 700.000 klijenata koji imaju ugovorenu uslugu digitalnog bankarstva, od kojih preko 82% aktivno koristi aplikaciju. Tokom 2024. godine ti klijenti su izvršili preko 28,2 miliona transakcija na digitalnim kanalima, što je u proseku preko 2,35 miliona digitalnih transakcija mesečno. U odnosu na prethodnu godinu, ovo predstavlja rast od +17%.

U protekloj godini su nepredviđene okolnosti nastavile da oblikuju stvarnost poslovanja u kojoj je fleksibilnost imperativ, i u ovim uslovima naša Banka je još jednom pokazala izvrsnu spremnost na promene sa ciljem što adekvatnijeg zadovoljenja potreba klijenata uz visok nivo personalizacije usluga, stavljajući na taj način poseban fokus na klijentsku centričnost. Kako bi ovako izazovan zadatak bio uspešno izvršen, kontinuirano je ulagano u pospešivanje kompetencija i veština zaposlenih Banke ali i u razvoj i povećanje kvaliteta usluga kako na fizičkim tako i na digitalnim kanalima prodaje. Na elektronsko bankarstvo usmeren je poseban fokus kroz dalju ekspanziju Digital projekta i implementaciju novih funkcionalnosti. Poverenje koje su klijenti ukazali u ovakav način poslovanja ogleda se kroz sve jaču ekspanziju aktivnosti preko digitalnog kanala.

I tokom 2024. godine Banka je prikazala lepezu inovativnih proizvoda koji omogućavaju zadovoljenje širokog spektra sofisticiranih finansijskih potreba klijenata, uz očuvanje stabilnosti svih relevantnih pokazatelja poslovanja i povećanje tržišnog učešća u većini proizvoda namenjenih segmentu stanovništva. Izdvojili bismo značajan rast tržišnog učešća dozvoljenog prekoračenja od +2,4%, kao i stabilan rast tržišnog učešća kreditnih kartica od +0,7%. Ovo je dovelo do izuzetno visokog učešća od 20,3% kod dozvoljenog prekoračenja i 31,7% kod kreditnih kartica.

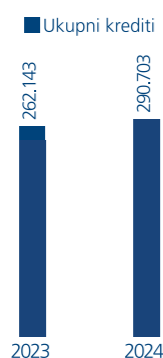
Očuvanjem stabilnosti u svim segmentima poslovanja, Banca Intesa uspela je da u protekloj godini uspešno odgovori izazovima dinamičnog tržišta i potvrdi poziciju lidera. Kroz izrazitu fokusiranost na potrebe i zadovoljstvo klijenata, kao i transparentnu komunikaciju cenovnih i necenovnih elemenata, ostvaren je plasman gotovinskih kredita u iznosu od 600,7 miliona evra (70,3 milijarde dinara). Ovakvi poslovni rezultati doprineli su rastu broja klijenata sa gotovinskim kreditima u korišćenju od +1,4% na međugodišnjem nivou.

I u 2024. godini smo nastavili sa kontinuiranim usavršavanjem i bliskim monitoringom procesa za apliciranje i realizaciju stambenih kredita. Posebno

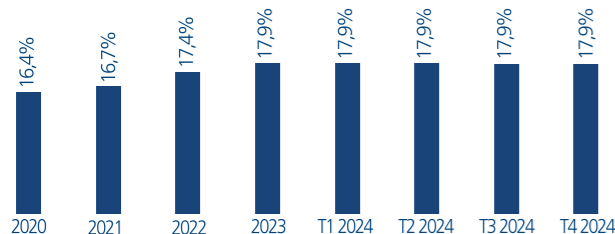
naglašavamo uvođenje inovativnog procesa odobrenja stambenih kredita bez dolaska u Banku, koji klijentima omogućava da iz udobnosti svog doma, putem video sastanka sa specijalistom za stambene kredite dođu do odobrenja stambenog kredita. Takođe, uvođenjem proizvoda sa fiksnom kamatnom stopom uz tenor od 20 godina, pokazali smo da smo prepoznali potrebe klijenata i reagovali u smeru maksimalnog povećanja njihovog zadovoljstva. Upravo su ovako kvalitetno dizajnirani procesi i proizvodi, uz visoku ekspertizu naših savetnika u Casa centrima, doveli do rasta portfolija stambenih kredita od +10,2%, kao i rasta tržišnog učešća od +0,26%, dok je produkcija stambenih kredita u 2024. godini iznosila čak 236,6 miliona evra (27,7 milijarde dinara), što predstavlja rast od neverovatnih +108,9% u odnosu na prethodnu godinu.

Podatak o višegodišnjem ostvarenom rastu aktivnih bankarskih proizvoda u delu poslovanja sa stanovništvom ukazuje na više zaključaka: klijenti cene visok nivo usluge praćen poslovnim politikom Banke koja je iskreno usmerena na njihove specifične potrebe, a očit je i pozitivan efekat koji negovanje principa transparentnosti prilikom svakog aspekta poslovanja ima na produbljivanje poverenja klijenata u poslovanje sa našom institucijom.

Krediti stanovništvu (u milionima dinara)

Tržišno učešće Banke u kreditima stanovništvu

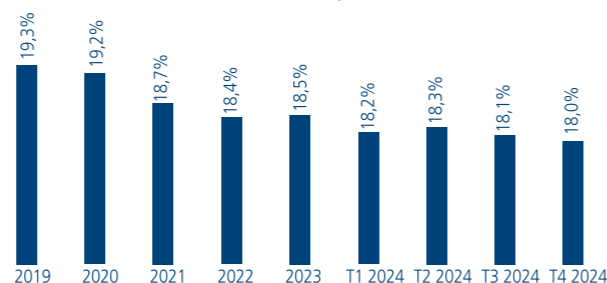

Ukupni depoziti stanovništva rasli su tokom cele godine i dostigli nivo od 458,2 milijardi dinara u decembru 2024. godine.

Depoziti stanovništva (u milionima dinara)

Tržišno učešće Banke u depozitima stanovništva

Do kraja 2024. godine, Banka je uspešla da zadrži nivo tržišnog učešća depozita stanovništva iz januara na nivou 18.1% koliko je iznosilo tržišno učešće u novembru. Pad referentnih kamatnih stopa vodećih centralnih banaka, kao i nove makroekonomske prilike, uticali su na stalno sniženje kamatnih stopa tokom godine sa jedne strane, ali i rast potražnje klijenata za povoljnijim kamatnim stopama na oročene depozite i promenu strukture depozita u korist kraćih ročnosti, sa druge strane.

Banka je, vodeći računa o potrebama svojih klijenata ali i ponudi konkurencije, kreirala atraktivnu ponudu za oročene depozite u RSD i EUR sa kraćim ročnostima (6 i 9 meseci). Pored toga, novi proizvod Combi štednja omogućio je klijentima diverzifikaciju rizika ulaganja, pružajući im mogućnost da istovremeno ulože u oročeni depozit i jedan od investicionih fondova Intesa Investa koji banka distribuira.

U cilju edukacije klijenata o značaju diversifikacije ali i promocije svih opcija za ulaganje koje klijentu stoje na raspolaganju, tokom novembra meseca održani su „Dani štednje i investiranja“ u svim regionalnim centrima Banke. Događaj je imao zapažene rezultate, kako u pogledu odaziva klijenata, tako i u pogledu volumena izvršenih ulaganja u oročene depozite i investicione fondove, tokom i nakon samog događaja.

Tokom cele 2024. godine, zabeležen je sve veći interes klijenata za ulaganje viška likvidnih sredstava u investicione fondove koji su u distribuciji Banke. Sa ukupno 5 fondova koje banka distribuira, fokus

tokom 2024. godine bio je i na promociji nenovčanih fondova posebno Alternativnog investicionog fonda koji je do kraja godine prikupio imovinu od 38.6 mln eur. Na kraju 2024. godine celokupna imovina pod upravljanjem Intesa Investa dostigla je nivo od gotovo 606 mln eur sa tržišnim učešće od 36,7%.

I pored vrlo turbulentnih kretanja na tržištima i geopolitičkih događaja tokom 2023. i 2024. godine, imovina pod upravljanjem Intesa Investa porasla je za 97,4% u decembru 2024. u odnosu na decembar 2023. godine. Ovo ukazuje da je Banka, uz podršku Matične Banke i u saradnji sa Eurizonom, jednom od najvećih kompanija za upravljanje imovinom u Evropi, percipirana kao izuzetno sigurno mesto za sve vidove štednje, ali i druge dostupne načine investiranja za sve svoje klijente.

Makroekonomsko okruženje i kretanje kamatnih stopa počev od druge polovine 2022. godine, kao i odgovor Banke na diversifikovane potrebe klijenata, doveli su do potvrde činjenice da je Banka Intesa percipirana kao vrlo sigurna banka sa značajnim povećanjem sredstava generalno i kroz depozite Banke i kroz investicione fondove, a što se potvrđuje konačnim stanjima depozita ali i stanjima investicionih fondova fizičkih lica na kraju decembra 2024. godine.

Rast geopolitičke neizvesnosti i nepredviđenih događaja iz prethodnih par godina stvorili su veću potrebu za dodatnom sigurnošću i zaštitom, što je rezultiralo većim značajem bankoosiguranja kao segmenta poslovanja Banke.

Tokom 2024. godine, Banka je nastavila sa aktivnom promocijom proizvoda bankoosiguranja, sa ciljem podizanja svesti o važnosti ove oblasti i unapređenja odnosa sa klijentima. Kroz sveobuhvatnu ponudu različitih proizvoda na jednom mestu, Banka je omogućila klijentima lakši pristup potrebnim rešenjima, čime je dodatno podržala rastući trend u plasiranju proizvoda bankoosiguranja. Poseban fokus je na zadovoljenju potreba klijenata za zaštitom, kako ličnom, tako i zaštitom porodice, imovine i kreditnih proizvoda u situacijama kada dođe do nemogućnosti otplate kredita. Tokom 2024. godine fokus je bio promociji novog proizvoda životnog osiguranja „Multilav“ koji je Banka počela da distribuira od kraja aprila 2024. godine. Snažna podrška kolegama u ekspoziturama ali i adekvatna promocija novog proizvoda kroz različite kanale dovela je do odličnih rezultata sa ukupno 2.164 prodate polise i prosečnom premijom koja je značajno iznad prosečne premije po proizvodima životnog osiguranja na tržištu. U maju i junu su u svim regionalnim centrima organizovani „Dani osiguranja“, posebno posvećeni ovoj temi sa ciljem edukacije klijenata, širenju svesti o značaju zaštite ali i promocije novog proizvoda „Multilav“.

Imajući u vidu da je klijentska centričnost u fokusu, a osluškujući potrebe klijenata tokom 2024. godine Banka je u saradnji sa Generali osiguranjem nastavila sa intenzivnim radom na razvoju novih proizvoda osiguranja koji će biti uvršteni u ponudu Banke tokom naredne godine.

Tokom 2024. godine nastavljen je kontinuirani proces edukacije zaposlenih kako u delu bankoosiguranja tako i u delu investiranja u cilju pružanja kvalitetnije i sveobuhvatnije usluge - od kredita do osiguranja, od štednje do investiranja, od zdravlja do penzije. Banka će i u narednom periodu nastaviti sa edukacijama svojih zaposlenih u cilju povećanja broja licenciranih zastupnika u osiguranju a sve u skladu sa strateškim planovima Banke, potrebama tržišta i sve kompleksnijim potrebama klijenata.

ESG inicijative

U prethodnom periodu IBD divizija usvojila je Strategiju za integraciju ESG (Environment, Social and Governance) platforme u svim bankama članicama, kao novu paradigmu razvoja Grupacije u potpunosti utemeljenog na principima održivog poslovanja.

Širok spektar tema koje ESG obuhvata, a koje se odnose na društvenu odgovornost i posvećenost banaka održivim ekonomskim aktivnostima, i to sa ekološkog, društvenog i upravljačkog gledišta, ali i upravljanja internim procesima i odnosima sa klijentima, Banca Intesa konkretizuje kroz projekte odgovornog i održivog poslovanja zasnovane pod okriljem koncepta Kruga održivih ideja a u skladu sa strateškim opredeljenjem Grupacije.

U okviru Sektora za poslovanje sa stanovništvom, tokom prethodne dve godine realizovano je više ESG inicijativa koje direktno doprinose unapređenju kako zaštite životne sredine, tako i životnih uslova osetljivih socijalnih kategorija stanovništva kao što su: krediti za unapređenje energetske efikasnosti, zeleni stambeni krediti, subvencionisani stambeni krediti za majke, posebno dizajniran proizvod dozvoljenog prekoračenja, odnosno Mum@work.

Positivan trend produkcije proizvoda koji su u skladu sa ESG politikom Grupe je nastavljen i u 2024. godini. Produkcija ESG proizvoda namenjenih fizičkim licima iznosio je 123,9 miliona evra (14,5 milijardi dinara) što predstavlja rast od +25,1% u odnosu na prethodnu godinu. Ovde ističemo zelene stambene kredite sa rastom od +41%, keš krediti za penzionere sa rastom od +21,8%, i posebno stambene kredite za majke, koji su, iako manji u volumenu, ostvarili rast od preko +110% u 2024. godini.

Snažan rast proizvoda koji potpadaju u ESG kategoriju jasno pokazuju predanost Banke aktivnostima koje imaju za cilj unapređenje socijalnog i ekološkog aspekta našeg društva.

Digitalni kanali i e-servisi

Poslovanje platnim karticama

Banca Intesa je i tokom 2024. godine zadržala leadersku poziciju u segmentu kartičnog poslovanja, sa tržišnim učešćem od 16% u broju uručenih platnih kartica (15% u broju debitnih i 28% u broju uručenih kreditnih kartica), 21% u broju POS terminala i 62% u broju internet POS terminala. Uzimajući u obzir ostvarene volumene, Banca Intesa ima 26% tržišnog učešća u delu POS prometa dok u delu internet prometa preko 71% tržišnog učešća.

Kartice Banca Intesa učestvovala su sa 26% u ukupnom internet prometu svih kartica izdatih u Republici Srbiji kao i sa 27% u ukupnom broju internet platnih transakcija u zemlji i inostranstvu, dok je učešće u POS prometu i broju POS transakcija kupovine Banca Intesa karticama u zemlji i inostranstvu 20%.

Broj transakcija obavljen platnim karticama Banca Intesa je povećan za 17% dok je ukupno ostvaren promet u 2024. godini zabeležio godišnji rast od 18%. Promet platnih kartica u inostranstvu povećan je za 32% a broj transakcija za 33%, dok je promet platnim karticama Banca Intesa obavljen u zemlji van prihvatne mreže banke povećan za 28%, a broj transakcija za 24% u odnosu na 2023. godinu.

Tokom 2024. godine Banka je u ponudu uvela novi proizvod – IN platni račun namenjen youth segmentu odnosno klijentima od 16 do 26 godina. U sklopu računa se izdaje klijentima bez naknade i Visa Inspire debitna kartica, posebnog dizajna, izrađena na eko plastici. Banka je obezbedila poseban set benefita i popusta kod izabranih partnera iz različitih delatnosti za plaćanje Visa Inspire platnom karticom za mlade, koje je moguće realizovati na maloprodajnim i/ili internet prodajnim mestima partnera.

Što se tiče transakcija na POS terminalima banke, uključujući i internet POS terminale, njihov broj povećan je za 7%, dok je obim prometa povećan za 10% u odnosu na prethodnu godinu. Pored toga, Banca Intesa je nastavila sa usavršavanjem prihvatne mreže, konstantno šireći broj novih korisnika.

U sklopu projekta New POS ecosystem, nastavljeno je širenje mreže Android POS i SoftPOS terminala, koji trgovcima pružaju mogućnost da na jednom uređaju prihvataju više platnih instrumenata i koriste druge poslovne aplikacije. U cilju optimizacije i automatizacije poslovnih procesa, započeta je implementacije procesa ugovaranja kroz Digital Business Admin Front office aplikaciju, za POS i Ecommerce servise.

Tokom 2024. godine je Banca Intesa dodatno proširila mrežu Soft POS aplikacija i time svojim klijentima ponudila jedinstveno rešenje koje omogućava da

trgovci jednu aplikaciju koriste i za prihvatanje platnih platnih kartica i IPS plaćanja. Kraj godine završavamo sa 328 trgovaca odnosno 2,278 terminala.

Banka je takođe nastavila sa širenjem prodajnih mesta na kojima je omogućena prodaja kreditnim karticama na rate, što je sada omogućeno na preko 12,000 mesta. Obim prometa za transakcije na rate karticama zadržao je visok procenat učešća u ukupnom prometu na POS terminalima banke od 10%.

Pored toga, u saradnji sa trgovcima, nastavljene su i aktivnosti usmerene na pružanje značajnih popusta i pogodnosti korisnicima Banca Intesa platnih kartica.

Aktivnosti klijenata na digitalnim kanalima

Ukupan broj klijenata koji su ugovorili uslugu digitalnog bankarstva zaključno sa decembrom 2024. godine je 700,000, što je za 10% više nego na kraju prošle godine. Pored fokusa na digitalizaciji klijentske baze, poseban akcenat je stavljen na samo korišćenje aplikacije: 573,000 aktivnih korisnika, što je preko 82% broja ugovorenih klijenata, je rezultat koji govori u prilog uspešnom onboarding-u digitalnih korisnika.

Broj izvršenih transakcija na digitalnim kanalima tokom 2024. dostigao je broj od 28.2 mln, što je 17% više nego u prethodnoj godini. Broj korisnika koji na mesečnom nivou obavlja transakcije preko digitalnih aplikacija je 379,000, što je za preko 40 hiljada više nego na kraju prošle godine.

Ovakavom rastu broja digitalnih transaktora i izvršenih transakcija najviše je doprineo projekat Engagement: ciljna grupa su bili korisnici digitalnih usluga koji do sada nisu koristili aplikacije za obavljanje transakcija, a po prediktivnim (machine learning) modelima imali su najveću verovatnoću da počnu da koriste aplikacije za svakodnevna plaćanja. Kampanje kojima su klijentima komunicirane video poruke i tutorijali, sprovedene su putem Viber-a i in-app komunikacije, i beležile su preko 20% response rate-a, dok je prosečan response rate 23%.

Povećanje prodaje na digitalnim kanalima u broju gotovinskih kredita u odnosu na prošlu godinu je 13%, a učešće u ukupnoj prodaji je 23.2%.

Prodaja dozvoljenog prekoračenja na digitalnim kanalima je u 2024. porasla za 83% u odnosu na prošlu godinu, a učešće digitalnih kanala u ukupnoj prodaji dozvoljenog prekoračenja je 24.5% (7.5pp više nego u 2023.).

Unapređenje digitalnog bankarstva i uvođenje bespapirnih procesa

Pored brojnih inovativnih funkcionalnosti u mobilnoj aplikaciji u prethodnoj godini je omogućena aktivacija platnih kartice koje su klijentima stigle na adresu za prijem pošte, i to bez odlaska u ekspozituru. Takođe, klijentima je omogućeno da putem mobilne aplikacije preusmere kartice na adresu za prijem pošte ili na bilo

koju ekspozituru. Klijentima koji su u potrazi za novim investicionim mogućnostima, omogućeno je da putem digitalnog bankarstva kupuju i prodaju investicione jedinice za fondove koje su otvorili kod Intesa Invest ad Beograd i ovim putem na jednostavan način imaju priliku da investiraju i potencijalno uvećaju svoja novčana sredstva. Putem digitalnog bankarstva je omogućena kupovina/prodaja investicionih jedinica za Alternativni Investicioni fond, kao i kupovina/prodaja dinarskog Intesa Invest Cash Dinar, kao i deviznih fondova Intesa Invest Cash Euro, Intesa Invest Comfort Euro i Intesa Invest Flexible Euro.

Broj korisnika i transakcija izvršenih putem Apple i Google uređaja je u stalnom porastu tako da je tokom 2024. godine broj transakcija izvršenih putem Apple uređaja bio 12,8 miliona, dok je broj transakcija izvršenih putem Google plaćanja bio 6,2 miliona. U 2024. godine, broj korisnika koji koriste ovu uslugu je za Apple bio 57 hiljada, dok je za Google 34 hiljade što u odnosu na prethodnu godinu predstavlja rast od +50%.

Nakon što je 2023. banka omogućila online izdavanje kvalifikovanog elektronskog sertifikata kroz aplikaciju digitalnog bankarstva za fizička lica, ostvaren je najvažniji preduslov za dalju digitalizaciju procesa u banci. Primenom potpisivanja dokumentacije uz upotrebu kvalifikovanog elektronskog potpisa kroz ConsentID aplikaciju, omogućeno je da se poveća limit za gotovinske kredite koji mogu biti realizovani preko aplikacija digitalnog bankarstva, jer kvalifikovani elektronski sertifikat predstavlja zamenu za svojeručni potpis Banca Intesa je jedina banka na tržištu koja je svojim klijentima omogućila da putem aplikacija digitalnog bankarstva, bez ijednog odlaska u ekspozituru realizuju kredit u iznosu preko 600.000 rsd. Od maja 2024.godine plasirano je 454 kredita preko 600.000 rsd u ukupnom iznosu preko 3.320.000 EUR.

Uvođenjem kvalifikovanog digitalnog sertifikata u poslovanje Banke ostvaren je i preduslov za uvođenje bespapirnog poslovanja u ekspozituru, pa je u skladu sa tim pokrenut projekat Paperless branch, sa ciljem da se dokumentacija koja se trenutno štampa u različitim procesima, klijentu prezentuje u elektronskom formatu, a da je klijent potpisuje kvalifikovanim elektronskim sertifikatom uz pomoć ConsentID aplikacije. Potpisana dokumentacija se automatski prosledjuje klijentu na aplikacije digitalnog bankarstva ili na email, a na strani banke se automatski arhivira u za to predviđenu arhivu. Projekat će doneti značajno povećanje efikasnosti savetnika u ekspozituru, kao i posvećenosti Banke održivom poslovanju.

Pored bespapirnog procesa u ekspozituru, u okviru projekta se razvija i ponuda na daljinu kojom bi dokumentacija za klijente bila prezentovana na mobilnoj aplikaciji. Nakon pregleda i prihvatanja klijenti potpisuju dokumentaciju koristeći kvalifikovani elektronski sertifikat, te odgovarajuće procese klijenti mogu da završe bez

dolaska u ekspozituru, koristeći mobilnu aplikaciju i kvalifikovani elektronski sertifikat.

Pored efekata koji su navedeni za Paperless proces, ponuda na daljinu (Remote offer) donosi unapređenja prodajnih procesa i ima značajne potencijale za poboljšanje servisnih usluga koje će klijenti moći da koriste bez dolaska u ekspozituru.

U prvoj fazi projekta, u Q2 2024, u okviru pilot produkcije su realizovani bespapirni procesi kao i ponuda na daljinu za izmenu podataka u pristupnici fizičkog lica i KYC upitnik za fizička lica.

Pilot za gotovinske kredite na novim kanalima (bespapirni i ponuda na daljinu) će početi u Q1 2025., dok je Produkcija za celu mrežu je planirana za Q2 2025. Nakon uspešnog završetka prve dve faze, planirano je da se omogući novi proces za depozitne proizvode, dozvoljeni minus i promenu klase računa.

Donacije

U skladu sa ESG politikom i tokom 2024.godine klijenti su nastavili da doniraju sredstva u humanitarne svrhe kroz funkcionalnost u okviru mobilnog bankarstva za fizička lica kojom se u okviru platnog naloga klijentima omogućuje opcija doniranja, zaokruživanjem iznosa transakcije. Banka je u 2024. godini nastavila saradnju sa humanitarnim organizacijama: SOS Dečija sela, Unicef, Banka hrane Beograd i Belhospice Beograd.

Ukupan broj donacija u 2024.godini iznosi 153.541 transakcija dok ukupan iznos donacije prikupljen u 2024. godini iznosi 10.2 miliona dinara.

Public portal - Video sastanci za stambene kredite

Imajući u vidu da je strateško opredeljenje Banke izvrsnost u pružanju bankarskih usluga koje rezultira besprekornim iskustvom klijenta, kao i dostupnost bankarskih usluga na način da klijenti, prema svojim potrebama, mogu da biraju kanal putem kojega će biti usluženi, u februaru 2024. godine uveli smo novi kanal prodaje, apliciranje za stambene kredite putem video sastanka. Klijentima je omogućeno na sajtu Banke da osim zakazivanja sastanka u ekspozituri zakažu i video sastanak za apliciranje za stambene kredite. Takođe, uveden je i detaljan Upitnik/kalkulator gde klijenti popunjavaju sve pojedinosti o željenom stambenom kreditu a kako bi krajnja kalkulacija bila što približnija uslovima koje bi se klijentu finalno odobrili.

Na ovaj način unapredili smo iskustvo klijenata kod pružanja usluge stambenog kreditiranja, tako što uslugu čini dostupnom na bilo kojoj lokaciji gde se klijenti nalaze bez odlaska u Banku, odnosno klijenti Banke mogu „od kuće“ da dobiju kompletnu uslugu savetovanja, prikupljanja dokumentacije i podnošenja zahteva za stambeni kredit. Potrebna su samo dva fizička dolaska u banku do isplate kredita dok se sve ostale aktivnosti mogu obaviti „na daljinu“.

Direktan chat sa savetnikom (Conversational banking)

Conversational banking je nova funkcionalnost za Magnifica klijente koja omogućava direktan kontakt između Magnifica klijenta i Savetnika kroz chat funkcionalnost u Digital aplikaciji.

U okviru chat opcije klijentima s prikazane dve mogućnosti:

- Pomoć: chat i video chat sa agentima Kontakt centra za servisne informacije
- Konsultacije: chat i video sastanak sa Magnifica savetnikom povodom informacija vezanih za proizvode i usluge kao i druge informacije

Pilot produkcija funkcionalnosti Conversational banking počela je 27.11.2024. godine dok se puna produkcija očekuje početkom 2025. godine.

Pilot produkcija uvedena je za 5 Savetnika u ekpozituri u Kolarčevoj i klijente koji pripadaju njihovom portfoliju. U okviru pilota do kraja 2024. obavljeno je 81 uspešna chat komunikacija i 12 uspešnih video poziva.

Galerija popusta

Banka je razvila platformu za trgovačke popuste pod nazivom „Galerija popusta“ kojoj se pristupa kroz Digital aplikaciju. Našim klijentima obezbedjeni su trgovački popusti i pogodnosti kroz personalizovane ponude kreirane po meri i potrebi klijenata. Klijenti, korisnici Digital aplikacije segmentirani su u šest osnovnih semenata koji se međusobno razlikuju po kupovnom ponašanju i motivima za kupovinu. Segmenti su kreirani na osnovu prethodne analize potrošačkog ponašanja klijenata i finansijskog potencijala klijenata. Cilj personalizovanog pristupa kreiranju ponuda jeste da se klijentima nude proizvodi i usluge u skladu sa njihovim interesovanjima kao i povećanje stope konverzije aktiviranih ponuda. Projekat Galerija popusta startovao je 24.12.2024. godine sa preko 90 različitih ponuda od 24 trgovca koji su se priključili platformi u prvom talasu akvizicije. U narednoj godini planirana su dalja unapređenja korisničkog iskustva i funkcionalnosti platforme kao i dalja akvizicija trgovaca koji će se priključiti Galeriji popusta.

Cash in/Cash out

Tokom poslednje četiri godine Banka je intenzivno radila na širenju mreže multifunkcionalnih samouslužnih uređaja. Postavljeno je ukupno 110 uređaja koji nude našim klijentima segmenta fizičkih lica mogućnost da na brz i jednostavan način vrše dinarske uplate/isplate, ali i mogućnost uplata /isplata evra sa svog deviznog platnog računa. Opciju uplate dinara na samouslužnim uređajima koristi 170 hiljada korisnika sa učešćem od 82% ovih transakcija u odnosu na iste transakcije obavljene na šalterima u ekspoziturama; dok uplatu EUR valute na samouslužnim uređajima koristi preko 64 hiljade klijenata. U 2024. godini, izvršeno je 1,353,840 transakcija uplata u RSD (za 26,6% više u odnosu na

2023. godinu) u ukupnom iznosu od 46,254,035,750 RSD (39,9% više u odnosu na prethodnu godinu), kao i 326,180 transakcija uplata u EUR (42,1% više nego u prethodnoj godini) u ukupnom iznosu od 297,070,240 EUR (57% više nego u 2023. godini).

Preko 700k klijenata Banke, segmenta fizičkih i pravnih lica, je tokom prošle godine koristilo opciju isplate dinara na 407 ATM uređaja. Na ATM-ovima Banke je obavljeno 20.6 miliona transakcija podizanja gotovine, od čega je 366,910 transakcija podizanja u valuti EUR.

Banka je, takođe, intenzivno radila i uspela da u poslednje četiri godine postavi specijalizovane uređaje za uplatu pazara i obezbedi ovu funkcionalnost potrebnu segmentu pravnih lica i preduzetnika na 118 uređaja u 113 ekspozitura. Korišćenjem ovih uređaja migrirano je 80% uplata pazara na nivou ukupne poslovne mreže (od preko 27 hiljada klijenata pravnih lica i preduzetnika), sa šaltera ekspozitura na uređaje dok je stopa migracije transakcija uplata pazara u ekpoziturama u kojima postoji uređaj oko 84%, čime je dodatno obezbeđeno vreme kolegama iz ekspozitura za savetodavne usluge i prodaju kompleksnijih proizvoda i servisa.

Aktivnost klijenata – pravnih lica na digitalnim kanalima

Aktivnost pravnih lica na digitalnim kanalima nastavlja sa trendom rasta i u 2024. godini:

- Ukupan broj ugovorenih korisnika: 93,575 što je 8% više nego krajem prošle godine
- Broj klijenata sa loginom, aktivnih klijenata: 66,975, 4% više nego krajem 2023
- Broj klijenata sa transakcijama: 56,686, 2% više nego lani
- Ukupan broj izvršenih plaćanja na digitalnim platformama u 2024. godini bio je 28,908,661, 2% više nego u 2023
- Tokom 2024 realizovano je 3,606 kredita/overdrafta u ukupnom iznosu 8,811,230 EUR

Krajem novembra 2024 godine u okviru BizMobi aplikacije omogućena je i funkcionalnost deviznih plaćanja. Korisnici sada mogu jednostavno i brzo obavljati međunarodne transakcije direktno iz aplikacije i imati uvid u sve promene i devizne izvode. Ukupan iznos deviznih plaćanja realizovanih kroz BizMobi aplikaciju u prvih 40 dana od puštanja u produkciju je 4,088,336.56 EUR.

Takođe, krajem 2024 završen je i rad na integraciji BizMobi aplikacije sa CRM rešenjem. Ova integracija predstavlja novu tačku kontakta između klijenta i banke sa krajnjim ciljem unapređenja odnosa sa klijentima kako u pogledu relacionog dela tako i u pogledu povećanja prodaje putem digitalnih kanala.

Integracija BizMobi CRM omogućila je prikaz kataloga proizvoda i kampanja u okviru BizMobi aplikacije. Katalog proizvoda nudi širok spektar proizvoda za koje klijent

može proaktivno da iskaže zainteresovanost i aplicira u svakom trenutku. Istovremeno, savetnik banke dobija informaciju u realnom vremenu o interesovanju klijenta za određeni proizvod i ima mogućnost da kontaktira klijenta u kratkom roku.

Kroz CRM, aktiviraju se kampanje koje su vidljive klijentima u okviru BizMobi aplikacije. Klijent sada može da iskaže zainteresovanost za ponudu kampanje, kao i da online realizuje kredit/overdraft. Pored prodajnih kampanja, klijentima su dostupne i relacione kampanje u okviru BizMobi aplikacije. Njihova svrha je informisanje klijenta bez prodajnih ciljeva, čime se dodatno osnažuje komunikacija između banke i klijenta.

Rezultati ove integracije najbolje se ogledaju u brojkama – ukupan broj iskazanih mogućnosti kroz BizMobi aplikaciju je 1128, sa stopom realizacije od 9.84% za period od dva meseca.

Dodatna unapređenja

Samouslužni uređaji

U 2024. godini, izvršeno je 1,096,662 transakcija uplata u RSD u ukupnom iznosu od 36,700,816,121 RSD, kao i 264,084 transakcija uplata u EUR u ukupnom iznosu od 239,122,672 EUR.

Poslovna mreža

Transformacija poslovne mreže u poslednjih nekoliko godina, predstavljala je istovremeno i nužnost i zamajac u procesu modernizacije i unapređenja poslovanja banke kao celine. Transformacija od dominantno transakciono orjentisane mreže, do dominantno savetnički i prodajno orjenisanih ekspozitura, sa uvodjenjem cashless formata, uz rastuću pokrivenost uređajima, kako internih tako i eksternih, unapređenja procesa rada i modela poslovanja kao celine, preko klasterizacije i modernizacije izgleda ekspozitura intenzivirana je u toku 2024. godine.

Promene u godini iza nas, najviše su se odnosile na nastavak procesa klasterizacije, punu primenu novog servisnog modela i optimizaciju radnog vremena transakcionog segmenta, što je stvorilo preduslove za dalju optimizaciju fizičke mreže. Nastavkom procesa klasterizacije i optimizacije, 2024. godinu poslovna mreža je završila sa 134 ekspoziture (9 ekspozitura manje nego 2023.), 65 klastera i 1368 Fte (132 Fte manje u odnosu na 2023.). Unapređeni servisni model podrazumeva, pre svega, jačanje timskog pristupa podržan novom upravljačkom strukturom u klasteru, unapređenje kompetenci zaposlenih, i orijentaciji ekspoziture ka savetodavnom pristupu i integraciji omnichannel modela, sa snažnim fokusom ka povećanju produktivnosti i poboljšanju klijentstog iskustva.

U cilju jačanja svoje dostupnosti klijentima na strateškim važnim lokacijama, Banka je tokom 2024. godine u Beogradu relocirala u nove poslovne prostore tri

ekspoziture i to: Crnotravska 7-9, Cara Dušana 35 i Požeška 65a i 65b. Nove izgleda su dobile i niške ekspoziture Milojka Lešjanina 1, Sindelićev trg 18 i Bulevar Nemanjića 28-32, kao i beogradske Mirjevski venac 23 i Surčin, Vojvođanska 85. Mreža bankomata proširena je za 14 novih uređaja, dok je istovremeno urađena i zamena eksternih bankomata i time podmlađena celokupna mreža samouslužnih uređaja.

Tokom 2024 godine kontakt centar Banke uspešno je odgovarao na značajan porast volumena na svim elektronskim kanalima, i tako potvrdio da je jedan od ključnih stubova u budućem razvoju boljeg koriničkog iskustva i unapređenju usluga banke.

Telefonski kanal je i tokom 2024 godine ostao dominantan, uz porast od 13% u broju ponuđenih poziva i ostvarenu željenu realizaciju od 90%. Porast u broju ponuđenih poziva, kao i dalji fokus na obavljanje prodajnih kampanja, omogućio je prirast od 18% u broju kreiranih lidova, sa stabilnom stopom konverzije u rasponu od 18% do 20% na mesečnom nivou. Najveći prirast u broju ponuđenih upita ostvaren je na Chat kanalu (42% prirasta u odnosu na prethodnu godinu), što ukazuje na ubrzanu migraciju klijenata uz značajnu upotrebu elektronskih servisa. Sve ovo dovelo je do ukupnog broja od 1.5 miliona obrađenih interakcija tokom 2024 godine, što ukazuje na dalje inteziviranje trenda prirasta volumena i u narednim godinama.

Prethodnu godinu obeležio je i značajan napor u definisanju i pokretanju procesa vezanih za usvajanje koncepta Digital Branch-a, kojim će se u narednoj godini omogućiti poptuna autonomija prodajnih aktivnosti kontakt centra. Tokom 2025 godine, očekivane su značajne izmene u tehnološkom rešenju, dalja reorganizacija i sticanja novih veština vezanih za punu uporebu Remote Offer procesa, čime će Banka u modernizovati svoje poslovanje i omogućiti uslugu koju preferiraju nove generacije naših klijenata.

Segment klijenata malog biznisa i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava

- *Podrška i inovacije za održiv rast: Mala preduzeća i poljoprivredna gazdinstva su stubovi naše ekonomije. Naša banka je posvećena pružanju inovativnih finansijskih rešenja i podrške koja omogućava tim sektorima da se prilagode, rastu i uspevaju u dinamičnom tržišnom okruženju.*
- *Fokus na sigurnost i stabilnost: U svetu punom izazova, sigurnost je prioritet. Uvođenjem novih paketa platnih računa sa proizvodima osiguranja, pružamo našim klijentima dodatnu zaštitu i mir, omogućavajući im da se usmere na svoje poslovne ciljeve bez brige o nepredviđenim situacijama.*
- *Održiva poljoprivreda kao ključ budućnosti: Održiva poljoprivreda je ključna za našu ekonomsku*

stabilnost i ekološku ravnotežu. Pružajući finansijsku podršku i edukaciju, nastavljamo da osnažujemo poljoprivrednike, čime doprinosimo razvoju lokalnih zajednica i očuvanju prirodnih resursa.

2024. godina bila je obeležena brojnim izazovima i promenama na globalnom tržištu, koje su imale značajan uticaj na poslovanje malih preduzeća, preduzetnika i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava u Srbiji. Geopolitičke tenzije stvorile su nesigurnost koja se odrazila na ekonomsku stabilnost tako u evro regiji tako i u svetu. Energetska kriza, koja je rezultirala poskupljenjem sirovina i energenata, dodatno je otežala poslovne uslove za mnoge preduzetnike.

U ovom kontekstu, obnavljanje lanaca snabdevanja i prilagođavanje poslovnih modela postali su imperativi za opstanak i rast. Iako je rast glavnih spoljnotrgovinskih partnera usporen, 2024. je godina laganog oporavka privredne aktivnosti, što pruža osnov za stabilizaciju i razvoj.

Digitalizacija se na ovom putu nametnula kao ključna snaga, omogućavajući preduzećima da unaprede efikasnost i dosegnu nove kupce kroz online platforme. Ova transformacija nije bila samo tehnička, već je značila i promenu u načinu razmišljanja preduzetnika, koji su prepoznali vrednost inovacija u savremenom poslovanju. Uz to, fokus na održivost i ekološki odgovorne prakse postao je sve prisutniji, donoseći novu dimenziju poslovanju i otvarajući vrata za razvoj održivih modela.

Srbija, kao deo ovog kompleksnog ekonomsko-političkog okruženja, suočava se sa sopstvenim izazovima, ali i prilikama. Mala preduzeća igraju ključnu ulogu u ekonomiji, a njihova sposobnost prilagođavanja i inovacija je presudna za buduću rast i konkurentnost nacionalne ekonomije.

U navedenim ekonomskim prilikama Banca Intesa nastavlja da bude snažan i stabilan oslonac domaće privrede. Kraj 2024. godine Banka je dočekala sa 122.6 hiljada klijenata pravnih lica i preduzetnika u segmentu malog biznisa što predstavlja rast od 3% u odnosu na 2023. godinu. Od navedenog broja čak 17.5 hiljada klijenata su korisnici kredita u Banca Intesa. I u segmentu kreditnih klijenata Banka je zabeležila pozitivan trend i rast od 0.4% u odnosu na 2023.

U segmentu poslovanja sa registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima kraj 2024. godine Banca Intesa je dočekala sa tržišnim učešćem od 15.4% potvrđujući svoju sve aktivniju ulogu i u ovom segmentu buduću da je zabeležen rast od 10.6% u odnosu na 2023. Ukupan broj klijenata registrovanih poljoprivrednih gazdinstava u Banca Intesa iznosi 68.4 hiljade, od čega su 6.4 hiljade kreditni klijenti čiji je broj zabeležio rast od 1% u odnosu na 2023. godinu.

2024. godina je godina rekorda u malom biznisu Banca Intesa buduću da je kroz podršku malim biznisima i RPG

plasirano čak 329.8 mil EUR kredita što je 8% više u odnosu na 2023. godinu. Takođe, ostvaren je rekordan iznos stanja kreditnog portfolija od 451.9 mil EUR što je 9% rast yoy.

Depoziti tradicionalno beleže visok nivo. Kraj 2024 godine segment koji pokriva male biznise i registrovana poljoprivredna gazdinstva dočekao je nivoom od 804.9 mil EUR depozita što predstavlja rast od 9% u odnosu na prethodnu godinu.

Segment malog biznisa

Kako bi privredi pružila adekvatnu podršku u izazovnom tržišnom ambijentu, Banca Intesa nastavila je sa inovacijama u svojoj ponudi kao i sa tradicionalnom podrškom kroz saradnju sa renomiranim finansijskim institucijama.

Sa ciljem da svojim klijentima ponudi fleksibilna i sveobuhvatna rešenja koja će im olakšati svakodnevno poslovanje, ali i uneti dodatni element sigurnosti, početkom drugog kvartala 2024. godine Banca Intesa je obogatila svoju ponudu proizvoda sa paketima platnih računa koji su namenjeni pravnim licima i preduzetnicima sa sa godišnjim prihodima do 3 miliona evra. Svojim klijentima Banka stavlja na raspolaganje 4 različita paketa koji predstavljaju kombinacije različitih bankarskih proizvoda i usluga u skladu sa identifikovanim potrebama preduzeća koja se nalaze u različitim fazama životnog ciklusa ali i u različitim sferama poslovanja. Ono što ponudu paketa platnih računa Banca Intesa izdvaja i čini jedinstvenom u odnosu na konkurencije jeste i uključivanje proizvoda osiguranja. Naime, svaki paket uključuje i poseban proizvod osiguranja (osiguranje novačnika, putno i/ili zdravstveno osiguranje), dok korisnici premijum paketa imaju na raspolaganju i servis prioritetne podrške za intervencije na POS opremi. Kvalitet ponude prepoznat je i od strane tržišta tako da je Banca Intesa kraj 2024. godine dočekala sa čak 13.9 hiljada klijenata koji su aktivirali neki od novih paketa platnih računa samo 9 meseci od momenta uvođenja.

I tokom 2024. godine Banca Intesa je nastavila intenzivnu saradnju sa renomiranim finansijskim institucijama kako bi svojim klijentima stavila na raspolaganje kredite koje karakterišu produženi rokovi otplate u odnosu na standardnu ponudu, kao i dodatna fleksibilnost u pogledu zahtevanih sredstava obezbeđenja. Među najznačajnijim partnerima Banca Intese na ovom putu ističu se Američka razvojna finansijska korporacija (DFC), Evropski Investicioni Fond (EIF), Evropska banka za Obnovu i razvoj (EBRD) kao i partner iz Italije Cassa Depositi e Prestiti (CDP).

Saradnja sa Američkom razvojnom finansijskom korporacijom (DFC) započeta je još 2021. godine potpisivanjem ugovora o garanciji koji je omogućio Banci da koristi DFC garanciju za potrebe dugoročnih kredita za investiciona ulaganja u poljoprivredi. Od 2022. godine

saradnja se proširuje i na privredne subjekte. Kroz predite podržanje DFC garancijom Banca Intesa je u 2024 godini plasirala 3.5 ml EUR sredstava za finasiranje tekućeg poslovanja ali i investiciona ulaganja (SB i AGR).

Banka i Evropski Investicioni Fond (EIF) su potpisali Ugovor o garanciji kreditnog portfolija u okviru Western Balkans Enterprise Development and Innovation Facility Guarantee for SME Resilience (WB EDIF Guarantee4SME Resilience) programa, u cilju podsticanja kreditne aktivnosti uz korišćenje EIF garancije za podelu rizika. Na taj način, Banka i EIF nastavljaju uspešnu dugogodišnju saradnju započetu još 2016. godine. Tokom 2024. godine kroz EDIF proizvode podržano je 209 klijenata u finasiranju njihovih investicionih ulaganja, sa srestvima u ukupnom iznosu od preko 12.1 mil EUR (SB+AGR).

Sa ciljem da dosledno nastavi svoju aktivnost na polju društveno odgovornog poslovanja Banca Intesa nastavila je i svoju dugogodišnju saradnju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) kroz Programe namenjene finasijskoj i edukativnoj podršci osetljivim tržišnim nišama žena preduzetnica i mladih privrednika.

Kroz program koji je namenjen podršci ženskom preduzetništvu Banca Intesa je tokom 2024. godine podržala 499 poslovnih ideja dama u biznisu kroz 12.9 mil EUR sredstava. Od kada je Program zaživeo, od 2015. godine do kraja 2024. Banka sa ponosom ističe da je potpisano čak 7 ugovora sa EBRD u ukupnom izosu od 39.5 mln EUR. Početkom 2025. na desetogodišnjicu Programa, biće potpisan novi 8 po redu ugovor u ukupnom iznosu od 15 mln EUR.

Program namenjen podršci mladim privrednicima (do 35 godina starosti) zaživeo je 2022. godine. Tokom 2024. godine kroz ovaj program je podržano 336 mladih privrednika sa 9.1 mil EUR sredstava.

Uz finansijsku podršku Banka ovim osetljivim tržišnim nišama stavlja na raspolaganje i prilike za sticanje novih znanja i veština kroz programe edukacije (seminare) koji adresiraju aktuelne teme bitne za rast i razvoj njihovog poslovanja, ali i koji predstavljaju priliku za umrežavanje i širenje mreže kontakata.

Svesni da je vreme najvredniji resurs sa kojim raspolažu klijenti, Banca Intesa je nastavila posvećen rad na polju usavršavanja svoje digitalne platforme. Putem usavršene BizMobi aplikacije, on line kroz u potpunosti digitalizovan end-to-end kreditni proces, tokom 2024. godine čak 2,828 preduzetnika je imao priliku da realizuje svoje kredite zahteve. BizMobi aplikacija je dodatno usavršena omogućavajući sada klijentima i da putem nje vrše devizna plaćanja, ali i da u realnom vremenu mogu da nađu sve relevantne informacije i zakažu sastanak sa svojim savetnicima koji su zaduženi da vode brigu o njihovom poslovanju.

Sa željom da svojim klijentima stavi na raspolaganje atraktivne alternative klasičnim oblicima štednje, Banca Intesa nastavlja uspešnu saradnju sa Intesa Invest fondom. Kroz 2 različita tipa ulaganja (fonda) AUM su dosegla iznos od 90.9 mil EUR što predstavlja rast od 65% u odnosu na prethodnu godinu. Takođe, mreža Intesa savetnika licenciranih za pružanje stručne podrške se širi tako da krajem 2024 godine čak 214 savetnika poseduje odgovarajuće sertifikate što čini 97% Banca Intesa poslovne mreže u segmentu malog biznisa.

Registrovana poljoprivredna gazdinstva

Tokom 2024. godine je nastavljena recesija u poljoprivredi koja je započela još krajem 2022. godine. Visoke cene inputa na početku sezone i nepovoljni klimatski uslovi tokom leta su uticali na smanjenje prinosa i kvaliteta gotovih proizvoda, što je već treću godinu zaredom generisalo ukupan pad obima poljoprivredne proizvodnje. Efekti ovako loše godine još uvek sabiraju, uz procenu je da će sve to imati dugoročne posledice na celokupnu poljoprivrednu proizvodnju u Srbiji.

Kako bi ublažila posledice država je tokom 2024. godine uvela nekoliko mera namenjenih stabilizaciji poljoprivrede, od čega je skoro 90 odsto budžeta namenjenog poljoprivredi plasirano preko podsticaja i kroz direktna plaćanja. Podsticajima su povećani iznosi direktnih davanja u segmentu ratarstva i stočarstva, uvedene povlašćene cene energenata (dizel goriva) i nastavljen program subvencionisanog kreditiranja u saradnji sa poslovnim bankama.

Izveštaj Organizacije Ujedinjenih nacija za hranu i poljoprivredu (FAO) analizira globalnu proizvodnja primarnih useva koja kontinuirano raste iz godine u godinu. Osnovni usevi kao što su šćerna trska, kukuruz, pšenica i pirinač zajedno čine skoro polovinu globalne proizvodnje useva. Proizvodnja mesa je takođe porasla, pri čemu piletina nadmašila svinjetinu i čini najveći udeo u ovom porastu. Upotreba pesticida je porasla preko 70% od 2000 tih godina do danas, pri čemu je Amerika činila polovinu globalne upotrebe pesticida. Emisije gasova sa efektom staklene bašte iz poljoprivredno-prehrambenih sistema porasle su za preko 10% od početka ovog veka do danas. Nedostatak vode ostaje sve veći problem u regionima kao što su Bliski istok i Severna Afrika, gde se mnoge zemlje suočavaju sa ekstremnim stresom vode, što direktno utiče na održivost poljoprivredne proizvodnje.

Proizvodnja hrane kontinuirano raste, ali sa druge strane glad ostaje trajno pitanje. U 2023. godini između 713 i 757 miliona ljudi bilo je pothranjeno, što čini više od 9,4% ukupne populacije.

Bez obzira na turbulencije na tržištu poljoprivrednih proizvoda i stanja poljoprivrede u Srbiji, Banca Intesa je tokom 2024. godine u segmentu poslovanja sa poljoprivredom ostvarila povećanje tržišnog učešća na 15,42% (podatak od novembra) i na taj način potvrdila

stabilnu poziciju u grupi od četiri vodeće banke u ovom segmentu. Aktivnost privrednih subjekata u sektoru poljoprivrede je u 2024. godini dostigla ostvarenje od 69.5 mln EUR, sa realizovanih 5,025 kreditnih plasmana.

Kreditni portfolio je zabeležio rast od 14% u odnosu na 2023. godinu, dostigavši novi rekord od 118.6 miliona EUR na kraju godine.

Kao i prethodnih godina Banca Intesa se svrstala u grupi vodećih finansijskih institucija u oblasti saradnje sa registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima.

Tokom 2024. godine smo nastavili sa unapređenje procesa implementacijom novih proizvoda u ovom segmentu.

Namenski računi poljoprivrednika – nove funkcionalnosti

Banca Intesa u sklopu procesa digitalne transformacije namenskog tekućeg računa poljoprivrednika početkom aprila 2024. godine uvela nove dodatne funkcionalnosti izdavanja Dina i/ili Visa platne kartice.

Uvođenjem debitnih kartica, namenski račun je na ovaj način dodatno unapređen kroz mogućnost bezgotovinskih plaćanja sa namenskih računa, kao i podizanja i uplatu gotovine na bankomatima, umesto na šalterima Banke i na taj način data mogućnost potpune kontrole i upravljanja sredstvima na tim računima.

Sporazumi o poslovnoj saradnji sa dilerima poljoprivredne mehanizacije

Tržište prodaje nove i polovne mehanizacije je dobro razvijeno na teritoriji Srbije, na način da su najpoznatiji svetski proizvođači traktora, kombajna i ostale mehanizacije prisutni godinama unazad. Prodaja mehanizacije je organizovana putem distributerske mreže primenom različitih metoda prodaje preko komercijalnih službi predstavnika tih kompanija.

Banca Intesa je prepoznala potencijal ovog tržišta u mogućnosti povećanja realizacije investicionih kredita, ušla u pregovore sa najpoznatijim dilerima i već krajem leta potpisala nekoliko poslovnih aranžmana sa najpoznatijim distributerima. Ovi kreditni aranžmani su postavljeni na principima definisanja nižih kamatnih stopa za kredite namenjenje kupcima mehanizacije na osnovu kojih Banka ostvaruje prihoda, dok deo prihoda ostvaruje po osnovu naknada koje naplaćuje od dilera.

Ovaj program je pokrenut krajem trećeg kvartala, a prvi rezultati pokazuju zadovoljavajuće efekte. Tokom poslednja četiri meseca 2024. godine realizovano je 63 kreditnih aranžmana u ukupnom iznosu od 1.9 mil eur.

WB EDIF Farmer krediti

Banka Intesa i Evropski Investicioni Fond (EIF) su potpisali Ugovor o garanciji kreditnog portfolija, u cilju podsticanja kreditne aktivnosti uz korišćenje EIF garancije za podelu rizika. EIF kao garantor pruža garanciju za pokrivanje dela kreditnog rizika Banke u vezi sa portfoliom kredita odobrenim i realizovanim krajnjim korisnicima, registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima koji su osnovani i posluju u Republici Srbiji.

U martu 2024. godine je startovao ovaj novi garantni program, koji je pored RPG dodatno obuhvatio i klijente segmente malog biznisa i SME.

Do kraja godine je realizovano preko 54.4 mil eur (SME+SB+AGR), od čega je u samo u segmentu poljoprivrede plasirano 6 mil eur.

EaSI Farmer Invest krediti i EaSI Farmer Obrt krediti

Garantni program Evropskog Investicionog Fonda pod nazivom EaSI je, pored liberalizacije kolateralizacije (kreditni bez obezbeđenja) snizio troškove rizika ovih kredita i otvorio prostor za niže cene kredita u odnosu na standardnu ponudu, što je naišlo na odličan prijem kod poljoprivrednih proizvođača.

U četvrtoj godini trajanja ovog programa se nastavilo sa očekivanom realizacijom investicionih kredita, čiji se efekat najviše odrazio na popravljane ročne strukture agro portfolia i dodatnu stabilizaciju kvaliteta portfolia.

Kako bi proširili ponudu kredita, pored investicionih, početkom novembra smo implementirali EaSI Farmer obrt kredite i na taj način kompletirali ponudu u ovoj kreditnoj kategoriji.

Tokom 2024. godine kroz navedeni program plasirano je preko 4 mil eura kredita, dok ukupna realizacija od početka programa iznosi 23.8 mil eura.

Kreditni za žene u poljoprivredi

Stavljanjem dodatnog fokusa na ESG komponentu poslovanja Banke, kao i jačanja konkurentnosti na tržištu RPG klijenata, krajem 2023. godine je kreiran novi kreditni proizvod za RPG klijente sa ciljem da tržišnoj niši žena u agro biznisu olakša pristup izvorima finansiranja.

Ovi krediti su namenjeni isključivo registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima čiji su nosioci žene gde im se odobravaju krediti za finansiranje obrtnih sredstava i investicija, po cenovno povoljnijim uslovima od standardnih kredita za iste namene.

Ovaj program je uspešno nastavljen tokom 2024. godine kada je plasirano 263 kredita u iznosu od 5,3 mil EUR.

Kreditni za mlade farmere

Kao što je slučaj sa kreditima za žene u poljoprivredi, gde je stavljen fokus na ESG komponentu poslovanja, naša banka je te iste godine kreirala još jedan novi kreditni proizvod za posebnu grupu RPG klijenata koji su mlađi od 40 godina.

Osnovni cilj ovog proizvoda je da sve većem tržišnom segmentu mladih poljoprivrednih proizvođača u agro biznisu olakša pristup izvorima finansiranja. Krediti za finansiranje obrtnih sredstava i investicija su namenjeni isključivo registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima čiji su nosioci osobe mlađe od 40 godina.

Nakon uspešnog starta polovinom novembra 2023. godine, tokom 2024. godine plasirana su 224 kredita u ukupnom iznosu od 3,8 mln EUR.

KFW kreditna linija

Krajem 2022 godine je potpisan ugovor sa Nemačkom razvojnom bankom KFW kojim je definisan poseban program finansijske podrške segmentu poljoprivrede sa osnovnim ciljem unapređenja i razvoja poljoprivredne proizvodnje na teritoriji Republike Srbije.

Kroz povoljnije izvore finansiranja je omogućeno kreditiranje širokog spektra klijenata i plasiranje raznovrsnijih struktura novih kreditnih proizvoda u ponudi naše banke.

Tokom marta 2023. godine je pokrenut ovaj program i do sada kroz njega plasirano preko 2.3 mil EUR.

Program subvencionisanog kreditiranja u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede

Ovaj program je prvi put pokrenut 2008. godine i tradicionalno zauzima vrlo značajno mesto u ponudi Banke za ovu segmentsku grupu klijenata. Tokom 2024. Banca Intesa je realizovala preko 12.7 mil eur kredita u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

Kao i prethodnih godina nastavljena je saradnja sa velikim brojem lokalnih samouprava širom Srbije kroz programe finansiranja poljoprivrednika kreditima kod kojih opštine u potpunosti ili delimično subvencionišu kamatnu stopu namenskih kredita.

Poslovanje sa privredom

Poslovanje sa privredom

- ▶ *Snažna podrška rastu i razvoju privrede, koja se ogleda u olakšavanju pristupa izvorima finansiranja, primeni digitalnih rešenja, kao i dodatnim podsticajima usmerenim na unapređenje konkurentnosti i održivosti poslovanja.*
- ▶ *Banka ostaje snažan zagovornik unapređenja poslovnog okruženja, pružajući podršku klijentima na njihovom putu ka održivoj budućnosti, kroz primenu ESG principa i finansiranje društveno i ekološki odgovornih projekata.*
- ▶ *Razvoj i primena inovativnih aplikativnih rešenja koja poslovanje klijenata mogu učiniti efikasnijim.*

Globalni monetarni prostor u 2024. godini obeležio je početak snižavanja kamata glavnih svetskih centralnih banaka. Posledično banke U Srbiji su počele da snižavaju kamatne stope, ali su ipak kamatne stope sporije padale nego što su rasle.

Posle izazovnog perioda koji su obeležili oštri uslovi kreditiranja, u drugoj polovini godine zabeležena je i veća potražnja za kreditima od strane privrede.

U 2024. privreda Srbije ostvarila je relativno visok privredni rast, inflacija je blizu gornje granice ciljnog koridora, uz očuvanje stabilnog ekonomskog okruženja.

Uprkos ogromnim izazovima koji dolaze iz globalnog sveta, finansijska stabilnost Srbije uticala je na rekordan priliv stranih direktnih investicija u 2024. (5.1 milijardi evra zaključno sa Novembrom 2024).

Unapređenje kreditnog rejtinga zemlje od strane rejting agencije Standard&Poor's na BBB-, očekuje se da će pozitivno uticati na smanjenje premije rizika i bolje uslove finansiranja koji će se preliti na rast privrede.

Referentna kamatna stopa je zadržana na nivou od 5,75 %, nakon što je od juna smanjena za ukupno 75 baznih poena.

Uprkos poslovanju u veoma dinamičnom i izazovnom poslovnom okruženju, Divizija za poslovanje sa privredom je uspela da u 2024. godini zabeleži rast kreditnog portfolia od 6.6% u odnosu na prethodnu godinu i obezbedi tržišno učešće od 16,8% (Novembar 2024). Ukupan portfolio posmatran kroz bilans i vanbilans premašio je RSD 360 milijardi.

Godinama unazad Divizija niže rekorde u pogledu nove produkcije, pa je i u 2024.godini, generisala preko 1.9 milijardi evra nove cash produkcije.

Porast nivoa kreditne izloženosti praćen je očuvanjem kvaliteta portfolia, stopa učešća NPL plasmana u ukupnom nivou plasmana nalazi se i dalje na istorijskom minimumu (1.0% - Nov 2024).

Uz ambiciju da budemo lider u zelenom finansiranju, klijente koji su bili spremni da svoje poslovanje u potpunosti usklade sa principima korporativne i društvene odgovornosti, kao i zaštite životne sredine, podržali smo sa preko 104 miliona EUR. Uz podršku Matične Banke podržali smo projekte klijenata iz oblasti cirkularne i zelene ekonomije sa 57.6 miliona EUR i postavili temelje u izgradnji održive budućnosti.

Paralelno organizovani su edukativni programi za klijente i poslovne partnere kroz razne seminare, radionice i treninge na različite teme iz oblasti održivosti. Bila su zapažena i učešća na različitim ESG konferencijama.

Što se tiče depozitnih poslova sa privrednim subjektima, Banka takođe, konstantno beleži rast nivoa depozita ostvarivši tržišno učešće od 15.9%. Divizija je zabeležila međugodišnji rast depozita od 10.7%. Depoziti u lokalnoj valuti, koji čine preko 60% ukupnih depozita i predstavljaju osnovni izvor finansiranja rasta kreditnog portfolia. U ukupnoj depozitnoj strukturi, a vista depoziti čine ca. 60% ukupnih depozita.

U delu dokumentarnih poslova koji se odnosi na izdate bankarske garancije i akreditive, zabeležen je godišnji rast volumena od 20.2%.

U Sektoru za poslovanja sa velikim i institucionalnim privrednim subjektima zabeležen je snažan rast kredita 14% yoy, kao i depozita od 6% u odnosu na 2023. Snažna podrška i ove godine je bila usmerena na strateške infrastrukturne projekte u zemlji odnosno na Javni sektor koji ima dominantno učešće u plasmanima od rekordnih 34,3%.

Akvizicija novih multinacionalnih kompanija i prilagođavanje proizvoda i servisa njihovim specifičnim potrebama, dovelo je do rasta kreditnog portfolia od 11% u Sektoru za međunarodne privredne subjekte.

Pored toga, u Segmentu malih i srednjih preduzeća, pored snažnog fokusa na zadovoljstvo klijenata u veoma konkurentskom okruženju, nastavljeno je unapređenje poslovnih procesa kao i obezbeđenje atraktivnih kreditnih linija u saradnji sa ino kreditorima. Od početka godine kreditni portfolio porastao je za 3% dok su depoziti porasli čak 16%.

U Diviziji za poslovanje sa privredom, digitalizacija je imala uticaj na aktivnosti prema klijentima.

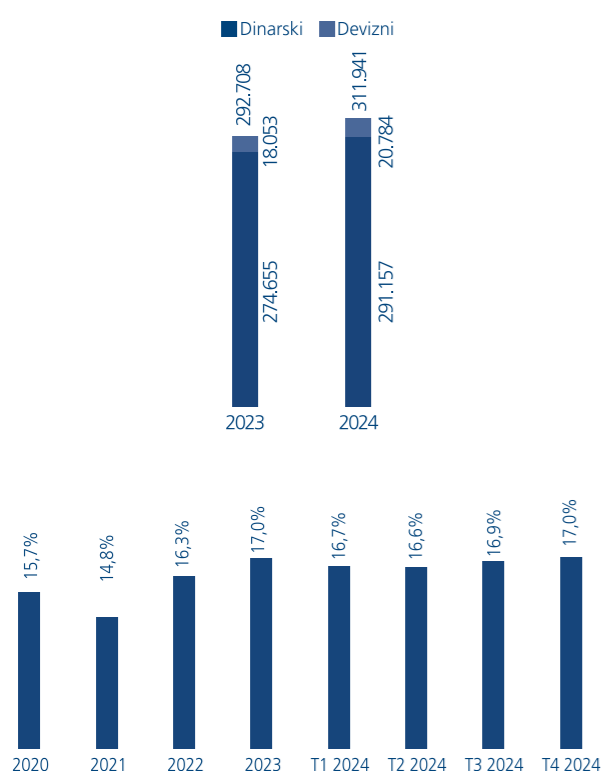
Divizija je takođe pravovremeno prepoznala važnost transformacije i uvođenja inovacija kako u svoje procese rada, tako i u ponudu za klijente. U tom kontekstu potpuno je implementirana domaća digitalna faktoring platforma preko koje klijenti u realnom vremenu, mogu da upravljaju likvidnošću svog poslovanja, odnosno da brzo i jednostavno banci prodaju potraživanja koja imaju od kupaca, bez papirne dokumentacije.

Na polju monetizacije podataka i razvoja novih prodajnih alata, Divizija aktivno učestvuje kako u lokalnim, tako i zajedničkim inicijativama sa matičnom bankom, i postavlja standarde dobre prakse i ima značajnu ulogu u delu implementacije i primene najsavremenijih rešenja. To se ogleda u primeni jednog od najboljih CRM svetskih alata (Salesforce), primeni napredne analitike, unapređenja sistema izveštavanja i vizuelizacije izveštavanja u skladu sa najvišim standardima (Dashbordi i sl.)

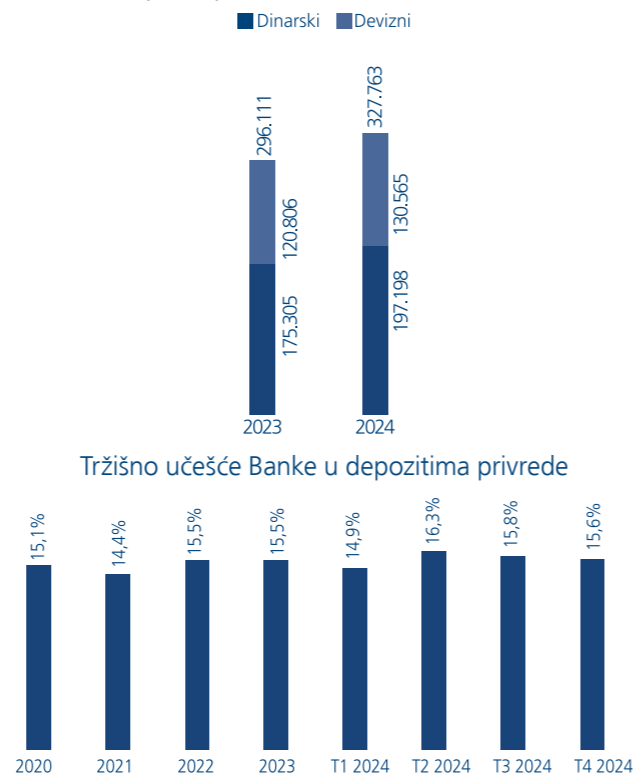
Banka je u 2024. nastavila dobru praksu i učestvovala u Benchmarking studiji, koja svojim rezultatima obuhvata više od 90% domaćeg bankarskog tržišta. Istraživanje je potvrdilo leadersku poziciju Divizije za poslovanje sa privredom u mnogim aspektima poslovanja, kako po broju klijenata, iznosima plasmana i različitim kategorijama proizvoda, tako i po parametrima profitabilnosti i efikasnosti prodajne mreže, uprkos sve intenzivnijoj konkurenciji i konsolidacijama koje se dešavaju na domaćem bankarskom tržištu.

Kreditni privrede (u milionima dinara)

Tržišno učešće Banke u kreditima privrede

Depoziti privrede (u milionima dinara)

Transakciono bankarstvo

Pružanjem usluga platnog prometa, garancijsko dokumentarne poslove, Banka nastavlja da produbljuje odnose sa korporativnim klijentima, uz promociju različitih transakcionih bankarskih usluga, kako u zemlji tako i u inostranstvu, uz podršku ISP Grupe.

Banka sedmu godinu za redom nastavlja sa unapređenjem usluge Payment Factory šireći proizvode i funkcionalnosti koje za cilj imaju stalno unapređenje kvaliteta ove jedinstvene usluge na našem tržištu, a udruženim naporima i uz podršku naše Matične grupacije uspešno smo da zadržimo i dodatno osnažimo snagu klijentske baze kako unutar Banke tako i na nivou ISP Grupe. Ovo je usluga koja omogućava centralizaciju plaćanja, naplata i izveštavanja.

Portfolio korisnika Payment Factory usluge (gotovo svi korisnici su iz MNK segmenta, sa izuzetkom jednog SME klijenta) se širi sa tendencijom konstantnog rasta i novih klijenata u pipelinu za onboarding u narednom periodu.

U 2024. godini učešće PF naloga u ukupnom broju MNC komercijalnih transakcija je sledeće:

- U dinarskom PP 9,9% u broju naloga i 5,1% u volumenu
- U deviznom PP 67,2% u broju naloga i 29,5% u volumenu

Prateći nove trendove i kontinuirano ulažući u razvoj boljih proizvoda i kvalitetnijih usluga platnog prometa nastojimo da kreiramo rešenja prema potrebama klijenata i ta puna posvećenost dodatno učvršćuje naš partnerski odnos sa njima vodeći računa o stalnom unapređenju kvaliteta usluga koje pružamo klijentima

posebnu pažnju posvećujemo i procesu izdavanja garancija, kako bi simplifikovali i ubrzali izdavanje istih u skladu sa brigom o potrebama naših klijenata i njihovih partnera. Banca Intesa je tokom 2023 obogatila ponudu Payment Factory servisa sa CAMT053 porukama sa fokusom na dalji razvoj i unapređenje sistema.

Na ovaj način u 2023.-2024 uspešno smo da akviziramo mnoge targetirane klijente kroz usluge transakcionog bankarstva, koje su se odlučile za poslovanje sa Banca Intesa, oslanjajući se na nove usluge, široku globalnu mrežu i bogato iskustvo.

Savetodavni pristup, poznavanje tržišnih trendova kao i efikasnost u realizaciji zahteva klijenata jesu ključ dobrog poslovanja i ostvarenih rezultata.

Garancije i ostale preuzete obaveze (u milionima dinara)

Faktoring

Faktoring poslovanje ostvaruje visok nivo stanja na kraju 2024. godine od oko 210 mm EUR (stanje 2023. godine je iznosilo 106 mm EUR) uz promet od preko 635 mm EUR u 2024. godini. Broj faktoring klijenata koji su prodavali potraživanja ili obaveze tokom 2024. godine iznosi 281 klijenata sto je gotovo 2,8 puta veći broj klijenata nego prethodne 2023. godine. Sve kategorije prezentovanih rezultata beleže istorijski najveći rast, a najveći uticaj na to ima Digitalna Faktoring Platforma, kao i određene kompleksne transakcije.

Od razvojnih aktivnosti izdvojili bi sledeće:

- Digitalna Faktoring Platforma je u funkciji od početka 2024. godine. Period 2024. godine je period uspostavljanja stabilizacije u funkcionisanju Platforme.

Ugovoreni su i realizovani faktoring aranžmani sa velikim multinacionalnim kompanijama. Banka je novim digitalnim rešenjem uspešno da ostvari saradnju sa velikim brojem preduzeća sa kojima do tada nije imala poslovne odnose. Takođe, uspostavljena je tehnicka sinergija faktoring resenja sa platnim prometom, uz značajne cross-selling sinergetske efekte.

Imajući u vidu visoko prosečno stanje faktoring plasmana pun efekat na profitabilnost očekujemo tokom 2025. godine.

Strukturno (Projektno) finansiranje

Banca Intesa nastoji da bude prepoznata i dokazana na tržištu kao pouzdan partner koji pruža stabilnu podršku klijentima u projektnom finansiranju, odnosno finansiranju projekata sa nekretninama i obnovljivim izvorima energije.

Banka je prepoznala potencijal i prednosti ovog vida finansiranja, uz orijentaciju poslovanja na tržišne lidere, kao i najrelevantnije projekte, nepokretnosti, te kapacitete u obnovljivim izvorima energije. Finansiranje se realizuje u skladu sa pravilima i principima projektnog finansiranja.

Fokus u 2024., koji će ostati i u 2025. godini, bio je kontinuitet rasta i unapređenja portfolija projektnog finansiranja, uz pažljivo praćenje rezultata tekućih projekata. Navedene aktivnosti rezultirale su rekordnom zaradom, praćenom novim projektima za realizaciju u 2025. godini, te potvrdile kvalitet i stabilnost našeg portfolija:

- Kvantitativni pokazatelji:
 - Outstanding (stanje realizovanih sredstava) na nivou portfolija beleži porast od 2.3% u odnosu na prethodnu godinu;
 - Profitabilnost beleži porast od 7.5% u odnosu na prethodnu, takođe rekordnu godinu.
- Kvalitativni pokazatelji:
 - Projekti beleže pozitivan i stabilan poslovni rezultat, na jakim temeljima i održiv otplatni kapacitet, uz redovno izmirenje obaveza svih projekata/Klijenata prema banci i bez problematičnih potraživanja, sa vrlo dobrim profilom rizika i diversifikacijom portfolija projektnog finansiranja.

Sagledavajući sve aktivnosti iz prethodnih godina, portfolio je unapređen novim projektima u segmentu nekretnina (sa dobrom diversifikacijom različitih projekata u oblasti stanogradnje i komercijalnih nekretnina), obnovljivih izvora energije, kao i novim projektima M&A finansiranja. Ukupan iznos finansiranja u našem portfoliju iznosi 201 milion evra, što predstavlja blagi pad u odnosu na prethodnu godinu. Paralelno, Divizija je prilagodila svoje poslovanje tako da u potpunosti prati nove smernice i kriterijume u delu kreditnih standarda za ovu vrstu transakcija.

Banka će nastojati da u 2025. godini podigne konkurentnost na željeni nivo jednog od tržišnih lidera, čemu očekujemo da umnogome doprinese najavljena revizija smernica i procesa projektnog finansiranja na nivou Grupe, nastavi sa visokim nivoom profitabilnosti i unapređenjem portfolija projektnog finansiranja kroz realizaciju postojećih, a naročito novih projekata. Uporedo, Banka se fokusira na prisutnost na tržištu kroz kvalitetne nove projekte, koji proizilaze iz tržišnog potencijala i nadogradnje odnosa sa domaćim i međunarodnim investitorima, kako u oblasti finansiranja nekretnina, tako i obnovljivih izvora energije, te optimizacijom internih procesa. Fokus će ostati i na

kontinuiranom monitoringu kako postojećih tako i novih projekata, sa dodatnom pažnjom usmerenom na negativne efekte globalne destabilizacije tržišta zabeležene u 2023. i 2024. godini. Banka će u narednom periodu nastojati da što bolje iskoristi kvalitetne prilike na tržištu i u oblasti M&A finansiranja i agenture, te da shodno tome i dodatno unapredi proces u pružanju ovih usluga.

Dodatno, Banka u svom poslovanju poštuje i postupa u skladu sa Ekvatorskim i ESG principima.

Tržište kapitala / EU desk

Banka se tokom 2024. godine pridružila Evropskoj banci za obnovu i razvoj (EBRD), EU, Cassa Depositi e Prestiti (CDP) i nemačkoj razvojnoj banci (KfW) kao prvi privatni investitor „Enterprise Expansion Fund II“ (ENEF II), investicionog fonda koji ima za cilj da podrži kompanije sa visokim razvojnim potencijalom a koje posluju u regionu Zapadnog Balkana.

Banka se obavezala na ulaganje do 7 miliona evra u ENEF II investicioni fond, čija ukupna vrednost i raspoloživi kapital za investiranje iznosi 71 milion evra. Sredstva fonda će biti plasirana klijentima sa značajnim potencijalom za rast, i to uz sveobuhvatnu podršku EBRD, investicionog savetnika fonda. Negujući saradnju sa EBRD, Banka nastavlja da pronalazi nove modele za osnaživanje malih i srednjih preduzeća, ovoga puta ne samo u našoj zemlji, već i u ostalim zemljama Zapadnog Balkana, doprinoseći na taj način jačanju ekonomskih veza, kao i privreda pojedinačnih zemalja, ali i celokupnog regiona.

Kao prva u Srbiji, Banka je potpisala Okvirni ugovor o učešću u riziku sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD), u okviru programa Risk Sharing Framework koji ima za cilj podelu rizika za kredite koje Banka odobrava krajnjim korisnicima, pravnim licima sa sedištem u Republici Srbiji. Uključivši se u EBRD program podele rizika, Banka je u prilici da u još većem obimu podrži finansijske potrebe ne samo malih i srednjih preduzeća, već i velikih kompanija, te da im na fleksibilan način pomogne u realizaciji značajnih investicionih planova.

Banka će koristiti ovaj vid EBRD garancije u iznosu do 50 miliona evra. Garancija je osmišljena tako da omogućiti da EBRD preuzme izloženost partnerskih banaka ka lokalnim velikim ili malim i srednjim preduzećima (MSP), kroz učešće u riziku. EBRD će garantovati do 65 odsto svakog pojedinačnog kredita koji Banka odobri klijentima koji zadovoljavaju kriterijume garancije.

Banka je tokom 2024. godine nastavila uspešnu saradnju sa Evropskim investicionim fondom (EIF), u okviru koje je u poslednjih osam godina kroz više garantnih šema podržala realnu ekonomiju sa preko

milijardu evra povoljnih kredita, potvrđujući leadersku poziciju na domaćem tržištu.

Nova EIF garancija u okviru Programa za razvoj i inovacije preduzeća Zapadnog Balkana (WB EDIF Guarantee 4SME Resilience programa), koji ima za cilj jačanje otpornosti malih i srednjih preduzeća. omogućava Banci da privredi pruži mogućnost pristupa finansiranju pod povoljnim uslovima u vidu relaksiranih zahteva za kolateralima ili niže kamatne stope u slučaju čvrstih kolateralala, potvrđujući još jednom spremnost Banke da bude važan oslonac ovom segmentu privrede kao pokretaču daljeg ekonomskog rasta i zapošljavanja. Ugovorom je omogućeno formiranje portfolija od gotovo 103 miliona evra, koji je obezbeđen garancijom na prvi poziv od strane EIF-a.

Banka je u 2024. godini nastavila prethodno započetu uspešnu saradnju sa Američkom razvojnom finansijskom korporacijom (DFC), uspešnim formiranjem portfolija kredita od gotovo 82 miliona dolara za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća i registrovanih poljoprivrednih gazdinstava. Predmetnim aranžmanom obezbeđena je garancija za realizaciju kredita za obrtna sredstva i kapitalne investicije s ciljem doprinosa ekonomskoj stabilizaciji nakon pandemije, stimulisanja otvaranja novih radnih mesta i ekonomskog rasta, kao i ojačanja njihove otpornosti na buduće ekonomske promene. Ukupan portfolio kredita pokriven DFC garancijom, koji je Banca Intesa plasirala klijentima, usmeren je ka sektoru poljoprivrede, nedovoljno razvijenim regionima, preduzećima čiji su vlasnici žene, kao i startap preduzećima.

Garancija je obezbeđena uz snažnu podršku Ministarstva finansija Republike Srbije i u partnerstvu sa Američkom agencijom za međunarodni razvoj (USAID) koja promovise jednake mogućnosti za razvoj mikro, malih i srednjih preduzeća u Srbiji.

Sa ciljem kontinuirane podrške poslovanju privrede, Banka je u 2024. godini nastavila uspešnu saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama korišćenjem raspoloživih i ugovaranjem novih kreditnih linija.

Prilikom obezbeđivanja pristupa povoljnim izvorima finansiranja za svoje klijente, Banka je snažno posvećena ESG principima. Podsticanje racionalne upotrebe resursa, smanjenja emisije štetnih gasova i ublažavanja razvojnih nejednakosti deo je šire ESG strategije Banca Intesa koja pretpostavlja pružanje doprinosa rešavanju aktuelnih ekoloških i socijalnih izazova ostvarivanjem pozitivnog uticaja na životnu sredinu i društveno okruženje.

Sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) potpisan je ugovor o kreditnoj liniji u okviru EBRD programa SME GO GREEN, u ukupnom iznosu

od 15 miliona evra, namenjenih investicijama za modernizaciju sa ciljem povećane usklađenosti sa jednom ili više Direktiva Evropske Unije na polju zaštite okoline, bezbednosti radnika i bezbednosti i kvaliteta proizvoda.

Nastavljena je zajednička podrška razvoju malih i srednjih preduzeća, pre svega u okviru kreditne linije u iznosu od čak 100 miliona evra kojim se Banka obavezala da će razviti plan tranzicije oslanjajući se na ciljeve Pariskog sporazuma u domenu klimatskih promena, kao i da će povećati nivo zelenih plasmana ulaganjem najmanje 10% iznosa sredstava iz kreditne linije u projekte koji su u skladu sa pristupom zelenoj tranziciji Evropske banke za obnovu i razvoj, čime se približava ispunjenju ciljeva u domenu primene ESG principa matične grupe.

Pored ovoga, Banka je nastavila da koristi sredstva u okviru EBRD Programa dodatne podrške malim i srednjim preduzećima u Srbiji - Reboot SME Programme. Banka povlači sredstva iz ovog programa sukcesivno, u vidu tranši, do maksimalnog iznosa od 25 miliona evra. Značajan deo sredstava iz ove linije usmeren je na investicije malih i srednjih preduzeća u zelene tehnologije i unapređenja na polju poboljšanja njihove energetske efikasnosti i smanjenja emisija ugljenika, odnosno podršku ulaganjima u automatizaciju, povećanje produktivnosti, kvaliteta proizvoda i bezbednosti poslovanja.

U saradnji sa Evropskom investicionom bankom (EIB), Banka je nastavila da koristi kreditnu liniju u iznosu od 100 miliona evra za oporavak i podršku razvoju malih i srednjih preduzeća, kao i preduzeća srednje tržišne kapitalizacije, putem finansiranja novih investicija.

Sa nemačkom razvojnom bankom KfW, potpisan je ugovor o kreditnoj liniji u ukupnom iznosu od 40 miliona evra, namenjenih privredi za unapređenje korišćenja prirodnih resursa, recikliranja resursa i smanjenja njihove emisije.

Navedeni ugovor predstavlja nastavak ranije započete uspešne saradnje koja se odnosi na korišćenje kreditne linije u ukupnoj vrednosti od 35 miliona evra za podršku zelenim inicijativama i razvoju ruralnih sredina. Tranša od 25 miliona evra u okviru ove linije usmerena je na finansiranje investicija za unapređenje efikasnosti korišćenja prirodnih resursa, recikliranje resursa i smanjenje štetnih emisija u cilju smanjenja nivoa zagađenja životne sredine. Iz ove tranše, Banka odobrava kredite mikro, malim i srednjim preduzećima (MMSP), kao i lokalnim samoupravama, koji po uspešnom završetku projekta imaju mogućnost da ostvare pravo na bespovratna sredstva u vrednosti od 10 odsto iznosa kredita. Druga tranša, u vrednosti od 10 miliona evra, gotovo u potpunosti iskorišćena,

namenjena je širokom spektru ulaganja u jačanje konkurentnosti ruralnih sredina i usmerena je na MMSP, registrovana poljoprivredna gazdinstva, zadruge i socijalne preduzetnike.

Banka je u 2024. godini započela saradnju sa italijanskom finansijskom institucijom za razvoj i saradnju CDP - Cassa Depositi e Prestiti, potpisivanjem ugovora o kreditnoj liniji za podršku zelenim projektima malih i srednjih preduzeća. Novom kreditnom linijom klijentima je stavljeno na raspolaganje 20 miliona evra.

Upravljanje sredstvima i investiciono bankarstvo

Upravljanje sredstvima i investiciono bankarstvo

- ▶ Banka nastavlja da aktivno učestvuje i podržava razvoj segmenta tržišta obveznica
- ▶ Vodeća banka u pogledu ponude finansijskih instrumenata za upravljanje dinarskom i deviznom likvidnošću
- ▶ Banka konstantno unapređuje saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama kako bi obezbedila dugoročne povoljne izvore finansiranja i ulaganja u ESG inicijative

U protekloj godini, Ministarstvo finansija plasiralo je putem primarnih aukcija 107.57 milijarde dinara državnih obveznica denominovanih u dinarima i 220.82 miliona državnih obveznica denominovanih u evrima. Domaće državne obveznice denominovane u dinarima emitovane u protekloj godini su sa inicijalnom ročnošću 8- godina a u eurima sa inicijalnom ročnošću od 3 godine. Republika Srbija je uspešno realizovala emisiju održivih evroobveznica denominovanih u američkim dolarima na međunarodnom finansijskom tržištu. Izdate su evroobveznice ročnosti deset godina u ukupnom iznosu od 1.5 milijardi dolara.

Ukupan promet ostvaren na sekundarnom tržištu državnih hartija, u 2024. godini je viši u poređenju sa 2023. godinom. Posmatrajući aktivnosti na sekundarnom tržištu, interesovanje investitora bilo je više usmereno na dinarske državne obveznice. Promet na sekundarnom tržištu u RSD valuti jeste prevazišao iznos primarno emitovanih obveznica, dok u EUR valuti nije prevazišao iznos primarno emitovanih obveznica.

I tokom 2024. godine Banca Intesa je učestvovala u primarnim aukcijama i sekundarnom tržištu državnih hartija od vrednosti Republike Srbije, kako za svoj račun tako i za račun klijenata, aktivno podržavajući razvoj ovog ključnog segmenta tržišta obveznica. U tom smislu, Banca Intesa je proaktivno pristupila informisanju klijenata o mogućnostima investiranja u državne obveznice i stavila na raspolaganje svoje brokerske usluge svim zainteresovanim institucionalnim i individualnim investitorima.

Tokom 2024. godine, portfolio Banke ostao je diversifikovan, tako da je isti sačinjen od dužničkih hartija od vrednosti emitovanih na domaćem tržištu u Republici Srbiji u valuti RSD i EUR dužničkih hartija od vrednosti Republike Srbije u valuti EUR emitovanih na međunarodnom finansijskom tržištu kao i od dužničkih hartija od vrednosti stranih država članica Evropske unije

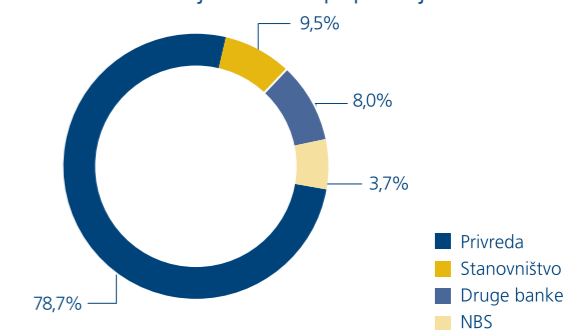
Banca Intesa je i u 2024. godini bila vodeća banka u pogledu ponude finansijskih instrumenata za upravljanje dinarskom i deviznom likvidnošću. Klijentima, pre svega investicionim investitorima, koji žele da potpuno ili delimično eliminišu devizni rizik, na raspolaganju su valutni swap ugovori i obveznice Republike Srbije denominovane u dinarima.

U segmentu poslova kupoprodaje deviza sa klijentima, Banca Intesa je u 2024. godini zadržala visoku poziciju sa tržišnim učešćem od 13,32%. Banka je svojim klijentima omogućila korišćenje EUR-NET kursa evra koji se primenjuje u transakcijama putem Intesa Mobi i Intesa On-line servisa elektronskog bankarstva i predstavlja najpovoljniji tržišni kurs, budući da u realnom vremenu prati dešavanja na međubankarskom deviznom tržištu. U toku 2024. godine ostvareno je povećanje obima EUR-NET transakcija za 17,75% u odnosu na prethodnu 2023. godinu.

Kupoprodaja deviza (u milionima evra)

	2020	2021	2022	2023	2024
Privreda	4.004	5.591	7.260	6.415	7.529
Stanovništvo	545	623	898	800	908
Druge banke	676	708	1.560	1.022	768
NBS	187	448	821	483	358
Ukupno	5.412	7.370	10.539	8.720	9.563

Učešće klijenata u kupoprodaji deviza

Banka je nastavila sa edukacijom klijenata u oblasti savremenih bankarskih usluga, kao i sa promocijom proizvoda koji imaju za cilj da omoguće pravovremeno upravljanje finansijskim rizicima u poslovanju, pre svega deviznim rizikom.

Banka iz godine u godinu opravdava ulogu najboljeg partnera međunarodnim finansijskim institucijama i

lidera za implementaciju novih programa finansiranja. Pored programa finansiranja opšte namene, banka je i ove godine omogućila klijentima svih segmenata finansiranje investicija za unapređenje energetske efikasnosti, konkurentnosti, efikasnosti korišćenja prirodnih resursa, recikliranje resursa i smanjenje štetnih emisija u cilju smanjenja nivoa zagađenja životne sredine. U skladu sa strateškim opredeljenjem poslovanja uvažavajući ESG principe, banka je nastavila i sa dosadašnjim uspešnim programima ekonomskog osnaživanja žena i finansiranja mladih u biznisu koji se sastoji od olakšanog pristupa finansiranju, znanju i nefinansijskim uslugama kako bi pružila punu podršku strateški značajnom a sofisticiranom tržišnom segmentu.

Prikupljanje dugororočnih izvora finansiranja od respektabilnih međunarodnih finansijskih organizacija dodatno osnažuje i diversifikuje bilansnu strukturu banke a sve u cilju zadovoljavanja zahteva širokih poslovnih segmenata klijenata.

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Aktivnosti istraživanja i razvoja

Upravljanje zadovoljstvom klijenata

Banca Intesa je i tokom 2024. godine nastavila sa doslednim istraživanjem iskustva svojih klijenata, kao i ključnih faktora koji utiču na njihovo zadovoljstvo i nezadovoljstvo proizvodima i uslugama koje pružamo. Ova istraživanja su u skladu sa našom strateškom vizijom da kontinuirano postavljamo više standarde u oblasti upravljanja zadovoljstvom klijenata i pružanju izvanrednog korisničkog iskustva. Takvi standardi omogućavaju značajnu konkurentsku prednost i predstavljaju ključnu polugu Banke za sticanje i očuvanje liderske pozicije na tržištu.

Kroz primenu proverenih, naučno ispitanih, a pre svega efikasnih metoda, tokom 2024. godine sprovedena su istraživanja koja su obuhvatala različite segmente klijenata, uključujući fizička lica, mali biznis, registrovana poljoprivredna gazdinstva, kao i mala i srednja preduzeća.

Na osnovu dobijenih uvida u nivo zadovoljstva u vezi sa različitim aspektima poslovanja, posebna pažnja posvećena je razvoju akcionih planova. Ovi planovi su osmišljeni i još važnije sprovedeni kako bi bili otklonjeni identifikovani nedostaci, sa krajnjim ciljem održavanja baze zadovoljnih i lojalnih klijenata koji aktivno promovisu naše proizvode i usluge.

Tokom 2024. godine, Banka je sprovedla brojne interne inicijative usmerene na unapređenje procesa sistema upravljanja zadovoljstvom klijenata, među kojima se izdvajaju:

- Formiranje Banca Intesa 'Voice of Customer' zajednice koja okuplja stručnjake iz različitih sektora Banke, sa ciljem obezbeđivanja holističkog pristupa temama vezanim za korisničko iskustvo.
- Standardizacija procesa upravljanja zadovoljstvom klijenata, sa posebnim fokusom na fazu implementacije korektivnih mera, čime se unapređuje celokupno korisničko iskustvo.
- Dizajniranje modela za obradu i upravljanje komentarima klijenata (slobodan tekst unet od strane klijenata u anketama) kako bi se osiguralo da se svaki glas klijenta čuje i adekvatno uvaži.
- Edukacija zaposlenih u poslovnoj mreži koji su u neposrednom kontaktu sa klijentima, sa ciljem jačanja njihovih veština i sposobnosti za pružanje naprednog korisničkog iskustva.
- Razvijeni novi alati za podršku zaposlenima u poslovnoj mreži, kako bi se efikasnije neutralisali uzroci nezadovoljstva i transformirali klijenti kritičari u promotere naših proizvoda i usluga.
- Unapređenje izveštajnih alata u ovoj oblasti,

uz niz drugih aktivnosti usmerenih na poboljšanje ukupnog korisničkog iskustva.

Banka je tko 2024 sprovedla mnoga istraživanja zadovoljstva klijenata a u nastavku su opisana neka od njih:

- Instant feedback (Bottom – Up NPS¹) - ovaj tip istraživanja se kontinuirano sprovodi od 2021. godine u segmentu poslovanja sa fizičkim licima. Karakteriše ga neposredno prikupljanje povratnih informacija od klijenata odmah nakon interakcije sa proizvodima i uslugama Banke (poznato kao „tačke dodira“). Ovaj pristup omogućava da se mišljenja prikupe dok je iskustvo korisnika još uvek sveže, što omogućava brzo prepoznavanje i rešavanje potencijalnih razloga za nezadovoljstvo, kao i poboljšanje opšteg zadovoljstva klijenata. Na taj način Banka, između ostalog, može efikasno da identifikuje uzroke nezadovoljstva pojedinačnog klijenta i spreči da se oni razviju u ozbiljnije prigovore. Instant Feedback NPS rezultat konstantno beleži visoke vrednosti tokom 2024, dok među različitim evaluiranim aspektima, usluge savetnika za klijente beleže najbolje ocene.
- Top – Down NPS istraživanje se redovno sprovodi od 2022. godine za segment fizičkih lica i malog biznisa, a od oktobra 2023. u program je uključen i segment registrovanih poljoprivrednih gazdinstava (RPG). Osnovna razlika u odnosu na gore pomenuti Instant Feedback pristup se ogleda u tome što Top – Down pristup omogućava kontaktiranje većeg broja klijenata uz mogućnost postavljanja dodatnih pitanja. Ovaj pristup omogućava ne samo prikupljanje standardnih NPS pokazatelja, već i dobijanje detaljnijih informacija o faktorima koji utiču na klijentovo zadovoljstvo odnosno nezadovoljstvo.
- Od početka 2024. godine² zadovoljstvo klijenata u segmentu fizičkih lica beleži stabilan i blago rastući trend. U segmentu malog biznisa, nakon fluktuacije NPS rezultata u prvom i drugom kvartalu 2024. godine, zadovoljstvo klijenata se stabilizovalo tokom trećeg kvartala. Segment registrovanih poljoprivrednih gazdinstava beleži izuzetno visok i stabilan stepen zadovoljstva klijenata, zauzimajući prvo mesto u poređenju sa ostalim segmentima klijenata.
- Početkom 2024. godine sprovedena su dva ključna istraživanja zadovoljstva i lojalnosti klijenata malih i srednjih preduzeća: Interno i Benchmarking istraživanje.

¹ NPS – Net promoter score je metrika koja se koristi za merenje lojalnosti klijenata i njihove spremnosti da preporuče banku drugima.

² Rezultati dostupni zaključno sa Q3 2024

Interno istraživanje podrazumeva intervjuisanje klijenata Banca Intesa i fokusira se na dva glavna indikatora: indeks zadovoljstva i indikator lojalnosti. Ovaj istraživački okvir pokazuje pozitivne trendove rasta oba indikatora, što potvrđuje sveukupno unapređenje korisničkog iskustva.

- Benchmarking istraživanje, s druge strane, omogućava poređenje nivoa zadovoljstva i lojalnosti klijenata naše banke u odnosu na konkurenciju. Rezultati ovog istraživanja pružaju jasnu sliku o poziciji naše Banke na tržištu u pogledu kvaliteta usluga. Povratne informacije dobijene kroz ovaj proces ključne su za prepoznavanje oblasti za unapređenje i za formulaciju strateških odluka usmerenih ka daljem poboljšanju korisničkog iskustva. Prema dobijenom Indeksu zadovoljstva klijenata koji i u ovom istraživanju beleži pozitivni godišnji trend, naša Banka potvrđuje svoju lidersku poziciju na tržištu. Takođe, kada se stvari sagledaju iz ugla indikatora lojalnosti, naša banka pokazuje značajno bolje rezultate u odnosu na konkurente, koji ostaju znatno ispod Banca Intesa po svim evaluiranim aspektima lojalnosti.

Zajednički zaključak svih sprovedenih istraživanja je da klijenti izuzetno vrednuju saradnju sa zaposlenima u Banci, što potvrđuje da su upravo zaposleni Banca Intesa ključni faktor uspeha Banke.

Sprovedenjem različitih istraživanja zadovoljstva i lojalnosti klijenata, Banka je u mogućnosti da dobije sveobuhvatan uvid u kvalitet svojih usluga i identifikuje oblasti za dalje unapređenje. Ova istraživanja omogućavaju Banci da konstantno optimizuje svoje procese i pruži uslugu koja je u potpunosti usklađena sa potrebama i očekivanjima klijenata.

Banka će i u budućnosti nastaviti da koristi moderne tehnike istraživanja, sa ciljem da klijenti budu aktivni partneri u procesu njenog razvoja. Povratne informacije koje klijenti pružaju ključne su za donošenje strateških odluka, a samim tim i za dalji napredak Banke.

Razvoj proizvoda i usluga

Segment FL

IN platni račun – Uveden je novi proizvod „IN“ platni račun, koji se otvara fizičkim licima – rezidentima, starosti od 16 zaključno sa 26 godina, koji nisu zaposleni/nemaju lična primanja.

Uvođenje novog proizvoda za mlade u ponudu proizvoda Banke je bila jedna od važnijih inicijativa Divizije za poslovanje sa fizičkim licima i malim biznisom, s obzirom da su deca, omladina i mladi ključna socio-ekonomska kategorija u svakom društvu. „IN“ platni račun je vrsta platnog računa u valuti RSD po kojem se ne naplaćuje mesečna naknada za vođenje platnog računa, a koji obuhvata mogućnost korišćenja

sledećih proizvoda, odnosno usluga:

- Debitne kartice Dina i Visa, bez naknade za izdavanje; Visa Inspire debitna kartica je personalizovana na plastici sa novim tipom dizajna za ovu ciljnu grupu, drugačijim u odnosu na standardni dizajn;
- Trajni nalozi;
- Elektronsko i mobilno bankarstvo;
- Povoljniji kurs (EUR NET) za kupovinu i prodaju valute EUR preko elektronskog i mobilnog bankarstva;
- Dodatni benefiti kod izabranih trgovaca iz različitih delatnosti.

Klijent pored navedenih proizvoda/usluga u okviru platnog računa „IN“, može ugovoriti sa Bankom i ostale proizvode/usluge iz aktuelne ponude Banke, kao što su: devizni platni račun, debitne kartice uz devizni platni račun i oročeni depozit.

Prilikom zaključenja Ugovora o „IN“ platnom računu, Banka sa klijentom ugovara i automatski prelazak na već postojeću klasu paketa tekućeg računa „Intesa Hit“ platni račun, ukoliko klijent prestane da ispunjava uslove za „IN“ platni račun, odnosno:

- kada klijent napuni 27 godina
- po prijemu prve zarade na ovaj račun.

Combi štednja – Uveden je izmenjen oročeni depozit Combi štednja koji je namenjen rezidentima i nerezidentima fizičkim licima.

Klijenti koji otvaraju oročeni depozit 'COMBI Štednja' imaju atraktivniju kamatnu stopu u odnosu na kamatnu stopu koja se primenjuje na oročeni depozit iz aktuelne ponude Banke, dok rezultat uloženi sredstava u investicioni fond koji Banka distribuira zavisi isključivo od performansi konkretnog fonda

Glavne karakteristike 'COMBI Štednje' su:

- Istovremeno ulaganje u oročeni depozit i investicioni fond. Od ukupnog iznosa sredstava koje klijent želi da uloži, deo sredstava - 30%, 50%, 70% se ulaže u oročeni depozit, a ostatak, razlika do 100% u kupovinu investicionih jedinica;
- Povoljnija kamatna stopa na 'COMBI Štednju' u odnosu na kamatnu stopu na oročeni depozit iz aktuelne ponude Banke, uz uslov održanja broja kupljenih investicionih jedinica do isteka konkretnog oročenja.
- U slučaju pada broja investicionih jedinica, na 'COMBI Štednju' primenjuje se umanjena kamatna stopa za 20 bps u odnosu na standardnu kamatnu stopu koja važi za 'COMBI Štednju', a koja bi se primenila od početka oročenja i važila bi do isteka oročenja, bez obzira na eventualno ponovno ulaganje u konkretan fond;
- Oročenje sredstava se vrši sa opcijom gašenje o dospeću.

Dostava platnih kartica na adresu klijenta - U nastojanju da zadovolji sve potrebe svojih klijenata, prati, ali i diktira trendove digitalizacije, Banka je uvela novu pogodnost dostave platnih kartica na adresu klijenta. Uz to, aktivacija kartica je moguća putem Banca Intesa Mobi aplikacije, čime je klijentima omogućena ušteda vremena, komfor i jednostavna i brza aktivacija i korišćenje kartice.

Klijentima fizičkim licima je omogućeno da se opredele za način dostavljanja platne kartice koji njima više odgovara i to:

- poštom, na adresu u Republici Srbiji koju je korisnik registrovao u Pristupnici kao adresu za prijem pošte, ili
- u ekspozituri Banke

Način dostave klijent bira prilikom apliciranja za karticu, ali u svakom momentu može da promeni način dostave kartice i da putem Banca Intesa Mobi aplikacije naknadno odabere drugu opciju. Korisnicima koji izaberu dostavu kartice na adresu, kartica će na adresu za prijem pošte biti isporučena redovnom pismonosnom pošiljkom, po tarifi poštanskog operatora.

Platnu karticu koja stigne na odabranu adresu za prijem pošte, naši klijenti brzo i jednostavno mogu aktivirati putem Banca Intesa Mobi aplikacije.

Izbor načina dostave kartice omogućen je za sve vrste izrade (nova, zamena ili obnova) debitnih i kreditnih kartica za fizička lica za koje postoje uslovi za realizaciju kompletnog procesa bez dolaska korisnika u ekspozituru.

U savremenom svetu, gde brzina i praktičnost igraju ključnu ulogu, korisnici sve više vrednuju fleksibilnost u interakciji sa bankama, bilo kroz digitalne kanale ili tradicionalne usluge, ali sa fokusom na uštedu vremena. Dostava kartica na adresu klijenta predstavlja odgovor na očekivanja klijenata za personalizovanim i efikasnim rešenjima, omogućava klijentima veću slobodu i smanjuje potrebu za dolaskom u ekspozituru, dok online aktivacija kartica osigurava brzinu i sigurnost.

Segment MB i RPG

Paketi platnih računa za pravna lica i preduzetnike – U skladu sa potrebama klijenata iz svakog sub segmenta (Basic, Silver, Gold i Platinum), kreirana su četiri paketa platnih računa:

1. BizStart platni račun;
2. BizSmart platni račun;
3. BizComfort platni račun;
4. BizPro platni račun.

Paketi platnih računa su kreirani polazeći iz perspektive klijenata, sa ciljem da se klijentima i dalje pružaju kvalitetne usluge na najvišem nivou, a da se ponuda

platnih računa i usluga u okviru istih prilagodi potrebama ciljane grupe klijenata kroz pažljiviji, selektivni pristup i adekvatno pozicioniranje paketa računa u okviru ponude Banke.

Svaki paket računa sadrži osnovni platni račun i dodatne proizvode ili povoljnosti u korišćenju određenih proizvoda, u skladu sa identifikovanim ponašanjem i preferencijama ciljane grupe klijenata, odnosno umanjene naknade za proizvode/usluge, koje se već nalaze u aktivnoj ponudi banke, a prema potrebama koje imaju u delu transakcionih poslova po platnom računu.

WB EDIF Krediti za obrtna sredstva i investicije

– Banka i Evropski Investicioni Fond (EIF) su potpisali Ugovor o garanciji kreditnog portfolija u okviru Western Balkans Enterprise Development and Innovation Facility Guarantee for SME Resilience programa, u cilju podsticanja kreditne aktivnosti uz korišćenje EIF garancije za podelu rizika. EIF kao garantor je pružio garanciju Banci za pokrivanje dela kreditnog rizika Banke u vezi sa portfolijom kredita odobrenim i realizovanim krajnjim korisnicima, mikro, malim i srednjim privrednim društvima i registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima.

Ugovorom o garanciji predviđena je realizacija novih kredita za obrtna sredstva, kapitalne investicije i druge dozvoljene namene. Banka je obezbedila da se korist od garancije prenese na krajnje korisnike putem konkretnih benefita – duža ročnost kredita, relaksiranija politika kolaterala i niža kamatna stopa u odnosu na standardnu ponudu.

EaSI Farmer obrt kredit – Banka je u prethodnom periodu potpisala Ugovor o garanciji sa EIF-om u okviru EaSI Programa, uz korišćenje EIF garancije za podelu rizika, a u cilju podsticanja kreditne aktivnosti registrovanih poljoprivrednih gazdinstava, uvođenjem u ponudu investicionih kredita.

Nakon uspešne realizacije EaSI Programa u delu investicionih kredita, u 2024. godini uveden je EaSI Farmer obrt namenjen za finansiranje obrtnih sredstava. EaSI Farmer obrt kredit obzirom da je pokriven garancijom EIF-a donosi mogućnost da krediti budu odobreni bez zahteva za čvrstim kolateralima (menica je jedino sredstvo obezbeđenja).

Sistem upravljanja rizicima

Sistem upravljanja rizicima

- ▶ Kvalitet kreditnog portfolija meren NPL raciom je stabilan, i dodatno poboljšan u poređenju sa decembrom 2023. godine NPL racio je smanjen (sa 2.8% na 2.6%) posmatrajući samo glavnica, i dalje ispod prosečnog pokazatelja bankarskog sektora.
- ▶ Izloženosti u nivou kvaliteta 2 su na značajno nižem nivou na kraju 2024. sa 12% bilansnog portfolija Banke (19% na kraju 2023. godine). Banka je tokom 2024. godine zadržala oprezan pristup neizvesnostima u vezi sa aktuelnom ekonomskom krizom, veoma visokim inflatornim pritiscima, energetskom krizom, ratom u Ukrajini, a radi opreznog upravljanja kreditnim portfoliom i potencijalnim efektima na performanse klijenata koji su ocenjeni kao više pogođeni ovim promenama
- ▶ U poslednjoj Supervizorskoj proceni (SREP) od Narodne banke Srbije, iz aprila 2024. godine (sprovedenoj sa stanjem na dan 31.12.2022. i uzimajući u obzir Plan oporavka usvojen na sednici Upravnog odbora 28.09.2022. godine) procena rizika za svaku oblast evaluacije ostala je na istom nivou kao u prethodnoj proceni (srednji-nizak rizik). Narodna banka Srbije je izdala sedam preporuka za kvalitativna unapređenja, koje Banka smatra u potpunosti zatvorenim i iste će biti predmet kontrole prilikom sledeće supervizorske procene.
- ▶ Tokom 2024. godine urađena je re-kalibracija PD Corporate modela. Novi PD RPG model je razvijen, počevši od duge liste varijabli i implementiran u IT sistem Banke. Urađena je revizija PD Individuals modela uključujući i model kalibraciju.
- ▶ Razvijeni su i implementirani LGD modeli za Pravna lica koja pripadaju regulatornoj klasi Corporate (Risk segmentima LC, SME, FC i SB-DE) i SME Retail LGD modeli za Pravna lica i Preduzetnike koji pripadaju regulatornoj klasi Retail (Risk segmentu SB-DE). Urađena je kalibracija LGD i EAD modela za segment Fizičkih lica.
- ▶ U okviru Unique Platform projekta, definisan je relevantan skup podataka za razvoj modela za segment Fizičkih lica (PD, LGD i EAD) i uspostavljen je set kontrola kvaliteta podataka. Krajem 2024. svi podaci neophodni za razvoj modela su smešteni na Google Cloud Platform, spremni za razvoj modela planiran za početak 2025. godine.
- ▶ SICR Corporate model za značajno povećanje kreditnog rizika (eng. significant increase in credit risk) je razvijen i implementiran krajem 2024. godine.
- ▶ Ponovo su razvijeni PD satelit modeli za Fizička lica, SME LC i SME Retail. Banka je razvila i LGD satelit modele za Pravna lica (SME LC i SME Retail).
- ▶ Tokom 2024. Banka je nastavila sa unapređivanjem procesa internog izveštavanja automatizacijom korišćenjem Power BI Platforme.
- ▶ U skladu sa izmenama Odluke NBS koja je u primeni od kraja juna 2024. godine, izmenjeni su pragovi materijalnosti za obračun docnje tako da je za fizička lica apsolutni prag povećan sa RSD 1 hiljadu na RSD 10 hiljada, dok je za pravna lica prag materijalnosti povećan sa RSD 10 hiljada na RSD 50 hiljada, čime su apsolutni pragovi za obračun docnje gotovo identični definiciji koja se koristi u EU.
- ▶ Tokom 2024. godine nastavljeno je sa aktivnostima unapređenja i osnaživanja internog okvira za upravljanje rizicima koji integriše ESG komponente kroz uspostavljanje sistemskog i automatizovanog izveštavanja ka matičnoj kompaniji vezano za Green Asset Racio i Pillar III Izveštavanje. Takođe, u saradnji sa Matičnom bankom banka je nastavila sa realizacijom ESG projekta koji ima za cilj unapređenje baza i izvora ESG podataka, infrastrukture i procesa za kreiranje izveštaja iz domena ESG-a, unapređenje okvira i principa iz oblasti upravljanja rizicima i procene fizičkih i tranticionih rizika, kao i drugih ESG povezanih aktivnosti, pre svega u oblasti sopstvenog plana emisija. U decembru 2024. godine Narodna banka Srbije je usvojila Odluku o ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenim sa korisnikom - fizičkim licem. Odluka predviđa ograničenje promenljive kamatne stope kod ugovora o kreditu od maksimalno 14,75% za kredite u dinarima, odnosno od 7,05% za kredite u dinarima indeksirane u stranoj valuti i kredite u stranoj valuti. Takođe, kamatna stopa kod ugovora o stambenom kreditu limitirana je na 5%. Kao rezultat ove mere Banka je obračunala gubitke od modifikacije finansijskih sredstava u iznosu od RSD 1,4 milijardi koji će se amortizovati kroz prihode od modifikacijske kamate u periodu trajanja same Odluke.

Banca Intesa a.d, Beograd kontinuirano identifikuje, procenjuje, prati i kontroliše rizike u skladu sa nacionalnim i međunarodnim bankarskim, nadzornim i računovodstvenim propisima, i smernicama ISP Grupe, obezbeđujući integralni, obazriv i dosledan sistem upravljanja rizicima. Upravni odbor Banke je svojim aktima uspostavio adekvatan sistem upravljanja rizicima i sistem internih kontrola, koji uključuje različita korporativna tela i odbore za upravljanje: Upravni odbor, Izvršni odbor, Odbor za reviziju, Komitet za upravljanje rizicima (RMC), Komitet za problematične plasmane (PAC), Komitet

za upravljanje kreditnim rizikom (CRGC), Kreditni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO), Komitet za upravljanje operativnim rizikom (ORC), Komitet za koordinaciju interne kontrole (ICCC) kao i novoosnovani Komitet za zaštitu životne sredine, socijalnu politiku i korporativno upravljanje („ESG Komitet“). Funkcionisanje sistema je uređeno politikama, procedurama i pravilnicima usvojenim pojedinačno za svaki materijalno značajan tip rizika. Glavni ciljevi procesa upravljanja rizicima odnose se na zaštitu kapitala Banke i njegovu optimalnu alokaciju, uvećanje ekonomske vrednosti za akcionare, praćenje limita rizika i/ili mera rizika za sve identifikovane rizike. Postojeći sistem limita, definisan u Okviru sklonosti ka riziku (Risk Appetite Framework - RAF), daje najviši prioritet praćenju i kontroli minimalnih zahteva koji se odnose na adekvatnost kapitala, likvidnost i operativne rizike. Dodatno, RAF sistem obuhvata limite kreditne koncentracije, limite izloženosti riziku kamatne stope i limite izvora finansiranja. Indikatori kapaciteta resolvabilnosti, stabilnosti profita, tržišne i makroekonomske stabilnosti, kvaliteta aktive, nefinansijskog rizika i AML predstavljaju dodatne RAF mere. U 2024. uvedeni su i dodatni limiti među indikatorima ranog upozorenja nefinansijskog rizika (Operativni rizici – Uobičajeni događaji sajber rizika, Uobičajeni događaji IT rizika, Uobičajeni događaji trećih lica, i Sajber incidenti) kao i među AML pragovima ranog upozorenja (indikator % upozorenja koja nisu obrađena u roku od 60 dana i prosečna starost SARs-ova zamenjeni su novim indikatorom - % SARs-ova (Izveštaji o sumnjivim aktivnostima) koji nisu obrađeni u roku od 90 dana³).

Banaka obezbeđuje usklađenost strateških smernica definisanih poslovnom strategijom, planom kapitala, operativnim planom – budžetom i planom oporavka sa rizičnim profilom Banke definisanim u RAF sistemu. RAF limiti, takođe čine važan deo Izveštaja o procesu interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP Book), Knjige Stres testa i drugih strateških dokumenata Banke.

SREP (Supervisory Review Evaluation Process) je redovna aktivnost Supervizora koja se vrši u skladu sa zahtevima Stuba 2 Bazelskog sporazuma o kapitalu (Bazel 3). SREP izveštaj predstavlja rezultate sveobuhvatne procene rizika banke. Krajnji rezultat SREP procesa je specifičan zahtev za dodatnim zaštitnim slojem kapitala banke koji bi trebalo da pokrije rizike Stuba 2 i rizike svih utvrđenih nedostataka u korporativnom upravljanju, kontrolama, informacionom sistemu, kvalitetu podataka i tako dalje.

U poslednjem SREP dopisu koji je Banka dobila od NBS u aprilu 2024. godine (sprovedeno sa stanjem na dan 31.12.2022. i uzimajući u obzir Plan oporavka usvojen na sednici Upravnog odbora 28.9.2022.), procena rizika za svaku oblast evaluacije ostala je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu

(srednji-nizak rizik). Narodna banka Srbije je izdala 7 preporuke za kvalitativna unapređenja, koje Banka smatra u potpunosti izvršenim, a NBS će iste verifikovati i oceniti tokom sledeće supervizorske ocene.

Banka je pokrila većinu kreditnog portfolija internim sistemima kreditnog rejtinga. Banka je završila razvoj LGD modela za Pravna lica i Preduzetnike.

Aktivnosti razvoja modela nastavljene su tokom 2024. godine kroz nove inicijative Matične Banke, kroz ažuriranje ISP IRB Roll-out plana podržanog uvođenjem jedinstvene platforme za upravljanje modelima kreditnog rizika (Unique Platform for Credit Risk Management - UP4RM). BIB i PBZ su pilot banke u projektu UP4RM Matične Banke koji obezbeđuje homogeni sistem za upravljanje. Tokom 2024. godine glavni cilj pomenutog projekta je bila kontrola kvaliteta podataka i rekonstrukcija nove definicije neizmirenja obaveza. Relevantni skup podataka za razvoj modela segmenta Fizičkih lica (PD, LGD i EAD) je definisan i uspostavljen je set kontrola kvaliteta podataka. Krajem 2024. svi podaci neophodni za razvoj modela su sačuvani na Google Cloud Platform, spremni za razvoj modela planiran za početak 2025. godine.

U okviru ISP plana rok za podnošenje autorizacionog paketa Regulatoru je kraj 2025. godine za regulatornu klasu fizičkih lica i kraj 2026. godine za regulatornu klasu pravnih lica.

Politike i procedure koje uređuju oblast upravljanja rizicima izmenjene su i ažurirane radi njihove harmonizacije sa promenama domaće i međunarodne (EU) regulative, kao i sa izmenjenim smernicama i politikama matične Grupe, preporukama i nalazima Interne revizije Banke, Interne validacije i Narodne banke Srbije.

Kreditni rizici

Kreditni rizik se prati na više nivoa: procenom kreditne sposobnosti klijenata pre odobravanja kredita, praćenjem redovnog izmirenja njihovih obaveza i kreditne sposobnosti tokom čitavog životnog veka kredita, kao i naplatom i upravljanjem dospelih potraživanja.

Tokom godine, Banka je sprovedila redovni monitoring i aktivnosti izveštavanja, godišnjeg revidiranja internih akata koja uređuju oblast kreditnog rizika i aktivnosti u sklopu podrške organa upravljanja u procesu donošenja odluka. Tokom 2024. godine Banka je nastavila sa unapređenjima sistema upravljanja rizikom.

Od sredine 2021. godine Banka kompletno primenjuje (uključujući i proces izveštavanja) "Calendar provisioning" pravila koja se odnose na problematične kredite (NPL) u skladu sa regulativom EU. Regulativa

deli NPL izloženosti u zavisnosti od datuma odobrenja. Problematici plasmani odobreni pre 26. aprila 2019. godine obuhvaćeni su „Calendar provisioning“ metodologijom za Stub 2, dok NPL plasmani odobreni posle 26. aprila 2019. godine pripadaju "Calendar provisioning" metodologiji za Stub 1. Za izloženosti koje pripadaju opsegu Stuba 1, minimalno pokriće gubitaka (MLC) je definisano u zavisnosti od trajanja NPL statusa i pokriva kolateralima. Ako ispravke vrednosti nisu dovoljne za pokriće prudentnog minimalno zahtevanog nivoa rezervisanja, razlika će se direktno odbiti od CET1 kapitala. Na 31. decembar 2024. iznos odbitne stavke od kapitala po ovom osnovu iznosi RSD 222,226 hiljada (na 31. decembar 2023 RSD 84,346 hiljada). Metodologija za opseg Stuba 2 pretpostavlja sličan pristup definisanjem minimalnih očekivanja pokriva (MCE) za problematične plasmane.

Sprovedena je interna reproccena i praćenje vrednosti nepokretnosti kao sredstava obezbeđenja. Banka je sprovedla proces interne reproccene i statističkog praćenja stambenih nepokretnosti. U 2024. godini, 4,900 kolaterala je reprocceno interno (sa izloženošću plasmana u iznosu od EUR 184 miliona) omogućavajući njihovo korišćenje za mitigaciju kreditnog rizika, što je rezultiralo u smanjenju rezervisanja za kreditne gubitke i rastu adekvatnosti kapitala Banke (kroz smanjenje pondera rizika koji se dodeljuje). Interni procenitelj određuje tržišnu, građevinsku i likvidacionu vrednost nepokretnosti primenjujući „desk-top“ model reproccene vrednosti za svaku pojedinačnu nekretninu u portfoliju koja je predmet revalorizacije. Statističko praćenje vrednosti nekretnina kao kolaterala realizuje se primenom indeksa promene vrednosti nekretnina na tržišnu vrednost stambenih nepokretnosti iz procene ovlašćenog procenitelja. Nakon kontrole, vrednost iz statističkog praćenja uzima se kao konačna.

Nekretnine koje ne prođu ovu kontrolu su predmet revalorizacije ovlašćenog procenitelja. Uz to, Banka je vršila monitoring sredstva obezbeđenja komercijalnih nekretnina primenom indeksa promene vrednosti nekretnina na tržišnu vrednost komercijalnih nepokretnosti dobijenu procenom ovlašćenog procenitelja.

Svrha monitoringa je da se utvrdi da li postoji značajno obezvređenje tržišne vrednosti imovine koja služi kao sredstvo obezbeđenja u Banca Intesa Beograd. Ako dostupni podaci pokazuju da je vrednost imovine značajno opala u odnosu na opšte tržišne cene, nekretnine podležu revalorizaciji od strane ovlašćenog procenitelja.

Takođe, sprovedeno je i dalje unapređenje infrastrukture za konsolidovano izveštavanje Matične banke u vezi sa kreditnim rizikom (Finrep i Corep).

Uspostavljeno je poboljšanje kreditnih kontrola prvog i drugog nivoa koje vrši Odeljenje za monitoring i kontrolu kvaliteta kredita, Sektor za analizu i

administraciju kreditnog portfolija i Rating Desk. Novi alat za sprovođenje kreditnih kontrola drugog nivoa je implementiran 2021. godine, da bi tokom 2024. godine dodatno unapređen u cilju daljeg povećanja efektivnosti tih kontrola. Dodatno, detaljnija skala ocene je implementirana za rezultate kontrola za pojedinačnog klijenta, koji su sada predmet svake kontrole. Skoring model za obračun finalne ocene ukupne kontrole obezbeđuje sintetički i homogenizovan pogled na rezultate kontrole.

Tokom 2024. godine banka je počela rad na „Bazel IV“ projektu koji se odnosi na analitičko i sintetičko izveštavanje Grupe vezano za rizikom ponderisanu aktivu i adekvatnost kapitala, a prema novoj evropskoj regulativi EU No 16/1623. Puna implementacija projekta se očekuje tokom prve polovine 2025. godine.

U 2024. godini Banka je nastavila da razvija i nadograđuje interne modele kreditnog rejtinga, kao i LGD modele, u svrhu približavanja standardima naprednog merenja kreditnog rizika.

Kalibracija PD Corporate modela je urađena kako bi se uzeli u obzir nalazi IVO-a i uskladili sa metodologijom Matične banke. Validacija i implementacija promene modela biće završeni tokom prvog kvartala 2025. Kalibracija modela uključuje sledeće promene:

- Redefinisanje centralne tendencije proširenjem uzorka na najnovije podatke;
- Rekalibracija internog modela ocenjivanja u skladu sa smernicama ISP grupe;
- Redefinisanje odgovarajućih prilagođavanja i margine konzervativizma kako bi se uzele u obzir identifikovane nesigurnosti modela i pitanja kvaliteta podataka, ali u skladu sa novoizvršenom rekalibracijom.

PD model za Fizička lica je revidiran kako bi se rešio problem binomnog testa i testa homogenosti tekućeg modela. Revizija modela uključuje rekalibraciju modela sa sledećim izmenama:

- Ažuriranje kalibracionog uzorka;
- Određivanje novih granica između rejting kategorija bez posebnog razmatranja klijenata sa stambenim kreditima i ostalih klijenata (bez stambenih kredita) kao što je bio slučaj u trenutnom modelu;
- Određivanje dužine vremenske serije za obračun mere centralne tendencije (dugogodišnje prosečne stope default-a) zasnovana je na novoj metodologiji za određivanje „dobrih“ i „loših“ godina koristeći makroekonomske indikatore;
- Ažuriranje mere centralne tendencije koja iznosi 3.24% i koja je obračunata na osnovu serije podataka od 13 godina. Mera centralne tendencije je ažurirana u skladu sa ISP metodologijom i uključuje obračun novih prilagođavanja i margina konzervativizma;
- Ažuriranje konačnih PD vrednosti na osnovu obračunate vrednosti za meru centralne tendencije.

³ Prosečna starost od trenutka nastanka sumnjivog događaja do trenutka prijavljivanja istog Upravi za sprečavanje pranja novca.

Za odobravanje poljoprivrednih kredita razvijen je novi RPG PD model počevši od duge liste varijabli. Model dizajn novog modela je isti kao u trenutnom modelu i sastoji se od tri modula:

- Modul baziran na podacima iz Kreditnog biroa;
- Modul baziran na podacima iz MAPS aplikacije (aplikacija koja služi kao radno okruženje za sprovođenje i praćenje kreditnog procesa za poljoprivredne kredite);
- Modul baziran na podacima o korišćenju kreditnih proizvoda u Banci.

LGD modeli za Pravna lica koja pripadaju regulatornoj klasi Corporate (Risk segmentima LC, SME, FC i SB-DE) i SME Retail LGD modeli za Pravna lica i Preduzetnike koji pripadaju regulatornoj klasi Retail (Risk segmentu SB-DE). LGD (eng. Loss given default) modeli su razvijeni za potrebe određivanja LGD parametra za klijente koji uredno izmiruju svoje obaveze (eng. Performing status) kao i za one koji se nalaze u statusu neizmirenja obaveza (end. Default status), analizirajući ostvarene istorijske gubitke u pomenutim segmentima klijenata. Modeli su razvijeni na nivou partije.

SICR Corporate model za značajno povećanje kreditnog rizika (eng. significant increase in credit risk) je razvijen i implementiran za potrebe IFRS 9. Tokom 2024. godine nije bilo izmena na PD SME Retail modelu.

PD satelit modeli za Fizička lica, SME LC i SME Retail su ponovo razvijeni u skladu sa dokumentom Matične Banke Intesa Sanpaolo „Metodologija PD satelit modela“ i u saradnji između članice ISP grupe (Foreign Banks Risk Governance) i Odeljenja za integrisano upravljanje rizicima BIB. Svrha modela jeste da uključe informacije o budućim događajima u parametar Verovatnoće neizmirenja obaveza (PD) i da predvide uticaj budućih ekonomskih šokova na PD portfolija za tri segmenta: Fizička lica, SME LC i SME Retail. Modeli predstavljaju vezu između zavisne varijable (stope neizmirenja obaveza) i nezavisnih varijabli (makroekonomskih faktora). Konačni modeli za svaki segment sastoje se od sledećih makroekonomskih varijabli:

- Fizička lica – bankarski depoziti, BDP, nezaposlenost, veštačka varijabla za Covid period i veštačka varijabla za nezaposlenost;
- SME LC – bankarski depoziti, BDP, veštačka varijabla za Covid period;
- SME Retail – EUR/RSD devizni kurs, bankarski depoziti, BDP, veštačka varijabla za Covid period i veštačka varijabla za BDP.

Razvijeni su LGD satelit modeli za Pravna lica (SME LC i SME Retail) u skladu sa metodologijom Intesa Sanpaolo HO i u saradnji između članice ISP Grupe (Foreign Banks Risk Governance) i Odeljenja za integrisano upravljanje rizicima BIB. LGD satelit modeli procenjuju vrednost Loss Given Default (LGD – Gubitak u slučaju

neizmirenja obaveza) tokom vremena na osnovu kretanja makroekonomskih varijabli, sa ciljem predviđanja LGD prema različitim scenarijima koji kvantifikuju uticaj makroekonomskih faktora na njega. Makroekonomska varijabla odabrana za proces razvoja jeste privredu za segment Pravnih lica. Uzimajući u obzir segmentaciju portfolija, razvijena su četiri LGD satelit modela za

- SME LC Performing
- SME LC Non-performing
- SME Retail Performing
- SME Retail Non-performing

U okviru projekta Unique Platform for Risk Management (UP4RM) novi PD, LGD i EAD modeli će biti razvijeni u toku 2025. i 2026. godine za segment fizičkih lica u skladu sa IRB regulatornim zahtevima i metodologijom Matične Banke.

Glavne aktivnosti u okviru projekta su :

- Aktivacija nove jedinstvene platforme za razvoj modela (Analytics lab) i Exposure/Execution okruženja za implementaciju modela;
- Priprema podataka – implementacija i izvršavanje kontrola kao i obračun indikatora kvaliteta podataka za potvrdu kvaliteta podataka u razvojnom uzorku;
- Razvoj, validacija i implementacija modela (PD, LGD, EAD);
- Integracija internih modela u upravljačkim procesima i aktivnostima;
- Proces autorizacije modela od strane Regulatora

Korišćenje jedinstvene platforme omogućava potencijalne uštede a takođe i mogućnost korišćenja novih i inovativnih programskih jezika otvorenog koda, napredne algoritme i rešenja poslovne inteligencije koja su spremna za upotrebu.

Pored PD, LGD i EAD modela Banka je radila i na ažuriranju IFRS 9 u novembru 2024. na zahtev Matične Banke. Ažuriranje uključuje sledeće promene: prelazak sa „Prve grupe – Drugog pristupa“ na model „Druge grupe – Drugi pristup“ za SL klijente; proširenje vremenske serije podataka (uključujući poslednje podatke na 31.12.2023.); primena novih EBA stres test koeficijenata za LGD; nova scenarija za PD satelit modele; korišćenje razvijenih LGD Corporate i SME Retail modela; korišćenje razvijenih LGD Satelit Corporate i SME Retail modela; korišćenje razvijenog SICR Corporate modela.

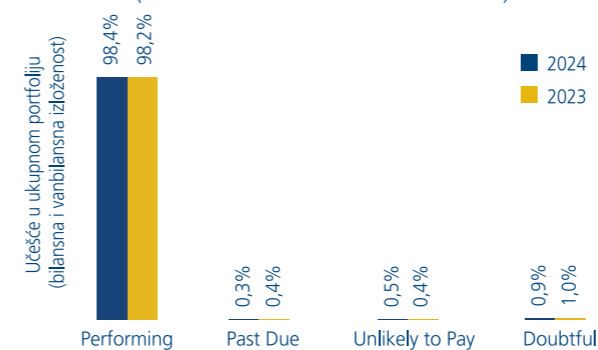
Kao deo unapređenja IFRS 9 metodologije tokom 2024. Banka je radila na primeni novog obračuna za nivo obezvređivanja značajno povećanje kreditnog rizika – promena lifetime PD vrednosti za PD Corporate model. Metodologija je definisana od strane Matične Banke i sastoji se od tri koraka:

- Određivanje pre-kalibracionih pragova
- Kalibracija pragova
- Krajnje prilagođavanje

Ulazni parametri za izračunavanje troškova rizika i troškova kapitala kao komponente kamatnih stopa za kredite korporativnim, malim i srednjim preduzećima i malom biznisu biće ažurirani u toku Q1 2025. u skladu sa izmenama gore navedenim.

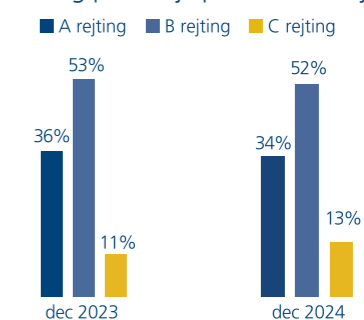
CSA model se primenjuje uspešno tokom cele 2024 godine. Ovaj model, pretpostavlja strukturiran način odobravanja popusta i premija na standardnu cenu klijentima u regulatornom segmentu privrednih društava prema propisanoj metodologiji. Glavni strateški ciljevi CSA modela su podsticanje kreditiranja visoko atraktivnih klijenata kroz odobravanje diskonta na kamatnu stopu kao i dodatne premije klijentima visokog nivoa rizika kroz uvećanje kamatne stope za definisanu premiju (add-on). Prilikom definisanja modela, značajna varijabla bila je procena ESG rizicima koja se koristi za procenu atraktivnosti sektora. Kvalitet kreditnog portfolija je dodatno unapređen u odnosu na kraj 2023. godine mereno NPL raciom uzimajući u obzir i bilansnu i vanbilansnu izloženost (sa 2.2% na 2.0%), dok se NPL racio takođe smanjen (sa 2.82% na 2.57%) posmatrajući samo glavnice, a i dalje je ispod prosečnog pokazatelja bankarskog sektora. NPL ulasci tokom godine su se pretežno odnosili na segment fizičkih lica (EUR 45 miliona od EUR 62.6 miliona). Na drugoj strani, NPL ulasci su delom amortizovani aktivnostima NPL naplate (EUR 29.6 miliona), oporavkom klijenata i vraćanjem u performing status (EUR 12.9 miliona) i isknjižavanjem (EUR 20.7 miliona). Dodatno, u 2024. godini, nivo izloženosti u NPL plasmana u statusu Probnog perioda, potraživanjima koja potencijalno zadovoljavaju uslove za povratak u performing status nakon protoka definisanog vremena, je porastao sa EUR 21.4 miliona EUR 22.6 miliona.

Kvalitet kreditnog portfolija po klasama (bilansna i vanbilansna izloženost)

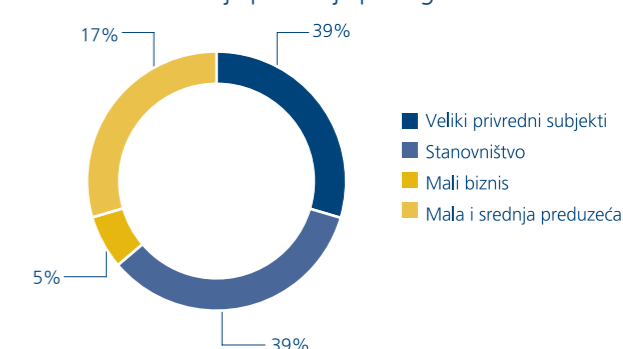

Dodatno, Banka je ostvarila povećanje nove produkcije i u segmentu rada sa fizičkim licima i u segmentu rada sa pravnim licima. Rast kreditnog portfolija od 15,5 bln RSD je postignut zadržavajući sličan nivo kreditnog rizika u pogledu rejting distribucije. Klijenti sa niskom stopom rizika čine 36%, klijenti sa srednjom stopom rizika čine 53%, dok klijenti sa visokom stopom rizika čine 7% klijenata kojima je dodeljen interni rejting.

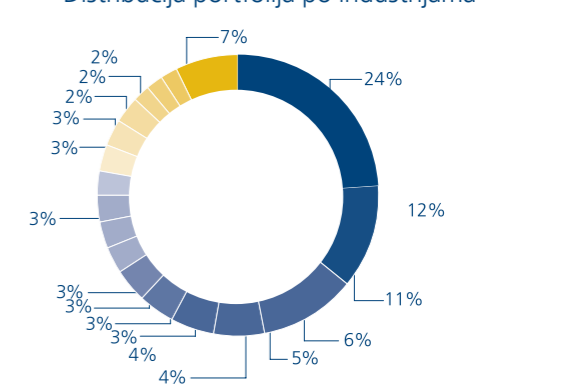
Kvalitet kreditnog portfolija po internim rejting zonama

Distribucija portfolija po segmentima

Distribucija portfolija po industrijama

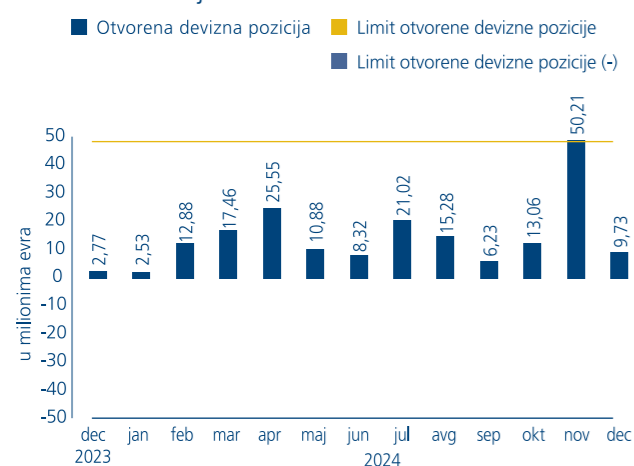
Distribucija kreditnog portfolija po industrijama ukazuje na dobru diversifikovanost. U skladu sa zvaničnom klasifikacijom industrija (NACE standardi) najveće učešće u kreditnom portfoliju imaju sektor trgovine na veliko i malo (24%), građevinarstvo (11%) i državne usluge (11%).

Tržišni rizici

Glavni izvori tržišnog rizika kojima je Banca Intesa izložena u svom poslovanju jesu kamatni i devizni rizik. Opšti principi upravljanja tržišnim rizikom definisani su u skladu sa regulatornim pravilima, standardima grupe Intesa Sanpaolo, najboljim međunarodnim praksama i standardima, kao i internim aktima. Sistem limita tržišnog rizika, definisan u koordinaciji sa relevantnim strukturama matične Grupe i odobren od strane Upravnog odbora, operacionalizuje proces praćenja tržišnog rizika. Sistem limita je u skladu sa strateškim ciljevima Banke, RAF sistemom i regulatornim zahtevima. O iskorišćenosti limita tržišnih rizika izveštavaju se relevantne funkcije Banke na dnevnom nivou, dok se ALCO odboru izveštaj podnosi na mesečnom nivou, odnosno Upravnom odboru kvartalno ili češće, ukoliko je potrebno. ALCO, odnosno Upravni odbor prati izloženosti tržišnom riziku na strateškom nivou i daje smernice za opšte upravljanje bilansom stanja Banke u okviru svoje nadležnosti.

U 2024. godini izloženost deviznom riziku bila je značajno ispod maksimalnog nivoa propisanog od strane regulatora. Interno uspostavljen limit za otvorenu deviznu poziciju, kao i limit za devizni VaR nisu revidirani tokom godine. Pozicioni limiti su prekoračeni u nekoliko navrata (pre svega zbog isplate kredita sa valutnom klauzulom i konverzije sredstava iz dinara u evre za klijente Banke), što je posledica unapred odobrenih i dogovorenih poslovnih akcija koje zahtevaju da otvorena devizna pozicija ne bude zatvorena neposredno, već u kratkom vremenskom periodu. Prekoračenje limita je anticipirano i izvršeno u skladu sa procedurama. Tokom 2024 godine Banka je poslovala u okvirima propisanog FX VaR limita.

Kretanje izloženosti deviznom riziku

Što se tiče kamatnog rizika, knjiga trgovanja bila je konstantno u okviru definisanih limita i to: limit pozicije, VaR limit, limit duracije. Tokom 2024. godine, VaR limiti knjige trgovanja nisu revidirani.

Kada je reč o bankarskoj knjizi, indikatori kamatnog rizika su bili ispod propisanih limita tokom godine. Početkom godine, limit indikatora kamatnog rizika NII je redukovan od strane Odbora za finansijski rizik ISP Grupe, dok je indikator kamatnog rizika EVE ostao na istom nivou.

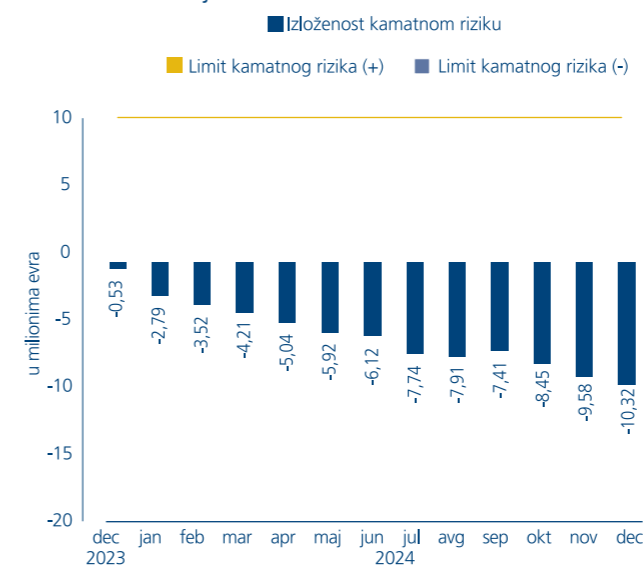
U 2024. godini rizik od kamatnih stopa meren kroz Ekonomsku vrednost kapitala (EVE) +100 bps porastao je u poređenju sa prethodnom godinom. Ukupan pad osetljivosti Banke od +100 bps prvenstveno je uzrokovan povećanjem Euribor stopa, što je uticalo na potpuno suprotan trend u pogledu odnosa novih plasmana u kredite sa fiksnim i promenljivim kamatnim stopama posebno na hipotekarne kredite (imali smo skoro punu produkciju plasmana u kredite sa fiksnom kamatnom stopom tokom 2024). Pored toga, povećano je učešće kredita sa fiksnom kamatnom stopom u segmentu privrede, što je rezultiralo ukupnim povećanjem kredita sa fiksnom kamatnom stopom, što je dovelo do promene pokazatelja tokom četvrtog kvartala. Dodatno, povećanje pozicije i duracije hartija od vrednosti negativno je uticalo na promenu.

Tokom 2024. godine iskorišćenost limita neto prihoda od kamata (NII) ostala je na skoro istom nivou u odnosu na prethodnu godinu, u okviru propisanog limita. Neznatna promena koja se desila nastala je usled kretanja na obe strane bilansa. Konkretno, povećanje portfolia obveznica i kredita sa fiksnom kamatnom stopom u vremenskoj korpi do godinu dana, zajedno sa smanjenjem duracije hipotekarnih kredita komitentima sa promenljivom kamatnom stopom jer se približava datum njihovog ponovnog utvrđivanja (31. decembar 2024.), imalo je negativan uticaj na pokazatelj. Taj uticaj se u potpunosti netirao sa pozitivnim efektom po osnovu smanjenja Nostro računa i sticanja novih oročenih depozita sa fiksnom kamatnom stopom.

Tokom 2024. godine, Banka je bila u skladu sa HTCS VaR limitom. Veća iskorišćenost HTCS VaR limita je zabeležena u prvoj polovini godine ali se nakon toga postepeno smanjivala da bi na kraju godine dostigla minimum. Sličan trend je imao i Total (HTCS +Trading + FX) VaR indikator. U 2024. godini je matična banka revidirala i smanjila kako HTCS tako i Total (HTCS +Trading+FX) VaR limit.

Principi kamatnog rizika koji se primenjuju u procesu praćenja revidirani su kroz ažuriranu Politiku upravljanja kamatnim rizikom bankarske knjige (IRRBB) i implementaciju novih regulatornih zahteva i zahteva Intesa Sanpaolo grupe.

Kretanje izloženosti kamatnom riziku

Rizik likvidnosti

Adekvatna pozicija likvidnosti Banke, podržana odgovarajućim rezervama likvidnosti (HQLA) i značajnim doprinosom velike baze depozita klijenata, ostala je u okviru definisanih limita rizika (regulatornih i onih koje definiše Grupa) tokom cele 2024. godine.

Glavni pokazatelji likvidnosti, LCR (Liquidity Coverage Ratio) i NSFR (Net Stable Funding Ratio), bili su znatno iznad minimalnih zahteva što potvrđuje solidnu poziciju likvidnosti Banke. Nivo LCR i NSFR indikatora meren prema lokalnoj regulativi je takođe bio visoko iznad regulatorne granice od 100% koja je propisana za oba pokazatelja (u proseku blizu dva puta). Novom odlukom NBS o upravljanju rizikom likvidnosti, usvojenom 9. novembra 2023. godine, uveden je obavezan obračun neto stabilnog koeficijenta finansiranja (NSFR) za sve banke. Prvi datum izveštavanja (faza testiranja) bio je 31. mart 2024. godine, dok je odluka počela da se primenjuje od 30. juna 2024. godine. Iako postoje neke metodološke razlike, indikator propisan od strane NBS (LCR_NBS i NSFR_NBS) prati isti trend kao i LCR i NSFR indikator koji se obračunava u skladu sa zahtevom Matične banke.

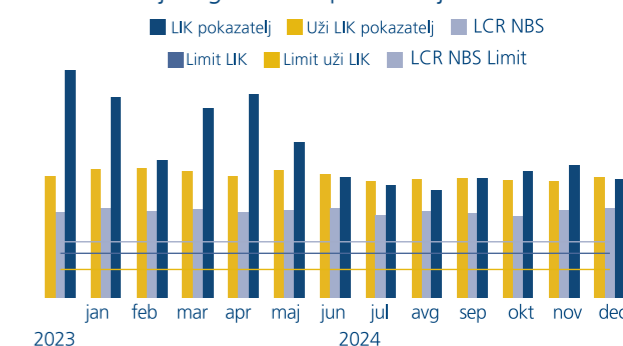
U cilju boljeg otkrivanja potencijalnih valutnih neusklađenosti koje bi mogle nastati (između imovine i obaveza), Banka je dužna da prati i izveštava LCR po značajnim valutama, RSD i EUR. Specifični interni limit za LCR u dinarima od 100% uveden je u skladu sa novom Politikom upravljanja rizikom likvidnosti koja je na snazi od decembra 2022. godine. LCR u evrima podleže redovnom mesečnom praćenju, bez uvođenja definisanog limita. Prema lokalnom regulatoru, zajedno sa ukupnim NSFR limitom, uveden je limit od 100% i za NSFR indikator u dinarskoj valuti, sa vremenskim okvirom za usklađivanje do kraja 2028. godine. U ovom periodu, ako raspoloživi stabilni izvori finansiranja (AFS) u dinarima nedostaju za pokriće zahtevanih stabilnih izvora finansiranja (RFS) u dinarima (tj. NSFR za dinare je ispod

100%), banci će biti dozvoljeno da pokrije nedostatak elementima koji obezbeđuju stabilno finansiranje u evrima. Dozvoljeni procenat nedostajućih elemenata koji obezbeđuju stabilno finansiranje u dinarima postepeno će se smanjivati sa 40% (do kraja 2025. godine) na 10% (do kraja 2028. godine). Od juna 2024. godine, indikator NSFR predstavljen značajnim valutama bio je na sledećim nivoima: 1.587% za EUR i 88% za RSD. Nakon primene 40% kao usklađenja koje važi do kraja 2025. godine (u skladu sa Odlukom NBS o upravljanju rizikom likvidnosti od strane banaka), NSFR_NBS za EUR je iznosio 1.406%, a NSFR_NBS za dinare 100%. Sličan rezultat je bio u septembru 2024. godine, dok podaci za decembar 2024. nisu bili spremni u vreme ovog izveštaja.

Krajem decembra 2024. godine iznos likvidnih rezervi (HQLA) je bio na visokom nivou što je zajedno sa velikom bazom depozita pruža snažnu podršku likvidnosti. Depoziti stanovništva su značajno porasli, pored registrovanog rasta novih depozita preduzeca, praćeno sveukupnim oporavkom i rastom privrede, padom inflacije, ublažavanjem monetarne politike i održavanjem povoljnih izgleda za privredni rast. U svakom slučaju, preduzete su sve neophodne preventivne mere upravljanja i kontrole da bi se otkrili znaci potencijalnog pogoršanja uslova likvidnosti. Zbog volatilnosti u globalnoj ekonomiji u prethodnom periodu, Banka je krajem 2023. godine povukla dugoročni subordinirani kredit i MREL senior kreditnu liniju od Matične banke iz predostrožnosti u cilju očuvanja jakih pokazatelja likvidnosti i čak jačanja ukupne likvidne pozicije Banke.

Dosadašnja iskustva pokazala su važnost praćenja likvidnosti u stresnim situacijama. U tu svrhu pored godišnje vežbe likvidnosti koja je trajala pet uzastopnih dana krajem novembra i početkom decembra 2024. godine i koju je pratila Evropska Centralna Banka, Banka je nastavila da sprovodi dodatnu vežbu likvidnosti (uspostavljenu od septembra 2023. godine) tj. „SSM vežba likvidnosti“ koja se obavlja na nedeljnom nivou u skladu sa zahtevima Evropske Centralne Banke. Vežbom se procenjuje sveobuhvatna likvidnost Banke koja je na zadovoljavajućem nivou, a radi se sa ciljem konsolidovanog izveštavanja prema Evropskoj Centralnoj Banci.

Kretanje regulatornih pokazatelja likvidnosti

Operativni rizici

Operativni rizik predstavlja rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje i pravni rizik.

Upravljanje operativnim rizicima se sprovodi u skladu sa metodologijom Matične banke, prema modelu podržanom odgovarajućim informacionim rešenjima, koji omogućava redovno praćenje, procenu i izveštavanje o operativnim rizicima.

Banca Intesa je usklađena sa zahtevima koji se odnose na regulatorni kapital definisanim od strane Narodne banke Srbije i primenjuje standardizovani pristup za merenje kapitalnog zahteva za operativni rizik.

Utvrđivanje, procena i monitoring operativnog rizika se sprovode kroz proces prikupljanja podataka o operativnim rizicima/gubicima i proces procene izloženosti operativnom riziku.

Podaci o operativnim rizicima/gubicima se analiziraju na mesečnom nivou, dok se proces samo-procena izloženosti operativnom riziku sprovodi jednom godišnje, uključujući subjektivnu procenu operativnih rizika za period od 12 meseci. Analiziraju se različita scenarija i procenjuje mogućnost i učestalost dešavanja operativnog rizika, kao i prosečan i najgori mogući gubitak u slučaju dešavanja svakog scenarija. Proces procene izloženosti operativnom riziku uključuje i procenu poslovnog okruženja kroz analizu nivoa upravljanja faktorima rizika, utvrđivanje potencijalnih kritičnosti kao i aktivnosti ublažavanja predloženih s ciljem smanjivanja izloženosti operativnom riziku. Proces obuhvata i analizu ICT i bezbednosnih rizika, koji se odnosi na infrastrukturne servise, IT upravljanje, poveravanje trećim licima, aplikacije Banke, informacionu sigurnost, fizičku bezbednost i kontinuitet poslovanja.

Na osnovu baze podataka o operativnim rizicima/gubicima i rezultata takve procene, Matična kompanija izračunava, primenom naprednog modela za merenje, nivo očekivanih i neočekivanih operativnih gubitaka, odnosno nivo kapitala potreban za pokriće operativnih rizika.

Izloženost operativnim rizicima se takođe prati i kontroliše kroz RAF (Risk Appetite Framework) limite. U okviru RAF-a dva limita se odnose na Operativne rizike:

- Uobičajeni događaji – limit je postavljen na indikator gubitaka usled operativnih rizika koji su proknjiženi tokom prethodnih godinu dana, a koji su se dogodili u prethodnih pet godina.
- Veliki događaj – odnosi se na pojedinačne događaje

koji prelaze postavljeni limit. Banka je postavila limit na 0 (nula) – nema toleranciju na gubitke koji su nastali kao posledica događaja operativnog rizika preko definisanog praga.

Oba RAF limita se nalaze u grupi krovnih (Top of the House) limita koji predstavljaju čvrste limite za koje su predviđeni planovi eskalacije sa urgentnim rokovima.

Tokom 2024. godine nije bilo proboja RAF limita i iskorišćenost limita Uobičajni događaji je na relativno niskom nivou tokom cele godine.

U 2024. godini, Banka je usvojila i indikatore ranog upozorenja vezane za operativne rizike. Indikatori operativnog rizika koji se prate su sledeći:

- Uobičajeni događaji visokotehnološkog/sajber rizika: događaji u vezi sa sajber rizikom i ciljani na IT sisteme BIB-a.
- Uobičajeni događaji IT rizika: događaji u vezi sa IT rizikom (neuspeh/kvar se desio u IT sistemima kojima upravljaju lokalne tehničke funkcije).
- Uobičajeni događaji trećih strana: događaji koje prouzrokuju treće strane (vondori, dobavljači i outsorseri).

Na osnovu kontrola Zajedničkog nadzornog tima ECB-a (JST – Joint Supervisory Team) izvršenih u Matičnoj banci, u vezi sa rizikom postupanja, BIB-u su upućeni određeni upiti u vezi sa tretmanom tužbi u vezi sa naknadama za obradu kredita i NKOSK slučajevima. Matična kompanija je zahtevala da tretira sve te slučajeve kao dva makro-događaja (naknade za obradu kredita i naknade NKOSK-a) i shodno tome da agregira gubitke za svaki makro-događaj. Ranije smo svaku tužbu tretirali kao nezavisan slučaj. Ova metodološka promena bi mogla da utiče na iskorišćenost limita za Velike događaje.

Upravljanje operativnim rizicima se dodatno vrši kroz redovno praćenje seta Ključni indikatori rizika (KRI). Oni predstavljaju sistem ranog upozorenja, koji treba da podrže pravovremenu identifikaciju povećanog operativnog rizika i sve preventivne akcije koje umanjuju identifikovane rizike. KRI indikatori se najmanje jednom godišnje ažuriraju, a po potrebi i češće.

Banka priprema mesečni i kvartalni Izveštaj o upravljanju operativnim rizicima.

Sektor za upravljanje rizicima redovno izveštava Komitet za upravljanje operativnim rizikom, Izvršni odbor, Upravni odbor i Matičnu kompaniju o operativnim rizicima i merama za njihovo ublažavanje.

Događaji nakon datuma bilansa stanja

Jedan klijent Banke se nalazi pod sankcijama američke "Kancelarije za kontrolu strane imovine" (Office of Foreign Assets Control – OFAC), od 10.1.2025. godine, sa periodom tranzicije za primenu istih do 28.3.2025. godine.

Banka pažljivo prati situaciju, i rukovodstvo Banke procenjuje da su preduzete adekvatne mere u cilju ublažavanja potencijalnih negativnih efekata u vezi sa budućom naplatom potraživanja od klijenta.

Banka će i u narednom periodu posvećeno pratiti razvoj događaja, radi blagovremenog ispunjavanja svojih regulatornih obaveza i održavanja usklađenosti, kako sa zahtevima Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja u pogledu adekvatne klasifikacije pomenutog potraživanja, tako i sa očekivanjima svih ključnih zainteresovanih strana.

Događaji nakon
datuma bilansa
stanja

Nefinansijski izveštaj

Nefinansijski izveštaj

Uvod

Banca Intesa Beograd, kao članica IBD divizije banaka, preuzima obaveze da konsolidovano i blagovremeno izveštava i pruža informacije sadržane u Konsolidovanom nefinansijskom izveštaju Intesa Sanpaolo S.p.A.

Osvrt na najvažnije društveno odgovorne aktivnosti, kao deo Finansijskog izveštaja Banca Intesa a.d. Beograd priprema se u skladu sa Zakonom o računovodstvu („Službeni glasnik Republike Srbije“, broj 73/2019).

Osvrt predstavlja pregled modela upravljanja Banke i njenih strategija, najrelevantnijih aktivnosti i rezultata koje je Banka postigla u oblasti održivosti, sa posebnim naglaskom na teme vezane za zaposlene i zaštitu životne sredine.

Podaci predstavljeni u Osvrtu na najvažnije društveno odgovorne aktivnosti odnose se na najrelevantnije aktivnosti Banca Intesa a.d. Beograd u oblasti društveno odgovornog delovanja tokom 2024. godine. Gde god je to bilo moguće, dati su i uporedni podaci za prethodne godine (2023, 2022), čime je obezbeđena ažurnost i uporedivost aktuelnih podataka.

Kontekst održivosti i materijalne teme

Indikatori predstavljeni u ovom Osvrtu na najvažnije društveno odgovorne aktivnosti odabrani su na osnovu njihove relevantnosti prema referentnom domaćem zakonodavstvu i njihovoj reprezentativnosti u odnosu na materijalna pitanja identifikovana od strane Intesa Sanpaolo¹ i stoga predstavljaju kako prioritete za Banku, tako i za Grupu i njene zainteresovane strane.

Integritet u korporativnom ponašanju

Vrednosti u koje Banca Intesa Beograd veruje i kojima je posvećena, kao i principi na kojima se zasniva njen odnos sa zainteresovanim stranama, su definisani u Etičkom kodeksu Banke, usvojenom 2023. godine u skladu sa preporukama Matične Banke.

Etički kodeks predstavlja oličenje korporativne kulture, temeljno uputstvo i krovni vrednosni dokument koji sadrži principe, vrednosti i obaveze, kojih su svi zaposleni Intesa Sanpaolo Grupe i Banca Intesa Beograd u obavezi da se pridržavaju u svom radu i delovanju. Naglašavajući i promovišući ponašanje koje je u skladu sa najvišim međunarodnim i nacionalnim etičkim standardima, apostrofiramo da su upravo ljudi naš najvredniji resurs i naša osnovna komparativna prednost na tržištu, jer svojim ponašanjem i aktivnostima i odnosima oblikuju naše korporativno upravljanje i delanje, našu strategiju i budućnost.

¹ Pročitajte više na <https://group.intesasanpaolo.com/en/sustainability/sustainability-reporting>

Novi Kodeks je bogatiji u svom sadržaju i dodatno nas podseća na novu korporativnu misiju – punu posvećenost održivosti, principima jednakosti i inkluzije, izbegavanje svakog vida diskriminacije, kao i na naše angažovanje da se suprotstavimo klimatskim promenama i da podržimo prelazak ka održivijoj ekonomiji.

Uz osnovna vrednosna načela, Etički kodeks nas upoznaje i sa etičkim principima na kojima zasnivamo odnos sa svakom zainteresovanom stranom, klijentima, kolegicama i kolegama, dobavljačima, kao i sa standardima kojih se držimo u pristupu životnoj sredini i lokalnoj zajednici u kojoj poslujemo.

Etički kodeks je instrument korporativnog upravljanja koji propisuje standarde ponašanja koje moraju poštovati svi zaposleni i svi organizacioni delovi kako bi održali poverenje svih zainteresovanih strana. Svi zaposleni u Banci, kao i klijenti, dobavljači i druge eksterne zainteresovane strane koje primete bilo kakvo ponašanje ili aktivnost koja bi mogla da predstavlja kršenje principa propisanih Etičkim kodeksom, mogu podneti prijavu konkretnog slučaja neusaglašenosti.

Ovaj proces je regulisan Procedurom za upravljanje izveštajima o neusklađenosti sa Etičkim kodeksom, koji je Banka inicijalno usvojila 2011. godine. Tokom 2024. godine, nije bilo prijava eksternih ili internih zainteresovanih strana u vezi sa Etičkim kodeksom.

U suzbijanju potencijalnih prevara, interna regulativa kojom se uređuje sistem kontrole i smanjuje rizik od zloupotreba, osim „Etičkog kodeksa“ obuhvata i: „Poslovni kodeks“, politiku „Prevenција i upravljanje prevarama u Banca Intesa a.d. Beograd“, pravilnik „Prevenција i upravljanja servisnim prevarama u Banca Intesa a.d. Beograd“ kao i procedure „Upravljanje incidentima prevara“ i „Procena rizika od prevara“, koji definiše operativne korake u slučaju sumnje na prevarne radnje.

Okvir unutrašnjeg upravljanja zasnovan je i na dokumentima Grupe, kao što su: „Opšta bezbednosna pravila za zaštitu informacionih dobara“, bezbednosna pravila „Prevenција i upravljanje servisnim prevarama“, „Principi bezbednosti“, kao i smernice „Smernice visokotehnološke bezbednosti“.

Proces prijave incidenata iz segmenta zloupotreba i sumnja na zloupotrebe se primenjuje na sve zaposlene Banca Intesa Beograd.

Za proces upravljanja incidentima prevara zaduženo je Odeljenje za prevenciju zloupotreba koje je pored redovnog procesa monitoringa sumnjivih platnih transakcija, dodatno analiziralo i ukupno 85 sumnji na zloupotrebe, tokom 2024. godine, od kojih je za 69 incidenata dokazana zloupotreba, i to: 8 internih i 61 eksternih.

Tokom 2024. godine Banka nije bila uključena u bilo koje eksterne istrage koje se odnose na mito i korupciju.

Tokom 2024. godine, ukupno 2317 zaposlenih je učestvovalo na obuci o prevenciji primanja mita i sprečavanju pranja novca što je ukupno iznosilo 12057,5 sati obuke. U istom periodu izveštavanja, broj zaposlenih u Banca Intesa Beograd koji su prošli kroz obuku o prevenciji primanja mita i korupcije bio je 367 što je ukupno iznosilo 4.765 sati obuke.

Tokom 2024. godine nije bilo izmena politke Smernice za borbu protiv korupcije Banke. Matična banka je krajem 2024. godine izdala ažuriranu verziju dokumenta koji reguliše oblast korupcije i u skladu sa predviđenim rokovima, dokument Banke koji pokriva istu oblast biće ažuriran tokom prvog kvartala 2025. godine.

ESG u Banca Intesa Beograd

ESG i klimatska strategija banke bazira se na strategiji i principima koje je usvojila Matična banka, a koji se zasnivaju, kako na jasnoj svesti o rizicima klimatskih promena (tranzicionim i fizičkim), tako i na mogućnostima koje se otvaraju u vezi sa njima.

Banka se strateškim opredeljenjem obavezala da:

- se pridržava opštih principa i strategije koje je postavila Matična banka i sprovodi sve aktivnosti u meri u kojoj je to moguće i dozvoljeno postojećom infrastrukturom i raspoloživim resursima, oslanjajući se maksimalno na instrukcije i stručnost Matične banke;
- integriše ESG faktore i odgovarajuće rizike u procese upravljanja rizicima;
- implementira i integriše Ekvatorske principe;
- promovira ponudu održivih proizvoda u cilju podsticanja široke upotrebe obnovljivih resursa i energije, poboljšanja energetske efikasnosti i doprinosa borbi protiv klimatskih promena;
- uvek procenjuje i razmatra uticaj na životnu sredinu kada razvija politike, proizvode i usluge, i usmerava pažnju na klimatske promene u važnim inicijativama za ublažavanje kako bi podržala prelazak na niskougljeničku ekonomiju;

Odluke Banke o dugoročnim ulaganjima i kreditnim plasmanima se vode potrebom da se obezbedi:

- Socijalna i ekološka održivost finansiranih projekata, sa aspekta njihovog dugoročnog uticaja na globalnu zajednicu i životnu sredinu;
- Izbegavanje svake opasnosti po međunarodno priznata i proklamovana prava zaposlenih, njihovo zdravlje i bezbednost;

- Pozitivni efekti projekata na očuvanje i razvoj lokalnih zajednica;

Banka je tokom 2024. godine u potpunosti uspostavila i dodatno osnažila ESG upravljački i operativni model. Banka ima definisana korporativna ovlašćenja i interne upravljačke strukture za upravljanje ESG rizicima u smislu definisanih nadležnosti Upravnog odbora, Odbora za upravljanje rizicima, odbora za reviziju, Izvršnog odbora i drugih relevantnih funkcija Banke. Banka je svojim internim aktima definisala koji su organizacioni delovi odgovorni za razvoj, implementaciju, upravljanje i unapređenje internih alata i sistema za merenje i kontrolu izloženosti ESG rizicima.

U julu 2023. godine, Banka je osnovala Odbor za društvenu zaštitu životne sredine i upravljanje (ESGC). ESG komitet je stalni konsultativni odbor Banke sa ovlašćenjem da donosi odluke iz svoje nadležnosti, sa osnovnim ciljem da koordinira i upravlja pitanjima koja se odnose na zaštitu životne sredine, socijalnu politiku i korporativno upravljanje, kao i da obezbedi pravilno sprovođenje IBD ESG strategiju i odgovarajuće ISP smernice na nivou Banke. Tokom 2024. godine održano je šest sednica ESG Komiteta za zaštitu životne sredine socijalnu politiku i korporativno upravljanje.

Funkcija ESG menadžera je zadužena za koordinaciju ESG aktivnosti koje se obavljaju na lokalnom nivou. ESG Menadžer treba da obezbedi očekivani učinak, dostignuća i rezultate u primeni ESG principa i strategije. Ovoj funkciji podršku pruža Odeljenje za ESG, formirano u prvoj polovini 2024. godine, odgovorno za implementaciju inicijativa i aktivnosti vezanih za ESG, obezbeđujući progresivnu implementaciju metodološkog ESG okvira ISP grupe.

U 2024. godini ciljevi koji se odnose na postizanje ESG ciljeva uključeni su u evaluacije rezultata menadžera BIB Grupe.

Na operativnom nivou, u cilju nastavka efikasnog sprovođenja ESG inicijativa grupe nastavljena je realizacija ESG projekta ESG projekat, inicijalno otvoren u maju 2023. godine primarno okuplja preko 20 zaposlenih Banke iz različitih referentnih oblasti koje se odnose na ESG implementaciju podeljenih na sledeće ključne oblasti:

- ESG Podaci & Izveštavanje
- ESG Risk menadžment
- Sopstveni plan emisija

Matična banka definiše i usmerava okvir koji je potrebno implementirati i uspostaviti, a u vezi sa upravljanjem ESG rizicima, i u skladu sa zahtevima Evropske centralne banke pod čijom se supervizijom nalazi. Primarni fokus je na uspostavljanju ESG povezanog izveštavanja, uz uspostavljanje sistema za procenu i merenje fizičkih i tranzicionih rizika na nivou portfolija.

Tokom 2024. godine Banka je ažurirala i usvojila unutrašnja akta na kojima se temelji integracija ESG principa u poslovanje i bazira okvir za upravljanje ESG rizicima kao što su: pravilnik „Upravljanje socio ekološkim i upravljačkim rizicima“, procedura „Proces Upravljanja ESG rizicima“ i usvojila Korisničko uputstvo „Tehničke smernice o obelodanjivanju ESG rizika“.

Na nivou ISP Grupe, dizajn ESG/klimatskog kreditnog okvira je završen 2022. godine, definišući novi model donošenja kreditnih odluka – zasnovan na evoluciji kreditnog okvira, koji uključuje klimatske/ESG komponente koje se primenjuju na celokupnu kreditnu ponudu. Na ovaj način, obezbeđena je integracija ESG/klimatskih metrika, odnosno ESG sektorske strategije, ESG scoringa i okvira za klasifikaciju održivih kreditnih proizvoda, u kontekstu kompletnog kreditnog okvira, tj. okvira apetita za rizikom, apetita za kreditnim rizikom (CRA), kreditnih strategija i procesa odlučivanja o plasmanima.

Zbog ograničenja dostupnosti podataka i sistema, ESG/klimatski kreditni okvir je implementiran u Banci kroz privremeno rešenje koje se primenjuje na izloženosti koje podležu savetodavnom mišljenju Matične banke iznad definisanih pragova materijalnosti. Za klijente i plasmane van tog perimetra, Banka je takođe definisala način pristupa i procene ESG rizika koji se bazira na ESG senzitivnosti industrija i ESG sektorskim strategijama uz uspostavljanje ESG & Reputacionog kliringa za izloženosti procenjenog višeg rizika

Sa jedne strane, inkorporiranjem ESG komponente industrije u okviru kreditnih strategija, Banka usmerava svoje kreditne aktivnosti u pravcu stimulanja industrija koje nemaju negativan ekološki uticaj, odnosno destimulanja i ograničavanja finansiranja onih industrija sa većim procenjenim efektima zagađenja. Detaljnije, ESG sektorske strategije uzimaju u obzir sektorske karakteristike rizika gde se identifikuju sledeće kategorije: kreditna neutralnost, kreditni podsticaji, kreditni podsticaji u pogledu energetske tranzicije, kreditne distimulacije i zabranjene odnosno ograničene operacije.

Sa druge strane, u okviru RAF limita koje ISP Grupa definiše, a Banka primenjuje, definisane su specifične zaštitne mere prevedene u specifične kontrole rizika za sektore koji su najizloženiji ESG rizicima. U tom smislu, posebno su definisana pravila za finansiranje tih industrija koja daju smernice za ograničavanje ili isključivanje aktivnosti finansiranja u korelaciji sa visokim potencijalom zagađenja. Takođe na nivou portfolija, prate se izloženosti ESG senzitivnih sektora, posebno u vezi sa utvrđenim RAF limitima.

U pogledu kreditnog rizika, Banka uzima u obzir klimatske i ekološke faktore rizika u proceni kreditne sposobnosti klijenata i u procesu odobravanja kredita, obezbeđujući njihovo praćenje u okviru sopstvenog portfolija. Kao deo

procesu kreditiranja, uspostavljen je proces procene ESG rizika kako bi se osiguralo da Banka ne finansira projekte koji imaju značajan negativan uticaj na životnu sredinu. U kontekstu reputacionog rizika, Banka unapred procenjuje potencijalne ESG i reputacione rizike kroz uspostavljen dvostepeni proces ESG i reputacionog kliringa.

U skladu sa strateškim opredeljenjem da promovira ponudu održivih proizvoda, Banka aktivno radi na razvoju i unapređenju ponude svojih proizvoda koji imaju integrisane komponente održivosti. U cilju obezbeđivanja veće transparentnosti u pogledu proizvoda i transakcija koje se smatraju održivim, Banka je usvojila i implementirala Pravila za klasifikaciju održivih kreditnih proizvoda i transakcija, i sistem označavanja i izveštavanja o održivim proizvodima. Ova pravila obezbeđuju okvir i kriterijume koje proizvodi i transakcije treba da ispunjavaju kako bi se smatrali i interno označavali kao održivi. Pored prepoznavanja ESG faktora u kreditnim aktivnostima Banke, oni se takođe koriste i prilikom potencijalne eksternalizacije usluga, prilikom analize izvodljivosti za uvođenje novih proizvoda i usluga, kao i prilikom procene potencijalnih dobavljača u nabavci.

Tokom analize potencijalne eksternalizacije usluga, Banka analizira predlog i sa aspekta identifikovanja ESG rizika razmatrajući da li aktivnost eksternalizacije ima negativnih uticaja na životnu sredinu, društveno okruženje i upravljanje. Takođe, na osnovu Analize izvodljivosti novog proizvoda ili usluge, Banka kreira Procenu rizika u cilju identifikovanja rizika i kreiranja mera za kontrolu ranije pomenutih rizika.

Da bi se proširila vrednost kroz lanac snabdevanja, svi dobavljači su obavezni da popune upitnike na Portalu dobavljača, gde su određeni kriterijumi povezani sa ESG performansama dobavljača. U skladu sa lokalnim procedurama nabavke, dobavljači su dužni da odgovore na sva obavezna pitanja; u suprotnom, ne mogu da završe registraciju ili da nastave sa procesom nabavke. Tokom 2024. godine Banka je u svom registru imala 1304 dobavljača, od kojih su oko 96% bili lokalni.

Banca Intesa Beograd ima obavezu analitičkog izveštavanja prema ISP Grupi, a koje se odnosi na ESG inicijative, koju sprovodi redovnim slanjem podataka kroz uspostavljene sisteme za razmenu podataka. ESG data strategiju, kroz inicijativu „ESG Podaci & Izveštavanje“ definiše ISP Grupa, koja prati sprovođenje i kontroliše podatke.

U pogledu aktivnosti izveštavanja, Banka je razvila i implementirala softversko rešenje za automatsko izračunavanje GAR racija (Green Asset Ratio). Obračun ovog racija se vrši sa polugodišnjom frekvencijom. Kada je reč o Pillar 3 izveštavanju iz domena ESG-a, Banka je uredila proces kroz optimizaciju procedura kako bi se manuelni rad sveo na najmanju moguću meru. U planu je i potpuna automatizacija i ovog procesa. Pored

toga, između kvartala se kontinuirano radi na dodatnim optimizacijama, a u cilju usklađivanja sa novim zahtevima i promenama.

Takođe, radi adekvatnog praćenja implementacije ESG inicijativa i postizanja adekvatnog kvaliteta podataka, tokom 2024. godine je uspostavljeno vlasništvo nad ESG podacima u Banca Intesa Beograd i inicirana implementacija standarda upravljanja podacima, počevši od definicije podataka do uspostavljanja sistema kontrole kvaliteta podataka.

Zaposleni

Poštovanje prava zaposlenih, investiranje u razvoj njihovih profesionalnih kvalifikacija i kreiranje radne sredine u kojoj se zaposleni osećaju dobro i motivisano da doprinesu postizanju zajedničkih ciljeva, strateška je obaveza Banca Intesa Beograd. U skladu sa tim, Banka neprekidno razvija programe i inicijative sa ciljem osnaženja zaposlenih i omogućavanja novih prilika za profesionalni razvoj, ali i za njihovu ličnu dobrobit.

Kolektivni ugovor primenjuje se na sve zaposlene Banca Intesa Beograd, bez obzira da li su članovi sindikata ili ne. Na dan 31.12.2024. godine Banca Intesa imala je 273 zaposlenih koji su članovi sindikata.

Pregled zaposlenih po poziciji, polu i starosti

Pozicija	Starost	Muškarci	Žene	Ukupno	Muškarci	Žene	Ukupno
Rukovodioci	0-30						
	31-50	18	16	34	19	14	33
	51-70	1	5	6	1	7	8
		19	21	40	20	21	41
Menadžeri	0-30	2	4	6	1	2	3
	31-50	115	171	286	115	159	274
	51-70	18	45	63	22	43	65
		135	220	355	138	204	342
Službenici	0-30	109	422	531	82	369	451
	31-50	383	1,356	1,739	356	1,370	1,726
	51-70	105	309	414	118	366	484
		597	2,087	2,684	556	2,105	2,661
Ukupno		751	2,328	3,079	714	2,330	3,044

Novozaposleni po polu i starosti

Starost	Žene	Muškarci	Ukupno
<=30	137	21	158
31-50	121	41	162
>50	7	0	7
Ukupno	265	62	327

Broj otkazanih ugovora o radu po polu i starosti

Starost	Žene	Muškarci	Ukupno
<=30	92	27	119
31-50	143	54	197
>50	28	18	46
Ukupno	263	99	362

Pregled zaposlenih po stepenu obrazovanja

Stepen obrazovanja	Do 30 godina	30-40 godina	40-50 godina	50-60 godina	Preko 60 godina	Ukupno
I						0
II						0
III	1	2	6	11	1	21
IV	175	133	195	167	35	705
V	0	2	1	4	0	7
VI	233	419	378	114	19	1163
VII/1	45	210	686	181	24	1146
VII/2						
VIII		1	0	0	1	2
Ukupno	454	767	1266	477	80	3044

Prihvatanje različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti

Kao važan deo ESG strategije, Banca Intesa Beograd je usvojila Politiku prihvatanja različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti 2024. godine. Ključni principi Politike prihvatanja različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti su: poštovanje svih ljudi u njihovom identitetu i izražavanju različitosti, negovanje svačijih veština i kompetencija, meritokratija i jednakije mogućnosti.

Okvir za prihvatanje različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti takođe podrazumeva i strukturu internog upravljanja ovom temom, koja se sastoji od: predsednika Izvršnog odbora Banke, Direktora Sektora za upravljanja ljudskim resursima i organizaciju koji se imenuje nadležnim za teme prihvatanja različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, kao i multidisciplinarnog tela – Radne grupe za prihvatanje različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti, koja postaje odgovorna za razvoj, monitoring i procenu rezultata akcionog plana za primenu različitosti, ravnopravnosti i jednakih mogućnosti.

Na dan 31.12.2024. godine, Banca Intesa Beograd je ukupno imala 6 zaposlenih (3 muškarca i 3 žene) koji pripadaju zaštićenim kategorijama (osobe sa invaliditetom i sl.).

Sa ciljem dodatnog jačanja poslovne agende Banke fokusirane na inkluzivnu radnu sredinu posvećenu jednakim mogućnostima, u julu 2022. godine, Banka je potpisala prvi Protokol o saradnji sa Udruženjem studenata sa hendikepom, koji je i u 2024. godini bio na snazi. Članovima Udruženja je omogućeno da pristupe bazi otvorenih pozicija Banke i da unose svoje profesionalne biografije. Takođe, članovima Udruženja pružena je i mogućnost profesionalne prakse u Banci.

U novembru 2023. godine, Banka je potpisala Ugovor o saradnji sa Forumom mladih sa invaliditetom, koji je bio na snazi i tokom 2024. godine. Cilj ove saradnje je pružanje podrške zapošljavanju mladih osoba sa invaliditetom. Aktivnim postavljanjem oglasa za posao na veb-sajt udruženja, Banka doprinosi promociji zapošljavanja ove cilijane grupe, pružajući stratešku podršku u ostvarivanju dugoročnog i održivog zapošljavanja osoba sa invaliditetom.

U maju 2024. godine, Banka je usvojila novi regulatorni dokument „Politika zarada i drugih primanja“ koji, kao jedan od najbitnijih strateških akata, definiše, između ostalog, uslove i principe primene prava na zaradu, elemente zarade i ostale bitne preduslove za plaćanje dodatnih finansijskih podsticaja za zaposlene u Banci.

U skladu sa principima prihvatanja različitosti i jednakih mogućnosti, koji predstavljaju neke od osnovnih vrednosti naše Banke, Upravni odbor na godišnjem nivou analizira neutralnost Politika zarada i drugih primanja u pogledu rodnog aspekta i proverava rodnu razliku u zaradama i kretanje te razlike tokom vremena, i usvaja, po potrebi, odgovarajuće korektivne aktivnosti;

U maju 2024. godine Banca Intesa Beograd dobila je priznanje „TOP 5 – Uspesne HR priče“ u okviru takmičarskog dela HR Experience konferencije koju organizuje Infostud centar za regrutaciju, selekciju i employer branding.

Priznanje je ukazano na osnovu niza programa i projekata koje Banka sprovodi sa ciljem unapređenja dobrobiti zaposlenih i njihovih porodica, uključujući fleksibilno radno vreme, paket zdravstvenih benefita, podršku roditeljima tek rođenih beba, mogućnost školovanja u inostranstvu, stipendijske programe za decu zaposlenih, sportske letnje kampove, kao i brojne inicijative posvećene zdravim navikama – fizičkom, psihološkom i emocionalnom blagostanju zaposlenih.

Naša Banka je i ove godine zauzela prvo mesto u kategoriji „banke i osiguranja“ i našla se na 20. mestu među poslodavcima Srbije za 2024. godinu u istraživanju The Employer Branding Agency. Takođe, prema podacima istraživanja Talent X, najvećeg istraživanja o percepciji brenda poslodavca u Srbiji, Banca Intesa zauzela je 15. mesto u kategoriji „Top employer“ među svim poslodavcima i prvo mesto među bankama i osiguravajućim kućama.

Povodom Međunarodnog dana žena i Meseca muškog zdravlja (novembar) organizovane su dve specijalne ThinkUp radionice. Na osmomartovskoj radionici „Šta je ženama zapravo važno“ govorile su kolegice iz različitih divizija Banke, a neke od tema su bile balans privatnog i poslovnog života, građenje podržavajućeg okruženja i jednakost šansi i mogućnosti. Mesec muškog zdravlja otvorili smo ThinkUp radionicom na kojoj su gostovali predstavnici Njuz podkasta i govorili o važnosti održavanja fizičkog i mentalnog zdravlja, kao i očekivanja muškaraca (ali i žena) u poslovnom, ali i privatnom okruženju.

Radna sredina

Banka primenjuje Pravila Intesa Sanpaolo Grupe kada su u pitanju sistemi upravljanja bezbednošću i zdravljem na radu, i aktivnostima u vezi sa ovom temom upravlja

u bliskoj saradnji sa Matičnom bankom. Ova oblast je definisana na lokalnom nivou Kolektivnim ugovorom, Pravilnikom o bezbednosti i zdravlju na radu, kao i Aktom o proceni rizika na radnim mestima i radnoj okolini Banca Intesa Beograd. Sve aktivnosti u okviru oblasti bezbednosti i zdravlja na radu su odgovornost posebno imenovanog Službenika za bezbednost i zdravlje (u okviru Sektora za bezbednost i upravljanje kontinuitetom poslovanja) i u skladu su sa strategijom Matične banke za implementaciju sistema upravljanja, koji su u skladu sa ISO 45001 međunarodnim standardom i prilagođeni su referentnim nacionalnim propisima.

Tokom 2024. godine, ukupno je registrovano 14 povreda u Banci (12 koleginica i dvoje kolega), koje su se desile tokom referentnog perioda, uključujući i one koje su se desile tokom radnog vremena (4) i tokom putovanja na radno mesto (10). U prethodnoj godini, obezbeđena je i obavezna obuka o bezbednosti i zdravlju na radu za sve zaposlene Banca Intesa Beograd – ukupno 815 sati obavezne obuke u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu za 327 novih zaposlenih.

Zdravstvene beneficije za zaposlene

Banka je u 2024. godini obezbedila benefit privatnog zdravstvenog osiguranja za sve zaposlene na neodređeno vreme uključujući i kolege koje su na probnom radu. Benefit u ugovorenom paketu po kategoriji zaposlenih je dostupan u mreži Generali klinika na preko 900 lokacija u Srbiji pokrivajući geografsku rasprostranjenost mreže ekspozitura Banke.

Sve kolegice i kolege koje su zaposlene na neodređeno vreme (uključujući i one koji su uspešno završili period probnog rada) na raspolaganju imaju i pristup Međunarodnom zdravstvenom programu, koji obezbeđujemo uz podršku naše Matične banke. Ovaj program benefita zaposlenima je na raspolaganju od 2017. godine i pokriva osiguranje i potpunu medicinsku i logističku pomoć kolegincama i kolegama u nemilim slučajevima pojave najtežih bolesti. Reč je o najsavremenijoj medicinskoj praksi i adekvatnim tretmanima u medicinskim centrima širom sveta, ali i o pomoći iskusnog i posvećenog medicinskog tima, koji preuzima brigu o celom procesu, troškovima i propratnoj logistici lečenju.

Rast i razvoj zaposlenih

Tokom 2024. godine sprovedeno je ukupno 60.962 dana obuke (u učionici i na daljinu), za 2.885 zaposlenih. Od njih, 2.185 je bilo ženskog pola, a 700 muškog pola. Tokom 2024. godine je postignuto ukupno 290.515 sati obuke, što čini 95,43 sati prosečno po zaposlenom. Takođe, u 2024. godini realizovano ukupno 42.792,5 obaveznih sati obuke (e-learning). U proseku, svaki zaposleni Banca Intesa Beograd je pohađao 12.03 programa na e-learning platformi.

Trening sati 2023		
Kategorija	Muškarci	Žene
Menadžer	1020	1207.5
Službenik	11620	15302.5
Zaposleni	40252.5	221112.5
Ukupno	290515	

Pol		
Kategorija	Muškarci	Žene
Menadžer	20	21
Službenik	136	201
Zaposleni	544	1963
Ukupno	2898	

Kroz platformu za učenje na daljinu LEA, 2024. godine obučavano je 3,044 zaposlenih. LEA omogućava pristup bazi znanja na 11 lokalnih jezika. U 2024. godini omogućen je pristup 54 različitih obrazovnih i razvojnih digitalnih kurseva podeljenih na obavezne i na obuke za posebne poslovne funkcije.

U 2024. godini Banka je organizovala osmi po redu BIB Future Gen program, koji je pružio mogućnost sticanja znanja kroz šestomesečno plaćeno usavršavanje u Banca Intesa Beograd za ukupno 19 diplomaca i studenata završne godine fakulteta bez radnog iskustva koji su, kroz mentorstvo i strukturalne planove razvoja, stekli svoje prvo radno iskustvo. Na kraju programa, njih 14 zaposleno je u Banci.

Broj jedinstvenih polaznika po programima u 2024.	
Data academy	138
ESG Academy	51
Offsite workshops	783
Future Leaders	17
AML academy	35
Retail + (Customer and employee experience)	180
FTM – BM and Cordinators	22
BIB Future Gen	19
PS Academy	15
Magnifica Fit for Future	70
Magnifica Excellence	24
Small Business Akademija Professional	16
Small Business Akademija Basic	16
Individual Developmental Assessment (Hogan)	277
SME Academy	87
MBA Edukacija	10
BIB Koučing	32
Case Study	6
Women4Future	40
HO Individualni planovi razvoja	183
Lead UP academy	125

Kroz organizaciju 21 treninga programa, Banka je radila na temeljnom razvoju veština i znanja zaposlenih. Liderske veštine kao jedan od bitnih elemenata uspeha Banke razvijene su kroz sedam programa. FTM program je

organizovan za 22 menadžera i koordinatora. Kroz 3 modula, razvijene su veštine delegiranja, organizacije vremena i zadataka, efikasnosti, kao i davanja povratne informacije svojim zaposlenima. Takođe, kroz Lead Up akademiju, 125 menadžera je prošlo kroz 18 modula gde su glavne teme bile kako voditi sebe, zaposlene, timove i organizaciju.

Dodatno, ove godine je Banka posvetila jedan program uspešno ocenjenim koleginicama, organizujući Women4Future program, kroz koji je 40 koleginica zajedno sa svojim menadžerima prošlo kroz 4 modula na temu upravljanja promenama, pregovaranja, rezilijentnosti, javnog govora i prezentovanja. Banka je nastavila da radi i sa mladim talentima, što se može videti i kroz organizaciju sledeća dva programa: BIB Future Gen program, kroz koji je prošlo 20 studenata koji su imali prilike da nauče nešto više o upravljanju vremenom, komunikaciji kao i karijeri i poslu u Banci, i Future Leaders program koji je bio namenjen za mlade koji su već zaposleni u Banci i koji su ocenjeni kao uspešni mladi zaposleni. Kroz ovaj program imali su prilike da uče o postavljanju strategije, menadžmentu, razvoju poslovanja i preduzetništvu, a pored toga su i imali prilike da posete Matičnu banku u Italiji.

Dalje, tokom 2024. godine, Banka je bila posvećena i razvijanju individualnih planova za 183 zaposlenih, kao i organizovanju MBA edukacije za 10 zaposlenih i razvijanju koučing kulture, kroz organizaciju 192 1-na-1 koučing sesije.

Pored liderskih veština, u Banci su sprovedeni i programi koji su imali za cilj razvoj tehničkog znanja. Kroz Retail+ i PS akademiju, zaposleni su naučili više o prodajnim veštinama i komercijalnim pristupima kako bi mogli da podignu zadovoljstvo klijenata proizvodima u Banci. Takođe, Magnifica Excellence/Fit for Future i Small Business akademije su zaposlenima pružile dodatno znanje o proizvodima, kreditnoj analizi, investicijama i makroekonomskim trendovima, a SME akademija pružila je menadžerima i saradnicima poslovanja sa malim i srednjim preduzećima dodatno znanje o finansijskom menadžmentu, strukturalnom finansiranju, vođenju sebe i drugih.

U Banci su zaposleni tokom 2024. godine imali prilike da kroz AML, Data i ESG akademije steknu usko stručno, specifično znanje iz ovih oblasti koje su veoma važne za poslovanje u finansijskom sektoru. Na ovim akademijama je zabeleženo ukupno 400 učesnika iz različitih odeljenja i sektora.

Pored ovih programa, Banka je učestvovala na takmičenju organizovanom od strane IDEC Škole menadžmenta u Bledu, na koje je poslala 6 zaposlenih.

Dodatno, Banka je nastavila da razvija stratešku saradnju sa fakultetima u Srbiji. Tokom 2024. godine organizovano je 8 radionica i poseta različitim fakultetima širom Srbije kroz organizaciju Intesa karavana.

Na kraju, važno je spomenuti da je organizovano i 9 timskih radionica za 783 zaposlena, tokom kojih su imali prilike da razviju meke veštine, povežu se sa kolegama i stvore još bolju osnovu za dalji efikasan rad i poslovanje.

Kvalitet i inovacije

Tokom 2024. godine, Banca Intesa Beograd je nastavila sa primenom agile načina rada u realizaciji zahteva za ICT izmenama, kao i u realizaciji nekih projekata. Tokom cele 2024. godine agilno su realizovane ICT izmene u postojećem Power sistemu, kao i kod Power Web platforme, koja je deo tekućih projekata „Paperless branch“ u okviru programa „Paperless and Automation“ i „Power Mortgage Loans“ (otvoren u martu). Deo programa „Paperless and Automation“ je i projekat RPA (Robotic Process Automation), koji je isto tako vođen agilno i još uvek u toku, ali u produkciju su puštena 4 automatizovana procesa u okviru Odlejenja za međunarodni platni promet, dva u septembru i dva u oktobru. Agilno su vođeni isto tako i projekti „DMS Upgrade“ (preimenovan projekat „Banka bez papira“), i „Isporuka kartica na kućnu adresu“, od kojih drugi je pušten u produkciju krajem novembra, tako da klijenti mogu da izaberu opciju slanja kartica na kućnu adresu u okviru mobilne aplikacije. Proces primene agilnog načina rada su pratile i odgovarajuće Agile obuke za kolege koje rade u skladu sa Agile principima.

Tokom 2024. godine održan je treći ciklus IDEATION-a – interne inicijative za prikupljanje i implementaciju ideja. Pod sloganom „Tomorrow’s trends, TODAY“ Ideation 3.0 ciklus započeo je 1. marta, a tokom tri nedelje trajanja prijava pristiglo je 245 ideja. U dalju razradu ideje i predstavljanje na finalnom događaju prošlo je 12 ideja oko kojih je okupljeno isto toliko timova. Finalni događaj održan je 10. juna, a pobednik ovogodišnjeg ciklusa je tim Meetmaster koji je okupio koleginice i kolege širom Srbije oko ideje „Moj savetnik“ – nove dimenzije korisničkog iskustva za naše klijente.

Takođe, ove godine održani su i ciklusi inovativnog razmišljanja u okviru Small Business akademije (Basic i Professional), kao i takmičenje „Wall of Ideas“.

Na inicijativu i u saradnji sa kolegama iz IBD, održano je takmičenje pod nazivom „Wall of ideas“ u kojem su učestvovali kolege sa licencom za zastupanje u osiguranju, kao i zaposleni iz centrale sa stručnim znanjem i iskustvom u razvoju ove oblasti. Takmičenje je bilo fokusirano na unapređenje zadovoljstva klijenata, poboljšanje komunikacije sa klijentima, kao i obuku i razvoj novih proizvoda osiguranja. Pored naše Banke na takmičenju su učestvovali kolege iz PBZ-a i VUB-a, pa je na ovaj način bilo moguće razmeniti iskustva i ideje i sa ostalim članicama ISBD koje u delu bankoosiguranja imaju više iskustva.

Prikupljeno je više od 80 ideja, a naša Banka ponosno je učestvovala sa 21 predlogom. Najbolje tri ideje

predstavljene su na finalnom takmičenju u Milanu, gde je ideja naše koleginice „BIB Life Insurance SharePoint“ nagrađena za svoj inovativni pristup. Očekuje se da implementacija ove ideje počne tokom 2025. godine, čime bi se dodatno doprinelo širenju dobre prakse i znanja među zaposlenima a posledično i daljem razvoju i unapređenju životnog osiguranja u Banci.

Dobrobit zaposlenih

Banca Intesa Beograd nastoji da vreme provedeno na poslu za zaposlene bude stimulativno kroz različite aktivnosti i redovno osluškuje njihove potrebe sa ciljem da obezbedi izbalansirano i ispunjeno radno vreme.

Tokom 2024. godine Banka nastavlja da jača inicijative za brigu o ljudima kako bi promovisala i unapredila blagostanje i kvalitet života pojedinaca, u skladu sa Poslovnim planom za 2022-2025 i strategijom za ljudske resurse Grupe. Srž je CareLab, pravi ekosistem za dobrobit, sa digitalnim i ličnim sadržajem, alatima i inicijativama koje se prenose preko namenske platforme. Među mnogim člancima i sadržajima o blagostanju, naši zaposleni imaju besplatnu, 24 sata dnevno, 365 dana u godini, anonimno psihološku podršku.

Rukovođeno mrežom psihologa i psihoterapeuta sa iskustvom, usluga nudi trenutnu, profesionalnu i nepristrasnu podršku za životne situacije koje izazivaju zabrinutost ili utiču na dobrobit.

I u 2024. godini nastavili smo serijal ThinkUp radionica - seriju razgovora sa stručnjacima iz različitih oblasti. U 2024. godini održano je 15 radionica na brojne teme kao što su manipulativni zeleni marketing, mentalno zdravlje na poslu, roditeljstvo, sajber bezbednost, automatizacija procesa uz napredno korišćenje programa Excel, preduzetnički duh i mnoge druge.

Zaštita životne sredine

Intesa Sanpaolo principi se sprovode u određenim strateškim pravcima kroz potpisivanje i pridruživanje međunarodnim inicijativama kao što su: Bankarska alijansa za nulte emisije (Net Zero Banking alliance - NZBA), Principi odgovornog bankarstva (Principles of responsible banking - PRB), Principi odgovornog investiranja (Principles of responsible investments - PRI), Ekvatorski principi (Equator Principles EP), Globalni dogovor, UNEP Finansijska inicijativa, itd.

Grupa Intesa Sanpaolo je odlučila da sledi cilj „Net Zero“ do 2050. godine za sve svoje glavne poslovne linije, uključujući sopstvene emisije, kreditna i investiciona portfolia, divizije za upravljanje imovinom i osiguranje. Što se tiče finansiranih emisija, u februaru 2022. godine, u okviru poslovnog plana 2022-2025, predstavljeni su srednjoročni ciljevi smanjenja emisija za 2030. godinu za sektore nafte i gasa, proizvodnje električne energije, automobilske industrije i rudarstva, koji su činili više od 60% finansiranih emisija portfolija nefinansijskih

kompanija u sektorima koje je naznačila Bankarska alijansa za nulte emisije (NZBA). U novembru 2024. Intesa Sanpaolo je objavila dodatne ciljeve za progresivnu dekarbonizaciju finansiranja u sektorima stambenih nekretnina, agrobiznisa-primarne poljoprivrede, cementa i aluminijuma. Sa ovim dodatnim ciljevima, Intesa Sanpaolo završava definisanje svojih ciljeva dekarbonizacije za 2030. za sektore sa najvećim emisijama i materijalne sektore za Grupu.

U vezi sa eksploatacijom uglja, posebno je predviđen postepen izlazak iz sektora do 2025. godine, kao što je predviđeno Pravilima za kreditne poslove u sektoru uglja, ažuriranim u Julu 2021. godine. Pravila za kreditne poslove u sektoru nekonvencionalne nafte i gasa su takođe objavljena 2021, i uvode specifična isključenja i ograničenja vezano za operacije povezane sa glavnim nekonvencionalnim resursima i ugroženim ekosistemima, sa postepenim ukidanjem u roku do 2030. godine. U odnosu na ciljeve postavljene Poslovnim planom za 2022-2025, Grupacija je izradila svoj prvi Tranzicioni plan, u skladu sa zahtevima NZBA i prema indikacijama Finansijske alijanse za neto emisije iz Glazgova - GFANZ, Plan tranzicije i prvi monitoring ciljeva uključenih u Plan i koji se odnose na NZBA dostupni su u poglavlju „Metrike i ciljevi“ nefinansijskog izveštaja grupe.

Pristupanjem Alijansi banaka koje teže nultoj emisiji (Net-Zero Banking Alliance) Intesa Sanpaolo je izabrala da sledi cilj „nulte emisije“ do 2050. godine, kako u vezi sa sopstvenim emisijama, tako i kod svog kreditnog i investicionog portfolija i u upravljanju sredstvima. U Biznis planu 2022-2025, ova obaveza dodatno je ojačana ciljem spuštanja sopstvenih emisija već 2030. godine sa 100% energije kupljenom iz obnovljivih izvora na nivou Grupe, ciljevi usklađeni sa neto nulom do 2030. u sledećim sektorima (nafta i gas, Proizvodnja električne energije, Automobilska industrija, Rudarstvo uglja) i zaštitom i obnavljanje prirodnog kapitala.

Banka Intesa je kao deo grupe, definisala projekte u perimetru Plana sopstvenih emisija, kako bi doprinela smanjenju emisija ugljen dioksida Grupe do 2030 godine.

U skladu sa svojim obavezama da se postignu vanredni poslovni rezultati sa punom usklađenošću sa principima održivosti, Banca Intesa Beograd je nastavila da unapređuje svoje prakse u polju zaštite životne sredine i u 2024. godini. Shodno tome, zaštita životne sredine je postala jedna od strateških oblasti aktivnosti Banca Intesa Beograd u polju održivosti, u dva prioriteta aspekta: Odgovorno upravljanje resursima i Odgovorno finansiranje.

Odgovorno upravljanje resursima

Klimatske promene su ekstremno važan fenomen i jedan od glavnih društvenih izazova u 21. veku. Neprekidno povećanje temperature usled rasta koncentracije gasova sa efektom staklene bašte u atmosferi će dovesti do

posledica - a to se već dešava - ne samo po ekosistem planete, već i po društvenu i ekonomsku održivost, kako za sadašnje, tako i za buduće generacije. Efektivna borba sa uzrocima klimatskih promena prema tome zahteva kolektivni rad i sveobuhvatni i sistematski pristup.

U skladu sa svojom obavezom da smanji emisiju gasova sa efektom staklene bašte (GHG) koju generišu aktivnosti Banke ili nad kojima ima delimičnu kontrolu kroz povezane aktivnosti, Banka je uključena u Plan smanjenja sopstvenih emisija Intesa Sanpaolo (zajednička Grupna aktivnost za postizanje ciljeva nulte emisije). Plan se zasniva na optimizaciji potrošnje električne energije (Banka do 83% svoje potrošnje generiše iz obnovljivih izvora, a cilj na nivou Grupe je 100% do 2030. godine), smanjenju potrošnje gasa i zameni voznog parka.

Glavni indikatori potrošnje u BIB

	2020	2021	2022	2023	2024
Ukupna potrošnja vode (m ³)	43,377	35,130	41,233	33,950	39,715
Nabavka papira (tona)	213	207	223	231*	234.6
Ukupna potrošnja energije, kWh*	10.084.951	10.159.451	9.557.198	8.209.829	8.525.551
Energija iz obnovljivih izvora (% obnovljive električne energije u ukupnoj potrošnji energije)	27.0%	29.0%	86.0%	86.0%	83.0%
Generisani otpad (tona)					
Opasan	23	19	14	13	3.2
Neopasan	17	20	16	16	50
Ukupno	40	39	30	29	53.2

Upravljanje direktnim i indirektnim uticajima Banke u skladu je sa Politikom za zaštitu životne sredine i energetske efikasnosti. Kao deo inicijative sa ciljem odgovornih nabavki i upotrebe roba i usluga, u skladu sa pristupom i principima Matične banke, Banka se usklađuje i sa Pravilnikom o zelenim bankarskim nabavkama Grupe, koji definiše minimalne kriterijume koje bi trebalo poštovati u procesu nabavke određenih kategorija proizvoda, sa ciljem unapređenja usklađenosti sa ekološkim i društvenim standardima, ali i kao odgovor na potrebe racionalizacije potrošnje.

Imajući za cilj doprinos odgovornoj potrošnji resursa, Dan planete zemlje obeležili smo u aprilu 2024. godine kada je u Upravnoj zgradi Banke organizovano takmičenje u prikupljanju čepova. Obeležavanje ovog važnog svetskog dana, bio je samo dodatni podstrek da postignemo još bolje rezultate u akciji čiji smo deo već godinama. Zahvaljujući posvećenosti naših kolega uspešno saradujemo sa organizacijom Čep za hendikep i ove godine prikupili smo 90 kg plastičnih čepova.

U junu 2024. godine povodom Svetskog dana Zaštite životne sredine pokrenuli smo inicijativu „Kreni održivo, stigni sa stilom“. U prvoj nedelji juna pozivali sve koleginice i kolege da zajedno vozimo bicikl, trotinet ili hodamo od kuće do posla i smanjimo emisiju CO₂. Inicijativa je imala neverovatan odziv, te je pristiglo više od 20 foto i video materijala.

Banka primenjuje Pravila Grupe koja regulišu održivost u organizaciji komunikacionih događaja, kurseva i obuka. U skladu sa tim, tokom organizacije događaja, Banka šalje pozivnice samo elektronski, kako za interne, tako i za eksterne. Pozivnice za 100% komunikacionih događaja u 2024. godini su poslate u elektronskom obliku.

Banka je nastavila sa aktivnom promocijom dvostranog štampanja, kao i crno-bele štampe u svim poslovnim procesima. Štampanje specifičnih materijala za eksternu i internu upotrebu u kojima su promotivni i poslovni razlozi uslovlili jednostranu štampu, primenjena je u manjoj količini.

Kada je reč o inicijativama mobilnosti u 2024. godini, vozni park Banke je optimizovan tokom 2024. godine zamenom 71 vozila benzinskim vozilima sa Euro 6 standardima evropskog kvaliteta, čime je ukupan broj benzinskih vozila dostigao 122 (78% voznog parka, uključujući 4 vozila hibridnog plug-in modela koja kombinuju benzinski sa električnim motorom. Ukupan broj električnih vozila iznosi 2. U 2024 godini, Banka je obezbedila i 6 punjača za električna vozila. U ovom pravcu nastavlja se i u 2025. godini.

Odgovorno finansiranje

Kada je u pitanju odgovorno finansiranje, Banka je posvećena integrisanju ekoloških i socijalnih kriterijuma u svoje poslovne odluke u cilju smanjenja neželjenih uticaja koje operacije njenih klijenata mogu imati na životnu sredinu i društvo. Ova obaveza je potvrđena lokalnom primenom i usvajanjem politika Matične banke koje regulišu primenu naprednih praksi procene ESG rizika u procesima kreditiranja.

Tokom 2024. godine Banca Intesa Beograd je ažurirala „Smernice Grupe za upravljanje ekološkim, društvenim i upravljačkim rizicima (ESG)“ koje zajedno sa pratećim pravilima o kreditnom poslovanju u sektoru uglja i pravilima za kreditno poslovanje u sektoru nekonvencionalne nafte i gasa, čine deo opšteg okvira za upravljanje ESG rizicima.

Sa jedne strane, Banka je, za određene aktivnosti sa posebno visokim negativnim ekološkim ili društvenim uticajem, definisala opšte principe isključenja za finansiranje (tzv. poslovne aktivnosti koje Banka ne podržava). Sa druge strane, Banka u saradnji sa Matičnom grupom, ali i međunarodnim finansijskim institucijama, promoviše projekte koji ostvaruju pozitivan uticaj na očuvanje životne sredine davanjem podsticaja

finansiranju, kako kroz povoljnije kamatne stope, tako i kroz mogućnost povrata dela sredstava.

Banka iz godine u godinu opravdava svoju ulogu najvećeg partnera međunarodnim finansijskim institucijama i lidera u implementaciji novih (zelenih) programa finansiranja.

Neke od najvažnijih kreditnih linija koje treba pomenuti su sledeće:

- **Ugovor o kreditnoj liniji potpisan sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) u okviru EBRD programa SME GO Green, u iznosu od 15 miliona evra** namenjenih investicijama u modernizaciju sa ciljem povećanja usaglašenosti sa jednom ili više Direktiva Evropske unije u oblasti zaštite životne sredine, bezbednosti radnika, kao i bezbednosti i kvaliteta proizvoda.
- **Ugovor o kreditnoj liniji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu do 50 miliona evra**, sa ciljem zajedničke podrške razvoju malih i srednjih preduzeća prema kojima se Banka obavezala da izradi tranzicioni plan zasnovan na ciljevima Pariskog sporazuma u oblasti klimatskih promena, kao i da maksimalno poveća nivo zelenih plasmana ulaganjem do 10% sredstava iz kreditne linije u projekte koji su u skladu sa EBRD pristupom zelenoj tranziciji.
- **Ugovor o kreditnoj liniji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) u iznosu do 7 miliona evra** kojim se nastavlja uspešan program žene Zapadnog Balkana u biznisu, započet u Banci još 2015. godine.
- **U saradnji sa Evropskom investicionom bankom (EIB)**, Banka je nastavila da koristi **kreditnu liniju u iznosu od 100 miliona evra** za oporavak i podršku razvoja malih i srednjih preduzeća, kao i za podršku zelenih projekata, kroz finansiranje novih investicija. Prema ugovornim odredbama, najmanje 10% zajma biće dodeljeno pod-finansijama posvećenim Zelenim ciljevima.
- **Sa Nemačkom razvojnom bankom (KfW) 2024. potpisan je ugovor o kreditnoj liniji u ukupnoj vrednosti od 40 miliona evra**, namenjen privredi za unapređenje efikasnosti korišćenja prirodnih resursa, reciklažu resursa i smanjenje njihovih emisija. Pomenuti sporazum je nastavak ranije započete uspešne saradnje koja se odnosi na korišćenje kreditne linije u ukupnoj vrednosti od 35 miliona evra za podršku zelenim inicijativama i razvoju ruralnih područja.
- Banca Intesa Beograd je 2024. godine započela **saradnju sa italijanskom finansijskom institucijom CDP - Cassa Depositi e Prestiti**, potpisivanjem ugovora o kreditnoj liniji za podršku zelenim projektima za mala i srednja preduzeća. **Nova kreditna linija u iznosu od 10 miliona evra** uz sufinansiranje Banca Intesa u istom iznosu omogućila je klijentima 20 miliona evra.

Tokom 2024. godine, Banca Intesa Beograd je nastavila sa plasiranjem novog kreditnog proizvoda pod nazivom S-Kredit– rešenje za finansiranje koje je posvećeno ESG tranziciji, koji omogućava kompaniji da dobije popust po

postizanju određenih ciljeva u ESG oblasti. S-Kredit je posebno dizajniran sa integrisanim indikatorima uspeha za unapređenje performansi održivosti klijenta, vezanih za ekološke i socijalne aktivnosti, kao i upravljanje. Ukupna realizacija 5 kredita u 2024. godini iznosi oko 36 miliona

EUR. Paralelno smo obogatili ponudu zelenih kredita i krajem godine implementirali Održivi namenski S-loan ("Green dedicated S-loan") namenjen klijentima za finansiranje investicija iz oblasti obnovljivih izvora energije, energetske efikasnosti, sprečavanja zagađenja, i sl.

Banca Intesa je identifikovala i primenjuje međunarodne kriterijume za dodatnu procenu rizika finansiranja klijenata u cilju očuvanja održivosti prirodnih resursa, poštovanja ljudskih prava i zdravlja pojedinca, zaštite kulturnog nasleđa i biodiverziteta u Srbiji. S tim u vezi, Banka primenjuje međunarodne Ekvatorske principe u projektnom finansiranju.

Inovacije u finansijama: Cirkularna ekonomija

Kao lider na tržištu u srpskom bankarskom sektoru, Banca Intesa ima visoku ekološku svest i inovator je u finansiranju cirkularne ekonomije. Uz podršku Matične Banke podržali smo projekte klijenata iz oblasti cirkularne ekonomije sa 57,6 miliona EUR i postavili temelje u izgradnji održive budućnosti. Finansirani projekti pokrili su između ostalog i pametne/zelene zgrade, solarne elektrane, biogazna postrojenja, rešenja koja pružaju optimizaciju potrošnje vode i sl.

Zajednica

Banka igra aktivnu ulogu u lokalnim zajednicama. Etički kodeks skreće pažnju na zahteve koji se odnose na odgovaranje na potrebe zajednice: ova obaveza realizuje se različitim aktivnostima, poput promocije inicijativa solidarnosti, projekata uspostavljenih kroz partnerstva, preko donacija, sponzorstava značajnih kulturnih i društvenih inicijativa i zaštite i promocije istorijskog, umetničkog i kulturnog nasleđa Italije i Srbije.

Korporativna filantropija

Banka pomaže razvoj lokalnih zajednica kroz donacije u skladu sa Pravilima za donacije u međunarodnim bankama članicama Grupe koja određuju specifične kriterijume i procedure prilikom procene i odobrenja donacija. Pored toga, Banca Intesa je u martu 2024. godine osnovala Intesa Fondaciju filantropsku organizaciju uz podršku Divizije međunarodnih banaka članica grupe Intesa Sanpaolo sa ciljem stvaranja modernog, održivog i inkluzivnog društva kroz usmerenost na pet ključnih oblasti uticaja – podrška ženama u teškom položaju i borba protiv društvenih nejednakosti; podrška razvoju obrazovanja, dece i mladih; jačanu zdravstvene i socijalne zaštite sa fokusom na stariju populaciju; ublažavanju klimatskih promena i zaštiti životne sredine, kao i projektima lokalne zajednice.

Tokom 2024. godine, Banca Intesa Beograd je odvojila oko 11,10 miliona RSD (94.900 EUR) u novčanim doprinosima zajednici.

U najvećoj meri podržani su projekti socijalne zaštite naročito oni koji su bili usmereni na decu bez roditeljskog staranja kao i decu iz drugih ranjivih društvenih grupa (Dom za decu i mlade Zvečanska, Prihvatište) kao i drugi projekti ili inicijative koje se fokusiraju na poboljšanje kvaliteta života ugroženih grupa i lečenja obolelih od najtežih bolesti poput podrške aktivnostima: Udruženja obolelih od multiplog mijeloma, Belhospice za podršku za palijativnu negu teško obolelih pacijenata, podrške penzionerima slabijeg materijalnog stanja, podrške inicijativama izgradnje i obnove vrtića u Srbiji, opremanja školskih učionica u ruralnim područjima, projekta Čep za hendikep, inicijative za unapređenje mentalnog zdravlja u zajednici i dr.. Uz navedene aktivnosti izdvaja se i podrška amaterskog sporta za mlađe kategorije, kao i za realizaciju amaterskih kulturno umetničkih programa i podrška programa inkluzivnog muzičkog obrazovanja kao i drugih inicijativa podrške obrazovnim aktivnostima.

Tokom 2024. godine Banka je nastavila svoju dugoročnu podršku afirmaciji paraolimpijskog sporta u Srbiji. Odricanjem od dela iznosa od članarina i transakcija koje su napravljene uz pomoć Visa Classic Paralympic kartice, Banka je napravila ključni doprinos operativnoj i finansijskoj održivosti Paraolimpijskog komiteta Srbije, sa oko 2,99 miliona RSD koji su sakupljeni tokom 2024. godine.

Banka poseduje snažnu kulturu volontiranja. Od 2013. godine od kada je lansirala program „Intesa od srca“ Banka ima za cilj da promoviše vrednosti korporativnog volontiranja i društvene solidarnosti. Ovaj koordinirani pristup uključuje pojedinačne i grupne volonterske projekte i aktivnosti koje Banka izvršava nezavisno ili u partnerstvu sa organizacijama građanskog društva.

Tokom 2024. godine, Banka je organizovala i podržala dve volonterske aktivnosti u kojoj je učestvovalo 40 volontera. Zbir volonterskih sati svih volontera iznosio je 230.

Banka je otkupila 200 kilograma paprike koje je donirala organizaciji „Evo ruka“ koju su osnovali roditelji dece sa smetnjama u razvoju kako bi poboljšali kvalitet života njihove dece i obezbedili im sigurnu budućnost. U saradnji sa ovom organizacijom, organizovana je volonterska akcija pečenja donirane paprike kako bi se pripremio ajvar koji bi dalje predstavnici ove organizacije prodavali u cilju prikupljanja novčanih sredstava. U volonterskoj akciji je učestvovalo desetero koleginica i kolega.

Sa ciljem podizanja svesti o značaju organizacije „Dečje srce“ kao i dodatne promocije njihovog rada, u Upravnoj zgradi naše Banke ugostili smo članove i članice udruženja, koji su imali priliku da prodaju svoje proizvode. U restoranu su bili postavljeni prodajni štandovi, a koleginice i kolege

su mogle da kupe majice, cegere, kecelje, šolje i ostale ručno izrađene proizvode. Tokom ovog dana, udruženje „Dečje srce“ je ostvarilo prihod veći od 80.000 RSD.

Dobrotvorni BIBazar 2024: U decembru 2024. godine, u Upravnim zgradama u Beogradu i Novom Sadu održan je peti tradicionalni dobrotvorni BIBazar na kom je nekoliko stotina kolega direktno finansijski podržalo organizacije porodica sa decom sa smetnjama u razvoju, fizičkim ili mentalnim smetnjama, NVO i lokalna socijalna preduzeća. Ukupan prihod na tradicionalnom dobrotvornom događaju bio je preko 346.000 RSD.

U novembru 2024. godine Banka je sponzorovala deset studenata Beogradskog univerziteta, odnosno studentskih lidera iz oblasti održivog razvoja, cirkularne ekonomije i ESG obezbeđujući ulaznice za Sustainable Development Forum, dvodnevnu konferenciju podržanu od strane University of Cambridge iz Velike Britanije.

Posvećeni razvoju inovacijskog duha i finansijske svesti mladih u našoj zemlji, kroz tri ciklusa finansijske edukacije, bilo je uključeno 40 koleginica i kolega u mentorski rad sa više od 200 učenika srednjih škola širom Srbije.

Svake godine, svaka od osam zemalja FLITIN mreže pokreće svoje nacionalno takmičenje. Banca Intesa Beograd je i ove godine u saradnji sa organizacijom „Junior Achievement“ objavila poziv za učenike srednjih škola i njihove predodređene teme obrazovanja za ekonomsko građanstvo i održivost.

U okviru ove inicijative, preko 120 srednjoškolaca imalo je priliku da prepozna ESG izazove u svojim lokalnim zajednicama i ponudi inovativna rešenja sa ciljem unapređenja ekološke održivosti i kvaliteta života u lokalnim sredinama.

Inovativni program „Učeničke kompanije“ omogućava učenicima srednjih škola da uz pomoć biznis mentora razvijaju i vode sopstvene kompanije, a ove godine ove godine u ulozi mentora pridružilo se 33 naših koleginica i kolega. Program se zasniva na principu učenja kroz rad, pa su učenici u okviru redovnog nastavnog plana, uz mentorsku podršku naših koleginica i kolega, osnovali i razvijali svoju kompaniju u toku jedne školske godine.

Krajem godine, šestoro naših koleginica i kolega priključilo se programu „Finansijska pismenost“. Tokom trajanja programa, koleginice i kolege biće mentori učenicima srednjih škola, a ovaj program ima za cilj da približi svet bankarstva i finansija mladima, koji će tokom trajanja programa imati priliku da nauče kako da vode kućni budžet, investiraju pametno i osiguraju svoje poslovanje.

Tokom 2024. godine, Banca Intesa Beograd je aktivno učestvovala u brojnim inicijativama koje su organizovali strateški partneri Banke. Tu se izdvajaju partnerstva sa

AmCham Serbia - Američka privredna komora u Srbiji i Confindustria Serbia - predstavništvo konfederacije italijanske industrije u Srbiji, a sve u cilju rada na projektima podrške i razvoja znanja i ekspertize privrede u domenu ESG.

Banka je bila jedan od ključnih partnera na inicijativi ESG Lab koju je pokrenula Confindustria Serbia. Cilj ove inicijative bio je podizanje svesti i pružanje podrške o ESG temama među malim i srednjim preduzećima u razvijanju održivih strategija, implementaciji ESG praksi, kao i usklađivanju sa regulatornim i tržišnim zahtevima u vezi sa ESG. Predstavnici banke su učestvovali na tri ESG Lab radionice koje su održane tokom 2024. godine, kao i na ESG konferenciji organizovanoj od strane Confindustria Serbia.

Banka je takođe tokom 2024. godine podržala AmCham Serbia na ESG Excellence Projektu, čiji je cilj unapređenje integracije održivih principa u poslovanje zemalja Zapadnog Balkana. Projektom se podstiču kompanije da ugrade ESG principe u svoje poslovne strategije, stvarajući povoljan okvir za implementaciju ESG politika. Ovaj projekt biće realizovan do 2026. godine. Na ESG Konferenciji održanoj u decembru 2024. AmCham je predstavila rezultate svoje prve projektne aktivnosti: Istraživanje o nivou zrelosti i izazovima sa kojima se privreda suočava prilikom primene ESG politika. Predstavnici Banca Intesa Beograd su aktivno učestvovali u diskusiji na pomenutoj konferenciji.

Ove aktivnosti potvrđuju posvećenost Banke Intesa Beograd održivom razvoju, kao i podršci preduzećima u implementaciji ESG principa kao ključnog elementa savremenog poslovanja.

Finansijska inkluzija

Finansijska inkluzija je bitan stub u pristupu Banca Intesa Beograd zajednici. Shodno tome, Banka ima za cilj da učini da njeni proizvodi i usluge budu što dostupniji i da neprekidnim inovacijama i unapređenjem ispunjavaju specifične potrebe što više socijalnih grupa.

Ekonomsko osnaživanje žena je već duže vreme ne samo pitanje jednakosti polova, već i ključni preduslov za održiv ekonomski rast i društveni napredak, i u skladu sa tim, kreiranje uslova za razvoj ženskog preduzetništva je bitan zadatak države i privatnog sektora. U 2024. godini, Banca Intesa Beograd zaključila je već 7. po redu kreditni ugovor sa Evropskom Bankom za obnovu i razvoj u okviru programa koji ima za cilj podršku ženskom preduzetništvu. Kroz navedeni program, samo ove godine smo podržali 499 različitih poslovnih poduhvata koje vode žene u ukupnom iznosu 12.9 miliona EUR Početkom 2025. na desetogodišnjicu Programa, biće potpisan novi 8. po redu ugovor u ukupnom iznosu od 15 mln EUR.

Odlučni da nastavimo sa inicijativama koje imaju šire društveno koristan aspekt (naglašenu ESG komponentu),

proširili smo saradnju sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj u delu podrške osetljivim tržišnim nišama koje čine mladi privrednici i žene vlasnice i menadžerke u preduzećima.

Kroz program EBRD Youth in Business Banca Intesa je razvila platformu namenjenu mladim privrednicima. Kroz navedenu platformu, po oprobanoj i dokazanom konceptu koji je još od 2015. godine dostupan našim damama angažovanim u privrednim tokovima (EBRD Woman in Business), osim finansijske podrške putem kredita za obrtna sredstva i investicije, našim klijentima pružamo podršku i kroz programe edukacije i umrežavanja. Banca Intesa kao vodeća banka na srpskom bankarskom tržištu se priključila programu EBRD i kroz program podrške mladim privrednicima plasirala 371 kredita u vrednosti od 9.1 miliona EUR.

Stavljanjem dodatnog fokusa na ESG komponentu poslovanja Banke, kao i jačanja konkurentnosti na tržištu RPG klijenata, krajem 2023. godine kreirani su novi kreditni proizvodi za investicije i obrtna sredstva namenjeni RPG klijentima, sa ciljem da tržišnoj niši žena u agro biznisu kao i RPG klijentima koji su mlađi od 40 godina olakša pristup izvorima finansiranja.

Krajem 2023. Banca Intesa Beograd je uvela dva nova održiva proizvoda u svoju ponudu. Krediti za žene u poljoprivredi namenjeni su isključivo registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima čiji su nosioci žene. Tokom 2024. plasirana su 263 kredita, u ukupnom iznosu od 5,3 miliona eura. Takođe krajem prošle godine krenirani su Krediti za mlade farmere koji su namenjeni klijentima farmerima mlađim od 40. godina. U 2024. godini ovaj proizvod je iskoristilo 224 klijenta i u tečaj je pušteno 3,8 miliona eura.

Na domaćem tržištu rada zaposlene majke imaju veliku potrebu za finansijskom podrškom, s obzirom da su žene u proseku manje plaćene za iste ili slične poslove i pozicije u poređenju sa muškarcima. U skladu sa tim, postoji potreba da se neprekidno diže svest o jednakosti polova, inkluziji, zaštiti ranjivih socijalnih grupa i značaju ranog razvoja dece.

Kako je jedan od ciljeva Grupe ekonomsko osnaživanje i finansijska inkluzija žena posebno onih iz socijalno osetljivih grupa, Banca Intesa u svojoj ponudi ima mum@work proizvod za zaposlene majke – Specijalnu ponudu za dozvoljeno prekoračenje po platnom računu, kao i Subvencionisani stambeni kredit za majke koje su stekle pravo učešća za kupovinu nepokretnosti u skladu sa Zakonom o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Postojeća kreditna pravila i uslovi za odobrenje dozvoljenog prekoračenja po platnom računu su primenjeni sa dodatnim benefitom kao što je značajno niža kamatna stopa i naknada za odobrenje od 0 RSD, kao i fiksna kamatna stopa na godišnjem nivou. Proizvod ima za cilj da dodatno osnaži žene u prevazilaženju finansijskih izazova. Usled jasne socijalne komponente i uticaja na finansijsku nezavisnost, u pitanju je jedan od prvih iz ESG grupe proizvoda Banke.

Za istu ciljnu grupu, tokom 2024. godine Banka je pustila u tečaj 2.1 miliona EUR za subvencionisane stambene kredite za majke koje su stekle pravo učešća za kupovinu nepokretnosti u skladu sa Zakonom o finansijskoj podršci porodici sa decom.

Senior Cash krediti su napravljeni tako da odgovaraju potrebama penzionera od 55 do 79 godine starosti, ponuđeni su od strane Banke i tokom 2024. godine. Tokom celog perioda otplate, klijentima je omogućeno životno osiguranje koje je uključeno u cenu kredita. Broj kredita koji je pušten u tečaj tokom 2024. je 30.256. Totalni iznos koji je pušten u tečaj u 2024. je 99.9 miliona EUR.

Od juna 2023. godine Banka je u svoju ponudu uvrstila i Stambeni kredit za mlade do navršanih 35 godina. Iako Stambeni kredit za mlade nije kategorizovan kao održivi proizvod, predstavlja specijalnu ponudu koja pored niže nominalne kamatne stope podrazumeva i niz dodatnih pogodnosti za klijente. U 2024. godini ukupno je plasirano 430 stambenih kredita za mlade (volumen: 27.54 miliona EUR).

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima
Banca Intesa a.d. Beograd

Mišljenje

Izvršili smo reviziju pojedinačnih finansijskih izveštaja Banca Intesa a.d. Beograd (u daljem tekstu: „Banka”), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembar 2024. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o novčanim tokovima za godinu koja se završila na taj dan, kao i pregled materijalnih računovodstvenih politika i ostalih napomena uz pojedinačne finansijske izveštaje.

Po našem mišljenju, priloženi pojedinačni finansijski izveštaji prikazuju objektivno i istinito finansijsko stanje Banke na dan 31. decembra 2024. godine i rezultate njenog poslovanja i novčane tokove za godinu koja se završila na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Standardima Revizije primenljivim u Republici Srbiji. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u našem izveštaju nezavisnog revizora u sekciji o odgovornostima revizora za reviziju finansijskih izveštaja. Nezavisni smo od Banke u skladu sa Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) (IESBA Kodeks) i etičkim zahtevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izveštaja u Republici Srbiji i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtevima i IESBA Kodeksom.

Verujemo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše mišljenje.

Ostale informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke

Ostale informacije se odnose na informacije sadržane u godišnjem izveštaju o poslovanju, ali ne uključuje finansijske izveštaje i izveštaj revizora o njima. Rukovodstvo Banke je odgovorno za pripremu ostalih informacija u skladu sa propisima Republike Srbije.

Naše mišljenje o finansijskim izveštajima ne obuhvata ostale informacije. U vezi sa revizijom finansijskih izveštaja, naša odgovornost je da pročitamo ostale informacije i time razmotrimo da li su ostale informacije usklađene u svim materijalno značajnim aspektima sa finansijskim izveštajima sa našim saznanjima stečenim u toku revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešnim. Pored toga, izvršili smo procenu da li su ostale informacije pripremljene, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije, posebno da li su ostale informacije u formalnom smislu u skladu sa zahtevima i postupcima za pripremu ostalih informacija Zakona o računovodstvu Republike Srbije u kontekstu materijalnosti, odnosno da li bi neko nepoštovanje ovih zahteva bi moglo uticati na prosuđivanja doneta na osnovu ovih ostalih informacija.

Na osnovu sprovedenih procedura, u meri u kojoj smo u mogućnosti da ih ocenimo, izveštavamo da:

1. ostale informacije koje opisuju činjenice koje su takođe prikazane u finansijskim izveštajima su, u svim materijalno značajnim aspektima, u skladu sa finansijskim izveštajima; i
2. ostale informacije su pripremljene u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije.

Pored toga, naša odgovornost je da, na osnovu saznanja i razumevanja Banke stečenih u reviziji, izvestimo da li ostale informacije sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze. Na osnovu postupaka koje smo izvršili u vezi sa dobijenim ostalim informacijama, nismo utvrdili materijalno značajne pogrešne iskaze.

Odgovornost rukovodstva i Odbora za reviziju za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i objektivno prikazivanje finansijskih izveštaja u skladu Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za interne kontrole koje rukovodstvo smatra neophodnim da omoguće pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške.

U sastavljanju finansijskih izveštaja, rukovodstvo je odgovorno za procenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, obelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako rukovodstvo namerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Odbor za reviziju je odgovoran za nadgledanje procesa finansijskog izveštavanja Banke.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izveštaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj meri o tome da finansijski izveštaji, uzeti u celini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled prevarne radnje ili greške; i izdavanje izveštaja revizora koji sadrži mišljenje revizora. Uveravanje u razumnoj meri označava visok nivo uveravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji uvek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usled prevarne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu ovih finansijskih izveštaja.

Kao deo revizije u skladu sa Standardima revizije primenljivim u Republici Srbiji, mi primenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled prevarne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizorskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizorskih dokaza da obezbede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da neće biti identifikovani materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat prevarne radnje je veći nego za pogrešne iskaze nastale usled greške, zato što prevarna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilaženje interne kontrole.
- Stičemo razumevanje o internim kontrolama koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizorskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procenu primenjenih računovodstvenih politika i u kojoj meri su razumne računovodstvene procene i povezana obelodanjivanja koje je izvršilo rukovodstvo.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primene načela stalnosti kao računovodstvene osnove od strane rukovodstva i, na osnovu prikupljenih revizorskih dokaza, da li postoji materijalna neizvesnost u vezi sa događajima ili uslovima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvesnost, dužni smo da u svom izveštaju skrenemo pažnju na povezana obelodanjivanja u finansijskim izveštajima ili, ako takva obelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci se zasnivaju na revizorskim dokazima prikupljenim do datuma izveštaja revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu za posledicu da imaju da entitet prestane da posluje u skladu sa načelom stalnosti.
- Vršimo procenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izveštaja, uključujući obelodanjivanja, i da li su u finansijskim izveštajima prikazane osnovne transakcije i događaji na takav način da se postigne fer prezentacija.

Saopštavamo Odboru za reviziju, između ostalog, planirani obim i vreme revizije i značajne revizorske nalaze, uključujući sve značajne nedostatke interne kontrole koje je revizor identifikovao tokom revizije.

U Beogradu, 28. februara 2025. godine

Nikola Ribar
Ovlašćeni revizor
Ernst & Young d.o.o. Beograd

POJEDINAČNI BILANS STANJA na dan 31. decembar 2024. godine

U hiljadama dinara	Napomena	31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Aktiva			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	15. 2.14	204.234.014	145.416.663
Potraživanja po osnovu derivata	16. 2.10	78.654	80.353
Hartije od vrednosti	16. 2.9	93.054.647	57.722.864
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	17. 2.8	127.328.795	157.125.902
Kredit i potraživanja od komitenata	17. 2.8	579.590.626	534.022.332
Investicije u zavisna društva	16. 2.7	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna imovina	18. 2.15	3.685.009	3.994.303
Nekretnine, postrojenja i oprema	19. 2.16	10.431.451	10.403.122
Odložena poreska sredstva	14. 2.21	111.887	151.812
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja		14.267	14.267
Ostala sredstva	20	9.529.509	15.897.063
UKUPNO AKTIVA		1.029.258.331	926.028.153
Obaveze			
Obaveze po osnovu derivata	21. 2.10	8.731	1.586
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	22. 2.11	85.324.008	68.454.547
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	22. 2.11	786.004.408	709.686.211
Subordinirane obaveze	22. 2.11	11.746.001	11.769.379
Rezervisanja	23. 2.3	2.844.251	2.765.116
Tekuće poreske obaveze	14. 2.21	933.676	1.085.472
Ostale obaveze	24	17.960.515	21.447.641
Ukupno obaveze		904.821.590	815.209.952
Kapital			
Akcijski kapital	25. 2.19	41.748.469	41.748.469
Neraspoređeni dobitak	25. 2.19	26.799.530	21.040.170
Rezerve	25. 2.19	55.888.742	48.029.562
Ukupno kapital		124.436.741	110.818.201
UKUPNO OBAVEZE I KAPITAL		1.029.258.331	926.028.153

Beograd, 28. februar 2025. godine

Nevena Novaković,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,
Član Izvršnog odbora /
Direktor za upravljanje
finansijskim poslovanjem

Darko Popović,

Predsednik
Izvršnog odbora

POJEDINAČNI BILANS USPEHA u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine

U hiljadama dinara	Napomena	2024.	2023.
Prihodi od kamata	3. 2.4	56.151.567	46.871.922
Rashodi kamata	3. 2.4	(13.131.649)	(8.957.016)
Neto prihod po osnovu kamata		43.019.918	37.914.906
Prihodi od naknada i provizija	4. 2.5	27.820.767	26.181.184
Rashodi naknada i provizija	4. 2.5	(10.956.656)	(11.958.751)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		16.864.111	14.222.433
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	5. 2.7	134.155	100.594
Neto prihod /(rashodi) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	7. 2.6	(602.729)	(2.295)
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	8. 2.7	(5.505.019)	(7.241.683)
Neto dobitak / (gubitak) po osnovu prestanka priznavanja finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	6. 2.7	(925)	29.554
Ostali poslovni prihodi	9	400.116	247.067
Neto poslovni prihod	10. 2.20	54.309.627	45.270.576
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	10. 2.20	(9.914.599)	(8.510.974)
Troškovi amortizacije	11. 2.16	(2.546.165)	(2.482.631)
Ostali prihodi	12	509.961	491.910
Ostali rashodi	13	(11.924.261)	(10.914.896)
Dobitak pre oporezivanja		30.434.563	23.853.985
Porez na dobitak	14. 2.21	(3.635.033)	(2.815.106)
Dobitak nakon poreza		26.799.530	21.038.879

Beograd, 28. februar 2025. godine

Nevena Novaković,

Direktor Sektora za računovodstvo

Dragica Mihajlović,
Član Izvršnog odbora /
Direktor za upravljanje
finansijskim poslovanjem

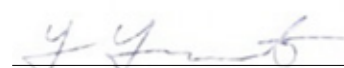

Darko Popović,

Predsednik
Izvršnog odbora

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine**

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobitak perioda	26.799.530	21.038.879
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak:		
Povećanje (smanjenje) revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	510.346
Negativni efekti promena vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(1.868)	(1.638)
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti klasifikovane u dobitak ili gubitak:		
(Negativni) / pozitivni efekti promena vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	583.706	1.278.257
Dobitak / (gubitak) po osnovu poreza koji se odnosi na ostali rezultat perioda	(87.556)	(268.290)
Ukupan (negativan) / pozitivan ostali rezultat perioda	494.282	1.518.675
Ukupan pozitivan rezultat perioda	27.293.812	22.557.554

Beograd, 28. februar 2025. godine

 Nevena Novaković,
Direktor Sektora za računovodstvo

 Dragica Mihajlović,
Član Izvršnog odbora /
Direktor za upravljanje
finansijskim poslovanjem

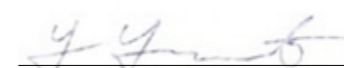

 Darko Popović,
Predsednik
Izvršnog odbora

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine**

U hiljadama dinara	Akcijski i ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve iz dobiti i ostale rezerve	Revalorizacione rezerve i rezerve po osnovu fer vrednosti	Neraspoređena dobit	Ukupan kapital
Početno stanje na dan 1. januar 2023. godine	21.315.900	20.432.569	43.488.903	(195.520)	12.727.009	97.768.861
Povećanje (smanjenje) revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-	-	433.794	-	433.794
Negativni efekti promena vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1.638)	-	(1.638)
Negativni efekti promena vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	1.086.519	-	1.086.519
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	21.038.879	21.038.879
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(9.509.504)	(9.509.504)
Raspodela dobiti	-	-	3.217.504	-	(3.217.504)	-
Ostalo	-	-	-	-	1.290	1.290
Stanje na dan 31. decembar 2023.	21.315.900	20.432.569	46.706.407	1.323.155	21.040.170	110.818.201
Početno stanje na dan 1. januar 2024. godine	21.315.900	20.432.569	46.706.407	1.323.155	21.040.170	110.818.201
Povećanje (smanjenje) revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalnih ulaganja i osnovnih sredstava	-	-	-	-	-	-
Negativni efekti promena vrednosti vlasničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	(1.868)	-	(1.868)
Negativni(pozitivni) efekti promena vrednosti dužničkih instrumenata koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	-	-	-	496.150	-	496.150
Dobitak tekuće godine	-	-	-	-	26.799.530	26.799.530
Isplaćene dividende	-	-	-	-	(13.675.272)	(13.675.272)
Raspodela dobiti	-	-	7.364.898	-	(7.364.898)	-
Ostalo	-	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembar 2024. godine	21.315.900	20.432.569	54.071.305	1.817.437	26.799.530	124.436.741

Beograd, 28. februar 2025. godine

 Nevena Novaković,
Direktor Sektora za računovodstvo

 Dragica Mihajlović,
Član Izvršnog odbora /
Direktor za upravljanje
finansijskim poslovanjem

 Darko Popović,
Predsednik
Izvršnog odbora

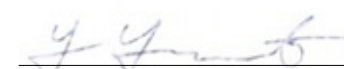
**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine**

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	82.303.700	72.096.012
Prilivi od kamata	53.171.745	44.879.066
Prilivi od naknada	27.818.422	26.183.221
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	1.305.285	1.028.588
Prilivi od dividendi i učešća u dobitku	8.248	5.137
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(44.386.367)	(37.916.070)
Odlivi po osnovu kamata	(12.307.586)	(7.052.435)
Odlivi po osnovu naknada	(10.844.915)	(11.929.832)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(9.578.159)	(8.350.959)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina na teret rashoda	(541.160)	(254.277)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(11.114.547)	(10.328.567)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjena finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	37.917.333	34.179.942
Prilivi po osnovu finansijskih sredstava i finansijskih obaveza	90.055.447	49.067.438
Prilivi po osnovu potraživanja po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	-	5.280.519
Prilivi po osnovu depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	90.055.447	43.786.919
Odlivi po osnovu finansijskih sredstava i smanjenje finansijskih obaveza	(134.648.101)	(23.757.517)
Odlivi po osnovu kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(100.123.562)	(23.757.517)
Odlivi po osnovu hartija od vrednosti i ostalih finansijskih sredstava koja nisu namenjena investiranju	(34.524.539)	-
Neto priliv(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre poreza na dobit	(6.675.321)	59.489.863
Plaćeni porez na dobit	(3.834.458)	(2.252.230)
Isplaćene dividende	(13.675.272)	(9.509.504)
Neto priliv(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti	(24.185.051)	47.728.129
Priliv gotovine iz aktivnosti investiranja	132	14.027
Prilivi od prodaje nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	132	14.027
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.004.822)	(1.010.296)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(1.004.822)	(1.010.296)
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(1.004.690)	(996.269)
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	28.283.297	64.501.938
Prilivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	89.530	11.767.210
Prilivi po osnovu uzetih kredita	28.193.767	52.734.728
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(27.884.407)	(25.050.276)
Odlivi po osnovu subordiniranih obaveza	(105.410)	(49.840)
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(27.075.014)	(24.378.572)
Ostali odlivi iz aktivnosti finansiranja	(703.983)	(621.864)

**POJEDINAČNI IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
u periodu od 1. januara do 31. decembra 2024. godine**

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Neto priliv(odliv) gotovine iz aktivnosti finansiranja	398.890	39.451.662
Svega prilivi gotovine	200.642.576	185.679.415
Svega odlivi gotovine	(225.433.427)	(99.495.893)
Neto (smanjenje) / povećanje gotovine	(24.790.851)	86.183.522
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	192.193.533	107.151.619
Pozitivne kursne razlike	6.055.543	5.430.673
Negativne kursne razlike	(5.799.657)	(6.572.281)
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju perioda (Napomena 15)	167.658.568	192.193.533

Beograd, 28. februar 2025. godine

 Nevena Novaković,

Direktor Sektora za računovodstvo

 Dragica Mihajlović,
 Član Izvršnog odbora /
 Direktor za upravljanje
 finansijskim poslovanjem

 Darko Popović,
 Predsednik
 Izvršnog odbora

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCII

Banca Intesa a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") je osnovana kao deoničarsko društvo, na osnovu zaključenog Ugovora o osnivanju i poslovanju mešovite banke "Delta banke" deoničkog društva, Beograd od 16. septembra 1991. godine. Narodna banka Jugoslavije je dana 19. septembra 1991. godine donela rešenje i izdala dozvolu za osnivanje Mešovite banke "Delta banke" deoničkog društva, Beograd.

Banka je registrovana kod Okružnog Privrednog suda u Beogradu 16. oktobra 1991. godine, nakon čega je i počela sa radom.

Na osnovu Odluke Generalnog direktora br. 18600 od 7. novembra 2005. godine, saglasnosti Narodne banke Srbije i rešenja Registra privrednih subjekata br. BD 98737/2005 od 29. novembra 2005. godine, izvršena je promena naziva Banke u Banca Intesa a.d. Beograd.

U toku 2007. godine, došlo je do statusne promene spajanja uz pripajanje, pri čemu je Banka kao sticalac preuzela Panonsku banku a.d. Novi Sad. Nakon registracije postupka spajanja pripajanjem pred Agencijom za privredne registre, Banka je kao sticalac i pravni sledbenik, nastavila da posluje pod svojim postojećim poslovnim imenom, dok je Panonska banka a.d. Novi Sad prestala da postoji bez sprovođenja postupka likvidacije, a njene akcije su povučene i poništene.

U toku 2012. godine, Skupština Banke je usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i Statuta Banke, čime je svoje poslovanje i akta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, usaglasila sa odredbama Zakona o privrednim društvima, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 85268/2012 od 27. juna 2012. godine.

U toku 2015. godine, Skupština Banke je usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju i Statuta Banke, čime je svoje poslovanje i akta, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, usaglasila sa odredbama Zakona o bankama, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 56475/2015 od 26. juna 2015. godine.

Nakon toga, u avgustu 2015. godine, došlo je do promene u akcionarskoj strukturi Banke koja se ogledala u tome što je jedan od manjinskih akcionara International Finance Corporation prodao svoj celokupan udeo većinskom akcionaru Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Nakon ove promene Banka je imala dva akcionara, a to su Intesa Sanpaolo Holding International i Intesa Sanpaolo S.p.A. Skupština Banke je na bazi prethodno izvršene promene u akcionarskoj strukturi Banke, usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju Banke, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 2238/2016 od 18. januara 2016. godine.

U decembru 2016. godine, došlo je do nove promene u akcionarskoj strukturi Banke koja se ogledala u tome što je manjinski akcionar Intesa Sanpaolo S.p.A. prodao svoj celokupan udeo većinskom akcionaru Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Nakon ove promene Banka ima jednog akcionara, a to je Intesa Sanpaolo Holding International.

Skupština Banke je na bazi prethodno izvršene promene u akcionarskoj strukturi Banke, usvojila izmene i dopune Ugovora o osnivanju Banke, po prethodno pribavljenoj saglasnosti Narodne banke Srbije, a što je registrovano kod Agencije za privredne registre rešenjem BD 37271/2017 od 5. maja 2017. godine.

Banka je ovlašćena od Narodne banke Srbije i registrovana za obavljanje poslova platnog prometa, kreditnih i depozitnih poslova, izdavanje platnih kartica, zatim za obavljanje poslova sa hartijama od vrednosti, izdavanja garancija i drugih oblika jemstva i u skladu sa odredbama Zakona o bankama, posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti. Takođe, Banka je ovlašćena i za obavljanje poslova prodaje investicionih jedinica kao i za poslove zastupanja u osiguranju, uz prethodnu saglasnost Narodne banke Srbije.

Na dan 31. decembra 2024. godine, sedište Banke nalaz i se u Beogradu u ulici Milentija Popovića 7b. Mrežu Banke čine pripadajući organizacioni delovi i to: 4 regionalna centra sa 134 ekspozitura.

Banka je na dan 31. decembra 2024. godine imala 3.044 zaposlenih (31. decembar 2023. godine: 3.079 zaposlenih).

Napomene uz pojedinačne
finansijske izveštaje za period
od 01.01. do 31.12.2024. godine

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja

Ovi pojedinačni finansijski izveštaji (u daljem tekstu: finansijski izveštaji) Banke za 2024. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI ili IFRS).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu, banke su obavezne da vode knjige i pripremaju finansijske izveštaje u skladu sa prevedenim MSFI, dok je Zakonom o bankama, članom 50. stav 2, propisano da banke, pri sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI) od dana koji je nadležno međunarodno telo odredilo kao dan početka njihove primene.

(a) Promene u računovodstvenim politikama i obelodanjivanjima

Usvojene računovodstvene politike su u skladu sa onima iz prethodne finansijske godine, izuzev sledećih izmenjenih MSFI koji su usvojeni od strane Banke od 1. januara 2024. godine:

- **MRS 1 Prezentacija finansijskih izveštaja: Klasifikacija kratkoročnih i dugoročnih obaveza (Dopune)**
Izmene i dopune su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine, i primenjuju se retrospektivno. Cilj izmena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne. Izmjenama je pojašnjeno značenje prava na odlaganje izmirenja obaveza, uslov da ovo pravo postoji na kraju izveštajnog perioda, da namera menadžmenta ne utiče na klasifikaciju na kratkoročne i dugoročne obaveze, da opcije druge ugovorne strane koje bi mogle da dovedu do izmirenja obaveza prenosom sopstvenih instrumenata kapitala entiteta ne utiču na klasifikaciju na kratkoročnu i dugoročnu obavezu. Takođe, izmene i dopune preciziraju da samo kovenante sa kojima entitet mora biti usklađen na ili pre datuma izveštavanja mogu uticati na klasifikaciju obaveze. Dodatna obelodanjivanja su takođe potrebna za dugoročne obaveze koje proizilaze iz kreditnih aranžmana koji su predmet usaglašenosti sa kovenantama u roku od dvanaest meseci nakon datuma izveštavanja. Novousvojeni MSFI i izmene MSFI nisu imale materijalnog uticaja na računovodstvene politike Banke.
- **MSFI 16 Lizing: Obaveze po osnovu u transakciji prodaje i povratnog lizinga (Dopune)**
Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine. Izmene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahteve koje prodavac-zakupac koristi u odmeravanju obaveze za lizing koja proizilazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne menja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga. Konkretno, prodavac-zakupac određuje „lizing plaćanja“ ili „revidirana lizing plaćanja“ na takav način da prodavac-zakupac ne priznaje bilo kakav iznos dobitka ili gubitka koji se odnosi na pravo korišćenja koje zadržava. Primena ovih zahteva ne sprečava prodavca-zakupca da prizna, u bilansu uspeha, bilo kakav dobitak ili gubitak u vezi sa delimičnim ili potpunim raskidom zakupa. Prodavac-zakupac primenjuje izmenu retrospektivno na transakcije prodaje i povratnog zakupa koje su sklopljene nakon datuma početne primene, što je početak godišnjeg izveštajnog perioda u kojem je entitet prvi put primenio MSFI 16. Novousvojeni MSFI i izmene MSFI nisu imale materijalnog uticaja na računovodstvene politike Banke.
- **MRS 7 Izveštaj o tokovima gotovine i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja – Finansijski aranžmani sa dobavljačima (Dopune)**
Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine. Izmene dopunjuju zahteve koji su već u MSFI i zahtevaju od entiteta da obelodani odredbe i uslove finansijskih aranžmana sa dobavljačima. Pored toga, od entiteta se zahteva da na početku i na kraju izveštajnog perioda obelodane knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima i stavke u kojima su te obaveze prikazane, kao i knjigovodstvene iznose finansijskih obaveza i stavki za koje su finansijeri već izmirili odgovarajuće obaveze prema dobavljačima. Entiteti takođe treba da obelodane vrstu i efekat bezgotovinskih promena u knjigovodstvenim vrednostima finansijskih obaveza po osnovu finansijskih aranžmana sa dobavljačima koje sprečavaju da knjigovodstveni iznosi finansijskih obaveza budu uporedivi. Nadalje, izmene zahtevaju od entiteta da na početku i na kraju izveštajnog perioda obelodani raspon datuma dospeća za finansijske obaveze koje duguju finansijerima i za uporedive obaveze prema dobavljačima koje nisu deo tih aranžmana. Novousvojeni MSFI i izmene MSFI nisu imale materijalnog uticaja na računovodstvene politike Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)

(b) Standardi koji su izdati, ali još uvek nisu stupili na snagu i nisu ranije usvojeni

- **MRS 21 Efekti promena deviznih kurseva: Nedostatak razmenljivosti (Dopune)**
Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene i dopune preciziraju kako entitet treba da proceni da li je valuta razmenljiva i kako treba da odredi spot kurs kada zamena nije moguća. Smatra se da je valuta zamenljiva u drugu valutu kada je entitet u mogućnosti da dobije drugu valutu u administrativno razumnom vremenskom okviru, putem tržišta ili mehanizma razmene u kojem bi transakcija razmene stvorila izvršna prava i obaveze. Ako valuta nije zamenljiva u drugu valutu, od entiteta se traži da proceni spot kurs na dan vrednovanja. Cilj entiteta u proceni spot kursa je da odrazi kurs po kojem bi se odvijala uredna transakcija razmene na datum vrednovanja između učesnika na tržištu pod preovlađujućim ekonomskim uslovima. Izmjenama se napominje da entitet može da koristi dostupni kurs bez prilagođavanja ili druge tehnike procene. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja – Klasifikacija i odmeravanje finansijskih instrumenata (Dopune)**
Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. Rano usvajanje izmena je dozvoljeno u delu klasifikacije finansijske imovine i povezanih obelodanjivanja, sa mogućnošću da se druge izmene primene kasnije. Izmene i dopune pojašnjavaju da se prestanak priznavanja finansijske obaveze vrši na „datum poravnjanja“, kada je obaveza otplaćena, otkazana, istekla ili na drugi način ispunjava uslove za prestanak priznavanja. Uvodi se opcija izbora računovodstvene politike za prestanak priznavanja obaveza izmirenih putem elektronskih platnih sistema pre datuma poravnjanja, pod određenim uslovima. Takođe, pružaju se smernice za procenu ugovornih karakteristika novčanih tokova finansijskih sredstava sa karakteristikama vezanim za životnu sredinu, društvo i upravljanje (ESG) ili drugim sličnim potencijalnim karakteristikama. Pored toga, pojašnjava se tretman imovine bez prava regresa i ugovorno povezanih instrumenata i zahtevaju dodatna obelodanjivanja u skladu sa MSFI 7 za finansijska sredstva i obaveze sa referencama na potencijalne događaje (uključujući one vezane za ESG) i vlasničke instrumente klasifikovane po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Dopune još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.
- **MSFI 9 Finansijski instrumenti i MSFI 7 Finansijski instrumenti: Obelodanjivanja – Ugovori koji se odnose na električnu energiju zavisnu od prirode (Dopune)**
Izmene su na snazi za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Izmene uključuju pojašnjenje primene zahteva za „sopstvenu upotrebu“, omogućavanje računovodstva hedžinga ako se ugovori u okviru ovih izmena koriste kao instrumenti zaštite, i uvode nove zahteve za obelodanjivanje kako bi se investitorima omogućilo da razumeju uticaj ovih ugovora na finansijske performanse i novčane tokove. Pojašnjenja u vezi sa zahtevima za 'sopstvenu upotrebu' moraju se primenjivati retrospektivno, ali uputstva koja dozvoljavaju računovodstvo hedžinga moraju se primeniti prospektivno na nove odnose hedžinga koji su uspostavljeni na ili nakon datuma početne primene. Dopune još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)

- **MSFI 18 Prezentacija i obelodanjivanje u finansijskim izveštajima**

MSFI 18 uvodi nove zahteve za prezentaciju u bilansu uspeha. Zahteva od entiteta da klasifikuje sve prihode i rashode u okviru svog bilansa uspeha u jednu od pet kategorija: operativni, investiranje, finansiranje, porezi na dobit i grupa za otuđenje. Ove kategorije su dopunjene zahtevima za predstavljanje međuzbirova i zbirova za „poslovni dobitak ili gubitak“, „dobitak ili gubitak pre rezultata iz finansiranja i poreza na dobit“ i „dobitak ili gubitak“. Takođe zahteva obelodanjivanje merila uspešnosti definisanih od strane rukovodstva i uključuje nove zahteve za agregiranje i raščlanjivanje finansijskih informacija na osnovu identifikovanih „uloga“ primarnih finansijskih izveštaja i napomena. Pored toga, postoje posledične izmene i dopune drugih računovodstvenih standarda. MSFI 18 je na snazi za periode izveštavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Retrospektivna primena je potrebna kako u godišnjim tako i u periodičnim finansijskim izveštajima. Dopune još uvek nisu usvojene od strane EU. U budućim izveštajnim periodima rukovodstvo će analizirati zahteve ovog novoizdatog standarda i proceniti njegov uticaj.

- **MSFI 19 Zavisna lica bez javne odgovornosti: obelodanjivanja**

MSFI 19 dozvoljava zavisnim licima bez javne odgovornosti da koriste smanjene zahteve za obelodanjivanjem ako njihova matična kompanija (bilo krajnja ili posredna) priprema javno dostupne konsolidovane finansijske izveštaje u skladu sa MSFI računovodstvenim standardima. Ova zavisna lica i dalje moraju da primenjuju zahteve priznavanja, odmeravanja i prezentacije u drugim MSFI. Osim ako nije drugačije navedeno, kvalifikovani entiteti koji odluče da primene MSFI 19 neće morati da primenjuju zahteve za obelodanjivanje u drugim MSFI. MSFI 19 je na snazi za periode izveštavanja koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2027. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. Dopune još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **Godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11**

Godišnji proces poboljšanja IASB-a bavi se neurgentnim, ali neophodnim pojašnjenjima i izmenama MSFI. U julu 2024. godine, IASB je izdao godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11. Entiteti će primeniti te izmene za godišnje izveštajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. Godišnja poboljšanja MSFI standarda – ciklus 11, uključuju izmene i dopune MSFI 1, MSFI 7, MSFI 9, MSFI 10 i MRS 7. Ove izmene imaju za cilj da razjasne formulacije, isprave manje neželjene posledice, previde ili sukobe između zahteva u standardima. Dopune još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

- **Dopuna MSFI 10 - Konsolidovani finansijski izveštaji i MRS 28 - Investicije u pridružene entitete i zajednička ulaganja: Prodaja aktive između investitora i zavisnog društva**

Izmene ukazuju na poznato neslaganje zahteva u MSFI 10 i onih u MRS 28, vezanih za prodaju ili unošenje aktive između investitora i njegovih zavisnih društava i zajedničkih ulaganja. Glavna posledica izmena odnosi se na to da je ukupan gubitak ili dobitak priznat kada transakcija tangira poslovanje (bez obzira da li je reč o zavisnom društvu ili ne). Delimičan dobitak ili gubitak je priznat kada transakcija tangira aktivu koja ne predstavlja biznis, čak i kada je ova aktiva deo zavisnog društva. U decembru 2015. godine Odbor za međunarodne računovodstvene standarde odložio je datum primene ovog standarda na neodređeno vreme čekajući ishod istraživanja vezano za primenu metoda učešća. Ove izmene još uvek nisu usvojene od strane EU. Ne očekuje se da će efekti ovog standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje pojedinačnih finansijskih izveštaja (nastavak)

Priloženi finansijski izveštaji su pojedinačni u smislu da uključuju nekonsolidovane pozicije potraživanja, obaveza, rezultate poslovanja, promene na kapitalu i tokove gotovine Banke bez uključivanja zavisnih pravnih lica – Intesa Leasing d.o.o. Beograd, i Intesa Invest koji su 100% u vlasništvu Banke. Prilikom vrednovanja ovih učešća, Banka primenjuje metod nabavne vrednosti, tj. troška. Ukupna aktiva zavisnog društva Intesa Leasing d.o.o. Beograd čini 3,98% (31.12.2023: 3,56%), a Intesa Invest a.d. Beograd čini 0,05% (31.12.2023: 0,04%) ukupne aktive Banke na dan 31. decembra 2024. godine.

Banka je u skladu sa odredbama MSFI 10 “Konsolidovani finansijski izveštaji” izuzeta od sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja, obzirom da najviše matično lice, Intesa Sanpaolo S.p.A., regularno sastavlja i objavljuje konsolidovane finansijske izveštaje koji su u skladu sa MSFI odobrenim od strane EU. Ovi izveštaji se objavljuju na zvaničnom veb sajtu Intesa Sanpaolo Grupe: www.group.intesasanpaolo.com.

Iako je Banka, u skladu sa Zakonom o računovodstvu, u obavezi da sastavlja godišnje konsolidovane finansijske izveštaje i iste dostavlja Agenciji za privredne registre, Banka koristi svoje pravo predviđeno odredbama Zakona o bankama, član 55, stav 4, da na bazi saglasnosti koje dobije od Narodne banke Srbije podređena društva ne uključi u godišnju reviziju svojih finansijskih izveštaja na konsolidovanoj osnovi.

Iznosi u priloženim finansijskim izveštajima Banke iskazani su u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Finansijski izveštaji su pripremljeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidivoj budućnosti.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u daljem tekstu Napomene 2.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.2. Uporedni podaci

Računovodstvene politike i procene koje se tiču priznavanja i vrednovanja sredstava i obaveza, korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2023. godinu.

2.3. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja

Korišćenje procenivanja

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da mogu prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti ili za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat za kreditne obaveze i izdate garancije. Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Pretpostavke i procene koje Banka koristi kao input u modelu vrednovanja očekivanih kreditnih gubitaka, kao i ocena o značajnom povećanju kreditnog rizika, obelodanjene su u Napomeni 28.1. Kreditni rizik.

Klasifikacija finansijskih sredstava

Banka procenjuje poslovni model u okviru kojeg se drže finansijska sredstva. Takođe, Banka procenjuje da li ugovoreni novčani tokovi finansijskih sredstava predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice (Napomena 2.7.2.).

Koristan vek trajanja nematerijalne imovine i nekretnina, postrojenja i opreme („osnovnih sredstava“)

Određivanje korisnog veka trajanja osnovnih sredstava se zasniva na prethodnom iskustvu sa sličnim sredstvima, kao i na anticipiranom tehničkom razvoju i promenama na koje utiče veliki broj ekonomskih ili industrijskih faktora. Adekvatnost određenog korisnog veka trajanja se preispituje na godišnjem nivou ili kada god postoji indikacija da je došlo do značajne promene faktora koji su predstavljali osnov za određivanje korisnog veka trajanja.

Zbog značaja stalnih sredstava u ukupnoj aktivni Banke, uticaj svake promene u navedenim pretpostavkama može imati materijalno značajan uticaj na finansijski položaj Banke, kao i na rezultate njenog poslovanja.

Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadi iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadi vrednosti. Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.3. Ključne računovodstvene procene i prosuđivanja (nastavak)

Rezervisanje po osnovu sudskih sporova

Banka je uključena u veći broj sudskih sporova koji proističu iz njenog svakodnevnog poslovanja i odnose se na komercijalna i ugovorna pitanja, kao i pitanja koja se tiču radnih odnosa, a koja se rešavaju ili razmatraju u toku regularnog poslovanja. Banka redovno procenjuje verovatnoću negativnih ishoda ovih pitanja, kao i iznose verovatnih ili razumnih procena gubitaka.

Razumne procene obuhvataju prosuđivanje rukovodstva nakon razmatranja informacija koje uključuju obaveštenja, poravnanja, procene od strane pravnog sektora, dostupne činjenice, identifikaciju potencijalnih odgovornih strana i njihove mogućnosti da doprinesu rešavanju, kao i prethodno iskustvo.

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom (Napomena 23). Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija. Potencijalne obaveze, kao i stavke koje ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznata su na sve neiskorišćene poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski krediti mogu iskoristiti. Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 14(c)).

Otpremnine prilikom odlaska u penziju i ostale naknade zaposlenima nakon prekida radnog odnosa

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih. Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Dodatne informacije obelodanjene su u Napomeni 23.

Lizing

Inkrementalna stopa zaduživanja, koja se koristi kao diskontna stopa za vrednovanje sadašnje vrednosti lizing plaćanja, utvrđuje se analiziranjem internih izvora informacija o pozajmicama i koriguje kako bi reflektovala ugovorene uslove lizinga i tip sredstva koje je uzeto u lizing.

Uticaj klimatskih rizika na računovodstvene procene i prosuđivanja

Banka je, kao i njeni klijenti, izložena određenom stepenu rizika koji proističu iz klimatskih promena, kako fizičkim rizicima tako i riziku tranzicije ka „neto-nuli“ odnosno dekarbonizovanoj ekonomiji. Za većinu klimatskih fizičkih rizika procenjeno je da bi mogli biti manifestovani tokom perioda koji je uglavnom duži nego što je ugovoreno dospeće pretežnog portfolija Banke.

Sledeće stavke koje su predmet računovodstvenih procena i prosuđivanja mogu biti pod uticajem fizičkih i tranzicionih rizika:

Očekivani kreditni gubici – klijent Banke može biti značajno izložen klimatskim rizicima bilo direktno, kroz smanjenu profitabilnost kompanija ili devalvaciju imovine, bilo indirektno kroz neusklađenost sa zakonskim zahtevima ili povišenim reputacionim rizikom usled negativnog uticaja na životnu sredinu. Ovakvi rizici mogu dovesti do pogoršanja kreditne sposobnosti klijenta što bi posledično rezultiralo povećanju očekivanih kreditnih gubitaka.

Utvrđivanje fer vrednosti - Banka trenutno nema u portfoliju finansijske izloženosti koje se evidentiraju po fer vrednosti, a koje su izložene riziku klimatskih promena. Ukoliko bi takve izloženosti postojale, njihova fer vrednost bi uključila varijablu klimatskih promena.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.4. Prihodi od kamata i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitentata.

Prihodi i rashodi od kamata se priznaju u bilansu uspeha koristeći metod efektivne kamatne stope, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta, na:

- bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva (amortizovana vrednost pre umanjena za očekivane kreditne gubitke) ili
- amortizovanu vrednost finansijske obaveze.

Prilikom obračuna efektivne kamatne stope za finansijske instrumente koji nisu POCI (nisu kreditno obezvređeni u momentu odobrenja niti su pretrpeli značajnu modifikaciju ugovorenih novčanih tokova kao kreditno obezvređeni), Banka procenjuje buduće novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta, ali ne uključujući očekivane kreditne gubitke. U slučaju kredita koji su POCI, obračunava se efektivna kamatna stopa usklađena za kreditni rizik, korišćenjem procenjenih budućih novčanih tokova koji uključuju očekivane kreditne gubitke.

Prihodi od kamata priznaju se na finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti kao i na dužničke instrumente koji se vrednuju preko ostalog rezultata. Rashodi od kamata priznaju se na finansijske obaveze koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Naknada za odobravanje kredita, koja čini deo efektivne kamatne stope, evidentira se u okviru prihoda i rashoda od kamata. Naknade za odobravanje kredita se obračunavaju i naplaćuju jednokratno unapred, razgraničavaju se i diskontuju metodom efektivne kamatne stope, tokom perioda trajanja kredita.

Nakon identifikacije objektivnih dokaza obezvređenja i priznavanja umanjena vrednosti, prihod od kamata na ova potraživanja obračunava se primenom efektivne kamatne stope na amortizovanu vrednost, odnosno korišćenjem kamatne stope koja se koristila za diskontovanje budućih tokova gotovine u svrhu odmeravanja gubitaka od umanjena vrednosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.5. Prihodi od naknada i provizija i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, naknade po deviznim (menjačkim) transakcijama, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Prihodi od naknada i provizija po osnovu održavanja računa i servisiranja finansijskih instrumenata, priznaju se tokom vremena, kada je pružena usluga.

Prihodi po osnovu transakcija priznaju se u trenutku kada se transakcija dogodi.

Ugovor sa komitentom koji rezultira u priznavanju finansijskog instrumenta u finansijskim izveštajima Banke može biti delimično u opsegu MSFI 9, a delimično u opsegu standarda MSFI 15. Ukoliko je ovo slučaj, Banka prvo primenjuje MSFI 9 kako bi odvojila i vrednovala deo ugovora koji je u opsegu MSFI 9, a zatim primenjuje MSFI 15 na preostali deo ugovora.

2.6. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta). Kao što je izneto u Napomeni 2.1., finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i izveštajnu valutu Banke.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza i koji objavljuje Narodna Banka Srbije, koji je važio na dan poslovne promene.

Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja, preračunati su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza koji je važio na taj dan i koji objavljuje Narodna Banka Srbije (Napomena 32).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika i prezentovane su u okviru pozicije neto prihoda/neto rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 7). Prihodi i rashodi nastali u realizovanim transakcijama kupovine i prodaje deviza i efektivnog stranog novca sa fizičkim i pravnim licima evidentirani su na pozicijama Bilansa uspeha Prihodi/rashodi od naknada i provizija (Napomena 4)

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule nastale u obračunskom periodu i prezentovane su u okviru pozicije neto prihoda/(neto rashoda) od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule (Napomena 7).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu na dan bilansa stanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti

2.7.1. Početno priznavanje finansijskih instrumenata

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke, od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument. Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava priznaje se primenom obračuna na datum poravnanja, odnosno datum kada je sredstvo isporučeno drugoj strani.

Kako bi se utvrdila klasifikacija i vrednovanje, sva finansijska sredstva, izuzev derivata i instrumenata kapitala, Banka analizira kroz kombinaciju poslovnog modela upravljanja finansijskim sredstvom sa jedne, i karakteristikama ugovorenih novčanih tokova sa druge strane.

2.7.2. Klasifikacija

Finansijska sredstva

Na dan inicijalnog priznavanja, finansijsko sredstvo se klasifikuje u skladu sa jednim od sledećih načina vrednovanja: po amortizovanoj vrednosti, fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI) ili po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL).

Finansijska sredstva se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ukoliko nije naznačeno kao FVTPL i ispunjava sledeće kriterijume:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i
- ugovorni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrument u okviru finansijskih sredstava se vrednuju kao FVOCI samo ukoliko ispunjava oba sledeća kriterijuma i nije naznačen kao FVTPL:

- cilj poslovnog modela sredstva je držanje sredstva radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaja i
- ugovoreni uslovi finansijskog sredstva dovode do novčanih tokova koji predstavljaju samo plaćanja glavnice i kamate na stanje glavnice na određene datume.

Dužnički instrumenti u okviru finansijskih sredstava koja se drže radi prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje sastoje se od državnih zapisa i obveznica Republike Srbije i prezentovana su u okviru pozicije Hartije od vrednosti.

Na dan inicijalnog priznavanja instrumenta kapitala koji se ne drži u portfoliju radi trgovanja, Banka može neopozivo da izabere prezentovanje naknadnih promena u fer vrednosti kroz ostali rezultat (OCI), na nivou konkretnog instrumenta kapitala. Za učešća u kapitalu u stanju na dan 31. decembar 2024. godine, osim investicija u zavisna pravna lica, Banka se opredelila za računovodstveno evidentiranje kao FVOCI obzirom da se radi o instrumentima koji nisu namenjeni trgovanju. Ovaj izbor sproveden je na bazi pojedinačnog instrumenta u momentu početnog priznavanja i ne može se opozvati.

Takođe, na datum inicijalnog priznavanja, Banka može neopozivo da klasifikuje sredstvo kao FVTPL, iako ono zadovoljava zahteve vrednovanja po amortizovanoj vrednosti ili kao FVOCI, i to samo u slučaju kada za cilj ima eliminisanje ili značajno smanjenje računovodstvene neusklađenosti koja bi u suprotnom nastala.

Ukoliko ugovoreni novčani tokovi dužničkog instrumenta ne prolaze SPPI test (ne predstavljaju plaćanje glavnice i kamate), takvi instrumenti će biti klasifikovani po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FTVPL). Na dan 31. decembar 2024. godine na ovaj način klasifikovano je ulaganje u ENEF II fond.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.2. Klasifikacija (nastavak)

Procena poslovnog modela

Banka analizi poslovnih modela pristupa na nivou portfolija finansijskih sredstava, budući da on najbolje odražava način upravljanja poslovanjem i informacijama koje se dostavljaju rukovodstvu.

Informacije koje se razmatraju se odnose na politike i strategije vezane za portfolija, kao i primena istih u praksi. Konkretno, od značaja je da li je strategija rukovodstva zasnovana na zaradi ugovorenih kamatnih prihoda, usklađivanju perioda trajanja finansijskih sredstava i obaveza kojima se sredstva finansiraju, ili se strategija zasniva na realizaciji novčanih tokova kroz prodaju sredstava. Takođe, Banka razmatra informacije o načinu ocene i izveštavanja o performansama portfolija, zatim informacije o rizicima koji utiču na performanse portfolija i kako se njima upravlja. Pored toga, Banka sagledava učestalost, obim i vremenski trenutak prodaje finansijskih sredstava u proteklom periodima, razloge za prodaju i planove o prodaji finansijskih sredstava u budućem periodu.

Finansijska sredstva kojima se upravlja sa ciljem trgovanja, i čije se performanse procenjuju na bazi fer vrednosti, vrednuju se kao FTVPL budući da se ne drže u portfoliju sa ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova niti se drže sa dvostrukim ciljem prikupljanja ugovorenih novčanih tokova i prodaje.

Procena da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice

Za potrebe procene, „glavnica“ predstavlja fer vrednost finansijskog sredstva na datum inicijalnog priznavanja. „Kamata“ se definiše kao nadoknada za vremensku vrednost novca i za kreditni rizik povezan sa stanjem glavnice tokom konkretnog vremenskog perioda, kao i za ostale osnovne rizike kreditiranja (kao što je rizik likvidnosti, administrativni troškovi) i profitnu marginu.

Prilikom procenjivanja da li ugovoreni novčani tokovi predstavljaju samo plaćanja kamate i glavnice (solely payment of principal and interest - SPPI), Banka razmatra ugovorene uslove finansijskih instrumenata i da li isti sadrže odredbe koje bi mogle promeniti vreme ili iznos ugovorenih novčanih tokova, a koje bi rezultirale u fer vrednovanju instrumenata. Ključni ugovoreni uslovi koji se razmatraju prilikom procene su: karakteristike leveridža, opcija produžetka ili prevremene otplate, karakteristike koje ograničavaju pravo Banke na novčane tokove na iznos konkretnog sredstva kao i karakteristike koje dovede do modifikacije vremenske vrednosti novca, kao što je periodično usklađivanje kamatnih stopa kod finansijskih sredstava sa varijabilnom kamatnom stopom.

Reklasifikacije

Finansijska sredstva se reklasifikuju samo u slučaju promene poslovnog modela upravljanja tim finansijskim sredstvima. Reklasifikacija se vrši u skladu sa odredbama definisanim MSFI. Finansijske obaveze se ne reklasifikuju.

Finansijske obaveze

Banka je finansijske obaveze vrednovala po amortizovanoj vrednosti, osim derivata koje evidentira kao FTVPL sa efektima usklađivanja fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.3. Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva

Finansijsko sredstvo (ili deo finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava) prestaje da se priznaje ukoliko važi bilo koji od sledećih kriterijuma:

- došlo je do isteka prava na gotovinske prilive po osnovu tog sredstva;
- Banka je prenela pravo na gotovinske prilive po osnovu sredstva ili je preuzela obavezu da izvrši isplatu primljene gotovine po osnovu tog sredstva u punom iznosu bez materijalno značajnog odlaganja plaćanja trećem licu po osnovu ugovora o prenosu;
- Banka je ili izvršila prenos svih rizika i koristi u vezi sa sredstvom, ili nije ni prenela, ni zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, ali je prenela kontrolu nad njim;
- došlo je do otpisa potraživanja; i
- desile su se naknadne izmene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, a koje dovode do značajnih modifikacija novčanih tokova finansijskog sredstva (Napomena 2.7.4.).

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je zaključila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalnog iznosa naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Kada prestane priznavanje finansijskog sredstva, kumulativni dobitak ili gubitak koji je prethodno priznat u ostalom rezultatu se reklasifikuje iz kapitala u bilans uspeha u slučaju dužničkih hartija FVOCI. Međutim, u slučaju akumuliranog dobitka/gubitka priznatog kroz ostali rezultat za instrumente kapitala koji se vrednuju kroz FVOCI, isti neće biti priznat kroz bilans uspeha prilikom prestanka priznavanja već preko kapitala.

Finansijske obaveze

Finansijska obaveza prestaje da se priznaje ukoliko je ispunjenje te obaveze izvršeno, ukoliko je obaveza ukinuta ili ukoliko je isteklo važenje obaveze. U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Banka takođe prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.4. Promena ugovorenih novčanih tokova

Finansijska sredstva

Ukoliko su ugovoreni uslovi finansijskog sredstva naknadno izmenjeni, Banka procenjuje da li su novčani tokovi modifikovanog sredstva značajno drugačiji. Ukoliko jesu, ugovorena prava na novčane tokove originalnog finansijskog sredstva se smatraju isteklim. U ovom slučaju, prestaje se sa računovodstvenim priznavanjem originalnog finansijskog sredstva i novo finansijsko sredstvo se priznaje po fer vrednosti.

Ključni kriterijumi značajne modifikacije su aneksiranje ugovora radi usklađivanja sa komercijalnim uslovima za performing klijente, promena valute, promena dužnika, uvođenje ugovorne klauzule „plati ako možeš“, uvođenje klauzule konverzije duga u kapital.

Kada su originalno ugovoreni novčani tokovi finansijskog sredstva naknadno ugovorno izmenjeni, a takva modifikacija ne dovodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva, Banka ponovo obračunava bruto knjigovodstvenu vrednost finansijskog sredstva kao sadašnju vrednost reugovorenih budućih novčanih tokova, diskontovanih originalnom efektivnom kamatnom stopom i priznaje, kao gubitak ili dobitak od modifikacije prikazan na poziciji neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iznos koji je proistekao usled usklađivanja s novom bruto knjigovodstvenom vrednošću.

Napred navedeni dobitci ili gubici se amortizuju tokom preostalog vremenskog perioda modifikovanog finansijskog sredstva. U skladu sa zahtevima MSFI 9, u narednim periodima će gubitak od modifikacije biti amortizovan kroz prihode od kamata do kraja perioda trajanja kredita

2.7.5. Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike

Finansijske obaveze

Banka prestaje da priznaje finansijsku obavezu kada su ugovoreni uslovi modifikovani, a novčani tokovi modifikovane obaveze značajno izmenjeni. U tom slučaju, nova finansijska obaveza se bazira na izmenjenim uslovima i priznaje se po fer vrednosti. Razlika između knjigovodstvene vrednosti finansijske obaveze i nove finansijske obaveze sa izmenjenim uslovima se priznaje kroz bilans uspeha.

Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka

Banka priznaje rezervisanja za očekivane kreditne gubitke za finansijska sredstva koja se mere po amortizovanoj vrednosti i za dužnička finansijska sredstva koja se evidentiraju po fer vrednosti kroz ostali rezultat. Knjigovodstvena vrednost finansijskih instrumenata koji se mere po amortizovanoj vrednosti, umanjuje se za iznos rezervisanja za očekivane kreditne gubitke.

Rezervisanja za očekivane kreditne gubitke kod dužničkih finansijskih sredstava koja se mere po fer vrednosti kroz ostali rezultat, priznaju se kroz ostali rezultat i bilans uspeha, i njima se ne sme umanjiti knjigovodstvena vrednost u bilansu stanja.

Nakon početnog priznavanja, na svaki datum izveštavanja vrši se obračun rezervisanja za očekivane kreditne gubitke. Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, nivo obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI). Banka vrši procene obezvređenja na bazi “forward-looking” modela očekivanih gubitaka u skladu sa MSFI 9.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

2.7.5. Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike (nastavak)

Priznavanje očekivanih kreditnih gubitaka (nastavak)

Obezvredjenje se vrednuje po jednom od sledećih pristupa:

- 12-mesečni očekivani kreditni gubici – ovo su očekivani kreditni gubici koji nastaju ukoliko nastupi status neizmirenja obaveza u toku 12 meseci nakon datuma izveštavanja i primenjuju su finansijske instrumente koji pripadaju nivou obezvredjenja 1.
- očekivani gubici tokom celog trajanja finansijskog instrumenta ("Lifetime") – navedeni kreditni gubici su posledica mogućih događaja neizmirenja obaveza tokom celog očekivanog života finansijskog instrumenta i primenjuju se na finansijske instrumente koji pripadaju nivoima obezvredjenja 2 i 3.

Vrednovanje očekivanih gubitaka tokom celog trajanja finansijskog instrumenta primenjuje se ukoliko je kreditni rizik finansijskog sredstva na dan izveštavanja značajno povećan u odnosu na inicijalni datum priznavanja tog sredstva, dok se u suprotnom primenjuje vrednovanje 12-mesečnih očekivanih kreditnih gubitaka.

Detalji u vezi sa politikom kreditnog rizika mogu se naći u Napomeni 28.1. Kreditni rizik.

Otpis vrednosti nenaplativih potraživanja

Otpis finansijskih sredstava se radi u skladu sa Procedurom o isknjižavanju vrednosti nenaplativih potraživanja. Predmet otpisa su potraživanja koja ispunjavaju sledeće uslove: postoji docnja u naplati konkretnog potraživanja duža od 360 dana; Banka nije uspela da naplati potraživanje i pored sprovođenja svih aktivnosti naplate definisanih svojim politikama i procedurama; započeti su sudski postupci namirenja potraživanja; vrednost potraživanja je u potpunosti pokrivena ispravkom vrednosti. Izuzetno, i potraživanja koja ne ispunjavaju gore navedene uslove mogu biti isknjižena ukoliko je takvu odluku doneo nadležni organ, PAC (Problem Asset Committee), a u skladu sa ovlašćenjima delegiranim od strane Upravnog odbora.

2.7.6. Reprogramirani krediti

Ukoliko se proceni da su problemi dužnika i kašnjenje u izvršavanju obaveza prema Banci privremenog karaktera, odnosno da bi klijent pod nešto izmenjenim ugovornim uslovima mogao ponovo postati uredan u plaćanju obaveza, Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmene uslova ne smatra se da je kredit dospelo. Reprogramirani krediti se kontinuirano prate i kontrolišu kako bi se osiguralo ispunjenje svih uslova, kao i budućih plaćanja.

2.8. Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija i Krediti i potraživanja od komitenata (u daljem tekstu: Krediti i potraživanja)

2.8.1. Pozicija krediti i potraživanja uključuje:

Kredite i potraživanja koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti. Inicijalno priznavanje ovakvih kredita i potraživanja je po fer vrednosti uvećano za direktne transakcione troškove, dok se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metode efektivne kamatne stope (Napomena 2.7.2); i Kredite i potraživanja koji se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha, u skladu sa poslovnim modelom ili karakteristikama novčanih tokova.

Na dan 31. decembar 2024. godine Banka nema u kreditnom portfoliju kredite i potraživanja koji ispunjavaju kriterijume vrednovanja po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.9. Hartije od vrednosti

Pozicija hartija od vrednosti u bilansu stanju uključuje:

- Dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI)

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju kao FVOCI, dobiti ili gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću se priznaju kroz OCI, osim prihoda od kamata, očekivanih kreditnih gubitaka i kursnih razlika koje se priznaju kroz bilans uspeha.

Kada dođe do prestanka priznavanja dužničkih hartija koje se vrednuju kao FVOCI, akumulirani dobitak ili gubitak prethodno priznat kroz ostali rezultat u kapitalu reklasifikuje se iz pozicije kapitala u bilans uspeha.

- Dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

Za korporativne obveznice u dinarima, koje su klasifikovane kao dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, prihoda od kamata utvrđen metodom efektivne kamatne stope i očekivani kreditni gubici se priznaju kroz bilans uspeha.

- Učešća u kapitalu koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat, i ne uključuju ulaganja u zavisne i pridružene entitete.

Za učešća u kapitalu koja se računovodstveno evidentiraju kao FVOCI, promene u fer vrednosti nakon inicijalnog priznavanja prijavljuju se u kapitalu i nikada se ne mogu priznati kroz bilans uspeha, čak ni u trenutku prodaje. Akumulirani dobiti ili gubici priznati u ostalom rezultatu prenose se na neraspoređenu dobit prilikom prestanka priznavanja ulaganja. Učešća u kapitalu koja se računovodstveno evidentiraju kao FVOCI nisu predmet obezvredjenja. Dividende po osnovu učešća u kapitalu se računovodstveno evidentiraju u bilansu uspeha.

- Dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Za dužničke hartije od vrednosti koje se vrednuju kao FVTPL, dobiti i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću se priznaju kroz bilans uspeha i nisu predmet obezvredjenja.

Prihodi od kamata na dužničke hartije od vrednosti se obračunavaju i pripisuju dnevno i priznaju u bilansu uspeha.

- Akcije koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FVTPL)

Za akcije koje se vrednuju kao FVTPL, dobiti i gubici od usklađivanja sa tržišnom vrednošću se priznaju kroz bilans uspeha.

Prihodi od dividendi, po osnovu ulaganja u akcije drugih pravnih lica, i prihodi po osnovu učešća u kapitalu drugih pravnih lica prikazuju se kao prihodi u trenutku kada se utvrdi pravo akcionara da prime isplatu.

2.10. Potraživanja po osnovu derivata i obaveze po osnovu derivata (u daljem tekstu: derivati)

Banka u svom portfoliju ima finansijske derivate koji kao osnovnu tržišnu varijablu (underlying) imaju valutni kurs. Derivati koje Banka koristi su valutni swap (FX swap) i valutni forward (FX forward). Za potrebe računovodstvenog evidentiranja, derivati su klasifikovani kao finansijski instrumenti namenjeni trgovini, odnosno vode se u bilansu stanja po fer vrednosti.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.10. Potraživanja po osnovu derivata i obaveze po osnovu derivata (u daljem tekstu: derivati) (nastavak)

Početno priznavanje derivata vrši se u momentu kada je izvršeno ugovaranje derivativnog ugovora sa drugom ugovornom stranom (datum dogovora). Iznos nominalne glavnice (notional amount) na koji se ugovara odnosno derivat evidentira se vanbilansno, a bilansno se u aktivni ili pasivi iskazuje inicijalna pozitivna ili negativna fer vrednost derivata. Inicijalno priznavanje fer vrednosti vrši se samo za one derivate za koje postoji tržišna cena istog ili sličnog derivata na organizovanom tržištu, a koja se razlikuje od cene po kojoj je Banka ugovorila derivat. Derivati koje Banka ugovara sa klijentima koji posluju u Srbiji samim tim nemaju inicijalno priznatu fer vrednost, jer u zemlji ne postoji aktivno tržište derivata. Banka će u momentu razvoja aktivnog tržišta derivata, tj. kada uporedni podaci sa tržišta derivata postanu raspoloživi, preko bilansa stanja (sredstvo ili obaveza) i bilansa uspeha (inicijalno pozitivna ili negativna fer vrednost) evidentirati razliku između tržišne cene transakcije i inicijalne fer vrednosti derivata utvrđene primenom metodologije vrednovanja.

U skladu sa važećom računovodstvenom politikom Banke, fer vrednost finansijskih instrumenata namenjenih trgovanju usklađuje se na kraju meseca, pri čemu se efekat promene fer vrednosti derivata evidentira u bilansu uspeha kao povećanje fer vrednosti ili smanjenje fer vrednosti. Pozitivna fer vrednost derivata se iskazuje kao potraživanje po osnovu derivata, a negativna fer vrednost derivata kao obaveza po osnovu derivata. Prestanak priznavanja derivata vrši se u momentu kada ističu ugovorna prava i obaveze (razmena gotovinskih tokova) proistekle iz derivata, odnosno na datum izvršenja. Krajnji efekat usklađivanja fer vrednosti se u tom trenutku za valutne finansijske derivate (kakve Banka trenutno jedino ugovara) evidentira na računu realizovanih kursnih razlika, a sva prethodna knjiženja fer vrednosti i njene promene (mesečno knjižene pozitivne i negativne fer vrednosti) se storniraju.

Usled činjenice da ne postoji aktivno tržište derivata na srpskom finansijskom tržištu i samim tim ne postoji mogućnost da fer vrednost derivata bude objektivno utvrđena (kotirana cena), Banka za obračun fer vrednosti koristi metodologiju diskontovanja budućih gotovinskih tokova koji proističu iz derivata. Navedena metoda obračuna je opšteprihvaćena od strane svih učesnika u transakcijama sa derivatima na tržištima zemalja gde se derivatima organizovano trguje, a izračunata fer vrednost predstavlja pouzdanu procenu cene derivata koja bi bila postignuta u transakcijama na razvijenom tržištu derivata.

Metodologija u najvećoj mogućoj meri inkorporira u sebe tržišne faktore (srednja vrednost deviznog kursa, tržišne kamatne stope i sl.) i konzistentna je sa opšteprihvaćenim finansijskim metodologijama za određivanje vrednosti derivata. Banka najmanje jednom mesečno vrši back-testing i kalibraciju primenjene metodologije obračuna fer vrednosti koristeći tržišne varijable i alternativne metode obračuna.

2.11. Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima

Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima, se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, navedene finansijske obaveze se iskazuju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem efektivne kamatne stope.

U okviru navedene pozicije obaveze po primljenim kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove i naknadno se vrednuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po primljenim kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma bilansa stanja.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.12. Ostale obaveze

Obaveze prema dobavljačima i ostale kratkoročne obaveze iskazane su po nominalnoj vrednosti.

2.13. Prebijanje finansijskih instrumenata

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja, ako i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

2.14. Gotovina i sredstva kod centralne banke

Pod gotovinom i sredstvima kod centralne banke, u izveštaju Bilans stanja, iskazuju se gotovina u dinarima i stranoj valuti, odnosno gotovina na žiro i tekućim računima, gotovina u blagajni i ostala novčana sredstva u dinarima i stranoj valuti, zlato i ostali plemeniti metali, deponovani viškovi likvidnih sredstava banke kod Narodne banke Srbije i sredstva obavezne rezerve u stranoj valuti izdvojena na posebnim računima kod Narodne banke Srbije. Pomenuta sredstva su visoko likvidna finansijska sredstva sa ugovorenim ročnošću do 3 meseca i nose zanemarljiv rizik promene njihove fer vrednosti.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti se računovodstveno evidentiraju po amortizovanoj vrednosti u bilansu stanja.

2.15. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina se sastoji od softvera, licenci i nematerijalnih ulaganja u pripremi. Nematerijalna ulaganja iskazana su po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti.

Stečene licence iskazuju se po istorijskoj nabavnoj vrednosti. Licence imaju ograničen vek trajanja i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti. Amortizacija se obračunava primenom proporcionalne metode kako bi se troškovi licenci raspodelili u toku njihovog procenjenog veka upotrebe (od 5 do 10 godina).

Troškovi računarskih softvera kapitalizuju se u iznosu troškova nastalih u sticanju i stavljanju softvera u upotrebu. Izdaci vezani za održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

Izdaci direktno povezani sa identifikovanim i unikatnim softverskim proizvodima koje kontroliše Banka, i koji će verovatno generisati ekonomsku korist veću od troškova duže od godinu dana, priznaju se kao nematerijalna imovina. Direktni troškovi obuhvataju troškove radne snage tima koji je razvio softver, kao i odgovarajući deo pripadajućih režijskih troškova.

Nematerijalna imovina se otpisuje redovno u toku godine na teret poslovnih rashoda obračunom amortizacije u skladu sa procenjenim korisnim vekom upotrebe i to za sve obračunske periode:

	2024.	2023.
Licence i slična prava	10% - 20%	10% - 20%
Softveri izuzev Core informacionog sistema	20% - 50%	20% - 50%
Core informacioni sistem	10% - 14,29%	10% - 14,29%

U poređenju sa 2023. godinom, nije bilo promena u procenjenom korisnom vekom upotrebe nematerijalne imovina.

U nematerijalnu imovinu uključuju se i ulaganja u softvere u pripremi ista se ne amortizuju, budući da nisu još uvek u upotrebi.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema i sredstva uzeta u lizing

(a) Nekretnine, postrojenja i oprema

Osnovna sredstva (nekretnine, postrojenja i oprema) su materijalna sredstva:

- koja Banka drži za sopstvenu upotrebu, za pružanje usluga iz svoje registrovane delatnosti ili u administrativne svrhe, i
- za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog vremenskog perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo:

- kada je verovatno da će buduće ekonomske koristi po osnovu tog sredstva priticati u Banku i
- kada nabavna vrednost ili cena koštanja tog sredstva može pouzdano da se izmeri.

Pri početnom priznavanju, nekretnine, postrojenja i oprema iskazuju se po nabavnoj vrednosti ili po ceni koštanja.

Nabavna vrednost uključuje izdatke koji se direktno pripisuju nabavci osnovnog sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Nekretnine, postrojenja i oprema se nakon početnog priznavanja odmeravaju ili po modelu revalorizacije/fer vrednosti ili po modelu nabavne vrednosti.

Revalorizacija se vrši dovoljno redovno kako bi se obezbedilo da se knjigovodstvena vrednost bitno ne razlikuje od vrednosti do koje bi se došlo korišćenjem modela fer vrednosti na kraju izveštajnog perioda.

(b) Sredstva uzeta u lizing

Prilikom zaključenja ugovora, Banka procenjuje da li ugovor sadrži komponente lizinga. Ugovor sadrži komponente lizinga ukoliko prenosi pravo kontrole korišćenja sredstva u određenom vremenskom periodu, u zamenu za nadoknadu. Kako bi se procenilo da li ugovor prenosi ovo pravo, Banka koristi definiciju lizinga iz IFRS 16 standarda. Ovakva politika je primenjena na ugovore koji su potpisani (ili izmenjeni) počevši od 1. januara 2019. godine, od kada je i pomenuti standard u primeni.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema i sredstva uzeta u lizing (nastavak)

(b) Sredstva uzeta u lizing (nastavak)

Banka kao primalac lizinga

Prilikom zaključenja ugovora koji sadrži komponentu lizinga, ili u momentu njegove izmene, Banka alokira ugovorenu nadoknadu na svaku komponentu lizinga na bazi odgovarajuće pojedinačne cene svake komponente.

Banka priznaje sredstvo sa pravom korišćenja i odgovarajuću obavezu za lizing na početku lizing ugovora. Sredstvo sa pravom korišćenja se inicijalno vrednuje po nabavnoj vrednosti, koja uključuje inicijalni iznos obaveze za lizing, korigovan za lizing plaćanje izvršeno na dan ili pre početka lizinga, uvećan za inicijalno nastale direktne troškove i procenjene troškove neophodne za vraćanje sredstva u prvobitno stanje u slučaju zakupa poslovnog prostora.

Pored navedenog, trošak sredstva sa pravom korišćenja uključuje i:

- sva plaćanja po osnovu zakupa izvršena na ili pre prvog dana trajanja zakupa, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom;
- sve početne direktne troškove koje je stvorio zakupac; i
- procenu troškova koje će zakupac stvoriti prilikom demontaže i uklanjanja predmetne imovine, obnavljanja lokacije na kojoj se imovina nalazi ili vraćanja imovine u stanje kako je to navedeno u samom ugovoru o zakupu. Obaveza za navedene troškove za zakupca nastaje s prvim danom trajanja zakupa, ili kao posledica korišćenja predmetne imovine tokom određenog perioda.

Sredstvo sa pravom korišćenja se naknadno amortizuje korišćenjem linearne metode u periodu od početka do dospeća ugovora. Takođe, periodično se procenjuje da li je ovo sredstvo obezvređeno i, ukoliko jeste, njegova knjigovodstvena vrednost se umanjuje za iznos procenjenog obezvređenja, a takođe se koriguje vrednost obaveze za lizing.

Banka kao zakupac koristi praktične olakšice predviđene standardom, tako da kratkoročne zakupe (do 1 godine) i zakupe male vrednosti (kada je vrednost predmeta lizinga, kao novog, manja od EUR 5.000 bez poreza), ne priznaje kao imovinu sa pravom korišćenja, a sva plaćanja koja nastanu po osnovu takvih zakupa priznaju se kao trošak perioda.

Na početni datum lizinga, lizing obaveza se meri po sadašnjoj vrednosti svih budućih plaćanja po osnovu lizing obaveze koja nisu izvršena na taj dan. Buduća plaćanja diskontuju se primenom kamatne stope sadržane u lizingu ako je tu stopu moguće lako utvrditi. Kada kamatnu stopu nije moguće lako utvrditi, koristi se inkrementalna stopa zaduživanja zakupca važeća na prvi dan trajanja zajma.

Plaćanja po osnovu lizinga uključena u merenje obaveze po osnovu istog na prvi dan njegovog trajanja, obuhvataju sledeća plaćanja za pravo korišćenja predmetne imovine tokom trajanja zakupa, koja nisu izmirena na prvi dan trajanja zakupa:

- fiksna plaćanja, umanjeno za eventualne primljene podsticaje u vezi sa zakupom;
- promenljiva plaćanja koja zavise od određenog indeksa ili stope i koja su početno merena prema tom indeksu ili stopi na prvi dan trajanja zakupa;
- iznose koji se očekuje da dospeju na plaćanje zakupcu u okviru garantovanog ostatka vrednosti;
- cenu korišćenja opcije otkupa ukoliko postoji realna verovatnoća da će zakupac iskoristiti tu opciju; i
- kazne za raskid zakupa, ukoliko period trajanja zakupa pokazuje da je zakupac iskoristio tu opciju.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema isredstva uzeta u lizing (nastavak)

(b) Sredstva uzeta u lizing (nastavak)

Nakon početnog priznavanja, obaveze po osnovu lizinga, dalje se mere tako da se:

- povećava njihova knjigovodstvena vrednost kako bi se uzela u obzir kamata na obavezu po osnovu lizinga;
- umanjuje njihova knjigovodstvena vrednost kako bi se uzela u obzir izvršena plaćanja po osnovu lizinga; i
- ponovno meri knjigovodstvena vrednost kako bi se uzele u obzir sve eventualne ponovne procene ili izmene zakupa od značaja za njegovu ponovnu procenu.

Kamata na obavezu po osnovu lizinga u svakom periodu tokom trajanja istog, biće jednaka iznosu koji daje konstantnu periodičnu stopu kamata na preostali deo obaveze po osnovu zakupa.

Zakupac ponovo meri obavezu po osnovu zakupa diskontovanjem revidiranih plaćanja za zakup i to po revidiranoj diskontnoj stopi (za preostali period) u slučaju nastanka:

- promene trajanja zakupa i
- promene u proceni opcije otkupa predmetne imovine.

Modifikacije zakupa (lizinga)

Modifikacija zakupa se obračunava kao posebni zakup onda kada:

- ta modifikacija proširuje obim zakupa dodajući mu pravo na korišćenje jedne ili više dodatnih stavki imovine, i ujedno
- se zakupnina povećava srazmerno samostalnoj ceni datog proširenog obima i svih neophodnih usklađivanja te samostalne cene kako bi odražavala okolnosti konkretnog ugovora.

Kod modifikacije zakupa koje se ne obračunavaju kao posebni zakup, sa danom stupanja na snagu tih modifikacija, vrše se aktivnosti predviđene standardom u delu raspoređivanja naknade iz modifikovanog ugovora, utvrđivanja trajanja modifikovanog zakupa, kao i ponovnog merenja obaveze po osnovu lizinga diskontovanjem revidiranih plaćanja za zakup i to po revidiranoj diskontnoj stopi.

Kod modifikacije zakupa koje se ne obračunavaju kao posebni zakup, obračunava se ponovno merenje obaveze po osnovu zakupa tako što se:

- umanjuje knjigovodstvena vrednost imovine s pravom korišćenja kako bi održavala delimično ili potpuno otkazivanje zakupa za one modifikacije kojima se smanjuje obim zakupa. Svaki dobitak ili gubitak u vezi sa delimičnim ili potpunim otkazivanjem zakupa priznaje se u bilansu uspeha;
- vrši odgovarajuće usklađivanje kod imovine s pravom korišćenja za sve druge modifikacije zakupa.

Banka prikazuje sredstvo sa pravom korišćenja u okviru pozicije Nekretnine, postrojenja i oprema a odnosi se na zakup nepokretnosti, automobila, ICT opreme i ostale opreme, dok obavezu po osnovu lizinga prikazuje o okviru pozicije Ostale obaveze u finansijskim izveštajima.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.16. Nekretnine, postrojenja, oprema i sredstva uzeta u lizing (nastavak)

(c) Amortizacija

Amortizacija se ravnomerno obračunava na revalorizovanu nabavnu vrednost nekretnina i opreme, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja za sve obračunske periode:

	2024.	2023.
Građevinski objekti	3% - 5%	3% - 5%
Kompjuterska oprema	20%	20%
Nameštaj i druga oprema	7% - 25%	7% - 25%

Amortizacija sredstava sa pravom korišćenja obračunava se po stopama koje odgovaraju vrsti konkretnog predmeta lizinga.

Kod utvrđivanja osnovice za amortizaciju, nabavna odnosno procenjena vrednost se ne umanjuje za iznos preostale (rezidualne) vrednosti zato što se procenjuje da je ona posle korisnog veka trajanja jednog osnovnog sredstva jednaka nuli.

Obračun amortizacije nekretnina i opreme počinje od narednog meseca, u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračunat trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao.

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira, i po potrebi koriguje, na datum svakog bilansa stanja. Promena u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvata se kao promena u računovodstvenim procenama.

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje nekretnina i opreme priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda.

Obračun amortizacije za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit Republike Srbije i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe, što rezultira u odloženim porezima (Napomena 14(c)).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.17. Obezvredjenje nefinansijske imovine

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan bilansa stanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja, nekretnine, postrojenja i oprema Banke.

Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike, na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a), kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

2.18. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja, i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza, i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze.

Radi održavanja najbolje moguće procene, rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze, rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama, i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama (Napomena 29), osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama, ukoliko je priliv ekonomskih koristi verovatan.

2.19. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), emisione premije, rezervi i neraspoređenog dobitka.

Dividende na akcije evidentiraju se kao obaveze u periodu u kojem je doneta odluka o njihovoj isplati. Dividende odobrene za godinu nakon datuma bilansa stanja se obelodanjuju u napomeni o događajima posle datuma bilansa stanja.

2.20. Primanja zaposlenih

(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca, u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih, i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.20. Primanja zaposlenih (nastavak)

(b) Obaveze po osnovu restrukturiranja

Otpremnine se isplaćuju pri raskidu radnog odnosa, prilikom dobrovoljnog odlaska u penziju, ili kada zaposleni prihvati sporazumni raskid radnog odnosa kao višak radne snage u zamenu za otpremninu.

Banka priznaje otpremninu pri raskidu radnog odnosa kada je evidentno da je obavezna da: ili raskine radni odnos sa zaposlenim radnikom, u skladu sa detaljnim zvaničnim planom; ili da obezbedi otpremninu za prestanak radnog odnosa kao rezultat ponude u nameri da se podstakne dobrovoljni raskid radnog odnosa u cilju smanjenja broja zaposlenih.

(c) Obaveze po osnovu ostalih naknada

U skladu sa Zakonom o radu kao i članom 34. Kolektivnog ugovora i Odlukom nadležnog organa Banke, Banka je u obavezi da isplati otpremnine prilikom odlaska u starosnu penziju. Pravo na ove naknade je obično uslovljeno ostajanjem zaposlenog lica u službi do starosne granice određene za penzionisanje ili do ostvarenja minimalnog radnog staža. Očekivani troškovi za pomenute naknade se akumuliraju tokom perioda trajanja zaposlenja.

Rezervisanje sredstava za otpremnine, kao i za neiskorišćene godišnje odmone, formirano je na bazi izveštaja nezavisnog aktuara, i isto je iskazano u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata (Napomena 23).

2.21. Porezi i doprinosi

(a) Porez na dobit

Tekući porez

Porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka tokom godine porez na dobit plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu. Konačna poreska osnovica, na koju se primenjuje propisana stopa poreza na dobit pravnih lica od 15% utvrđuje se poreskim bilansom Banke.

Računovodstvena dobit se, da bi se dobio iznos oporezive dobiti, usklađuje za određene trajne razlike, na način kako je definisano poreskim propisima kroz poreski bilans koji se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza, osim u slučaju:

- statusne promene koja ima za posledicu prestanak društva, kada se poreska prijava podnosi u roku od 60 dana od dana statusne promene; i
- stečajnog dužnika ili pravnog lica u likvidaciji nad kojima je u toku godine obustavljen stečajni postupak usled prodaje stečajnog dužnika kao pravnog lica, odnosno obustavljen postupak likvidacije - poreska prijava podnosi se u roku od 15 dana od pravosnažnosti rešenja o obustavi stečajnog/likvidacionog postupka.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobit se obračunavaju prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza, u finansijskim izveštajima, i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja. Trenutno važeća poreska stopa na dan bilansa stanja je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza.

Odložene poreske obaveze priznaju se na sve oporezive privremene razlike, izuzev ukoliko odložene poreske obaveze proističu iz inicijalnog priznavanja "goodwill-a" ili sredstava i obaveza u transakciji, koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak, kao i ukoliko se odnose na oporezive privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, gde se trenutak ukidanja privremene razlike može kontrolisati i izvesno je da privremena razlika neće biti ukinuta u doglednom vremenskom periodu.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE POJEDINAČNIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA I PREGLED RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

2.21. Porezi i doprinosi (nastavak)

(a) Porez na dobit (nastavak)

Odloženi porezi (nastavak)

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve oporezive privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti, izuzev ukoliko se odložena poreska sredstva odnose na privremene razlike nastale iz inicijalnog priznavanja sredstava ili obaveza u transakciji koja nije poslovna kombinacija i u trenutku nastanka nema uticaja na računovodstvenu dobit, niti na oporezivu dobit ili gubitak ili na odbitne privremene razlike u vezi sa učešćem u zavisnim preduzećima, pridruženim preduzećima i zajedničkim ulaganjima, kada se odložena poreska sredstva priznaju samo do mere do koje je izvesno da će privremene razlike biti ukinute u doglednoj budućnosti i da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se sve privremene razlike mogu iskoristiti.

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na dan svakog bilansa stanja i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti, odloženih poreskih sredstava može iskoristiti. Odložena poreska sredstva koja nisu priznata, procenjuju se na dan svakog bilansa stanja i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno, izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih, na dan bilansa stanja.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u dobitak perioda.

Odloženi porez na dobit koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno, u korist kapitala.

Transferne cene

Poreski bilans za 2024. godinu nije predat do dana finansijskih izveštaja Banke, s obzirom na to da je rok za predaju 180 dana od dana za koji se porez utvrđuje. Banka je obračunala poreske efekte na bazi Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije. Banka još uvek nije završila studiju transfernih cena, ali rukovodstvo smatra da po ovom osnovu neće imati materijalno značajne efekte na 2024. godinu jer do sada nije imala, ili je imala minimalne korekcije po osnovu transakcija sa povezanim licima, a u 2024. godini nije bilo značajnijih izmena u vrstama usluga u odnosu na prethodnu godinu.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju poreze na imovinu, porez na dodatu vrednost, doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 13).

2.22. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3. PRIHODI OD KAMATA I RASHODI OD KAMATA

(a) Prihodi od kamata i rashodi od kamata po sektorskoj strukturi prikazani su kako sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od kamata		
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	4.503.299	4.243.797
– Preduzeća	15.966.094	15.035.370
– Stanovništvo	26.777.322	23.318.086
– Javni sektor	6.523.087	3.509.697
– Strane banke i finansijske organizacije	1.782.026	535.717
– Strana lica	433.959	89.547
– Drugi komitenti	165.780	139.708
Ukupno	56.151.567	46.871.922
Rashodi kamata		
– NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	(1.351.721)	(931.718)
– Preduzeća	(3.853.830)	(3.248.704)
– Stanovništvo	(3.021.200)	(1.714.655)
– Javni sektor	(519.674)	(697.169)
– Strane banke i finansijske organizacije	(1.603.043)	(1.678.263)
– Strana lica	(2.315.451)	(555.058)
– Drugi komitenti	(466.730)	(131.449)
Ukupno	(13.131.649)	(8.957.016)
Dobitak po osnovu kamata	43.019.918	37.914.906

Ukupni priznati prihodi od kamata na obezvređene kredite u toku 2024. godine iznose RSD 2.395 hiljada (2023. godina: RSD 1.926 hiljada).

(b) Prihodi od kamata i rashodi od kamata po klasama finansijskih instrumenata prikazani su kako sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od kamata		
Po osnovu kredita	45.515.504	39.597.198
Po osnovu REPO poslova	3.181.495	2.773.172
Po obaveznoj rezervi	524.228	375.001
Po osnovu depozita	2.125.326	1.370.516
Po osnovu HOV	3.952.442	2.166.332
Po osnovu ostalih plasmana	852.572	589.703
Ukupno	56.151.567	46.871.922
Rashodi kamata		
Po osnovu kredita	(3.011.811)	(1.428.495)
Po osnovu subordiniranih kredita	(871.109)	(489.679)
Po osnovu depozita	(9.123.369)	(6.937.085)
Po osnovu lizinga MSFI 16	(86.181)	(87.688)
Ostali rashodi kamata	(39.179)	(14.069)
Ukupno	(13.131.649)	(8.957.016)
Neto prihod po osnovu kamata	43.019.918	37.914.906

3. PRIHODI OD KAMATA I RASHODI OD KAMATA (nastavak)

(c) *Prihodi od kamata i rashodi od kamata po metodi vrednovanja prikazani su kako sledi:*

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od kamata		
Finansijska sredstva koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	52.652.260	45.187.721
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	3.459.283	1.669.738
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	40.024	14.463
Ukupno	56.151.567	46.871.922
Rashodi kamata		
Finansijska sredstva koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(13.092.470)	(8.942.947)
Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(39.179)	(14.069)
Ukupno	(13.131.649)	(8.957.016)
Neto prihod po osnovu kamata	43.019.918	37.914.906

Prihodi od kamata koji na dan 31. decembar 2024. godine iznose RSD 56.151.567 hiljada (2023. godina: RSD 46.871.922 hiljada) i u potpunosti su obračunati metodom efektivne kamatne stope.

4. PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

U hiljadama dinara	STANOVNIŠTVO		KOMITENTI (osim stanovništva)		UKUPNO	
	2024.	2023.	2024.	2023.	2024.	2023.
Prihodi od naknada i provizija						
<i>Naknade za bankarske usluge:</i>						
– poslovi platnog prometa u zemlji	1.125.455	1.083.309	2.300.667	2.235.280	3.426.122	3.318.588
– poslovi platnog prometa u inostranstvu	333.263	313.245	1.191.694	1.103.464	1.524.957	1.416.709
– kreditni poslovi	140.148	118.007	329.419	311.005	469.568	429.012
– poslovi sa platnim karticama	1.835.664	1.581.184	8.333.831	7.308.522	10.169.495	8.889.707
Ukupno	3.434.530	3.095.745	12.155.612	10.958.271	15.590.142	14.054.016
Provizije po izdatim garancijama i akreditivima	221.677	217.594	842.917	704.103	1.064.594	921.696
Naknade za vođenje tekućih računa	3.149.463	2.587.377	544.889	488.881	3.694.352	3.076.258
Naknada za opšte uplatnice, EDB i Telekom	68.084	81.275	-	-	68.084	81.275
Ostale naknade i provizije	383.902	295.488	419.063	341.611	802.965	637.099
Naknade za kupoprodaju stranih sredstava plaćanja	2.093.145	1.687.298	4.507.485	5.723.541	6.600.630	7.410.839
Ukupno	9.350.801	7.964.777	18.469.966	18.216.407	27.820.767	26.181.184
Rashodi od naknada i provizija						
<i>Naknade za usluge platnog prometa:</i>						
– u zemlji	-	-	(297.925)	(263.104)	(297.925)	(263.104)
– u inostranstvu	-	-	(271.593)	(221.231)	(271.593)	(221.231)
Naknade i provizije Narodne banke Srbije	-	-	(115.118)	(92.423)	(115.118)	(92.423)
Troškovi Kreditnog biroa	-	-	(142.096)	(132.530)	(142.096)	(132.530)
Troškovi iz poslovanja sa platnim karticama	-	-	(7.893.769)	(6.835.664)	(7.893.769)	(6.835.664)
Ostale naknade i provizije	(263)	(21)	(446.628)	(359.928)	(446.891)	(359.949)
Naknade za kupoprodaju stranih sredstava plaćanja	(220.901)	(256.601)	(1.568.364)	(3.797.250)	(1.789.265)	(4.053.850)
Ukupno	(221.164)	(256.622)	(10.735.492)	(11.702.129)	(10.956.656)	(11.958.751)
Dobitak po osnovu naknada i provizija	9.129.637	7.708.155	7.734.474	6.514.277	16.864.111	14.222.433

5. NETO DOBITAK PO OSNOVU PROMENE FER VREDNOSTI FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od promene vrednosti		
- valutni swap	52.285	66.881
- kamati swap	12.950	2.367
- forward	13.419	11.105
- finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha-HOV	30.891	13.622
- zlato i srebro	36.556	17.945
- obaveza po osnovu kupljenih akcija Intesa Sanpaolo	119	61
Ukupno	146.220	111.981
Rashodi od promene vrednosti		
- valutni swap	(899)	(159)
- kamati swap	(7.832)	(1.427)
- zlato i srebro	(3.334)	(9.801)
Ukupno	(12.065)	(11.387)
Neto dobitak	134.155	100.594

6. NETO DOBITAK/(GUBITAK) PO OSNOVU PRESTANKA PRIZNAVANJA FINANSIJSKIH INSTRUMENTATA

Koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobici po osnovu prestanka priznavanja		
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	7.617	29.554
Ukupno dobitak	7.617	29.554
Gubici po osnovu prstanka priznavanja		
- finansijskih instrumenata koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(8.542)	-
Ukupno gubitak	(8.542)	-
Neto dobitak/(gubitak)	(925)	29.554

7. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE

	u hiljadama dinara	
	2024	2023
Neto prihodi po osnovu pozitivnih kursnih razlika	-	423.339
Ukupno	-	423.339
Neto rashodi po osnovu negativnih kursnih razlika	(149.550)	-
Neto rashodi od negativnih kursnih razlika po osnovu ugovorene valutne klauzule	(453.179)	(425.634)
Ukupno	(602.729)	(425.634)
Stanje na dan 31.decembra	(602.729)	(2.295)

8. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA

(a) Pregled po klasama

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od ukidanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	8.754.152	5.025.521
Prihodi od ukidanja rezervisanja za vanbilansne stavke	286.456	444.912
Prihodi od naplaćenih otpisanih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	853.925	577.463
Prihodi od ukidanja obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	157.716	229.293
Ukupno	10.052.249	6.277.189
Rashodi obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(13.502.626)	(9.068.812)
Rashodi obezvređenja za vanbilansne stavke	(374.748)	(385.486)
Rashodi obezvređenja nenaplativih finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(63.855)	(74.492)
Rashodi po osnovu ispravki finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	(188.877)	(120.867)
Rashodi modifikacija finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti	(1.427.162)	(3.869.215)
Ukupno	(15.557.268)	(13.518.872)
Neto gubitak po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava koja se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	(5.505.019)	(7.241.683)

Narodna Banka Srbije dana 20. decembra 2024. godine donela je Odluku o privremenom ograničenju kamatnih stopa kod ugovora o kreditu zaključenih sa korisnikom – fizičkim licem, objavljenu u Službenom glasniku RS broj 102 od 23. decembra. Odluka se primenjuje u periodu od 1. januara zaključno sa 31. decembrom 2025. godine. Odlukom je predviđeno da se kod postojećih i novih stambenih kredita s promenljivom kamatnom stopom ne može primeniti kamatna stopa veća od 5%, kao i da kod novih stambenih kredita s fiksnom kamatnom stopom ta stopa ne može ugovoriti u vrednosti većoj od 5%.

8. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

(a) Pregled po klasama (nastavak)

Kako navedeni podzakonski akt, u slučaju stambenih kredita sa varijabilnom stopom, u stanju na dan 31. decembar 2024. godine, dovodi do izmene ugovorenih uslova finansijskog sredstva, odnosno njihove modifikacije koja u ovom slučaju nije računovodstveno značajna, tj. ne vodi do prestanka priznavanja finansijskog sredstva, Banka je u skladu sa zahtevima MSFI 9 evidentirala iznos gubitka od modifikacija koji umanjuje amortizovanu vrednost pomenutih kredita koje nastavlja da priznaje, u iznosu RSD 1.427.162 hiljada. Iznos modifikacija Banka će amortizovati kroz prihode od kamata počevši od januara 2025. godine zaključno sa decembrom 2025. godine odnosno do datuma potpune otplate kredita, ako je kraći.

Pored pomenutog ograničenja kamatnih stopa kod stambenih kredita, propisano je ograničenje kamatnih stopa i za gotovinske i potrošačke kredite sa promenljivom kamatnom stopom tako da nominalna kamatna stopa kod tih kredita odobrenih u dinarima ne može biti primenjena u vrednosti većoj od 14,75% odnosno za kredite u stranoj valuti ne može biti primenjena u vrednosti većoj od 7,05%. Obzirom da je ova vrsta kredita u Banci plasirana dominantno sa fiksnim kamatnim stopama, ista ne podleže obračunu modifikacija.

Modifikovana finansijska sredstva

Tabela prikazuje informacije o finansijskim sredstvima koja su modifikovana dok su očekivani kreditni gubici vrednovani za ceo period trajanja finansijskog instrumenta ("Lifetime" ECL)

U hiljadama dinara	2020.
Finansijska sredstva modifikovana od inicijalnog priznavanja	
Bruto knjigovodstvena vrednost finansijske sredstva prethodno modifikovane za koju su očekivani kreditni gubici tokom perioda promenjeni sa "Lifetime" na 12-mesečne	6.227.844

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava koja su u 2020. godini modifikovana pa su očekivani kreditni gubici vrednovani za ceo period trjanja finansijskog instrumenta, na 31.12.2024. iznosi RSD 10.167.891 hiljada. Od tog iznosa RSD 5.465.048 hiljada se odnosi na potraživanja za koja se na 31.12.2024. očekivani gubici vrednuju i dalje za ceo period trajanja finansijskog instrumenta („Lifetime“ ECL).

U hiljadama dinara	2024.
Finansijska sredstva modifikovana od inicijalnog priznavanja	
Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstva prethodno modifikovanih za koju su očekivani kreditni gubici tokom perioda promenjeni sa "Lifetime" na 12-mesečne	1.427.162

Bruto knjigovodstvena vrednost finansijskih sredstava koja su u 2024. godini modifikovana pa su očekivani kreditni gubici vrednovani za ceo period trajanja finansijskog instrumenta, na 31.12.2024. iznosi RSD 100.459.499 hiljada. Od tog iznosa RSD 1.969.260 hiljada se odnosi na potraživanja za koja se na 31.12.2024. očekivani gubici vrednuju i dalje za ceo period trajanja finansijskog instrumenta („Lifetime“ ECL).

8. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA KOJA SE NE VREDNUJU PO FER VREDNOSTI KROZ BILANS USPEHA (nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizične vanbilansne stavke

Promene na računima ispravki vrednosti bilansnih pozicija i rezervisanja u 2024. i 2023. godini prikazane su u sledećim tabelama:

Kretanja ispravki vrednosti i rezervisanja u 2024. godini	U hiljadama dinara
Početno stanje - 01.01.2024.	22.401.532
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine	13.877.374
Ukidanja ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine	(9.040.608)
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa	13.348
Ukidanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa	(26.616)
Prenos na vanbilans	(2.817.786)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	(174.333)
Prihodi od kamata na obezvređene kredite	(2.395)
Konačno stanje - 31.12.2024.	24.230.516

Vanbilansna izloženost potraživanja koja su isknjižena u toku 2024. godine, na dan 31. decembra 2024. iznosi 2.818 miliona dinara, ali su ista i dalje predmet tehnika naplate.

Kretanja ispravki vrednosti i rezervisanja u 2023. godini	U hiljadama dinara
Početno stanje - 01.01.2023.	20.290.127
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine	9.454.298
Ukidanja ispravki vrednosti i rezervisanja u toku godine	(5.470.432)
Povećanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa	12.036
Ukidanje ispravki vrednosti i rezervisanja po osnovu promene kursa	(19.293)
Prenos na vanbilans	(1.824.597)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	(38.681)
Prihodi od kamata na obezvređene kredite	(1.926)
Konačno stanje - 31.12.2023.	22.401.532

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od zakupnina	28.540	27.704
Refundirani troškovi	1.142	6.316
Prihodi od dividendi i učešća	8.248	5.137
Prihodi po osnovu naknade od Kreditnog biroa-fizička lica	35.374	32.706
Prihodi po osnovu IT usluga od povezanih stranih banaka	36.191	33.996
Ostali prihodi	290.621	141.208
Ukupno	400.116	247.067

10. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi zarada	6.073.744	5.247.667
Troškovi poreza na zarade i naknade zarada	740.877	643.282
Troškovi doprinosa na zarade i naknade zarada	2.857.558	2.480.058
Troškovi naknada na ostale privremene i povremene poslove	62.513	56.324
Ostali lični rashodi	75.620	60.855
Rashodi rezervisanja za penzije i drugih rezervisanja za zaposlene	104.287	22.788
Ukupno	9.914.599	8.510.974

11. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Troškovi amortizacije:		
– nematerijalnih ulaganja (Napomena 18)	1.071.956	1.080.854
– osnovnih sredstava (Napomena 19)	1.474.209	1.401.777
Ukupno	2.546.165	2.482.631

12. OSTALI PRIHODI

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Prihodi od ukidanja neiskorišćenih rezervisanja za obaveze	403.482	420.732
Dobici od prodaje osnovnih sredstava	-	5.944
Prihodi od promene vrednosti osnovnih sredstava	-	5.362
Dobici po osnovu rashodovanja imovine sa pravom korišćenja i varijabilnih lizing plaćanja	2.260	57
Prihodi po osnovu varijabilnih lizing plaćanja	910	579
Viškovi	8.399	9.793
Naplaćene prijavljene štete od osiguranja	11.752	-
Ostali prihodi	83.158	49.443
Ukupno	509.961	491.910

13. OSTALI RASHODI

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Materijal i energija i rezervni delovi	574.728	532.899
Troškovi IT usluga	2.997.347	2.641.145
Održavanje softvera	680.144	578.729
Profesionalne usluge	454.579	246.821
Troškovi reklame, marketinga i reprezentacije	544.742	453.090
PTT i telekomunikacione usluge	453.019	378.851
Premije osiguranja	3.099.787	2.791.672
Održavanja osnovnih sredstava	334.702	357.967
Zakupnine	66.033	88.951
Naknade	317.706	357.822
Porezi i doprinosi	85.798	95.716
Troškovi poreza MSFI 16	156.061	138.063
Fizičko-tehničko obezbeđenje	235.132	221.264
Opšti i administrativni troškovi	501.877	416.827
Rashodi po osnovu rezervisanja obaveze	541.115	863.723
Rashodi po osnovu promene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja	-	12.531
Gubici po osnovu rashodovanja imovine sa pravom korišćenja i varijabilnih lizing plaćanja	23.504	15.670
Ostali troškovi	857.987	723.155
Ukupno	11.924.261	10.914.896

14. POREZ NA DOBIT

(a) Komponente poreza na dobit

Ukupan poreski rashod sastoji se od sledećih poreza:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Tekući porez na dobit	3.682.663	2.832.246
Dobitak od kreiranih odloženih poreskih sredstava i smanjenja odloženih poreskih obaveza	(108.537)	(52.503)
Gubitak od smanjenja odloženih poreskih sredstava i kreiranja odloženih poreskih obaveza	60.907	35.363
Ukupno	3.635.033	2.815.106

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobit iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda dobitka pre oporezivanja i propisane poreske stope

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Dobitak pre oporezivanja	30.434.564	23.853.984
Porez na dobit po stopi od 15%	4.565.185	3.578.098
Poreski efekti usklađivanja rashoda	116.507	(18.008)
Poreski efekti usklađivanja prihoda	(999.029)	(727.852)
<i>Privremene razlike po osnovu:</i>		
Amortizacije obračunate u poreske i računovodstvene svrhe	(35.612)	35.154
Ostalih primanja zaposlenih	(5)	41
Neplaćenih i plaćenih poreza i drugih javnih dažbina	(10.972)	(711)
Promena u okviru nepokretnosti	-	(1.712)
Izvršenih i iskorišćenih rezervisanja	(1.041)	(49.912)
Ostala usklađivanja	-	8
Tekući porez na dobit iskazan u bilansu uspeha	3.635.033	2.815.106
Efektivna poreska stopa	11.94%	11.80%

Banka je radi utvrđivanja zakonske obaveze po osnovu poreza na dobit za period od 1. januara do 31. decembra 2024. godine, izvršila usklađivanje rashoda i prihoda iskazanih u bilansu uspeha, u skladu sa zakonskim odredbama.

Najznačajniji iznos predstavljaju neoporezivi prihodi od kamata ostvarenih od dužničkih hartija od vrednosti čiji su izdavaoci Republika, jedinica lokalne samouprave i Narodna banka Srbije, i isti su isključeni iz poreske osnovice u ukupnom iznosu od RSD 6.269.491 hiljade, što je rezultiralo poreskim efektom u iznosu od RSD 940.423 hiljada dinara, za 2024. godinu (31. decembar 2023. godine osnovica: RSD 4.442.909 hiljada; poreski efekat RSD 666.436 hiljade).

14. POREZ NA DOBIT (nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze

Odložena poreska sredstva i obaveze se u skladu sa MRS 12 "Porezi na dobitak" računaju na privremene razlike utvrđene između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove, i privremene razlike po osnovu neplaćenih poreza koji se priznaju u narednom periodu kao i ostalih privremenih razlika

Banka je izvršila netiranje odloženih poreskih sredstava i obaveza u Bilansu stanja.

Komponente odloženih poreskih sredstava / (obaveza):

U hiljadama dinara	31.12.2024	31.12.2023
Odložene poreske (obaveze) po osnovu razlike između neto knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava	(166.158)	(201.770)
Odložena poreska sredstva po osnovu primanja zaposlenih i rezervisanja	34.611	18.963
Privremene razlike plaćenih i neplaćenih poreza i drugih javnih dažbina	24.716	13.744
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja	284.989	299.591
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja nepokretnosti	11.888	11.888
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja ostale imovine	402	402
Odložene poreske obaveze po osnovu dobitaka/gubitaka na dužničke instrumente FV OCI	(78.562)	8.994
Netirano stanje odloženih poreskih sredstava / (obaveza)	111.886	151.812

14. POREZ NA DOBIT (nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze (nastavak)

Promene na odloženim poreskim sredstvima (obavezama) prikazane su u sledećoj tabeli:

2024.	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Stanje 31. decembra
U hiljadama dinara				
Odložene poreske (obaveze) po osnovu razlike između neto knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava	(201.770)	35.612	-	(166.158)
Odložena poreska sredstva po osnovu primanja zaposlenih i rezervisanja	18.963	15.648	-	34.611
Privremene razlike plaćenih i neplaćenih poreza i drugih javnih dažbina	13.744	10.972	-	24.716
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja	299.591	(14.602)	-	284.989
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja nepokretnosti	11.888	-	-	11.888
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja ostale imovine	402	-	-	402
Odložene poreske obaveze po osnovu dobitaka/gubitaka na dužničke instrumente FV OCI	8.994	-	(87.556)	(78.562)
Ukupno	151.812	47.630	(87.556)	111.886

Promene na odloženim poreskim sredstvima u 2023. godini, prikazane su u sledećoj tabeli:

2023.	Stanje 1. januara	Iskazano u bilansu uspeha	Iskazano u okviru ostalog rezultata	Stanje 31. decembra
U hiljadama dinara				
Odložene poreske (obaveze) po osnovu razlike između neto knjigovodstvene i poreske vrednosti osnovnih sredstava	(90.064)	(35.154)	(76.552)	(201.770)
Odložena poreska sredstva po osnovu primanja zaposlenih i rezervisanja	15.586	3.377	-	18.963
Privremene razlike plaćenih i neplaćenih poreza i drugih javnih dažbina	13.033	711	-	13.744
Odložena poreska sredstva po osnovu rezervisanja	253.097	46.494	-	299.591
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja nepokretnosti	10.176	1.712	-	11.888
Odložena poreska sredstva po osnovu obezvređenja ostale imovine	402	-	-	402
Odložene poreske obaveze po osnovu dobitaka/gubitaka na dužničke instrumente FV OCI	200.732	-	(191.738)	8.994
Ukupno	402.962	17.140	(268.290)	151.812

14. POREZ NA DOBIT (nastavak)

(d) Konačna poreska obaveza

Banka ima konačno utvrđene tekuće poreske obaveze u bilansu stanja na dan 31. decembra 2024. godine u iznosu RSD 933.675 hiljada (31. decembar 2023. godine: RSD 1.085.472 hiljada, tekuće poreska obaveza) koja su nastala umanjnjem iznosu tekućeg poreza na dobit za iznos akontativne obaveze poreza na dobit za 2024. godinu, plaćene tokom 2024. godine.

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

(a) Gotovina i sredstva kod Centralne banke

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima:		
Žiro-račun	90.706.561	74.365.329
Gotovina u blagajni	24.712.169	17.675.248
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	6.250	46.243
Ukupno	115.424.980	92.086.820
U stranoj valuti:		
Gotovina u blagajni	10.040.221	12.654.437
Ostala novčana sredstva	20.848	22.209
Obavezna rezerva kod NBS	78.618.156	40.556.609
Ukupno	88.679.225	53.233.255
Zlato i ostali plemeniti metali	129.809	96.588
Stanje na dan 31. decembra	204.234.014	145.416.663

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

(b) Pregled razlika između gotovine u Izveštaju o tokovima gotovine i pozicije Gotovina i sredstva kod centralne banke u bilansu stanja na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine

	U hiljadama dinara		
	Bilans stanja	Tokovi gotovine	Razlika
U dinarima:			
Žiro-račun	90.706.560	90.706.560	-
Gotovina u blagajni	24.712.169	24.712.169	-
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	6.250	-	6.250
	115.424.979	115.418.729	6.250
U stranoj valuti:			
Gotovina u blagajni	10.040.221	10.040.221	-
Ostala novčana sredstva	20.848	20.848	-
Obavezna rezerva kod NBS	78.618.157	-	78.618.156
Devizni računi (pozicija u BS Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	42.036.859	(42.036.859)
Čekovi u stranoj valuti (pozicija u BS Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	12.102	(12.102)
	88.679.226	52.110.030	36.569.195
Zlato i ostali plemeniti metali	129.809	129.809	-
Stanje na dan 31. decembra	204.234.014	167.658.568	36.575.445
U hiljadama dinara	Bilans stanja	Tokovi gotovine	Razlika
U dinarima:			
Žiro-račun	74.365.329	74.365.329	-
Gotovina u blagajni	17.675.249	17.675.249	-
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	46.243	-	46.243
Ukupno	92.086.821	92.040.578	46.243
U stranoj valuti:			
Gotovina u blagajni	12.654.437	12.654.437	-
Ostala novčana sredstva	22.209	22.209	-
Obavezna rezerva kod NBS	40.556.608	-	40.556.608
Devizni računi (pozicija u Bilansu stanja Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	87.357.938	(87.357.938)
Čekovi u stranoj valuti (pozicija u Bilansu stanja Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija/komitenata)	-	21.782	(21.782)
Ukupno	53.233.254	100.056.366	(46.823.112)
Zlato i ostali plemeniti metali	96.588	96.588	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	145.416.663	192.193.532	(46.776.869)

15. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

(c) Promene u obavezama po osnovu aktivnosti finansiranja, primljeni krediti (nastavak)

	2024.	2023.
Stanje na dan 1. januar	63.617.988	35.261.833
Prilivi po osnovu uzetih kredita	8.204.616	35.160.508
Izmirenje obaveza po osnovu primljenih kredita	(6.882.311)	(6.776.432)
Efekat kursnih razlika	(36.409)	(27.921)
Stanje na dan 31. decembar	64.903.884	63.617.988

16. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA

(a) Potraživanja po osnovu derivata

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima:		
Potraživanja po osnovu derivata – valutni swap i forward	65.704	77.986
Potraživanja po osnovu derivata – kamatni swap	12.950	2.367
Stanje na dan 31. decembra	78.654	80.353

Obelodanjivanje nominalnih vrednosti po osnovu derivata iskazano je u okviru Napomene 28.1 Kreditni rizik deo Derivativni finansijski instrumenti i odnosi se na Kamatni i Valutni (FX) Swap i Valutni Forward.

(b) Investicije u zavisna društva i hartije od vrednosti

	2024				
	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Investicije u kapital zavisnih društava	Ukupno
– Akcije i učešća u kapitalu	149.923	8.221	-	1.199.472	1.357.616
– Dužničke hartije od vrednosti	223.753	84.197.936	-	-	84.421.689
– Razgraničenje kamata po dužničkim hartijama od vrednosti	-	2.616.081	-	-	2.616.081
Korporativne obveznice	-	-	5.858.733	-	5.858.733
Stanje na dan 31. decembra	373.676	86.822.238	5.858.733	1.199.472	94.254.119
	2023				
	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha	Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat	Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti	Investicije u kapital zavisnih društava	Ukupno
– Akcije i učešća u kapitalu	81.761	10.089	-	1.199.472	1.291.322
– Dužničke hartije od vrednosti	-	50.300.550	-	-	50.300.550
– Razgraničenje kamata po dužničkim hartijama od vrednosti	-	1.624.877	-	-	1.624.877
Korporativne obveznice	-	-	5.705.587	-	5.705.587
Stanje na dan 31. decembra	81.761	51.935.516	5.705.587	1.199.472	58.922.336

16. KLASIFIKACIJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA (nastavak)

(c) Hartije od vrednosti i investicije po entitetima

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Investicije u kapital zavisnih društava		
– Intesa Leasing d.o.o. Beograd 100% udela	962.496	962.496
– Intesa Invest. Beograd 100% udela	236.976	236.976
Ukupno	1.199.472	1.199.472
Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha		
Intesa Sanpaolo SPA	149.923	81.761
Enterprise Expansion Platform RAIF – ENEF II Western Balkans (a)	223.753	-
Ukupno	373.676	81.761
Hartije od vrednosti koje vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat		
Obveznice Ministarstva finansija Republike Srbije	75.723.994	51.925.427
Obveznice Evropske unije	4.076.047	-
Obveznice Republike Francuske	7.013.976	-
Ostalo	8.221	10.089
Ukupno	86.822.238	51.935.516
Hartije od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti		
Korporativne obveznice	5.875.000	5.875.000
Ispravka vrednosti	(16.267)	(169.413)
Ukupno	5.858.733	5.705.587
Stanje na dan 31. decembra	94.254.119	58.922.336

(a) Na sednici 8. marta 2024. godine. Skupština akcionara donela je odluku o ulaganju u udele Enterprise Expansion Platform RAIF – ENEF II Western Balkans (nadalje: Odeljak). Radi se o zatvorenom alternativnom investicionom fondu u formi društva sa ograničenom odgovornošću koji ima za cilj da podrži kompanije sa visokim razvojnim potencijalom u regionu Zapadnog Balkana, sa posebnim fokusom na mala i srednja preduzeća i njihov održiv razvoj. Banka se obavezala da uloži maksimalno 7 miliona EUR u kupovinu udela Odeljka, a ne više od 10% od ukupnog iznosa obaveza svih investitora u Odeljku. Kao senior investitor fonda, angažovani iznos obaveze Banke će biti delimično zaštićen jer će se udeli koje je EBRD upisao u ime EU i KfW, koji postupaju kao subordinirani investitori, služiti kao tranša za pokriće prvog gubitka. Do dana 31. decembra 2024. Banka je kupila 1.963.043 udela jedinične vrednosti 1EUR, u ukupnom iznosu 1.963.043 EUR. Obzirom da je trajnje ovog fonda vremenski ograničeno, do 30. septembra 2034. godine, ovo ulaganje ne može biti računovodstveno klasifikovano kao instrument kapitala. već se posledično klasifikuje kao dužnički instrument. Obzirom da ugovoreni novčani tokovi ove investicije ne prolaze SPPI test, ovo ulaganje klasifikovane je po fer vrednosti kroz bilans uspeha (FTVPL).

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA

(a) Krediti i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima		
Kreditni po repo transakcijama	50.000.000	60.000.000
Kreditni za likvidnost i obrtna sredstva	9.601.898	5.332.674
Ostali krediti	7.470	7.542
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	44.206	84.608
Ostali plasmani (a)	1.522.390	1.757.930
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(3.696)	(701)
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	22.256	14.528
Ukupno	61.194.524	67.196.581
U stranoj valuti		
Devizni računi	42.038.572	87.362.338
Čekovi	12.101	21.782
Ostali krediti	3.632	3.103
Ostali nenamenski depoziti	20.605.052	-
Namenski depoziti dati u skladu sa propisima	4.681	4.687
Ostali namenski depoziti	255.092	255.439
Ostali plasmani (a)	2.801.262	2.316.592
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	440.413	1.055
Ukupno	66.160.805	89.964.996
Bruto plasmani	127.355.329	157.161.577
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>		
– u dinarima	(23.969)	(31.212)
– u stranoj valuti	(2.565)	(4.463)
Ukupno	(26.534)	(35.675)
Stanje na dan 31. decembra	127.328.795	157.125.902

(a) Ostali plasmani u dinarima koji na dan 31. decembar 2024. godine iznose RSD 1.522.390 (31. decembar 2023: RSD 1.757.930 hiljade), a u stranoj valuti na dan 31. decembar 2024. godine RSD 2.801.262 hiljada (31. decembar 2023: RSD 2.316.592 hiljadu) sastoje se od ostalih plasmana za kupu-prodaju deviza.

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

(b) Krediti i potraživanja od komitenata

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima		
Kreditni po transakcionim računima	5.200.302	5.451.905
Potrošački krediti	5.805.109	3.944.141
Kreditni za likvidnost i obrtna sredstva	153.184.750	150.373.958
Izvojni krediti	-	11.717
Investicioni krediti	137.425.211	130.711.225
Stambeni krediti	137.768.682	123.790.344
Gotovinski krediti	103.873.161	90.302.269
Ostali krediti	9.924.852	17.561.253
Potraživanja po osnovu kupljenih plasmana – forfeting	21.875	284.764
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	22.413.244	8.354.359
Potraživanja po osnovu faktoringa s pravom regresa	949.395	938.368
Plasmani po osnovu akceptiranja, avaliranja i plaćanja izvršenih po garancijama	16.549	17.559
Plasmani za izvršena cediranja potraživanja po drugim osnovama	1.755.611	1.829.182
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti promenom efektivne kamatne stope	(997.832)	(1.000.096)
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	3.050.652	3.003.317
Razgraničena potraživanja za ostale prihode obračunate po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	7	2
	580.391.568	535.574.267
U stranoj valuti		
Kreditni za plaćanje uvoza robe i usluga iz inostranstva	18.692.322	15.889.473
Ostali krediti	3.067.283	2.812.602
Potraživanja po osnovu faktoringa bez prava regresa i obrnutog faktoringa	423.379	505.099
Razgraničeni prihodi za potraživanja iskazana po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	(632)	-
Razgraničena potraživanja za kamatu obračunatu po osnovu kredita, depozita i ostalih plasmana	69.999	69.385
	22.252.351	19.276.559
Bruto plasmani	602.643.919	554.850.826
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 8)</i>		
– u dinarima	(20.883.189)	(20.296.768)
– u stranoj valuti	(2.170.104)	(531.726)
	(23.053.293)	(20.828.494)
Stanje na dan 31. decembra	579.590.626	534.022.332

17. KREDITI I POTRAŽIVNJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

(c) Pregled po vrstama korisnika kredita i plasmana

U hiljadama dinara	2024			2023		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
Kredit i plasmani:						
- NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	51.592.152	9.602.372	61.194.524	62.442.934	4.753.646	67.196.580
- Preduzeća	64.171.384	163.283.730	227.455.114	52.093.596	176.951.624	229.045.220
- Stanovništvo	5.116.154	284.118.451	289.234.605	2.939.422	257.979.997	260.919.419
- Javni sektor	6.684.493	53.130.223	59.814.716	793.957	41.347.580	42.141.537
- Strana lica	13	256.285	256.298	21.454	281.572	303.026
- Drugi komitenti-neprofitne institucije	304	12.345	12.649	269	12.529	12.798
- Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se finansiraju iz budžeta	49.005	1.613.262	1.662.267	50.476	1.225.624	1.276.100
- Drugi komitenti-privredna društva i druga pravna lica u stečaju	1.676.423	279.496	1.955.919	1.725.720	150.448	1.876.168
Ukupno u dinarima	129.289.928	512.296.164	641.586.092	120.067.828	482.703.020	602.770.848
U stranoj valuti						
Kredit i plasmani:						
- NBS, banke i ostali sektor finansija i osiguranja	1.408.859	3.632	1.412.491	1.762.292	3.103	1.765.395
- Preduzeća	645.899	18.387.629	19.033.528	475.352	15.652.439	16.127.791
- Stanovništvo	57.085	1.411.368	1.468.453	40.226	1.183.202	1.223.428
- Javni sektor	-	1.394	1.394	612	55.471	56.083
- Strane banke	64.748.313	-	64.748.313	88.199.601	-	88.199.601
- Strana lica	340.774	1.403.954	1.744.728	1.863.455	2.892	1.866.347
- Drugi komitenti-neprofitne institucije	8	2.302	2.310	7	1.475	1.482
- Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	-	1.290	1.290	-	1.421	1.421
- Drugi komitenti-privredna društva i druga pravna lica u stečaju	614	34	648	7	-	7
Ukupno u stranoj valuti	67.201.552	21.211.603	88.413.155	92.341.552	16.900.003	109.241.555
Bruto krediti i plasmani	196.491.480	533.507.767	729.999.247	212.409.380	499.603.023	712.012.403
Minus: Ispravka vrednosti - banke i druge finansijske organizacije	(25.231)	(1.302)	(26.533)	(33.917)	(1.758)	(35.675)
Minus: Ispravka vrednosti - komitenti	(2.342.184)	(20.711.109)	(23.053.293)	(2.397.969)	(18.430.525)	(20.828.494)
	(2.367.415)	(20.712.411)	(23.079.826)	(2.431.886)	(18.432.283)	(20.864.169)
Stanje na dan 31. decembra	194.124.065	512.795.356	706.919.421	209.977.494	481.170.740	691.148.234

17. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA, KOMITENATA I DRUGIH FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA (nastavak)

Kratkoročni krediti odobravani su preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine i usluga, prerađivačke industrije, građevinarstva, poljoprivrede i prehrambene proizvodnje, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u trenutku plasiranja sredstava u rasponu od 3,49% do 10,57% godišnje na dinarske kredite, odnosno od 1,75% do 15,77% godišnje na kredite sa valutnom klauzulom i kredite u stranoj valuti.

Kamatne stope na novoodobrene dugoročne kredite pravnim licima u dinarima kretale su se u trenutku isplate u rasponu od 4,76% do 9,86%, a na dinarske dugoročne kredite sa valutnom klauzulom, kao i kredite u stranoj valuti, kretale su se u rasponu od 1,45% do 10,54% godišnje.

Kratkoročni krediti bez valutne klauzule plasirani stanovništvu odobravani su uz godišnju kamatnu stopu od 10,45% do 18,95%.

Kratkoročni krediti plasirani malom biznisu odobravani su uz kamatnu stopu od 6,10% do 16,00% godišnje bez valutne klauzule, odnosno 2,50% do 12,00% godišnje sa valutnom klauzulom.

Kamatna stopa na prekoračenja na tekućim računima građana iznosi od 23,88% do 29,85% godišnje, a za mali biznis od 7,00% do 24,00% godišnje.

Kratkoročni krediti plasirani registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima odobravani su uz kamatnu stopu od 6,10% do 16,00% godišnje bez valutne klauzule, odnosno od 5,77% do 12,00% godišnje sa valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti stanovništvu odobravani su kao nenamenski, za kupovinu trajnih potrošnih dobara, renoviranje, adaptaciju i kupovinu stambenog i poslovnog prostora, na period od 13 meseci do 30 godina uz kamatnu stopu od 5,61% do 10,19% godišnje sa valutnom klauzulom, odnosno od 5,86% do 18,95% godišnje bez valutne klauzule.

Dugoročni krediti malom biznisu odobravani su kao nenamenski, za kupovinu trajnih potrošnih dobara, odobravani na period od 13 do 36 meseci uz kamatnu stopu od 5,90% do 16,00% godišnje bez valutne klauzule, odnosno od 2,40% do 12,00% godišnje sa valutnom klauzulom, dok su namenski dugoročni investicioni krediti za kupovinu i adaptaciju poslovnog prostora odobravani, na period od 13 meseci do 10 godina uz kamatnu stopu od 2,40% + 3M EURIBOR do 7,70%+3M EURIBOR godišnje sa valutnom klauzulom.

Dugoročni krediti registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima odobravani su kao namenski (kredit za osnovna sredstva) i nenamenski (sa rokom dužim od 12 i maksimalno do 36 meseci), za repromaterijal i obrtna sredstva, Kamatna stopa za kredite sa rokom otplate dužim od 36 meseci odobravani kao namenski, je bila u rasponu od 4,65%+6M EURIBOR do 9,00%+6M EURIBOR za kredite indeksirane u evrima, odnosno od 7,80% +3M BELIBOR do 9,00% +3M BELIBOR za kredite bez valutne klauzule. Namenski krediti sa rokom otplate od 36 do 60 meseci su bili odobravani i sa fiksnom kamatom u rasponu od 4,86% do 11,00%. Kamatna stopa za kredite sa rokom otplate od 12 do 36 meseci je bila u rasponu od 3,50% do 12,00% godišnje sa valutnom klauzulom, odnosno od 6,10% do 12,00% bez valutne klauzule, dok su varijabilne kamatne stope sa kredite sa navedenim otplatnim rokom bile u rasponu od 8,00%+3M BELIBOR do 13,00%+3M BELIBOR za dinarske kredite.

18. NEMATERIJALNA ULAGANJA

U hiljadama dinara	Licence	Softveri	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST				
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	482.612	8.416.854	198.050	9.097.516
Povećanja u toku godine	-	-	472.804	472.804
Prenosi	-	395.408	(395.408)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(242.417)	-	(242.417)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	482.612	8.569.844	275.446	9.327.902
Povećanja u toku godine	-	-	764.321	764.321
Prenosi	-	620.100	(620.100)	-
Otuđenja i rashodovanja	-	(241.180)	-	(241.180)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	482.612	8.948.763	419.667	9.851.042
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	482.612	4.012.203	-	4.494.815
Amortizacija (Napomena 11)	-	1.080.854	-	1.080.854
Otuđenja i rashodovanja	-	(242.070)	-	(242.070)
Prenosi	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	482.612	4.850.987	-	5.333.599
Amortizacija (Napomena 11)	-	1.071.956	-	1.071.956
Otuđenja i rashodovanja	-	(239.522)	-	(239.522)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	482.612	5.683.421	-	6.166.033
Neotpisana vrednost na dan:				
- 31. decembra 2024. godine	-	3.265.342	419.667	3.685.009
- 31. decembra 2023. godine	-	3.718.857	275.446	3.994.303

Najveći deo ulaganju u softvere u 2023. godini se odnosi na softver Digical integration RSD 104.248 hiljada.

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA

(a) *Nekretnine, postrojenja i oprema*

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i oprema uzeta u lizing	Ulaganja u tuđa osnovna sredstva	Osnovna sredstva u pripremi	Sredstva sa pravom koriscenja	Ukupno osnovna sredstva
NABAVNA VREDNOST						
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	6.879.943	4.062.682	1.158.271	154.239	3.973.470	16.228.604
Povećanja u toku godine	-	-	-	1.310.840	-	1.310.840
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	120.860	501.046	118.043	(1.407.547)	667.598	-
Prodaja rashod u toku godine	-	(417.634)	-	-	(186.784)	(604.418)
Kniženje procenjene fer vrednosti investicione nekretnine 31.12.2023	(230.558)	-	-	-	-	(230.558)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	6.770.245	4.146.094	1.276.314	57.532	4.454.283	16.704.468
Početno stanje 01. januar 2024.						
Povećanja u toku godine	-	-	-	1.517.166	-	1.517.166
Prenos sa osnovnih sredstava u pripremi	66.917	303.583	180.163	(1.547.911)	997.248	-
Prodaja rashod u toku godine	-	(242.731)	(125.595)	-	(234.263)	(602.589)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	6.837.162	4.206.947	1.330.882	26.787	5.217.268	17.619.046
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI						
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	488.503	2.864.119	859.519	-	2.020.072	6.232.213
Amortizacija (Napomena 11)	246.522	392.169	131.772	-	631.314	1.401.777
Otuđenja i rashodovanja	-	(414.406)	-	-	(183.213)	(597.619)
Kniženje procenjene fer vrednosti 31.12.2023	(735.025)	-	-	-	-	(735.025)
Stanje na dan 31. decembra 2023. godine	-	2.841.882	991.291	-	2.468.173	6.301.346
Amortizacija (Napomena 11)	243.404	410.004	118.388	-	702.412	1.474.208
Otuđenja i rashodovanja	-	(241.960)	(125.405)	-	(220.594)	(587.959)
Stanje na dan 31. decembra 2024. godine	243.404	3.009.926	984.274	-	2.949.991	7.187.595
Neotpisana vrednost na dan:						
- 31. decembra 2024. godine	6.593.758	1.197.021	346.608	26.787	2.267.277	10.431.451
- 31. decembra 2023. godine	6.770.245	1.304.213	285.023	57.532	1.986.110	10.403.122

Ukupan neto efekat promene na neotpisanoj vrednosti građevinskih objekata po osnovu procene fer vrednosti na dan 31. decembar 2023 iznosi RSD 504.467 hiljada evidentiran kao pozitivna promena umanjenja po osnovu akumulirane ispravke vrednosti u iznosu od RSD 735.025 hiljade i negativna promena po osnovu umanjenja nabavne vrednosti građevinskih objekata u iznosu od RSD 230.558 hiljade

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA (nastavak)

(a) *Nekretnine, postrojenja i oprema (nastavak)*

Na dan 31. decembra 2024. godine. Banka ima vlasništvo nad sredstvima kojima raspolaže i nema tereta upisanih na imovini.

U skladu sa izmenama računovodstvenih politika iz 2017. godine, (prelazak sa modela nabavne vrednosti, na model ponovnog određivanja vrednosti koji sledi nakon inicijalnog prikaza za funkcionalne nekretnine; za investicione nekretnine prelaz sa računovodstva troškova na računovodstveno obuhvatanje po fer vrednosti). Matična banka je angažovala ovlašćenu proceniteljsku kompaniju da izvrši ponovnu procenu fer vrednosti objekata na nivou Intesa Sanapaolo Grupe, uključujući i Banca Intesa a.d. Beograd. Ovlašćeni procenitelj je na dan 31. decembra 2024. godine izvršio procenu fer vrednost objekata koje Banca Intesa a.d. Beograd koristi za vršenje delatnosti, i utvrdio da cene nekretnine na tržištu nisu značajno oscilirale (više od +/- 10%) u odnosu na aktuelne cene na dan 31. decembar 2023. godine, tako da za iste nije evidentirana nova procena na kraju 2024. godine.

Da je Banka nastavila sa primenom modela nabavne vrednosti za građevinske objekte, neto sadašnja vrednost na dan 31. decembar 2024. godine iznosila bi 4.423.873 hiljada RSD (31. decembar 2023: 4.623.555 hiljada RSD).

(b) *Sredstva sa pravom korišćenja*

Banka zakupljuje određeni broj nekretnina za ekspoziture, kancelarije i druge poslovne prostorije.

Ugovori o lizingu (zakupu) nekretnina su u najvećem broju zaključeni na period od 5 godina, uz mogućnost produženja ugovora voljom obeju ugovornih strana, kao i uz mogućnost raskida istih od strane Zakupca sa ugovorenim otkaznim rokom od 30 ili 60 dana kod većine ugovora.

Banka ima i određeni broj automobila uzetih u zakup, takođe ugovorenih na period od 5 godina, kao i dva ugovora o zakupu IT opreme (servera), sa rokom korišćenja od dve godine.

Po osnovu ugovora o zakupu POS terminala i pratećih uređaja, ATM uređjama i štampača Banka je prilikom priznavanja sredstva sa pravom korišćenja koristila portfolio pristup (grupisanje više sredstava istih karakteristika uzetih u lizing koja su ispunila uslov da budu identifikovana kao sredstvo).

19. NEKRETNINE, POSTROJENJA, OPREMA I SREDSTVA SA PRAVOM KORIŠĆENJA (nastavak)

(b) *Sredstva sa pravom korišćenja (nastavak)*

Informacije o navedenim sredstvima sa pravom korišćenja, iznosima priznatim u bilansu uspeha i tokovima gotovine, prikazane su kako sledi:

U hiljadama dinara	Automobili	Nepokretnosti	Ostala oprema	Ukupno
NABAVNA VREDNOST				
Stanje na dan	268.673	2.869.620	835.177	3.973.470
1. januara 2023. godine				
Povećanja u toku godine	130.711	403.534	133.354	667.599
Smanjenja u toku godine	(89.378)	(85.840)	(11568)	(186.786)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	310.006	3.187.314	956.963	4.454.283
Povećanja u toku godine	194.139	610.235	192.874	997.248
Smanjenja u toku godine	(119.450)	(114.813)		(234.263)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	384.695	3.682.736	1.149.837	5.217.268
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI				
Stanje na dan 1. januara 2023. godine	177.580	1.652.970	189.522	2.020.072
Amortizacija (Napomena 11)	54.705	406.633	169976	631.314
Završetak ugovora i rashodovanje	(88.640)	(83.005)	(11.568)	(183.213)
Stanje na dan 31. decembra 2023.	143.645	1.976.598	347.930	2.468.173
Amortizacija (Napomena11)	61.314	400.936	240.162	702.412
Završetak ugovora i rashodovanje	(111.245)	(109.349)		(220.594)
Stanje na dan 31. decembra 2024.	93.714	2.268.185	588.092	2.949.991
Neotpisana vrednost na dan:				
- 31. decembra 2024. Godine	290.981	1.414.551	561.745	2.267.277
- 31. decembra 2023. Godine	166.361	1.210.716	609.033	1.986.110

Iznosi koji su priznati u Bilansu uspeha

Lizing u skladu sa MSFI 16

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Kamata po osnovu lizing obaveza (Napomena 3b)	86.181	87.688
Troškovi kratkoročnog lizinga (izuzet iz MSFI 16, Napomena 13)	29.245	42.931
Troškovi lizinga sredstava male vrednosti, osim kratkoročnog lizinga sredstava male vrednosti (izuzeto iz MSFI 16, Napomena 13)	36.788	55.030
Troškovi poreza - MSFI 16 (Napomena 13)	156.061	138.063
Neto efekti rashod/(prihod) po osnovu varijabilnih plaćanja i rashodovanja sredstava sa pravom korišćenja (Napomene 11 i 13)	(20.333)	(15.034)
Ukupno priznato kroz bilans uspeha	287.942	308.678

Iznos koji je priznat u tokovima gotovine

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Ukupni odlivi gotovine po osnovu lizinga MSFI16	694.451	619.725

20. OSTALA SREDSTVA

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Potraživanja po osnovu prodaje	184	209
Potraživanja od zaposlenih	3.611	3.694
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza, osim poreza na dobit	11.359	1.997
Potraživanja po osnovu datih avansa	130.411	117.703
Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja (a)	6.706.047	14.649.800
Materijalne vrednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	154.962	151.262
Ostala sredstva (b)	1.665.675	568.041
Potraživanja za obračunatu naknadu i proviziju po osnovu ostalih sredstava		
– u dinarima	336.619	372.257
– u stranoj valuti	83.646	49.807
Razgraničeni ostali troškovi:		
– u dinarima	694.796	539.988
Ostala aktivna vremenska razgraničenja:		
– u dinarima	159.748	181.132
Ukupno ostala sredstva	9.947.058	16.635.890
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(417.549)	(738.827)
Stanje na dan 31. decembra	9.529.509	15.897.063

Ostala potraživanja iz operativnog poslovanja koja na dan 31. decembra 2024. godine iznose RSD 6.706.047 hiljada (31. decembar 2023. godine: RSD 14.649.800 hiljada), najvećim delom se sastoje od potraživanja u dinarima po platnim karticama drugih izdavaoca i debitne kartice u iznosu od RSD 5.100.858 hiljada (31. decembar 2023: RSD 13.417.583 hiljada).

Ostala sredstva koja na dan 31. decembra 2024. godine iznose RSD 1.665.675 hiljada (31. decembra 2023: 568.041 hiljada) najvećim delom se sastoje od stanja na prolaznom računu za isplatu gotovine na ATM koji na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 1.475.899 hiljade (31. decembra 2023: RSD 563.076 hiljada najvećim delom se sastoje od stanja na prolaznom računu za uplatu pazara na ATS uređajima).

21. OBAVEZE PO OSNOVU DERIVATA

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Obaveze po osnovu derivata -valutni swap	899	159
Obaveze po osnovu derivata - kamatni swap	7.832	1.427
Stanje na dan 31. decembra	8.731	1.586

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII I SUBORDINIRANE OBAVEZE

(a) Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj bancii

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima		
Transakcioni depoziti	2.864.987	1.790.372
Depoziti po osnovu datih kredita	10.364	4.296
Namenski depoziti	623.612	367.301
Ostali depoziti	21.796.293	13.855.895
Primljeni krediti	417.857	585.000
Obaveze po osnovu kamate	264.415	237.463
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti promenom efektivne kamatne stope	(3.304)	(4.304)
Obaveze po osnovu naknada i provizija	19	19
Ukupno u dinarima	25.974.243	16.836.042
U stranoj valuti		
Transakcioni depoziti	1.385.104	404.173
Depoziti po osnovu datih kredita	1.638	1.640
Namenski depoziti	662.154	338.052
Ostali depoziti	13.305.135	9.552.919
Primljeni krediti (a)	39.043.591	37.655.304
Ostale finansijske obaveze (b)	4.713.961	3.456.160
Obaveze po osnovu kamate	463.985	448.190
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti promenom efektivne kamatne stope	(225.803)	(237.933)
Ukupno u stranoj valuti	59.349.765	51.618.505
Stanje na dan 31. decembra	85.324.008	68.454.547

(a) Primljeni krediti u stranoj valuti tokom 2024. godine su se povećali u iznosu od RSD 1.388.287 hiljada (31. decembra 2023: RSD 2.683.609 hiljada) pre svega usled novih kreditnih linija povučenih od strane međunarodnih finansijskih institucija.

(b) Ostale finansijske obaveze koje na dan 31. decembar 2024. godine iznose RSD 4.713.961 hiljada (31. decembra 2023: RSD 3.456.160 hiljada) najvećim delom se odnosi na obaveze za neizvršene isplate po primljenim naplatama iz inostranstva u stranoj valuti u iznosu od RSD 4.710.805 hiljada (31. decembar 2023: RSD 3.448.323 hiljada).

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCII I SUBORDINIRANE OBAVEZE (nastavak)

(b) Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima

U hiljadama dinara	2024.	2023.
U dinarima		
Transakcioni depoziti	263.109.169	231.707.815
Štedni depoziti	16.221.830	12.168.720
Depoziti po osnovu datih kredita	794.468	1.777.598
Namenski depoziti	11.091.504	10.103.597
Ostali depoziti	50.498.805	45.501.056
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnajt)	8.421.843	3.454.383
Obaveze po osnovu kamate	771.863	1.015.119
Ukupno u dinarima	350.909.482	305.728.288
U stranoj valuti		
Transakcioni depoziti	276.944.028	267.161.907
Štedni depoziti	93.206.608	79.172.315
Depoziti po osnovu datih kredita	4.080.965	5.863.391
Namenski depoziti	3.092.803	2.839.111
Ostali depoziti	29.893.702	21.623.081
Primljeni krediti	25.860.293	25.962.684
Obaveze po osnovu kamate	2.016.527	1.335.434
Ukupno u stranoj valuti	435.094.926	403.957.923
Stanje na dan 31. decembra	786.004.408	709.686.211

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANC I SUBORDINIRANE OBAVEZE (nastavak)

(c) depoziti i ostale obaveze prema bankama, komitentima, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci po ugovorenoj ročnosti

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Kratkoročno (do godinu dana)	Dugoročno (preko godinu dana)	Ukupno	Kratkoročno (do godinu dana)	Dugoročno (preko godinu dana)	Ukupno
U dinarima						
Transakcioni depoziti	265.974.155	-	265.974.155	233.498.186	-	233.498.186
Štedni depoziti	14.666.893	1.554.937	16.221.830	9.714.527	2.454.193	12.168.720
Depoziti po osnovu datih kredita	154.832	650.000	804.832	389.585	1.392.309	1.781.894
Namenski depoziti	10.957.098	758.018	11.715.116	9.772.713	698.185	10.470.898
Ostali depoziti	71.746.321	548.778	72.295.099	55.497.477	3.859.475	59.356.952
Depoziti i krediti koji dospevaju u roku od jednog dana (overnajt)	8.421.843	-	8.421.843	3.454.383	-	3.454.383
Primljeni krediti	-	417.857	417.857	-	585.000	585.000
Obaveze po osnovu kamate	1.036.278	-	1.036.278	1.252.582	-	1.252.582
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti promeno efektivne kamatne stope	-	(3.304)	(3.304)	-	(4.304)	(4.304)
Obaveze po osnovu naknada i provizija	19	-	19	19	-	19
Ukupno u dinarima	372.957.439	3.926.286	376.883.725	313.579.472	8.984.858	322.564.330
U stranoj valuti						
Transakcioni depoziti	278.329.132	-	278.329.132	267.566.080	-	267.566.080
Štedni depoziti	78.658.370	14.548.238	93.206.608	60.191.637	18.980.678	79.172.315
Depoziti po osnovu datih kredita	1.014.796	3.067.807	4.082.603	1.402.849	4.462.182	5.865.031
Namenski depoziti	3.277.541	477.416	3.754.957	2.804.690	372.473	3.177.163
Ostali depoziti	39.956.112	3.242.725	43.198.837	21.470.775	9.705.224	31.175.999
Primljeni krediti	-	64.903.884	64.903.884	-	63.617.988	63.617.988
Ostale finansijske obaveze	4.713.961	-	4.713.961	3.456.161	-	3.456.161
Obaveze po osnovu kamate	2.480.512	-	2.480.512	1.783.623	1	1.783.624
Razgraničeni troškovi za obaveze iskazane po amortizovanoj vrednosti primenom efektivne kamatne stope	-	(225.803)	(225.803)	-	(237.933)	(237.933)
Ukupno u stranoj valuti	408.430.424	86.014.267	494.444.691	358.675.815	96.900.613	455.576.428
Stanje na dan 31. decembra	781.387.863	89.940.553	871.328.416	672.255.287	105.885.471	778.140.758

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANC I SUBORDINIRANE OBAVEZE (nastavak)

(d) Depoziti i ostale obaveze prema bankama, komitentima, drugim finansijskim organizacijama i Centralnoj banci po granskoj strukturi

U hiljadama dinara	2024.			2023.		
	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno	Kratkoročni	Dugoročni	Ukupno
U dinarima						
- NBS. banke i ostali sektor finansija i osiguranja	25.089.879	210.117	25.299.996	13.593.287	2.253.464	15.846.751
- Holding kompanije	-	-	-	19	-	19
- Preduzeća	160.973.794	1.517.149	162.490.943	147.298.783	3.598.321	150.897.104
- Stanovništvo	152.143.645	1.567.749	153.711.394	127.925.663	2.497.732	130.423.395
- Javni sektor	11.828.671	2.202	11.830.873	7.483.935	2.205	7.486.140
- Strane banke i finansijske organizacije	259.695	414.553	674.248	408.595	580.696	989.291
- Strana lica	527.890	2.588	530.478	430.057	12.574	442.631
- Drugi komitenti-neprofitne institucije	9.243.731	-	9.243.731	7.930.434	-	7.930.434
- Drugi komitenti-banke u stečaju	1.527.419	1.427	1.528.846	1.712.836	29.366	1.742.202
- Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	1.893.166	-	1.893.166	346.306	-	346.306
- Drugi komitenti-privredna društva i druga pravna lica u stečaju	8.002.570	210.500	8.213.070	5.397.570	10.500	5.408.070
- Drugi komitenti-preduzetnici u stečaju	2	-	2	9	-	9
- Drugi komitenti-ostale finansijske organizacije u stečaju	43.283	-	43.283	13.095	-	13.095
- Drugi komitenti-javna preduzeća u stečaju	1.423.695	-	1.423.695	1.038.883	-	1.038.883
Ukupno u dinarima	372.957.440	3.926.285	376.883.725	313.579.472	8.984.858	322.564.330
U stranoj valuti						
- NBS. banke i ostali sektor finansija i osiguranja	15.019.099	587.883	15.606.982	8.869.068	1.643.244	10.512.312
- Preduzeća	90.313.404	4.701.007	95.014.411	74.660.935	11.083.907	85.744.842
- Stanovništvo	288.746.065	15.784.053	304.530.118	262.767.690	20.384.130	283.151.820
- Javni sektor	1.613.337	117.994	1.731.331	1.190.434	298.540	1.488.974
- Strane banke i finansijske organizacije	4.924.995	38.817.787	43.742.782	3.688.823	37.417.371	41.106.194
- Strana lica	4.951.483	25.985.885	30.937.368	4.941.196	25.991.048	30.932.244
- Drugi komitenti-neprofitne institucije	2.374.516	15.095	2.389.611	1.989.344	32.691	2.022.035
- Drugi komitenti-pravna lica i ustanove koja se ne finansiraju iz budžeta	405.657	585	406.242	315.359	45.698	361.057
- Drugi komitenti-privredna društva i druga pravna lica u stečaju	81.867	3.979	85.846	252.966	3.984	256.950
Ukupno u stranoj valuti	408.430.423	86.014.268	494.444.691	358.675.815	96.900.613	455.576.428
Stanje na dan 31. decembra	781.387.863	89.940.553	871.328.416	672.255.287	105.885.471	778.140.758

22. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, KOMITENTIMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI I SUBORDINIRANE OBAVEZE (nastavak)

Na nove oročene depozite komitenata u dinarima i u stranoj valuti Banka plaća kamatu u rasponu do 7,50% na godišnjem nivou (kamatna stopa u trenutku polaganja depozita), u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava i valute.

Na namenske depozite fizičkih lica Banka ne plaća kamatu. Na nove namenske depozite pravnih lica Banka plaća kamatnu stopu u rasponu do 5,00% na godišnjem nivou (ugovorena stopa u trenutku polaganja depozita) u zavisnosti od valute oročenih sredstava.

Na kratkoročne depozite fizičkih lica u dinarima plaća se kamata u rasponu od 0% do 2,60% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Kamatna stopa na kratkoročne depozite fizičkih lica u stranoj valuti iznosi od 0,00% do 1,60% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Na kratkoročne depozite klijenata malog biznisa u dinarima plaća se kamata u rasponu od ,0,55% do 5,80% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Kamatna stopa na kratkoročne depozite klijenata malog biznisa u stranoj valuti isnosi od 1,85% do 3,50% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Dugoročni depoziti fizičkih lica u stranoj valuti deponovani su po kamatnim stopama u rasponu od 0,01% do 2,00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava. Dugoročni depoziti fizičkih lica u dinarima deponovani su po kamatnim stopama u rasponu od 2,00% do 3,00% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

(e) Subordinirane obaveze

Stanje i struktura subordinirane obaveze na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine prikazana je u sledećim tabelama:

	U hiljadama dinara		
	2024.	2023.	
U stranoj valuti			
Obaveze u stranoj valuti po uzetim subordiniranim kreditima	11.701.490	11.717.370	
Pasivna vremenska razgraničenja za obaveze po osnovu kamate i ostalih obračunatih rashoda na subordinirane obaveze	44.511	52.009	
Stanje na dan 31. decembra	11.746.001	11.769.379	
Naziv klijenta	Oznaka valute	Iznos subordiniranog kredita	Datum dospeća
Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Luksemburg	EUR	100.000.000.00	09.06.2033.
Stanje na dan 31. decembra	EUR	100.000.000.00	

Na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije od 28.06.2023. subordinirana obaveza je uključena u obračun regulatornog kapitala (Napomena 28.9).

23. REZERVISANJA

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Rezervisanja za gubitke po rizičnim vanbilansnim stavkama (a)	718.112	630.362
Rezervisanja za primanja zaposlenih:		
– restrukturiranje (b)	433.455	124.757
– dugoročne beneficije po osnovu naknada za odlazak u penziju i neiskorišćene godišnje odmore (c)	421.208	316.921
Rezervisanja za sudske sporove (Napomena 29)	1.271.476	1.693.076
Stanje na dan 31. decembra	2.844.251	2.765.116
U hiljadama dinara	2024.	2023.
Kretanje na rezervisanjima za gubitke po vanbilansnoj aktivi		
Početno stanje	630.362	689.968
Ukidanje rezervisanja	(286.456)	(444.912)
Ukidanje rezervisanja – kurs	(932)	(887)
Povećanje rezervisanja	374.748	385.486
Povećanje rezervisanja – kurs	391	706
Stanje na dan 31. decembra	718.112	630.362
Kretanje na rezervisanjima za restrukturiranje		
Početno stanje	124.757	86.352
Ukidanje rezervisanja direktno sa rezervacija	(55.166)	(66.301)
Povećanje rezervisanja	363.864	104.706
Stanje na dan 31. decembra	433.455	124.757
Kretanje na rezervisanjima za dugoročne beneficije po osnovu naknada za odlazak u penziju i neiskorišćene godišnje odmore		
Početno stanje	316.921	294.133
Povećanje rezervisanja	104.287	22.788
Stanje na dan 31. decembra	421.208	316.921
Kretanja na rezervisanjima za sudske sporove		
Početno stanje	1.693.076	1.549.992
Ukidanje rezervisanja kroz bilans uspeha	(403.482)	(420.733)
Ukidanje rezervisanja direktno sa rezervacija	(195.368)	(195.200)
Povećanje rezervisanja	177.250	759.017
Stanje na dan 31. decembra (Napomena 29)	1.271.476	1.693.076

23. REZERVISANJA (nastavak)

Prema internoj politici Banke, rezervisanja za rizične vanbilansne stavke vrše se po istim kriterijumima kao i rezervisanja za bilansna potraživanja, odnosno vanbilansne stavke se klasifikuju u kategorije naplativosti potraživanja na osnovu procene nadoknadivog iznosa potraživanja ukoliko dođe do odliva sredstava, kao i verovatnoće odliva sredstava.

Projekat sagledavanja i analize efikasnosti poslovnih procesa, koji za posledicu može da ima i restrukturiranje, odnosno smanjenje broja zaposlenih (tehnološki višak), a koji je započet i nije u potpunosti završen tako da je Banka rezervisanje sredstava po ovom osnovu vršila, kao i svih prethodnih godina, na osnovu procene broja zaposlenih koji potencijalno mogu da predstavljaju tehnološki višak. Prilikom procene potrebnog iznosa za ove namene korišćeni su važeći zakonski propisi, odnosno interni akti (Zakon o radu i Kolektivni ugovor).

Rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara na dan bilansa stanja i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata. Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 6,20% godišnje što predstavlja dugoročnu stopu prinosa na visokokvalitetne dužničke hartije od vrednosti, obveznice Republike Srbije i zapise trezora Ministarstva finansija Vlade RS.

Rezervisanje je utvrđeno na osnovu važećeg Kolektivnog ugovora Banke i pretpostavke prosečnog rasta zarada po stopi od 7,60 % godišnje tokom celokupnog perioda za koji se rezervišu sredstva.

Rezervisanja za neiskorišćene dane godišnjeg odmora formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara na dan bilansa stanja. Kako shodno članu 114. Zakona o radu u Republici Srbiji, za vreme godišnjeg odmora zaposleni ima pravo na naknadu zarade u visini prosečne zarade u prethodnih dvanaest meseci, za izračunavanje obaveze po osnovu neiskorišćenih dana godišnjeg odmora značajni su:

- prosečna bruto zarada u Banci, i
- broj dana neiskorišćenog godišnjeg odmora.

24. OSTALE OBAVEZE

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Obaveze za neto zarade i naknade zarada	721.041	605.591
Obaveze za poreze, porez na dodatu vrednost, doprinose i druge dažbine, osim poreza na dobitak	521.061	446.842
Obaveze prema dobavljačima	1.224.054	873.347
Obaveze po osnovu primljenih avansa	223.300	168.097
Ostale obaveze (a)	6.456.650	11.180.114
	9.146.106	13.273.991
Pasivna vremenska razgraničenja		
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode		
– u dinarima	75	95
Razgraničeni prihodi kamata		
– u dinarima	1.048	65.336
Razgraničeni ostali prihodi		
– u dinarima	109.863	81.624
Ostala pasivna vremenska razgraničenja (b)		
– u dinarima	4.302.200	3.415.229
– u stranoj valuti	1.863.325	2.433.180
	6.276.511	5.995.464
Obaveze po osnovu lizinga	2.361.807	2.076.354
Ukupno	17.784.424	21.345.809
Ostale obaveze za porez	176.091	101.832
Stanje na dan 31. decembra	17.960.515	21.447.641

(a) Ostale obaveze u 2024. i 2023. godini najvećim delom čine nedospеле obaveze prema trgovcima - platne kartice, obaveze u dinarima po platnim karticama drugih izdavaoca i obaveze u din, za obračunate naloge za plaćanje platne kartice.

(b) Ostala pasivna vremenska razgraničenja u stranoj valuti u 2024. i 2023. godini najvećim delom čini stanje na računu ostalih pasivnih vremenskih razgraničenja - kupoprodaja deviza.

24. OSTALE OBAVEZE (nastavak)

(c) *Obaveze po osnovu dugoročnih zakupa nepokretnosti, automobila i opreme iskazanih u skladu sa MSFI 16, na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine prikazane su kako sledi:*

U hiljadama dinara	2024.		2023.	
	Sadašnja vrednost	Ugovorni nediskontovani novčani tokovi	Sadašnja vrednost	Ugovorni nediskontovani novčani tokovi
Minimalna lizing plaćanja				
Do 1 godine	730.531	813.694	596.073	680.839
Od 1 do 5 godina	1.469.936	1.591.637	1.385.146	1.499.454
Preko 5 godina	161.340	176.748	95.135	103.083
Stanje na dan 31. decembra	2.361.807	2.582.079	2.076.354	2.283.376

(e) *Promene na obavezama po osnovu MSFI 16 lizinga. prikazane su u sledećoj tabeli:*

U hiljadama dinara	2024.	2023.
	2.076.354	2.032.438
Povećanja u toku godine	997.249	667.598
Smanjenja u toku godine	(15.116)	(2.506)
Plaćanja	(780.632)	(707.413)
Kamata	86.181	87.688
Promene vrednosti obaveza - kursne razlike	(2.229)	(1.451)
Stanje na dan 31. decembra	2.361.807	2.076.354

25. KAPITAL

(a) *Struktura kapitala Banke*

Kapital Banke na dan 31. decembra 2024. godine obuhvata akcijski kapital, emisionu premiju, rezerve, revalorizacije rezerve i dobitak tekućeg i prethodnog perioda.

Struktura kapitala Banke prikazana je u narednoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Akcijski kapital - obične akcije	21.315.900	21.315.900
Emisiona premija	20.432.569	20.432.569
Rezerve iz dobiti	54.071.306	46.706.407
Rezerve po osnovu fer vrednosti hartija od vrednosti	434.821	(59.460)
Revalorizacije rezerve po osnovu promene fer vrednosti osnovnih sredstava – građevinski objekti	1.382.615	1.382.615
Neraspoređena dobit iz prethodnih godina	-	1.291
Dobitak tekućeg perioda	26.799.530	21.038.879
Stanje na dan 31. decembra	124.436.741	110.818.201

/i/ *Akcijski kapital*

Na dan 31. decembra 2024. godine, akcijski kapital Banke se sastojao od 213.159 komada običnih akcija, pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 100 hiljada.

Struktura akcionara Banke na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine je sledeća:

Naziv akcionara	Broj akcija	Nominalna vrednost akcija (u hiljadama dinara)	Učešće u %
Intesa Sanpaolo Holding International S.A. Luksemburg	213.159	21.315.900	100.00
Ukupno	213.159	21.315.900	100.00

/ii/ *Emisiona premija*

Emisiona premija, koja na dan 31. decembra 2024. godine, iznosi RSD 20.432.569 hiljada (31. decembar 2023. godine: RSD 20.432.569 hiljada), nastala je 2007 godine kao rezultat statusne promene Banke. odnosno spajanja uz pripajanje Panonske banke a.d. Novi Sad u iznosu od RSD 2.989.941 hiljadu, kao i po osnovu 4., 5. i 6. emisije običnih akcija Banke bez javne ponude radi povećanja osnovnog kapitala.

/iii/ *Rezerve*

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Ostale rezerve iz dobiti	54.071.306	46.706.407
Gubici po osnovu vlasničkih instrumenata	(10.364)	(8.496)
Dobici/gubici po osnovu dužničkih instrumenata	445.185	(50.964)
Revalorizacije rezerve po osnovu promene fer vrednosti osnovnih sredstava – građevinski objekti	1.382.615	1.382.615
Stanje na dan 31. decembra	55.888.742	48.029.562

25.KAPITAL (nastavak)

(b) Pokazatelji poslovanja Banke – usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona.

Na dan 31. decembra 2024. godine. Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

Pokazatelji poslovanja ¹	Propisani	Ostvareni nerevidirani	
		31. decembar 2024.	31. decembar 2023.
Kapital	Minimum EUR 10 miliona	EUR 900 miliona	EUR 830 miliona
Minimalni pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala određen banci	Minimum 5,68%	17,69%	17,07%
Minimalni pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala određen banci	Minimum 7,58%	17,69%	17,07%
Minimalni pokazatelj adekvatnosti određen banci	Minimum 10,10%	19,90%	19,41%
Ulaganja Banke	Maksimum 60%	9,91%	10,70%
Veliki i najveći mogući krediti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	90,88%	124,92%
Pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,8	2,17	2,24
Uži pokazatelj likvidnosti	Minimum 0,5	1,66	1,65
Pokazatelj pokrića likvidnom aktivom (LCR)	Minimum 1,0	2,14	4,11
Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja (NSFR)	Minimum 1,0	1,83	-
Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20%	1,20%	0,46%
Izloženosti Banke prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25%	18,56%	22,56%
Ulaganja Banke u lice koje nije u finansijskom sektoru	Maksimum 10%	0,01%	0,01%
Pokazatelj rizika koncentracije	Maksimum 30%	1,80%	6,10%

¹ Prikazani pokazatelji mogu se smatrati draft verzijom jer je rok za dostavljenje izveštaja sa stanjem na dan 31.12.2024. godine u NBS do 05.03.2025. godine. Ne očekuju se značajnija odstupanja u finalnim pokazateljima.

26.VANBILANSNE STAVKE

(a) Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku

U hiljadama dinara	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku 2024.	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	127.908.338	(534.663)
Druge vanbilansne stavke	122.195.969	(183.450)
Stanje na dan 31. decembra	250.104.307	(718.112)

U hiljadama dinara	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku 2023.	Rezervisanja po vanbilansnim stavkama izloženim kreditnom riziku
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	106.396.076	(501.928)
Druge vanbilansne stavke	102.647.850	(128.434)
Stanje na dan 31. decembra	209.043.926	(630.362)

(b) Garancije i ostale preuzete obaveze

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Plative garancije:		
– u dinarima	12.379.282	13.032.872
– u stranoj valuti	13.072.971	12.515.877
	25.452.253	25.548.749
Činidbene garancije:		
– u dinarima	21.383.817	14.960.092
– u stranoj valuti	29.709.052	20.665.571
	51.092.869	35.625.663
Nepokriveni akreditivi u stranoj valuti	603.494	460.438
Avali i akcepti menica	-	-
Jemstva	176.790	177.030
Preuzete neopozive obaveze za nepovučene kredite	48.927.300	43.659.126
Ostale preuzete neopozive obaveze	1.655.632	925.070
	51.363.216	45.221.664
Stanje na dan 31. decembra	127.908.338	106.396.076

(c) Druge vanbilansne stavke

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Preuzete opozive obaveze za nepovučene kredite	122.195.969	102.647.850
Stanje na dan 31. decembra	122.195.969	102.647.850

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarem i drugim povezanim licima. Banka ulazi u poslovne odnose sa matičnim pravnim licem i drugim članicama Intesa Sanpaolo grupacije. Stanja potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine, kao i prihodi i rashodi u toku godine, proistekli iz transakcija sa pravnim licima u okviru Intesa Sanpaolo grupe, sa iznosima iskazanim u hiljadama dinara, prikazana su u sledećim tabelama:

2024.	Intesa Sanpaolo S.p.A., SAD, Engleska, Nemačka, Shanghai, Hong Kong	Privredna bank d.d., Zagreb, Hrvatska	Intesa Leasing d.o.o., Beograd	Vseobecna Uverova banka A.S., Slovačka	Banka Koper d.d., Slovenija	Intesa Sanpaolo Banka Bosna i Hercegovina
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19.388.865	203.722	9.612.942	76.776	126.304	9.047
Potraživanja po osnovu derivata	41.404	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	5.184	-	24.959	-	-	-
Ukupno potraživanja	19.435.453	203.722	9.637.901	76.776	126.304	9.047
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i komitentima	1.071.261	4.525	8.268.999	-	-	13.123
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	8.607	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	238.264	553	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-
Ukupno obaveze	1.318.132	5.078	8.268.999	-	-	13.123
Prihodi od kamata	933.067	-	325.469	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija	32.159	6	17.062	905	-	15
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	32.796	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	9.941	3.441	27.841	-	3.723	3.441
Ukupno prihodi	1.007.963	3.447	370.372	905	3.723	3.456
Rashodi od kamata	(73.370)	-	(123.130)	-	-	-
Rashodi od naknada i provizija	(183.265)	(923)	-	-	(35)	(12)
Ostali rashodi	(438.321)	(9.393)	-	-	-	-
Ukupno rashodi	(694.956)	(10.316)	(123.130)	-	(35)	(12)
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	36.087.180	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija derivati - kamatni SWAP	1.591.230	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	245.316	-	977.910	222.702	-	-
Ukupno	37.923.726	-	977.910	222.702	-	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA
(nastavak)

2024.	Intesa Sanpaolo Holding International S.A., Luxemburg	Ogranak ISP International Value Service doo Beograd	Intesa Sanpaolo Rumunija S.A. Commercial Bank	Intesa Sanpaolo Albania SH.A.	CIB Bank, Mađarska
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	367	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	1.009	-	-	10.312
Ukupno potraživanja	-	1.376	-	-	10.312
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i komitentima	25.789.551	262.610	-	-	-
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	492.021	-	-	-
Subordinirane obaveze	11.746.001	-	-	-	-
Ukupno obaveze	37.535.552	754.631	-	-	-
Prihodi od kamata	-	-	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija	45	914	-	-	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	-	10.069	790	4.676	10.179
Ukupno prihodi	45	10.983	790	4.676	10.179
Rashodi od kamata	(2.297.135)	-	-	-	-
Rashodi od naknada i provizija	-	-	-	-	(126)
Ostali rashodi	-	(1.948.248)	(4.011)	-	(3.473)
Ukupno rashodi	(2.297.135)	(1.948.248)	(4.011)	-	(3.599)
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija derivati - kamatni SWAP	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

2023	Intesa Sanpaolo S.p.A., SAD, Engleska, Nemačka, Shanghai, Hong Kong	Privredna bank d.d., Zagreb, Hrvatska	Intesa Leasing d.o.o., Beograd	Vseobecna Uverova banka A.S., Slovačka	Banka Koper d.d., Slovenija	"Intesa Sanpaolo Banka Bosna i Hercegovina"
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	19.672.366	74.988	5.027.288	62.309	74.068	19.779
Potraživanja po osnovu derivata	66.880	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	5.413	-	24.454	-	-	-
Ukupno potraživanja	19.744.659	74.988	5.051.742	62.309	74.068	19.779
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	1.245.764	215.373	4.956.917	-	-	9.361
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	1.586	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	74.682	615	-	-	-	-
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-
Ukupno obaveze	1.322.032	215.988	4.956.917	-	-	9.361
Prihodi od kamata	453.897	-	117.430	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija	32.014	7	18.908	47	-	19
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	65.294	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	16.830	1.006	26.076	-	-	-
Ukupno prihodi	568.035	1.013	162.414	47	-	19
Rashodi od kamata	(368.755)	-	(116.444)	-	-	-
Rashodi od naknada i provizija	(176.112)	(800)	-	-	(18)	(25)
Ostali rashodi	(305.320)	(7.496)	-	-	-	-
Ukupno rashodi	(850.186)	(8.297)	(116.444)	-	(18)	(25)
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	35.685.951	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija derivati - kamatni SWAP	312.463	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	424.457	-	1.632.062	15.165	-	-
Ukupno	36.422.872	-	1.632.062	15.165	-	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

2023	Intesa Sanpaolo Holding International S.A., Luxemburg	Ogranak ISP International Value Service doo Beograd	Intesa Sanpaolo Rumunija S.A. Commercial Bank	Intesa Sanpaolo Albania SH.A.	CIB Bank, Mađarska
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	341	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-
Ostala sredstva	-	1.009	-	3.356	-
Ukupno potraživanja	-	1.350	-	3.356	-
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	25.835.311	192.228	-	-	-
Obaveze derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-	-	-	-
Ostale obaveze	-	95.204	-	-	-
Subordinirane obaveze	11.769.378	-	-	-	-
Ukupno obaveze	37.604.689	287.432	-	-	-
Prihodi od kamata	-	-	-	-	-
Prihodi od naknada i provizija	45	759	-	-	-
Neto dobitak po osnovu promene fer vrednosti finansijskih instrumenata	-	-	-	-	-
Ostali poslovni prihodi	-	10.084	-	8.118	-
Ukupno prihodi	45	10.843	-	8.118	-
Rashodi od kamata	(546.340)	-	-	-	-
Rashodi od naknada i provizija	-	-	-	-	-
Ostali rashodi	-	(1.840.991)	(2.934)	-	(2.967)
Ukupno rashodi	(546.340)	(1.840.991)	(2.934)	-	(2.967)
Vanbilansna pozicija derivati - valutni SWAP ugovori	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija derivati - kamatni SWAP	-	-	-	-	-
Vanbilansna pozicija garancije	-	-	-	-	-
Ukupno	-	-	-	-	-

27. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Prethodno prikazana stanja potraživanja i obaveza na dan bilansa stanja, kao i prihodi i rashodi iz poslovnih odnosa nastali u toku godine sa povezanim licima iz Intesa Sanpaolo Grupe rezultat su uobičajenih poslovnih aktivnosti.

Banka na svoja potraživanja i obaveze naplaćuje i plaća kamatu obračunatu primenom uobičajenih kamatnih stopa.

Naknade članovima Izvršnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Banke, uključujući i članove Upravnog odbora (iskazane u bruto iznosu), u toku 2024. i 2023. godine, prikazane su u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Naknade članovima Izvršnog, Upravnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg kadra	285.280	227.030
Ukupno	285.280	227.030

Dati krediti i plasmani članovima Izvršnog i Upravnog odbora, i drugom ključnom rukovodećem osoblju Banke prikazani su u tabeli koja sledi:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Plasmani	13.730	34.122
Ukupne ispravke vrednosti plasmana	(2)	(28)
Stanje na dan 31. decembra	13.728	34.094

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je sastavni deo bankarskog poslovanja i nemoguće ga je u potpunosti eliminisati. Bitno je međutim da se rizicima upravlja na takav način da se oni svedu u granice prihvatljive za sve zainteresovane strane: vlasnike kapitala, kreditore, deponente, regulatora. Upravljanje rizicima je proces kontinuiranog identifikovanja, procene, merenja, praćenja i kontrole izloženosti banke rizicima. Važan deo procesa upravljanja rizicima je i izveštavanje i ublažavanje rizika. Adekvatan sistem upravljanja rizicima je važan element u obezbeđivanju stabilnosti Banke i profitabilnost njenog poslovanja.

Banka je izložena sledećim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku, deviznom riziku, operativnom riziku, riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica (rizik koncentracije), riziku trajnih ulaganja, riziku zemlje porekla i drugim rizicima.

Upravni odbor i Izvršni odbor Banke su odgovorni za uspostavljanje adekvatnog sistema za upravljanje rizicima i njegovu doslednu primenu u praksi.

Upravni odbor Banke usvaja politike za identifikovanje, merenje i procenu rizika i odgovoran je za uspostavljanje jedinstvenog sistema upravljanja rizicima u Banci i za nadzor nad tim sistemom.

Izvršni odbor Banke je odgovoran za identifikovanje, procenu i merenje rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju i primenjuje principe upravljanja rizicima koje odobri Upravni odbor Banke, Izvršni odbor odobrava interna akta koja definišu način upravljanja rizicima i predlaže Odboru za reviziju i Upravnom odboru strategije i politike za upravljanje rizicima.

Odbor za praćenje poslovanja Banke (Odbor za reviziju) analizira i usvaja predloge strategija i politika Banke u vezi sa upravljanjem rizicima i sistemom unutrašnjih kontrola koje se Upravnom odboru podnose na razmatranje i usvajanje. Takođe, Odbor analizira i nadzire primenu i adekvatno sprovođenje usvojenih strategija i politika za upravljanje rizicima, i ako je potrebno predlaže načine njihovog unapređenja.

Radi primene nezavisnog i sveobuhvatnog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti banke. Banka je formirala Sektor za upravljanje rizicima koji odgovara direktnu za upravljanje rizicima/CRO.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

U Banci je razvijen sveobuhvatan sistem upravljanja rizicima uvođenjem politika i procedura, kao i uspostavljanjem limita za nivoe rizika koji su prihvatljivi za Banku.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika. Pored toga, uvođenje novih usluga praćeno je potrebnim tržišnim i ekonomskim analizama u cilju optimizacije odnosa prihoda i rizika.

28.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke usled neizvršenja obaveza dužnika prema banci.

Banka svojim internim aktima, politikama i procedurama, obezbeđuje adekvatan sistem upravljanja kreditnim rizikom i svođenje kreditnog rizika na prihvatljiv nivo. Banka upravlja kreditnim rizikom na način da utvrđuje limite nivoa kreditnog rizika, tako što utvrđuje granice prihvatljivog kreditnog rizika u odnosu na jednog ili više dužnika.

Banka upravlja kreditnim rizikom kako na nivou klijenta, grupe povezanih lica, tako i na nivou predefinisanih segmenata i ukupnog kreditnog portfolija. U cilju sprovođenja politike optimalne izloženosti kreditnom riziku, Banka ocenjuje bonitet, odnosno kreditnu sposobnost svakog klijenta kako u momentu podnošenja zahteva za odobrenje određenog plasmana tako i naknadnom, redovnom i kontinuiranom analizom njegovih performansi.

Analiza kreditne sposobnosti klijenta, urednosti u izmirivanju obaveza u prošlosti i vrednosti ponuđenog instrumenta zaštite od rizika, na pojedinačnom nivou odnosno za svaku pojedinačnu transakciju, vrši se u okviru Sektora za upravljanje kreditiranjem.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Prikaz maksimalnih izloženosti Banke kreditnom riziku sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine dat je u sledećim tabelama:

U hiljadama dinara	Aktiva izložena kreditnom riziku	Ispravka vrednosti i rezervisanja aktive izložene kreditnom riziku	Aktiva koja nije izložena kreditnom riziku	Bilans stanja 31.decembar 2024.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	169.351.814	-	34.882.200	204.234.014
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	78.654	78.654
Hartije od vrednosti	93.070.914	(16.267)	-	93.054.647
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	127.355.329	(26.533)	-	127.328.796
<i>Kreditni i potraživanja od banaka</i>	<i>117.295.760</i>	<i>(25.053)</i>	-	<i>117.270.708</i>
<i>Kreditni i potraživanja od drugih finansijskih organizacija</i>	<i>10.059.569</i>	<i>(1.480)</i>	-	<i>10.058.089</i>
Kreditni i potraživanja od komitenata	602.643.920	(23.053.294)	-	579.590.626
Investicije u zavisna društva	-	-	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna imovina	-	-	3.685.009	3.685.009
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	10.431.451	10.431.451
Odložena poreska sredstva	-	-	111.887	111.887
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	14.267	14.267
Ostala sredstva	8.959.817	(416.310)	986.003	9.529.509
Ukupna bilansna aktiva	1.001.381.794	(23.512.404)	51.388.943	1.029.258.333
Vanbilansna potraživanja od banaka	1.792.541	(2.823)	-	1.789.718
Vanbilansna potraživanja od komitenata	248.311.767	(715.289)	-	247.596.478
Ukupna vanbilansna aktiva	250.104.307	(718.112)	-	249.386.195
Ukupna aktiva	1.251.486.101	(24.230.516)	51.388.943	1.278.644.528

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Maksimalna izloženost kreditnom riziku (nastavak)

U hiljadama dinara	Aktiva izložena kreditnom riziku	Ispravka vrednosti i rezervisanja aktive izložene kreditnom riziku	Aktiva koja nije izložena kreditnom riziku	Bilans stanja 31.decembar 2023.
Gotovina i sredstva kod centralne banke	114.990.389	-	30.426.274	145.416.663
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	80.353	80.353
Hartije od vrednosti	57.892.277	(169.413)	-	57.722.864
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	157.161.577	(35.675)	-	157.125.902
<i>Kreditni i potraživanja od banaka</i>	<i>151.440.490</i>	<i>(33.428)</i>	-	<i>151.407.062</i>
<i>Kreditni i potraživanja od drugih finansijskih organizacija</i>	<i>5.721.087</i>	<i>(2.247)</i>	-	<i>5.718.840</i>
Kreditni i potraživanja od komitenata	554.850.826	(20.828.494)	-	534.022.332
Investicije u zavisna društva	-	-	1.199.472	1.199.472
Nematerijalna imovina	-	-	3.994.303	3.994.303
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	10.403.121	10.403.121
Odložena poreska sredstva	-	-	151.812	151.812
Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	-	-	14.267	14.267
Ostala sredstva	16.079.571	(737.588)	555.081	15.897.064
Ukupna bilansna aktiva	900.974.640	(21.771.170)	46.824.683	926.028.153
Vanbilansna potraživanja od banaka	2.604.961	(485)	-	2.604.476
Vanbilansna potraživanja od komitenata	206.438.965	(629.877)	-	205.809.088
Ukupna vanbilansna aktiva	209.043.926	(630.362)	-	208.413.564
Ukupna aktiva	1.110.018.566	(22.401.532)	46.824.683	1.134.441.717

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Podela vanbilansnih stavki po izloženosti riziku data je u okviru Napomene 26.

Kontinuirano praćenje internog rejtinga klijenata, nivoa preuzetog rizika za svakog klijenta, potrebnog nivoa rezervisanja za pokriće preuzetog rizika, rizika koncentracije plasmana, kreditnog rizika portfolija, nivoa kapitala potrebnog za pokriće svih kreditnih rizika, vrši Sektor za upravljanje rizicima.

Radi upravljanja potraživanjima kod kojih postoji problem urednosti naplate, Banka je formirala poseban organizacioni deo, Sektor za naplatu i upravljanje potraživanjima u docnji.

Sektor za upravljanje kreditiranjem, Sektor za upravljanje rizicima i Sektor za naplatu i upravljanje potraživanjima u docnji su nezavisni organizacioni delovi Banke.

U analizi se sprovode načela propisana regulativom Narodne banke Srbije kao i interne procedure Banke, a sve u cilju predviđanja potencijalnih rizika koji mogu nastati u vezi sa nemogućnošću klijenta da svoje obaveze izmiri o roku dospeća i prema uslovima definisanim ugovorom.

U tom smislu se vrši i ocena potrebnog nivoa rezervisanja za potencijalne kreditne gubitke i to kako u momentu odobrenja određenog plasmana tako i redovnom analizom kreditnog portfolija na mesečnom nivou, Analiza podrazumeva merenje adekvatnosti rezervisanja po klijentima, klasama rizika, delovima portfolija i ukupnom portfoliju Banke.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku se radi na osnovu razmatranja predloga koji je dat od strane Sektora za upravljanje kreditiranjem. Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti (kreditnog rejtinga) i trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnosti plasmana kao i samim iznosom. Uslovi odobrenja plasmana stanovništvu i preduzetnicima se određuju kroz definisanje standardnih uslova za različite tipove proizvoda.

Cena rizika za standardne tipove proizvoda se izračunava na osnovu analize kreditnih gubitaka koje je banka pretrpela u prošlosti kao i istorijskih verovatnoća ulaska u status neizmirenja obaveza po istom ili sličnom tipu proizvoda. Cena rizika za klijente iz segmenta malih i srednjih preduzeća i velikih preduzeća se utvrđuje na bazi internog rejtinga klijenta odnosno istorijski kalibrisane verovatnoće ulaska u status neizmirenja obaveza za datu rejting kategoriju.

S obzirom na značaj kreditnog rizika napravljena je disperzija u nivoima odlučivanja kod plasiranja sredstava Banke. Ova disperzija je obezbeđena utvrđivanjem limita do kojih pojedina lica ili organi mogu da odlučuju. Organi koji donose kreditne odluke, sa različitim nivoima ovlašćenja, su: direktori ekspozitura, direktori regionalnih centara, Sektor za upravljanje kreditiranjem, Kreditni odbor, Kreditna komisija, Izvršni odbor i Upravni odbor. Za kreditne izloženosti preko određenog limita potrebna je i saglasnost Matične banke.

Banka kreditnim rizikom upravlja tako što postavlja ograničenja u pogledu roka, iznosa i rezultata ocene boniteta komitenta za pojedinačne komitente kao i njihovog kreditnog rejtinga, diversifikacijom kredita na veći broj komitenata i ugovaranjem valutne klauzule i vezivanjem za rast cena na malo radi očuvanja realne vrednosti kredita.

Banka takođe upravlja kreditnim rizikom i prihvatanjem adekvatnih instrumenata obezbeđenja otplate kredita, formiranjem ispravki vrednosti bilansnih potraživanja i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama, kao i utvrđivanjem adekvatne cene kredita koja pokriva kreditni rizik plasmana.

Pored kreditne sposobnosti klijenta, limiti rizika se takođe određuju na osnovu različitih instrumenata obezbeđenja. Izloženost riziku prema pojedinačnom dužniku, uključujući banke, ograničena je i uključuje i bilansne i vanbilansne izloženosti riziku. Ukupna izloženost riziku prema pojedinačnom klijentu (ili grupi povezanih lica) po pitanju limita izloženosti, razmatra se i analizira pre izvršavanja transakcije.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku se radi na osnovu razmatranja predloga koji je dat od strane Sektora za upravljanje kreditiranjem.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Rizik koncentracije plasmana

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizilazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika. Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Banka je radi efikasnijeg praćenja rizika koncentracije podijelila limite na tri grupe limita: specifične limite, „krovne“ limite (eng. “Top of the House”), limite sklonosti ka kreditnom riziku, opšte limite i regulatorne limite.

Derivativni finansijski instrumenti

Derivativni finansijski instrumenti dovode do izloženosti kreditnom riziku u slučaju da je njihova fer vrednost pozitivna po Banku. Kreditna izloženost po osnovu derivata se izračunava primenom metode tekuće izloženosti, odnosno kao zbir pozitivne fer vrednosti ugovora i nominalnog iznosa derivata pomnoženog koeficijentom koji zavisi od vrste i ročnosti finansijskog derivata, a koji je propisan od strane Narodne banke Srbije.

Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće kreditne izloženosti po osnovu derivata na nivou svakog pojedinačnog klijenta sa kojima se ugovaraju finansijski derivati.

U skladu sa prethodno navedenim, Banka na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine ima sledeće izloženosti prema drugim ugovornim stranama:

U hiljadama dinara	Nominalna vrednost	Ukupna izloženost
Ukupno 2024. godina	52.146.661	584.209
Valutni (FX) Swap	45.384.902	506.134
Po valuti:		
EUR	29.838.800	331.138
GBP	1.552.296	16.522
CHF	4.233.806	47.622
RSD	9.760.000	110.852
Kamatni Swap	3.182.460	28.863
Po valuti:		
EUR	3.182.460	28.863
Valutni (FX) Forward	3.579.299	49.212
Po valuti:		
EUR	3.477.635	47.566
USD	101.664	1.646
U hiljadama dinara	Nominalna vrednost	Ukupna izloženost
Ukupno 2023. godina	39.250.287	469.732
Valutni (FX) Swap	35.616.641	423.047
Po valuti:		
EUR	33.318.450	395.989
AUD	434.432	4.344
GBP	1.863.759	22.714
Kamatni Swap	624.926	5.492
Po valuti:		
EUR	624.926	5.492
Valutni (FX) Forward	3.008.720	41.193
Po valuti:		
EUR	2.888.729	38.460
USD	119.991	2.733

Prikazane vrednosti predstavljaju kreditnu izloženost po derivatima koja se računa kao zbir pozitivne fer vrednosti i nominalnog iznosa derivata pomnoženog koeficijentom koji je propisan od strane Narodne banke Srbije.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Derivativni finansijski instrumenti (nastavak)

Banka obračunava kapitalni zahtev za rizik prilagođavanja kreditne izloženosti (CVA) u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke koju je objavila Narodna banka Srbije.

Prilagođavanje kreditne izloženosti predstavlja iznos koji se obračunava samo za derivativne instrumente, po osnovu grupe transakcija sa drugom ugovornom stranom do iznosa njihove srednje tržišne vrednosti. Navedeno prilagođavanje odražava tržišnu vrednost kreditnog rizika ugovorne strane za Banku.

Tokom 2024. godine izloženost riziku prilagođavanja kreditne izloženosti je bila zanemarljiva, tako da Banka na dan 31. decembra 2024. godine ima sledeće izloženosti riziku prilagođavanja kreditne izloženosti:

U hiljadama dinara	Iznos izloženosti	
	2024.	2023.
Ukupno	70.118	45.123
Valutni (FX) Forward	49.212	41.193
Kamatni Swap	20.906	3.930

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koji se koriste za kreditni rizik.

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Kao standardni instrumenti obezbeđenja od klijenta se uzimaju ugovorno ovlašćenje i menice, dok se kao dodatni instrumenti u zavisnosti od procene ugovaraju hipoteke na nepokretnostima, zaloga na pokretnoj imovini, delimično ili potpuno pokriće plasmana depozitom kod Banke, garancije države, garancije druge banke ili drugog pravnog lica, obezbeđenje adekvatnim hartijama od vrednosti, odnosno ugovaranje sadužništva drugog pravnog lica koji time postaje solidarni dužnik.

U slučaju ugovaranja hipoteke na nepokretnostima ili zaloge na pokretnoj imovini Banka uvek obezbeđuje procenu vrednosti imovine urađenu od strane ovlašćenog procenitelja, a sve u cilju svođenja potencijalnog rizika na najmanju moguću meru. Odluke o plasmanima stanovništvu i malim klijentima (preduzetnicima) se u najvećem delu zasnivaju na proceni standardizovanih, unapred definisanih uslova, korišćenjem kreditnih modela uz dopunsku analizu od strane kreditnih analitičara.

Procena obezvređenja finansijskih sredstava

Banka primenjuje model očekivanih gubitaka prilikom procene obezvređenja finansijskih sredstava koja se vrednuju po amortizovanoj vrednosti ili po fer vrednosti preko ostalog rezultata (osim učešća u kapitalu), kao i na ugovorna sredstva. Banka vrši procenu obezvređenja na dva nivoa: pojedinačnom i grupnom.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

- Pojedinačno procenjivanje ispravke vrednosti

Banka vrši pojedinačnu procenu ispravke vrednosti odnosno obezvređenja finansijskih sredstava za klijente sa pojedinačno materijalno značajnom izloženosti (izloženost veća od EUR 250.000) ukoliko su u statusu neizmirivanja obaveza (docnja u materijalno značajnom iznosu duža od 90 dana, odnosno ukoliko postoje subjektivni dokazi o obezvređenju plasmana) i pripadaju klasama rizika „Unlikely to Pay“ i „Doubtful“.

Iznos obezvređenja plasmana se utvrđuje na osnovu projekcije očekivanih novčanih tokova koji će biti naplaćeni po osnovu ugovora sa klijentom, uzimajući u obzir novu procenu finansijskog stanja i kreditne sposobnosti klijenta, vrednosti kolaterala, vremenskih rokova potrebnih za realizaciju kolaterala i drugo. Za obračun očekivanih gubitaka uvedena su različita scenarija (ponderisana verovatnoćom) za procenjene buduće novčane tokove, uz dodatnu korekciju koja uzima u obzir procenjeni makroekonomski uticaj (add-on).

Projektovani novčani tokovi se diskontuju efektivnom kamatnom stopom i svode na sadašnju vrednost, Upoređivanjem sadašnje vrednosti očekivanih novčanih tokova sa nominalnom vrednošću potraživanja utvrđuje se nivo obezvređenja plasmana. Individualna procena obezvređenja plasmana se radi najmanje polugodišnje.

Ukoliko dođe do nekih novih informacija koje prema oceni kreditnih analitičara menjaju kreditnu sposobnost klijenta, vrednost kolaterala i izvesnost ispunjavanja obaveza klijenta prema Banci, radi se vanredna procena obezvređenja plasmana, odnosno utvrđivanja potrebnog nivoa ispravke vrednosti.

- Grupno procenjivanje ispravke vrednosti

Banka je za potrebe grupne procene obezvređenja finansijskih sredstava definisala kriterijume za svrstavanje finansijskih instrumenata u nivoe obezvređenja.

Nivoi obezvređenja (1. 2. 3) razlikuju se u zavisnosti od stepena povećanja kreditnog rizika od momenta inicijalnog priznavanja. Predmet navedene klasifikacije su finansijski instrumenti koji se vrednuju po amortizovanoj vrednosti, kao i finansijski instrumenti koji se vrednuju po fer vrednosti kroz ostali rezultat (FVOCI).

U Nivo 2 svrstavaju potraživanja kod kojih je došlo do značajnog povećanja kreditnog rizika (u odnosu na momenat inicijalnog priznavanja). Kriterijumi značajnog povećanja kreditnog rizika su:

- docnja preko 30 dana
- Forborne status
- značajno povećanje PD-a (Probability of Default), PM (Proactive Management) status –klasifikacija u Nivo 2 se aktivira kada klijent dobije narandžasti, crveni i svetloplavi signal rane detekcije rizika (EWS) u periodu od najmanje dva uzastopna meseca. Ako ovi signali EWS više ne postoje, klijenti će ostati klasifikovane u Nivo 2 tokom naredna 3 meseca.

Nivo 3 čine plasmani, kod kojih postoji objektivni dokaz o obezvređenju, odnosno subjektivni dokazi o postojanju statusa neizmirenja obaveza. Pod objektivnim dokazom o obezvređenju podrazumeva se kontinuirana docnja iznad 90 dana u materijalno značajnom iznosu. Relativni prag materijalne značajnosti iznosi 1% ukupne bilansne izloženosti, dok se apsolutni prag razlikuje u zavisnosti od pripadnosti izloženosti klasi izloženosti (10.000,00 dinara za dužnike iz klase izloženosti prema fizičkim licima, i 50.000,00 dinara za ostale dužnike). Pod subjektivnim dokazom o postojanju statusa neizmirenja obaveza podrazumeva se procena Banke da klijent neće biti u mogućnosti da u potpunosti izmiri svoje obaveze prema Banci ne uzimajući u obzir realizaciju iz sredstava obezbeđenja. Subjektivna procena statusa neizmirenja obaveza se bazira na kvantitativnim i kvalitativnim, internim i eksterno pribavljenim informacijama o dužniku (npr. broj dana blokade tekućeg računa, stečaj/likvidacija, utuženje i ostali štetni događaji i negativni predznaci identifikovani prilikom subjektivne procene koji ukazuju na značajno pogoršanje finansijskog stanja klijenta i nemogućnost izmirivanja obaveza u potpunosti). Kada klijent prestane da ispunjava sve kriterijume za dobijanje statusa neizmirenja obaveza, počinje Probni period. Probni period traje najmanje 90 dana. Tokom Probnog perioda, prati se urednost u izmirivanju obaveza klijenta i njegova finansijska situacija, u cilju utvrđivanja odsustva bilo kog okidača/događaja za dobijanje statusa neizmirenja obaveza. Jedino nakon isteka probnog perioda Banka može razmotriti reklasifikaciju klijenta u status Performing.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

- Grupno procenjivanje ispravke vrednosti (nastavak)

U cilju blagovremene reakcije na očekivane negativne efekte trenutne ekonomske krize i neizvesnosti izazvanih ratom u Ukrajini kao i sankcijama prema Rusiji i Belorusiji, snažnim inflatornim pritiscima i energetskom krizom, a radi opreznog upravljanja kreditnim portfoliom. Banka je sprovedla dodatne analize i uspostavila dodatne kriterijume za procenu uticaja ove krize na očekivane kreditne gubitke. Na osnovu procene uticaja krize na različite industrije i klijente. Stoga, opravdano je pribeci opreznom i konzervativnom pristupu prilikom procene kvaliteta kreditnog portfolija i adekvatnosti rezervisanja za kreditne gubitke.

U slučaju pravnih lica, banka je izvršila analizu uticaja krize na finansijsku poziciju klijenata na bazi procenjenog pada prometa u industrijama iz kojih klijenti potiču. Na bazi procenjenog pada prihoda industrija, procenjena je finansijska pozicija klijenata i njihovog kapaciteta za servisiranje duga. U slučaju fizičkih lica, uspostavljeni su dva kriterijuma za identifikovanje klijenata posebno osetljivih na krizu. Prvi kriterijum je nivo zaduženosti. Drugi kriterijum je industrija tj primarna poslovna delatnost pravnog lica u kome je fizičko lice zaposleno.

Za sve klijente pravna i fizička lica koja su na osnovu gore definisanih kriterijuma ocenjeni kao osetljivi na krizu sprovodi se pogoršanje rejtinga za jednu do dve rejting kategorije, a za potrebe obračuna očekivanog kreditnog gubitka i staging-a. Primena ovih pravila dovela je do rasta bilansne aktive klasifikovane u nivo kvaliteta 2 na 31. decembar 2024. u iznosu RSD 36.266.889 hiljada i vanbilansne aktive u nivo kvaliteta 2 na 31. decembar 2024. u iznosu od RSD 6.807.843 hiljada.

Različiti nivoi obezvređenja imaju za rezultat različite načine obračuna očekivanih kreditnih gubitaka:

- Nivo 1 - 12-mesečni očekivani kreditni gubici,
- Nivo 2 i 3 "lifetime" očekivani kreditni gubici.

Banka je razvila internu metodologiju i obračunala parametre rizika (EAD, PD, LGD, CCF) za potrebe obračuna očekivanih kreditnih gubitaka u skladu sa zahtevima MSFI 9. Diskontna stopa koja se u obračunu koristi je efektivna kamatna stopa pojedinačnog ugovora.

U kontekstu obračuna "lifetime" očekivanih kreditnih gubitaka, Banka je razvila metodologiju za utvrđivanje EAD-a (Exposure at Default) za sve periode do konačne ročnosti finansijskog instrumenta. Za proizvode koji se amortizuju i za koje su raspoloživi planovi otplate, budući EAD se utvrđuje na osnovu planova otplate. Za ostale proizvode koristi se EAD na datum izveštavanja korigovan faktorima kreditne konverzije. Faktori kreditne konverzije, u zavisnosti od vrste proizvoda i segmenta, mogu biti regulatorni ili interno obračunati na osnovu istorijskih podataka o korišćenju raspoloživih limita.

Kao osnova za obračun "lifetime" PD parametra korišćeni su postojeći (Basel II) PD modeli usklađeni sa zahtevima MSFI 9:

- prelazak sa TTC (*Through the cycle*) na PIT (*Point in time*) koncept,
- uvođenje koeficijenata (kao korekcije PD-a) koji odražavaju makroekonomski uticaj na parametar za buduće periode, korišćenjem tri scenarija (najverovatniji, najpovoljniji, nepovoljan),
- "lifetime" projekcija (korišćen je Markovljevi pristup).

Za segmente koji nisu pokriveni PD modelima, kao aproksimacija PD-a koristi se odgovarajuća istorijska stopa *default-a*, uz dodatna (gore navedena) prilagođavanja.

Za klijente/potraživanja koji su predmet grupne procene, LGD (Loss Given Default) parametar je obračunat na osnovu prosečnih istorijskih stopa gubitaka za definisane segmente, pri čemu se, dobijene vrednosti koriguju koeficijentima koji predstavljaju meru procenjenog makroekonomskog uticaja na visinu LGD-a za buduće periode. Za navedeno makroekonomsko prilagođavanje parametra koriste se tri scenarija (najverovatniji, najpovoljniji, nepovoljan). Diskontovanje tako dobijenog LGD-a sprovodi se korišćenjem efektivne kamatne stope pojedinačnog ugovora.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

- Grupno procenjivanje ispravke vrednosti (nastavak)

Banka uključuje „forward-looking“ informacije i u procenu značajnog povećanja kreditnog rizika od inicijalnog priznavanja i u merenje očekivanih kreditnih gubitaka.

Uključivanje „forward-looking“ informacija vrši se kroz prilagođavanje vrednosti PD i LGD parametara kako bi se uvažila očekivanja njihovih promena vezana za makroekonomsko okruženje koje se mogu desiti u narednim godinama.

Makroekonomsko prilagođavanje PD-a se sprovodi stresnim koeficijentima dobijenim interni makroekonomskim modelima. Interna stopa neizmirenja obaveza na 30. septembar 2024. godine koristi se kao početna stopa neizmirenja obaveza u odnosu na koju se računa promena u stopi neizmirenja obaveza na bazi stres test parametara

U tabeli ispod su prikazane uslovljene stope neizmirenja obaveza koje su primenjene na migracionu matricu kako bi se obuhvatili elementi koji se odnose na buduće događaje za sledeće 3 godine od datuma izveštavanja:

Stress test model	Model	30.09.2024	Uslovljeni DR								
			Nepovoljni			Osnovni			Najbolji		
			t	t+1	t+2	t	t+1	t+2	t	t+1	t+2
Corporate	SME&LC	2.05%	1.72%	1.58%	1.35%	1.62%	1.35%	1.06%	1.53%	1.12%	0.78%
	SME Retail	5.26%	5.58%	5.48%	5.46%	5.29%	5.28%	5.26%	4.95%	5.02%	5.09%
	PRIVREDA-OSTALO	2.05%	1.72%	1.58%	1.35%	1.62%	1.35%	1.06%	1.53%	1.12%	0.78%
Retail	STANOVNIŠTVO-OSTALO	5.26%	5.58%	5.48%	5.46%	5.29%	5.28%	5.26%	4.95%	5.02%	5.09%
	Individuals	2.07%	1.89%	1.86%	1.68%	1.84%	1.72%	1.48%	1.80%	1.72%	1.25%

Makroekonomsko uslovljavanje LGD-a je vršeno primenom internih makroekonomskih modela za segmente Corporate i SMERetail, dok su EBA koeficijenti korišćeni u nedostatku interno razvijenih modela za segmente Fizičkih lica i SL (pošto se EBA oslanja samo na Osnovne i Nepovoljne koeficijente, koeficijenti za Povoljan scenario su izračunati interno na osnovu metodologije Grupe napisane u ovu svrhu). „Forward-looking“ elementi su izračunati za naredne 3 godine preostale ročnosti u odnosu na izveštajni datum. tako da su parametri rizika Osnovnog scenarija prilagođeni za „add-on“ koji uzima u obzir sva tri scenarija. Za makroekonomsko uslovljavanje LGD-a (za segmente koji nisu pokriveni interno razvijenim makroekonomskim modelima) korišćeni su EBA koeficijenti za Ostatak sveta (eng. Rest of the World), budući da koeficijenti nisu dostupni za Srbiju. Vrednost koeficijenata se razlikuje u zavisnosti od pripadnosti segmentu.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

- Grupno procenjivanje ispravke vrednosti (nastavak)

U tabeli u nastavku su prikazani EBA koeficijenti koji su korišćeni za makroekonomsko uslovljavanje LGD vrednosti kao i vrednost dodatne komponente (Add on) dobijene na bazi sva tri scenarija:

LGD segment	Najbolji scenario			Osnovni scenario			Najgori scenario		
	t	t+1	t+2	t	t+1	t+2	t	t+1	t+2
OVERDRAFT PERFORMING	0.68	0.68	0.68	0.99	0.99	0.99	1.35	1.35	1.35
OVERDRAFT NON PERFORMING	0.89	0.89	0.89	1.00	1.00	1.00	1.12	1.12	1.12
CREDIT CARDS PERFORMING	0.68	0.68	0.68	0.99	0.99	0.99	1.35	1.35	1.35
CREDIT CARDS NON PERFORMING	0.79	0.79	0.79	1.00	1.00	1.00	1.22	1.22	1.22
CONSUMER LOANS PERFORMING	0.78	0.78	0.78	0.99	0.99	0.99	1.22	1.22	1.22
CONSUMER LOANS NON PERFORMING	0.88	0.88	0.88	1.00	1.00	1.00	1.12	1.12	1.12
MORTGAGE LOANS PERFORMING	0.31	0.31	0.31	0.82	0.82	0.82	1.58	1.58	1.58
MORTGAGE LOANS NON PERFORMING	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00	1.00
SPECIALIZED LENDING	0.55	0.55	0.55	1.00	1.00	1.00	1.56	1.56	1.56

U tabeli u nastavku su prikazani koeficijenti dobijeni na osnovu interno razvijenih makroekonomskih modela, koji su korišćeni za makroekonomsko uslovljavanje LGD vrednosti kao i vrednost dodatne komponente (Add on) dobijene na bazi sva tri scenarija:

LGD segment	Najbolji scenario			Osnovni scenario			Najgori scenario		
	t	t+1	t+2	t	t+1	t+2	t	t+1	t+2
SMELC PERFORMING	0.79	0.76	0.77	0.85	0.88	0.92	0.92	0.98	1.02
SMELC NON PERFORMING	0.85	0.85	0.85	0.93	0.93	0.93	0.98	0.98	0.98
SME RETAIL PERFORMING	0.95	0.94	0.94	0.96	0.97	0.98	0.98	1.00	1.00
SME RETAIL NON PERFORMING	0.95	0.95	0.95	0.97	0.97	0.97	0.99	0.99	0.99

Za izloženosti koje pripadaju segmentu „Low Default Portfolio“ (države, lokalne samouprave i banke). koriste se parametri dobijeni internim modelima Matične banke. s obzirom na to da Banka u ovom delu portfolija nema dovoljno istorijskih podataka kako bi ih sama obračunala.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Kao odgovor na krizu izazvanu pandemijom virusa Covid-19 Banka je sprovodila set mera koje je donela Narodna banka Srbije sa ciljem podrške građanima i privredi kao i očuvanja stabilnosti finansijskog sistema Republike Srbije u uslovima pandemije. Deo ovih mera uključivao je i obavezu poslovnih banaka da svojim dužnicima – fizičkim licima, poljoprivrednicima, preduzetnicima i privrednim društvima ponudi zastoju u otplati (moratorijum).

Zastoj u otplati sproveden je tokom 2021. godine na osnovu sledećih odluka Narodne banke Srbije:

- Odluka o privremenim merama za banke u cilju olakšavanja pristupa finansiranju fizičkim licima („Službeni glasnik RS“ br. 108/2020 i 119/2021); i
- Odluka o privremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije COVID-19 („Službeni glasnik RS“ br. 150/2020 i 21/2021)

Sledeća tabela prikazuje strukturu portfolija Banke na koji su primenjene mere definisane navedenim odlukama Narodne banke Srbije u vidu zastoja u otplati (tzv Moratorijum 3), a sa stanjem izloženosti na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
<i>Bruto plasmani sa ugovorenim zastojem u otplati</i>			
Fizička lica	3.870.098	1.379.203	2.490.895
Performing	2.201.832	133.143	2.068.689
Past Due	236.743	98.428	138.315
Unl.to Pay	222.918	115.116	107.802
Doubtful	1.208.605	1.032.516	176.089
Privredni subjekti	266.362	120.216	146.146
Performing	107.037	1.196	105.841
Past Due	6.406	3.579	2.827
Unl.to Pay	492	407	85
Doubtful	152.427	115.034	37.393
Ukupno	4.136.460	1.499.419	2.637.041

Sledeća tabela prikazuje strukturu portfolija Banke na koji su primenjene mere definisane navedenim odlukama Narodne banke Srbije u vidu zastoja u otplati (tzv Moratorijum 3), a sa stanjem izloženosti na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
<i>Bruto plasmani sa ugovorenim zastojem u otplati</i>			
Fizička lica	4.586.558	1.340.297	3.246.261
Performing	2.805.345	136.409	2.668.936
Past Due	334.485	148.749	185.736
Unl.to Pay	216.225	113.775	102.450
Doubtful	1.230.503	941.364	289.139
Privredni subjekti	465.727	210.814	254.913
Performing	207.349	13.305	194.044
Past Due	390	224	166
Unl.to Pay	15.457	10.117	5.340
Doubtful	242.531	187.168	55.363
Ukupno	5.052.285	1.551.111	3.501.174

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Dana 14. decembra 2020. godine Narodna banka Srbije donela je Odluku o privremenim merama za banke u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije COVID-19 („Službeni glasnik RS“, br. 150/2020). Ovom odlukom propisuju se nove mere i aktivnosti koje su banke u obavezi da primenjuju u cilju adekvatnog upravljanja kreditnim rizikom u uslovima pandemije COVID-19, a omogućavanjem novih olakšica u otplati obaveza dužnicima. Međutim, na dan 31. decembra 2020. godine Banka nije imala sprovedene olakšice definisane ovom odlukom imajući u vidu kratak vremenski period između donošenja odluke i kraja kalendarske godine. U tom smislu Banka je odobrvala olakšice u periodu od 1. januara do 30. maja 2021.

Kao dodatni podsticaj merama ublažavanja negativnih efekata pandemije, Vlada Republike Srbije donela je 16. april 2020. godine Uredbu o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Službeni glasnik RS“, broj 57/2020, 62/20-dr, propis i 65/20-dr. propis). Narodna skupština Republike Srbije je 17. decembra 2020. godine usvojila Zakon o utvrđivanju garantne šeme kao mera podrške privredi za ublažavanje posledica pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Sl. glasnik RS“, br. 153/2020) kojim je pomenuta Uredba stavljena van snage, čime podrška privredi nastavlja da funkcioniše pod okriljem ovog Zakona (u daljem tekstu garantna šema 1). Nakon toga, Narodna skupština Republike Srbije je 22. aprila 2021. usvojila novi Zakon o utvrđivanju druge garantne šeme kao mera dodatne podrške privredi usled produženog negativnog uticaja pandemije bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2 („Sl. glasnik RS“, br. 40/2021 i 129/2021) kojim se mere podrške privredi nastavljaju do 30. juna 2022. (u daljem tekstu garantna šema 2). Garantnom šemom Republika Srbija je preuzela obavezu da kao jamac izmiri buduća nenaplaćena potraživanja banaka nastala po osnovu kredita odobrenih sa namenom finansiranja likvidnosti i obrtnih sredstava privrednih subjekata, a sve sa ciljem ublažavanja negativnih ekonomskih i finansijskih posledica pandemije.

U okviru garantne šeme 1 predviđeno je da poslovne banke odobravaju kredite privredi sa rokom otplate koji ne može biti duži od 36 meseci, uključujući i grejs period u trajanju od devet do 12 meseci. U okviru garantne šeme 2 predviđen je rok otplate kredita od maksimalno 60 meseci, uključujući i grejs period u trajanju od 18 do 24 meseci. Maksimalni iznos kredita je iznos koji je jednak manjem od dva iznosa:

- 25% za garantnu šemu 1, odnosno 30% za garantnu šemu 2 prihoda korisnika kredita iz 2019. godine prema finansijskim izveštajima koje je korisnik kredita dostavio Agenciji za privredne registre za statističke svrhe za tu godinu; ili
- iznosa od 3.000.000 evra.

Maksimalni dozvoljeni iznos Pojedinačne garancije koju je na osnovu Zakona obezbedila država se obračunava kao proizvod osiguranog portfolija pojedinačne banke, stope pokrića (80%) i stope maksimalne garancije (30% za garantnu šemu 1 odnosno 32% za garantnu šemu 2). Maksimalni ukupni iznos garancije na nivou osiguranog portfolija bankarskog sektora Republike Srbije iznosi 480.000.000 evra za garantnu šemu 1. odnosno 128.000.000 evra za garantnu šemu 2.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje strukturu portfolija Banke isplaćenog iz garantne šeme sa Republikom Srbijom, a sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine

U hiljadama dinara 31. decembar 2024.	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti	Neto izloženost
<i>Bruto plasmani isplaćeni iz garantne šeme</i>			
Performing	630.691	21.876	608.815
Past Due	-	-	-
Unl.to Pay	2.271	1.391	880
Doubtful	32.120	24.806	7.314
Ukupno	665.082	48.073	617.009
<i>U hiljadama dinara 31. decembar 2023.</i>			
<i>Bruto plasmani isplaćeni iz garantne šeme</i>			
Performing	5.390.753	126.351	5.264.402
Past Due	6.012	3.403	2.609
Unl.to Pay	124.302	62.941	61.361
Doubtful	466.437	427.803	38.634
Ukupno	5.987.504	620.498	5.367.006

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana, usklađenu sa pravilima Matične banke.

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija (bruto plasmana i vanbilansne izloženosti) zasnovan na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Plasmani komitentima i drugim finansijskim organizacijama			Plasmani bankama			Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku			Ukupno	Ukupno
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	2024.*	2023.*
<i>Klase:</i>											
Performing	532.331.614	77.998.862	-	286.647.575	-	-	233.493.080	16.135.231	-	1.146.606.362	1.040.250.286
Past Due	-	-	2.878.441	-	-	-	-	-	49.386	2.927.827	3.706.981
Unlikely to Pay	-	-	4.742.991	-	-	-	-	-	311.272	5.054.262	4.081.025
Doubtful	-	-	9.586.398	-	-	-	-	-	115.338	9.701.736	9.962.998
Ukupno	532.331.614	77.998.862	17.207.830	286.647.575	-	-	233.493.080	16.135.231	475.995	1.164.290.187	1.058.001.290
U hiljadama dinara	Ispravke vrednosti i rezervisanja komitentima i drugim finansijskim organizacijama			Ispravke vrednosti i rezervisanja bankama							
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno 2024.* Ukupno 2023.*				
<i>Klase:</i>											
Performing	3.405.248	8.499.573	-	27.876	-	-	11.932.697 10.331.461				
Past Due	-	-	1.266.436	-	-	-	1.266.436 1.841.845				
Unlikely to Pay	-	-	3.276.697	-	-	-	3.276.697 2.379.096				
Doubtful	-	-	7.754.686	-	-	-	7.754.686 7.849.130				
Ukupno	3.405.248	8.499.573	12.297.819	27.876	-	-	24.230.516 22.401.532				

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije koje su u celosti svrstane u Nivo 1.

Klase past due, unlikely to pay i doubtful predstavljaju non-performing plasmane (obezvređena potraživanja).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Sledeće tabele prikazuju strukturu portfolija Banke prema tipovima plasmana i broju dana docnje (bruto plasmana i vanbilansne izloženosti) u nivou kvaliteta 3. sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine:

U 000 RSD	Velika preduzeća			Mala, srednja preduzeća i preduzetnici			Hipotekarni krediti fizičkim licima			Ostali plasmani fizičkim licima			UKUPNO		
	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Stopa pokrića	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Stopa pokrića	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Stopa pokrića	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Stopa pokrića	Bruto izloženost	Ispravka vrednosti i rezervisanja	Stopa pokrića
Na dan 31. decembar 2024.															
do 90 dana docnje	424.985	323.121	76%	1.102.376	675.297	61%	958.642	353.590	37%	3.562.906	1.813.150	51%	6.048.909	3.165.158	52%
preko 90 dana docnje	207.500	184.237	89%	3.729.005	2.885.215	77%	1.609.740	950.989	59%	5.612.676	4.808.959	86%	11.158.920	8.829.401	79%
UKUPNO	632.485	507.358	80%	4.831.381	3.560.513	74%	2.568.382	1.304.579	51%	9.175.582	6.622.109	72%	17.207.830	11.994.560	70%
Na dan 31. decembar 2023.															
do 90 dana docnje	459.111	141.804	31%	689.011	390.363	57%	758.454	284.159	37%	2.674.381	1.183.633	44%	4.580.957	1.999.958	49%
preko 90 dana docnje	582.393	534.786	92%	3.345.569	2.631.914	79%	2.154.900	1.216.111	56%	6.490.601	5.343.324	82%	12.573.464	9.726.135	79%
UKUPNO	1.041.504	676.589	65%	4.034.581	3.022.276	75%	2.913.354	1.500.270	51%	9.164.982	6.526.957	71%	17.154.421	11.726.093	68%

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija po tipovima bruto potraživanja Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Gotovina i sredstva kod centralne banke				
Žiro-račun	90.733.658	-	-	90.733.658
Obavezna rezerva kod NBS	78.618.156	-	-	78.618.156
Ukupno	169.351.814	-	-	169.351.814
Hartije od vrednosti				
Obveznice Republike Srbije	86.536.652	-	-	86.536.652
Ostale hartije od vrednosti	6.534.262	-	-	6.534.262
Ukupno	93.070.914	-	-	93.070.914
Plasmani privredi i drugim finansijskim organizacijama (osim banaka)				
Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	305.954.940	35.309.557	5.463.866	346.728.363
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	192.626.588	13.464.355	278.975	206.369.917
Ukupno	498.581.528	48.773.912	5.742.840	553.098.280
Plasmani stanovništvu				
Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	226.376.674	42.689.304	11.743.964	280.809.942
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	39.441.578	2.303.250	197.021	41.941.849
Ukupno	265.818.252	44.992.555	11.940.985	322.751.791
Plasmani Bankama				
Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	286.647.575	-	-	286.647.575
Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	1.424.914	367.627	-	1.792.541
Ukupno	288.072.488	367.627	-	288.440.115

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Sledeće tabele prikazuju kvalitet portfolija za performing klijente (bruto izloženost) na osnovu internog rejtinga Banke, sa stanjem na dan 31. decembra 2024. godine.

U hiljadama dinara	Plasmani komitentima		Plasmani bankama		Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 1	Nivo 2		Nivo 1	Nivo 2	
Rejting								
A	131.590.075	234.669	-	-	131.824.744	128.574.791	46.700	260.446.235
B	273.171.925	21.123.292	-	-	294.295.217	89.256.239	9.861.085	393.412.541
C	19.390.252	55.874.645	-	-	75.264.898	4.841.128	5.849.233	85.955.259
Satisfactory	-	-	-	-	-	-	-	-
Good	-	-	-	-	-	-	-	-
Strong	-	-	-	-	-	-	-	-
Weak	-	-	-	-	-	-	-	-
Nije pokriveno modelima	48.254.881	766.255	190.302.538	-	239.323.674	8.028.745	239.586	247.592.005
I	-	0	43.533.741	-	43.533.741	547.147	120.000	44.200.887
M	117.710	-	1.405.005	-	1.522.714	951	-	1.523.665
R	-	-	-	-	-	11.701	18.627	30.328
S	59.806.771	-	51.406.292	-	111.213.063	2.232.378	-	113.445.441
Ukupno	532.331.614	77.998.862	286.647.575	-	896.978.050	233.493.080	16.135.231	1.146.606.362

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Pregled kretanja i stanja rezervisanja za očekivane kreditne gubitke prema tipu finansijskog instrumenta u 2024. godini: Kretanja IFRS rezervisanja u 2024.

U hiljadama dinara	Kreditni i potraživanja			Ukupno 2024.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2024.	3.138.257	7.193.267	12.070.008	22.401.531
Transfer u nivo 1	2.779.669	(2.609.365)	(170.304)	-
Transfer u nivo 2	(206.613)	572.396	(365.783)	-
Transfer u nivo 3	(28.766)	(469.360)	498.126	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	<i>(3.434.256)</i>	<i>2.848.873</i>	<i>2.109.006</i>	<i>1.523.623</i>
Nova produkcija*	1.749.931	2.219.766	1.967.788	5.937.485
Naplata	(567.459)	(1.253.642)	(818.902)	(2.640.003)
Prenos na vanbilans	-	-	(2.817.786)	(2.817.786)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(174.333)	(174.333)
Stanje na 31.12.2024.	3.430.763	8.501.935	12.297.819	24.230.516

U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (FVOCI i koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)			Ukupno 2024.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2024.	215.447	169.657	-	385.104
Transfer u nivo 2	169.657	(169.657)	-	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	<i>(317.824)</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>(317.824)</i>
Nova produkcija	225.819	-	-	225.819
Naplata	(30.427)	-	-	(30.427)
Stanje na 31.12.2024.	262.672	-	-	262.672

U hiljadama dinara	Banka			Ukupno 2024.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2024.	33.903	10	-	33.913
Transfer u nivo 1	-	-	-	-
Transfer u nivo 2	(14)	14	-	-
Transfer u nivo 3	-	-	-	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	<i>(2.672)</i>	<i>2.338</i>	<i>-</i>	<i>(334)</i>
Nova produkcija*	23.345	-	-	23.345
Naplata	(29.048)	-	-	(29.048)
Prenos na vanbilans	-	-	-	-
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	-	-
Stanje na 31.12.2024.	25.514	2.362	-	27.876

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

U hiljadama dinara	Stanovništvo			Ukupno 2024.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2024.	911.780	3.348.468	8.179.074	12.439.322
Transfer u nivo 1	1.212.862	(1.044.626)	(168.236)	-
Transfer u nivo 2	(127.922)	493.611	(365.689)	-
Transfer u nivo 3	(20.711)	(359.234)	379.945	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	(1.080.660)	1.649.688	1.654.833	2.223.862
Nova produkcija*	690.154	1.590.122	795.975	3.076.251
Naplata	(204.620)	(642.148)	-	(846.767)
renos na vanbilans	-	-	(2.439.823)	(2.439.823)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	-	-
Stanje na 31.12.2024.	1.380.884	5.035.882	8.036.079	14.452.844
U hiljadama dinara	Privreda			Ukupno 2024.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2024.	2.192.573	3.844.789	3.890.934	9.928.296
Transfer u nivo 1	1.566.807	(1.564.739)	(2.068)	-
Transfer u nivo 2	(78.677)	78.772	(95)	-
Transfer u nivo 3	(8.055)	(110.126)	118.181	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	(2.350.924)	1.196.846	454.172	(699.906)
Nova produkcija*	1.036.433	629.644	1.171.813	2.837.890
Naplata	(333.792)	(611.495)	(818.902)	(1.764.188)
Prenos na vanbilans	-	-	(377.963)	(377.963)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(174.333)	(174.333)
Stanje na 31.12.2024.	2.024.365	3.463.692	4.261.740	9.749.796

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2024. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja.

U 2024. i 2023. godini ne postoje finansijska sredstva koja su kreditno obezvređena, a kod kojih su ugovoreni uslovi značajno izmenjeni tako da dolazi do prestanka priznavanja originalnog sredstva i priznavanja novog finansijskog sredstva (POCI).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

Pregled kretanja i stanja rezervisanja za očekivane kreditne gubitke prema tipu finansijskog instrumenta u 2023. godini:

Kretanja IFRS rezervisanja u 2023.

U hiljadama dinara	Kreditni i potraživanja i vanbilansne stavke			Ukupno 2023.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2023.	2.373.541	7.694.576	10.222.010	20.290.126
Transfer u nivo 1	1.259.518	(1.140.597)	(118.921)	-
Transfer u nivo 2	(288.608)	503.556	(214.948)	-
Transfer u nivo 3	(30.511)	(470.376)	500.887	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	(1.123.886)	641.852	2.540.579	2.058.545
Nova produkcija*	1.587.177	1.627.164	2.610.470	5.824.811
Naplata	(638.974)	(1.662.908)	(1.606.790)	(3.908.672)
Prenos na vanbilans	-	-	(1.824.598)	(1.824.598)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(38.681)	(38.681)
Stanje na 31.12.2023.	3.138.257	7.193.267	12.070.008	22.401.531
U hiljadama dinara	Hartije od vrednosti (FVOCI i koje se vrednuju po amortizovanoj vrednosti)			Ukupno**
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2023.	347.537	-	-	347.537
Transfer u nivo 2	(23.626)	23.626	-	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	(79.826)	146.031	-	66.205
Nova produkcija	179.357	-	-	179.357
Naplata	(207.995)	-	-	(207.995)
Stanje na 31.12.2023.	215.447	169.657	-	385.104

*Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2023. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja.

** U skladu sa MSFI 9, efekat obezvređenja dužničkih hartija FVOCI priznaje se kroz ostali rezultat i bilans uspeha, i njima se ne umanjuje knjigovodstvena vrednost hartija u bilansu stanja pa s tim u vezi nastaje neusaglašenost sa ispravkom vrednosti u uvodnoj tabeli maksimalne kreditne izloženosti na dan 31. decembar 2023. godine koja predstavlja isključivo deo ispravke vrednosti po osnovu hartija od vrednosti koje se vode po amortizovanoj vrednosti.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

U hiljadama dinara	Banke			Ukupno 2023.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2023.	143.225	-	-	143.225
Transfer u nivo 1	-	-	-	-
Transfer u nivo 2	(4)	4	-	-
Transfer u nivo 3	-	-	-	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	2.040	6	-	2.046
Nova produkcija*	29.061	-	-	29.061
Naplata	(140.419)	-	-	(140.419)
Prenos na vanbilans	-	-	-	-
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	-	-
Stanje na 31.12.2023.	33.903	10	-	33.913
U hiljadama dinara	Stanovništvo			Ukupno 2023.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2023.	810.410	3.833.263	6.704.622	11.348.294
Transfer u nivo 1	779.540	(662.210)	(117.330)	-
Transfer u nivo 2	(134.040)	343.901	(209.861)	-
Transfer u nivo 3	(27.410)	(444.427)	471.837	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	(779.972)	(63.031)	2.054.086	1.211.083
Nova produkcija*	426.971	979.660	1.234.264	2.640.895
Naplata	(163.719)	(638.688)	(356.616)	(1.159.023)
renos na vanbilans	-	-	(1.601.928)	(1.601.928)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	-	-
Stanje na 31.12.2023.	911.780	3.348.468	8.179.074	12.439.322

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa na dan 31. decembar 2023. godine i na dan 31. decembar 2024. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

Procena obezvređenja finansijskih sredstava (nastavak)

U hiljadama dinara	Privreda			Ukupno 2023.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
Početno stanje - 01.01.2023.	1.396.311	3.861.313	3.517.387	8.775.011
Transfer u nivo 1	479.977	(478.386)	(1.591)	-
Transfer u nivo 2	(154.564)	159.651	(5.087)	-
Transfer u nivo 3	(3.101)	(25.949)	29.050	-
<i>Promene IFRS rezervisanja po osnovu promene vrednovanja</i>	(322.359)	704.875	486.495	869.011
Nova produkcija*	1.131.145	647.505	1.376.206	3.154.856
Naplata	(334.836)	(1.024.220)	(1.250.175)	(2.609.231)
Prenos na vanbilans	-	-	(222.670)	(222.670)
Prodaja (ustupanje) potraživanja	-	-	(38.681)	(38.681)
Stanje na 31.12.2023.	2.192.573	3.844.789	3.890.934	9.928.296

* Nova produkcija predstavlja klasifikaciju u okviru nivoa i na dan 31. decembar 2023. godine i na dan 31. decembar 2024. godine a ne prilikom inicijalnog odobravanja.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku*

Maksimalna izloženost kreditnom riziku Banke sa stanjem na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine, pre uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja i ostalih sredstava zaštite od kreditnog rizika, može se analizirati kroz sledeća geografska područja:

U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku			Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2024.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima i bankama	
Srbija	625.369.937	222.167.129	247.773.055	398.048		1.095.708.170
Evropa	2.131.563	50.654.935	532.700	1.251.601		54.570.799
Amerika	28.853	13.350.925	4.289	142.891		13.526.958
Ostatak sveta	7.952	474.586	1.722	0		484.260
Ukupno	627.538.305	286.647.575	248.311.767	1.792.541		1.164.290.187
U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku			Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2023.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima i bankama	
Srbija	580.260.039	178.511.895	205.810.966	582.200		965.165.101
Evropa	2.227.565	65.905.194	621.986	1.070.797		69.825.541
Amerika	31.557	21.547.283	4.506	4.958		21.588.303
Ostatak sveta	7.323	466.508	1.507	947.006		1.422.344
Ukupno	582.526.484	266.430.879	206.438.965	2.604.961		1.058.001.290

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku* (nastavak)

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po sektorima, na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno 2024.
Privreda	331.691.656	205.776.343	537.467.998
Trgovina	88.137.298	61.494.117	149.631.415
Saobraćaj i veze	22.047.759	15.427.008	37.474.767
Građevinarstvo	21.457.306	61.350.723	82.808.029
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	37.726.748	12.007.632	49.734.379
Proizvodnja hrane i pića	22.803.169	10.496.936	33.300.105
Proizvodnja trajnih dobara	51.538.086	30.098.239	81.636.325
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	11.767.843	2.610.064	14.377.908
Ostalo	76.213.447	12.291.623	88.505.070
Banke	286.647.575	1.792.541	288.440.115
Lokalna samouprava	15.036.707	593.575	15.630.282
Plasmani stanovništvu	280.809.942	41.941.849	322.751.791
Stambeni krediti	137.441.427	0	137.441.427
Ostali	143.368.515	41.941.849	185.310.364
Ukupno	914.185.880	250.104.307	1.164.290.187

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku* (nastavak)

U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno 2023.
Privreda	319.751.304	168.433.377	488.184.681
Trgovina	82.831.392	46.228.921	129.060.312
Saobraćaj i veze	26.684.836	12.590.099	39.274.935
Građevinarstvo	18.479.233	49.648.804	68.128.037
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	31.614.689	12.219.632	43.834.322
Proizvodnja hrane i pića	23.660.479	7.481.970	31.142.449
Proizvodnja trajnih dobara	45.687.816	22.446.962	68.134.777
Poljoprivreda, lov, ribolov i šumarstvo	13.986.821	4.982.771	18.969.593
Ostalo	76.806.038	12.834.218	89.640.256
Banke	266.430.879	2.604.961	269.035.840
Lokalna samouprava	10.265.361	233.482	10.498.843
Plasmani stanovništvu	252.509.819	37.772.106	290.281.925
Stambeni krediti	123.497.754		123.497.754
Ostali	129.012.065	37.772.106	166.784.171
Ukupno	848.957.363	209.043.926	1.058.001.290

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Starosna analiza neobezvređenih kredita i plasmana komitentima

Starosna analiza neobezvređenih kredita i plasmana komitentima koji su dospeli a nisu obezvređeni i prikaz nedospelih i neobezvređenih plasmana na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine, prezentovani su u sledećim tabelama:

U hiljadama dinara	Plasmani komitentima i bankama*			Ukupno 2024.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
<i>Potraživanja bez docnje:</i>	805.179.832	69.833.807	2.730.325	877.743.964
<i>Potraživanja sa docnjom:</i>	13.799.356	8.165.055	14.477.505	36.441.916
01-30 dana	13.799.356	7.023.721	2.026.205	22.849.283
31-60 dana	-	827.421	846.107	1.673.528
61-90 dana	-	313.913	446.272	760.185
>90 dana	-	-	11.158.920	11.158.920
Ukupno	818.979.188	77.998.862	17.207.830	914.185.880

* Primenjena je nova definicija za obračun docnje u skladu sa novom definicijom statusa neizmirenja obaveza koja je primenjena u 2019. godini (detaljnije objašnjenje u tački 28.1).

U hiljadama dinara	Plasmani komitentima i bankama*			Ukupno 2023.
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	
<i>Potraživanja bez docnje:</i>	709.819.763	101.360.682	2.640.719	813.821.164
<i>Potraživanja sa docnjom:</i>	11.033.627	9.588.870	14.513.702	35.136.199
01-30 dana	11.033.627	7.873.828	1.088.867	19.996.322
31-60 dana	-	1.121.528	277.012	1.398.540
61-90 dana	-	593.514	574.358	1.167.873
>90 dana	-	-	12.573.464	12.573.464
Ukupno	720.853.390	110.949.552	17.154.421	848.957.363

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (nastavak)

Analiza sredstava obezbeđenja*

Analiza bilansnih i vanbilansnih stavki portfolija prema sredstvima obezbeđenja, na dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine, prikazana je kako sledi:

U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno 2024.
<i>Plasmani pravnim licima:</i>	331.691.656	205.776.343	537.467.998
Obezbeđeno garancijom države	11.280.889	-	11.280.889
Obezbeđeno garancijom	4.021.817	-	4.021.817
Obezbeđeno hipotekom	26.363.459	879.883	27.243.343
Obezbeđeno depozitom	2.171.963	1.703.416	3.875.379
Neobezbeđeno kolateralom	287.853.527	203.193.044	491.046.570
<i>Plasmani bankama:</i>	286.647.575	1.792.541	288.440.115
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	286.647.575	1.792.541	288.440.115
<i>Plasmani lokalnoj samoupravi:</i>	15.036.707	593.575	15.630.282
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	15.036.707	593.575	15.630.282
<i>Plasmani stanovništvu:</i>	280.809.942	41.941.849	322.751.791
Obezbeđeno stambenom hipotekom	119.080.402	-	119.080.402
Obezbeđeno nestambenom hipotekom	1.306.475	-	1.306.475
Obezbeđeno depozitom	358.397	397.069	755.466
Neobezbeđeno kolateralom	160.064.668	41.544.780	201.609.449
Ukupno	914.185.880	250.104.307	1.164.290.187

* Prikazana bilansna aktiva izložena kreditnom riziku ne sadrži Hartije od vrednosti koje se odnose na obveznice Republike Srbije.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (nastavak)

Analiza sredstava obezbeđenja* (nastavak)

U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku*	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku	Ukupno 2023.
<i>Plasmani pravnim licima:</i>	319.751.304	168.433.377	488.184.681
Obezbeđeno garancijom države	15.303.853	-	15.303.853
Obezbeđeno garancijom	5.436.213	-	5.436.213
Obezbeđeno hipotekom	13.476.012	931.584	14.407.596
Obezbeđeno depozitom	2.911.462	1.105.868	4.017.330
Neobezbeđeno kolateralom	282.623.764	166.395.925	449.019.689
<i>Plasmani bankama:</i>	266.430.879	2.604.961	269.035.840
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	266.430.879	2.604.961	269.035.840
<i>Plasmani lokalnoj samoupravi:</i>	10.265.361	233.482	10.498.843
Obezbeđeno kolateralom	-	-	-
Neobezbeđeno kolateralom	10.265.361	233.482	10.498.843
<i>Plasmani stanovništvu:</i>	252.509.819	37.772.106	290.281.925
Obezbeđeno stambenom hipotekom	109.573.655	-	109.573.655
Obezbeđeno nestambenom hipotekom	550.827	-	550.827
Obezbeđeno depozitom	1.798.469	399.628	2.198.098
Neobezbeđeno kolateralom	140.586.868	37.372.478	177.959.346
Ukupno	848.957.363	209.043.926	1.058.001.290

Sva sredstva obezbeđenja su prikazana do visine potraživanja. Hipoteka kao sredstvo obezbeđenja dodatno mora zadovoljiti uslove za priznavanje propisane od strane NBS i to: da je upisana u odgovarajući registar, da za predmetnu nepokretnost postoji procena vrednosti ovlašćenog procenjivača ne starija od 3 godine (osim u slučaju stambene nepokretnosti kod koje iznos preostalog potraživanja ne prelazi 40% njene vrednosti), da vlasnik nepokretnosti nije u stečaju, da procenjena vrednost nepokretnosti umanjena za iznos svih potraživanja sa višim pravom prvenstva nije manja od vrednosti potraživanja, da se potraživanja obezbeđena hipotekom izmiruju s docnjom ne dužom od 720 dana.

Prikaz odnosa bruto stanja stambenih kredita prema vrednosti kolaterala (LTV racio) na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine dat je u sledećoj tabeli:

U hiljadama dinara	2024.	2023.
Stambeni LTV		
< 50%	60.343.364	50.635.845
51%-70%	44.338.474	43.013.657
71%-90%	28.132.652	27.287.282
90%-100%	2.017.807	1.122.225
> 100%	2.609.130	1.315.379
Ukupno	137.441.427	123.374.388

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (nastavak)

Analiza obezvređenih plasmana

Prikaz stanja i ispravki vrednosti obezvređenih plasmana (klase past due, unlikely to pay i doubtful) na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine dat je u sledećim tabelama:

U hiljadama dinara	Ukupni plasmani		Ispravka vrednosti i rezervisanja		Ukupno 2024. Neto knjigovodstvena vrednost
	Bilansna izloženost	Vanbilansna izloženost	Bilansna izloženost	Vanbilansna izloženost	
Pojedinačna procena	2.525.350	249.639	1.608.390	188.099	978.501
Grupna procena	14.682.479	226.356	10.386.170	115.160	4.407.505
Ukupno	17.207.830	475.995	11.994.560	303.259	5.386.006
U hiljadama dinara	Ukupni plasmani		Ispravka vrednosti i rezervisanja		Ukupno 2023. Neto knjigovodstvena vrednost
	Bilansna izloženost	Vanbilansna izloženost	Bilansna izloženost	Vanbilansna izloženost	
Pojedinačna procena	2.383.066	244.172	1.299.853	184.306	1.143.078
Grupna procena	14.771.355	352.411	10.426.240	159.672	4.537.854
Ukupno	17.154.421	596.583	11.726.093	343.978	5.680.932

Promena bilansne izloženosti obezvređenih plasmana (klase past due, unlikely to pay i doubtful) u 2024. godini prikazana je u sledećoj tabeli:

	Početno stanje 01.01.2024.	17.154.421
Novi obezvređeni plasmani		4.447.870
Promena stanja obezvređenih plasmana		(2.603.800)
Prebacivanje na vanbilansnu evidenciju		(2.694.728)
Oporavak obezvređenih plasmana		904.067
Stanje na 31.12.2024.		17.207.830

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (nastavak)

Analiza restrukturiranih plasmana

Prikaz stanja bilansne aktive i ispravki vrednosti reprogramiranih plasmana dan 31. decembra 2024. godine i 31. decembra 2023. godine dat je u sledećim tabelama:

U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku		Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2024. Plasmani komitentima i bankama
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	
Restrukturirana potraživanja:					
Stanje potraživanja	5.453.904	-	-	-	5.453.904
Nivo obezvređenja 1	-	-	-	-	-
Nivo obezvređenja 2	2.716.345	-	-	-	2.716.345
Nivo obezvređenja 3	2.737.559	-	-	-	2.737.559
Ispravka vrednosti	(2.169.962)	-	-	-	(2.169.962)
Nivo obezvređenja 1	-	-	-	-	-
Nivo obezvređenja 2	(239.121)	-	-	-	(239.121)
Nivo obezvređenja 3	(1.930.841)	-	-	-	(1.930.841)
Neto stanje	3.283.942	-	-	-	3.283.942
U hiljadama dinara	Bilansna aktiva izložena kreditnom riziku		Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku		Ukupno 2023. Plasmani komitentima i bankama
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	
Restrukturirana potraživanja:					
Stanje potraživanja	3.705.148	-	-	-	3.705.148
Nivo obezvređenja 1	-	-	-	-	-
Nivo obezvređenja 2	1.396.265	-	-	-	1.396.265
Nivo obezvređenja 3	2.308.883	-	-	-	2.308.883
Ispravka vrednosti	(1.406.496)	-	-	-	(1.406.496)
Nivo obezvređenja 1	-	-	-	-	-
Nivo obezvređenja 2	(158.148)	-	-	-	(158.148)
Nivo obezvređenja 3	(1.248.348)	-	-	-	(1.248.348)
Neto stanje	2.298.652	-	-	-	2.298.652
Početno stanje - 01.01.2024.					
Nova restrukturirana potraživanja tokom perioda					5.230.859
Promena stanja restrukturiranih potraživanja					(161.365)
Prestanak statusa restrukturiranih potraživanja					(3.320.738)
Stanje na 31.12.2024.					5.453.904

Reprogramiranim potraživanjima smatraju se sva potraživanja kod kojih je izmenom prethodno ugovorenih uslova došlo do omogućavanja određenih olakšica klijentu kao što su: rok izmirivanja obaveza, dinamika izmirivanja obaveza, kamatna stopa i drugo.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.1. Kreditni rizik (nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (nastavak)

Analiza faktora kreditne konverzije

Pregled faktora kreditne konverzije (CCF) za vanbilansne stavke u portfoliju na dan 31. decembra 2024. i 31. decembra 2023. godine prikazan je kako sledi:

U hiljadama dinara	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku			Ukupno 2024.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani stanovništvu	Plasmani komitentima i bankama
CCF				
20%	163.390.817	1.196.492	19.422.848	184.010.157
22%	-	-	2.033.785	2.033.785
25%	427.059	-	-	427.059
29%	-	-	1.744.733	1.744.733
30%	-	-	1.067.157	1.067.157
31%	239.301	-	-	239.301
39%	10.677.836	-	-	10.677.836
43%	-	-	743.931	743.931
45%	1.547.307	-	3.702.134	5.249.441
48%	-	-	2.124.044	2.124.044
50%	26.233.210	596.049	45	26.829.305
60%	-	-	9.639.312	9.639.312
64%	-	-	449.639	449.639
82%	-	-	111.927	111.927
89%	-	-	41.393	41.393
100%	3.854.386	-	860.902	4.715.288
Ukupno	206.369.917	1.792.541	41.941.849	250.104.307

U hiljadama dinara	Vanbilansne stavke izložene kreditnom riziku			Ukupno 2024.
	Plasmani komitentima	Plasmani bankama	Plasmani stanovništvu	Plasmani komitentima i bankama
CCF				
20%	128.474.797	1.882.530	19.672.232	150.029.560
22%	-	-	1.447.813	1.447.813
26%	1.867.645	-	-	1.867.645
28%	-	-	1.225.155	1.225.155
30%	-	-	870.869	870.869
32%	7.678.440	-	-	7.678.440
33%	271.589	-	-	271.589
44%	-	-	3.273.113	3.273.113
45%	-	-	330.492	330.492
47%	1.471.891	-	-	1.471.891
48%	-	-	1.887.718	1.887.718
50%	25.464.850	722.431	2.476	26.189.757
60%	-	-	7.202.048	7.202.048
64%	-	-	567.828	567.828
82%	-	-	154.716	154.716
89%	-	-	42.853	42.853
100%	3.437.648	-	1.094.793	4.532.440
Ukupno	168.666.859	2.604.961	37.772.106	209.043.926

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima

Sektor za upravljanje rizicima je odgovoran za merenje i praćenje stanja likvidnosti kao i za redovnu izradu izveštaja koji prikazuju uticaj pomeranja različitih kategorija aktive i pasive Banke na likvidnosnu poziciju Banke. Sistem upravljanja rizikom likvidnosti je usklađen sa merama i kriterijumima propisanim kako od strane Matične banke, tako i regulatornim normama definisanim od strane Narodne banke Srbije.

Osnovne aktivnosti sistema upravljanja rizikom likvidnosti podrazumevaju:

- projektovanje priliva i odliva gotovine;
- postavljanje i praćenje indikatora likvidnosti;
- merenje i praćenje likvidnosti banke;
- praćenje pokazatelja krize likvidnosti; i
- pripremanje izveštaja za rukovodstvo.

Sistem praćenja i merenja rizika likvidnosti se bazira na sledećim osnovnim merama:

- Regulatorni pokazatelji likvidnosti: pokazatelj pokriva likvidnom aktivom – LCR (uključujući LCR po značajnim valutama), pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja – NSFR (uključujući NSFR po valutama), pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti.

Regulatorni pokazatelj likvidnosti

Primenjujući smernice Evropske bankarske uprave (EBA) i Bazel III regulative i poštujući specifičnosti srpskog tržišta i makroekonomskog okruženja, Narodna banka Srbije u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti zahteva izveštavanje o regulatornim pokazateljima likvidnosti LCR (pokazatelj pokriva likvidnom aktivom) i NSFR (pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja) kao i o pokazatelju likvidnosti i užem pokazatelju likvidnosti.

Pokazatelj pokriva likvidnom aktivom - LCR

LCR pokazatelj ima za cilj da obezbedi adekvatan nivo visoko likvidne aktive banke (gotovina ili aktiva koja može biti konvertovana u gotovinu bez ili sa malim gubitkom vrednosti) u cilju zadovoljenja potreba za likvidnošću u periodu od 30 dana stres scenarija.

Odluka o upravljanju rizikom likvidnost banke propisana od strane Narodne banke Srbije je skoro u potpunosti usklađena sa Bazel III regulativom odnosno Delegiranom uredbom (EU) 2015/91. međutim potrebno je napomenuti da postoje razlike u obračunu lokalnog LCR pokazatelja u sledećim aspektima:

- Višak likvidnosti na račun obavezne rezerve se obračunava na datum izveštavanja, a ne kao prosek;
- Više stope odliva su primenjene na depozite stanovništva koji nisu izraženi u dinarima, evrima ili valuti države članice Evropske unije. Naime, evro i ostale valute država članica EU se tretiraju kao domaća valuta u skladu sa regulativom propisanom od strane Narodne Banke Srbije;
- Manjak obavezne rezerve se ne tretira kao odliv; i
- Ugovoreni prilivi po osnovu potraživanja po kojima ne postoji docnja duža od pet dana su uključeni u prilive likvidnih sredstava (ne postoji definisan prag od pet dana u regulativi EU).

LCR pokazatelj zahtevan od strane regulatora je bio znatno iznad zahtevanog limita (100%) tokom 2024. godine uz prosečnu vrednost koja dvostruko prevazilazi vrednost propisanog regulatornog limita od 1.0 (100%).

LCR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	2,14	2,60	3,68	1,94
2023. godina	4,11	2,27	4,11	1,70

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Banka na mesečnom nivou obračunava i LCR pokazatelj po značajnim valutama u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke propisanom od strane Narodne banke Srbije. LCR pokazatelj se izveštava mesečno ALCO odboru po najznačajnijim valutama (RSD i EUR). Na dan 31. decembra 2024. godine LCR iznosi 2,65 (31. decembra 2023. je iznosio 2,76) za poziciju likvidnosti u domaćoj valuti i 1,10 (31. decembra 2023. je iznosio 1,23) za poziciju likvidnosti u evrima.

Pokazatelj neto stabilnih izvora finansiranja – NSFR

U skladu sa odlukom o upravljanju rizikom likvidnost banke propisane od strane Narodne banke Srbije, koja je usklađena sa Basel III standardima i evropskom regulativom, uveden je novi regulatorni pokazatelj likvidnosti NSFR čije je prvo izveštavanje bilo na dan 30.06.2024. Odlukom je definisano izveštavanje o NSFR pokazatelju na kvartalnom nivou.

NSFR je pokazatelj strukturne likvidnosti u normalnim uslovima (uobičajenim poslovnim okolnostima), koji ima za cilj sprečavanje strukturnog disbalansa u strukturi bilansne aktive i pasive u vremenskom periodu od jedne godine.

NSFR pokazatelj zahtevan od strane regulatora je bio znatno iznad zahtevanog limita (100%) tokom 2024. godine uz prosečnu vrednost koja skoro pa dvostruko prevazilazi vrednost propisanog regulatornog limita od 1.0 (100%).

NSFR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	1,83	1,82	1,83	1,81

Banka na kvartalnom nivou obračunava i NSFR pokazatelj po značajnim valutama u skladu sa Odlukom o upravljanju rizikom likvidnosti banke propisanom od strane Narodne banke Srbije. NSFR pokazatelj se izveštava kvartalno ALCO odboru po najznačajnijim valutama (RSD i EUR). Na dan 31. decembar 2024. godine NSFR iznosi 92% za poziciju likvidnosti u domaćoj valuti i 1.391% za poziciju likvidnosti u evrima.

Pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti

U 2024. godini regulatorni pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti su bili znatno iznad zakonom propisanog limita. Prosečni regulatorni pokazatelj likvidnosti i uži pokazatelj likvidnosti su bili znatno iznad zahtevanog nivoa (najmanje 1.0 ako se obračunava kao prosek pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu odnosno najmanje 0.7 kada se obračunava kao prosek užeg pokazatelja likvidnosti za sve radne dane u mesecu).

Pokazatelj likvidnosti	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	2,17	2,22	2,49	1,98
2023. godina	2,24	2,04	2,29	1,73
Uži pokazatelj likvidnosti	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	1,66	1,57	1,87	1,38
2023. godina	1,65	1,41	1,70	1,17

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Tabela u prilogu predstavlja strukturu ukupne likvidne rezerve Banke na dan 31. decembra 2024. godine:

Likvidna rezerva	Knjigovodstvena vrednost/fer vrednost	Haircut	U hiljadama dinara
			Raspoloživa vrednost
	37.241.155	0%	37.241.155
Obavezna rezerva prema Centralnoj banci iznad zahtevanog nivoa za obračunski period:			
- od toga dinarska obavezna rezerva	17.813.511	0%	17.813.511
- od toga devizna obavezna rezerva	19.427.644	0%	19.427.644
Reverzne repo transakcije sa Centralnom bankom	50.000.000	0%	50.000.000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	34.752.390	0%	34.752.390
Neopterećene raspoložive hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije:	75.723.994		52.847.498
- od toga emitovane u domaćoj valuti	51.464.068	35%	33.451.646
- od toga emitovane u evrima	6.095.201	50%	3.047.600
- od toga Eurobondovi emitovani u evrima	18.164.725	10%	16.348.252
Neopterećene raspoložive hartije od vrednosti izdate od strane zemalja članica Evropske unije	11.090.023	0%	11.090.023
Ukupna likvidna rezerva	208.807.562		185.931.066

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Tabela u prilogu predstavlja strukturu ukupne likvidne rezerve Banke na dan 31. decembra 2023. godine:

Likvidna rezerva	U hiljadama dinara		
	Knjigovodstvena vrednost/fer vrednost	Haircut	Raspoloživa vrednost
	22.671.676	0%	22.671.676
Obavezna rezerva prema Centralnoj banci iznad zahtevanog nivoa za obračunski period:			
- od toga dinarska obavezna rezerva	22.671.676	0%	22.671.676
- od toga devizna obavezna rezerva	0	0%	0
Reverzne repo transakcije sa Centralnom bankom	60.000.000	0%	60.000.000
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	30.329.686	0%	30.329.686
Neopterećene raspoložive hartije od vrednosti izdate od strane Republike Srbije:	51.925.427		32.175.343
- od toga emitovane u domaćoj valuti	39.696.557	35%	25.802.762
- od toga emitovane u evrima	11.583.503	50%	5.791.752
- od toga Eurobondovi emitovani u evrima	645.366	10%	580.829
Ukupna likvidna rezerva	164.926.789		145.176.705

Struktura ukupne likvidne rezerve je sledeća: obavezna rezerva prema centralnoj banci iznad zahtevanog nivoa za obračunski period u domaćoj i stranoj valuti na koju se primenjuje haircut 0%, reverzne repo transakcije sa centralnom bankom, gotovina i gotovinski ekvivalenti (uključujući i zlato) na koji se primenjuje haircut 0%, obveznice izdate od strane Republike Srbije u domaćoj i stranoj valuti na koje se primenjuje unapred definisan korektivni faktor (haircut) od 10%, 35% ili 50% kao i obveznice izdate od strane zemalja članica Evropske unije u stranoj valuti na koje se primenjuje korektivni faktor (haircut) od 0%.

Na dan 31. decembra 2024. godine, stanje neopterećenih raspoloživih finansijskih sredstava izdatih od strane Republike Srbije iznosi RSD 75.523.994 hiljada (2023. godina: RSD 51.925.427 hiljade) od čega je RSD 51.464.068 hiljada emitovano u domaćoj valuti (2023. godina: RSD 39.696.557 hiljada), RSD 24.259.926 hiljade u evrima (2023. godina: RSD 12.228.869 hiljada). Na dan 31. decembra 2024. godine, stanje neopterećenih raspoloživih finansijskih sredstava izdatih od strane zemalja Evropske unije u evrima iznosi RSD 11.090.023 hiljada.

U okviru obračuna likvidne rezerve, a u skladu sa Politikom upravljanja rizikom likvidnosti, nisu uključena stanja deviznih računa u stranoj valuti iako ona predstavljaju likvidna sredstva kojima Banka može bez ograničenja raspolagati.

Na dan 31. decembra 2024. godine, stanje nostro računa u stranoj valuti iznosilo je RSD 42.038.572.. hiljada (2023. godina: RSD 87.362.338 hiljada).

Valutna struktura gotovine na nostro računima je na izveštajni dan iznosila: EUR – RSD 27.052.217 hiljada (2023. godina: RSD 59.515.525 hiljada), USD – RSD 12.631.608 hiljada (2023. godina: 20.816.556 hiljada), GBP – RSD 115.659 hiljada (2023. godina: RSD 84.821 hiljada), CAD – RSD 748.270 hiljada (2023. godina: RSD 757.087 hiljada), AUD – RSD 447.058 hiljada (2023. godina: RSD 482.338 hiljada), DKK – RSD 61.061 hiljada (2023. godina: RSD 73.180 hiljada), CHF – RSD 674.895 hiljada (2023. godina: RSD 5.288.342 hiljada), SEK – RSD 219.805 hiljada (2023. godina: RSD 257.904 hiljada) i ostale valute – RSD 87.799 hiljada (2023. godina: RSD 84.245 hiljada).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na bazi nediskontovanog novčanog toka na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Bruto nominalna vrednost	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	204.234.014	204.234.014	204.234.014	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	78.654	78.654	-	-	-	-	-	78.654
Hartije od vrednosti	93.054.647	98.755.894	39.487.831	4.245.247	14.134.405	40.887.862	-	549
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	127.328.795	127.822.085	117.992.143	1.325.653	5.408.900	2.618.343	18.088	458.958
Kredit i potraživanja od komitenata	579.590.626	812.982.506	27.301.051	40.061.389	250.996.703	311.243.084	183.376.792	3.487
Investicije u zavisna društva	1.199.472	1.199.472	-	-	-	-	-	1.199.472
UKUPNA AKTIVA	1.005.486.208	1.245.072.625	389.015.039	45.632.289	270.540.008	354.749.289	183.394.880	1.741.120
PASIVA								
Obaveze po osnovu derivata	8.731	8.731	-	-	-	-	-	8.731
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	85.324.008	89.570.713	21.497.402	10.774.444	23.858.163	27.871.390	5.070.002	499.312
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	786.004.408	815.292.156	597.430.239	41.417.603	115.219.797	43.229.202	15.157.423	2.837.892
UKUPNO OBAVEZE	871.337.147	904.871.599	618.927.641	52.192.046	139.077.960	71.100.592	20.227.425	3.345.935
UKUPNO KAPITAL		124.436.742						124.436.742
UKUPNO PASIVA		1.029.308.341	618.927.641	52.192.046	139.077.960	71.100.592	20.227.425	127.782.676
ROČNA NEUSKLAĐENOST			(229.912.602)	(6.559.757)	131.462.048	283.648.698	163.167.455	(126.041.557)
KUMULATIVNI GAP			(229.912.602)	(236.472.359)	(105.010.312)	178.638.386	341.805.840	

Tabela o analizi preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2024. godine prikazuje buduće novčane tokove primenom izuzetno konzervativnih pretpostavki, kao što je istovremeno dospeće svih depozita po viđenju u narednih mesec dana. Kumulativni gep za ilustrativne svrhe je prikazan primenom konzervativnih pretpostavki s obzirom na to da depoziti po viđenju predstavljaju izuzetno stabilan izvor finansiranja posmatrajući vremenske serije stanja depozita po viđenju u prethodnim godinama.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.2. Rizik likvidnosti i upravljanje finansijskim sredstvima (nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na bazi nediskontovanog novčanog toka na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Knjigovodstvena vrednost	Bruto nominalna vrednost	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti
AKTIVA								
Gotovina i sredstva kod centralne banke	145.416.663	145.416.663	145.416.663	-	-	-	-	-
Potraživanja po osnovu derivata	80.353	80.353	-	-	-	-	-	80.353
Hartije od vrednosti	57.722.864	61.198.236	15.490.714	17.701	5.903.973	39.785.290	-	556
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	157.125.902	157.414.477	152.028.310	747.932	3.160.557	1.362.280	100.524	14.873
Kredit i potraživanja od komitenata	534.022.332	668.230.926	23.022.181	41.465.307	150.784.319	282.191.000	170.598.163	169.956
Investicije u zavisna društva	1.199.472	1.199.472	-	-	-	-	-	1.199.472
UKUPNA AKTIVA	895.567.586	1.033.540.126	335.957.867	42.230.941	159.848.850	323.338.570	170.698.687	1.465.211
PASIVA								
Obaveze po osnovu derivata	1.586	1.586	-	-	-	-	-	1.586
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68.454.547	73.540.853	13.704.779	6.368.982	17.848.322	29.653.820	5.521.516	443.435
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	709.686.211	744.283.328	541.817.042	28.199.253	96.408.756	57.915.189	17.536.696	2.406.391
UKUPNO OBAVEZE	778.142.344	817.825.766	555.521.820	34.568.236	114.257.077	87.569.009	23.058.212	2.851.412
UKUPNO KAPITAL		110.818.201						110.818.201
UKUPNO PASIVA		928.643.967	555.521.820	34.568.236	114.257.077	87.569.009	23.058.212	113.669.613
ROČNA NEUSKLAĐENOST			(219.563.953)	7.662.705	45.591.773	235.769.561	147.640.475	(112.204.402)
KUMULATIVNI GAP			(219.563.953)	(211.901.248)	(166.309.475)	69.460.086	217.100.561	

Tabela o analizi preostale ročnosti sredstava i obaveza Banke na dan 31. decembra 2023. godine prikazuje buduće novčane tokove primenom izuzetno konzervativnih pretpostavki, kao što je istovremeno dospeće svih depozita po viđenju u narednih mesec dana. Kumulativni gep za ilustrativne svrhe je prikazan primenom konzervativnih pretpostavki s obzirom na to da depoziti po viđenju predstavljaju izuzetno stabilan izvor finansiranja posmatrajući vremenske serije stanja depozita po viđenju u prethodnim godinama.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.3. Tržišni rizik

U 2024. godini, Banka je sticala pozicije Knjige trgovanja i shodno tome bila izložena kamatnom i cenovnom riziku koji mogu nastati po osnovu Knjige trgovanja. Knjiga trgovanja se odnosi na portfolio derivata i to deviznih forward i kamatnih swap transakcija iniciranih od strane klijenata. Obično su knjigu trgovanja sačinjavale i državne obveznice koje su klasifikovane kao držane za trgovanje, ali na početku rusko-ukrajinskog sukoba, Banka je bila izložena velikom uticaju povećanog rizika države Srbije (koji se koristi za obračun fer vrednosti i VaR indikatora za obveznice) što je posledično dovelo do privremene obustave kupovine obveznica klasifikovanih kao one koje se drže za trgovanje od strane Matične banke. Tako da u toku 2024. godine nije bilo registrovanog proboja limita koji definiše maksimalnu nominalnu vrednost obveznica u Knjizi trgovanja. Sa druge strane, Bankarska knjiga je bila izložena deviznom riziku, uz registrovan proboj internog limita otvorene devizne pozicije koji je bio predviđen i sproveden u skladu sa internom procedurom.

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa. Bankarsko poslovanje u različitim valutama uslovljava izloženost oscilacijama deviznih kurseva više valuta.

Banka poseduje sistem merenja deviznog rizika koji se zasniva na limitima prvog i drugog reda odnosno RAF (SREP) limitima.

RAF (SREP) limitom se smatra FX VaR limit koji se obračunava i izveštava na dnevnom nivou. Metodologija obračuna FX VaR je propisana regulativom ISP Grupe koja primenjuje EWMA istorijski metod, sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana. FX VaR se obračunava na poziciju po svakoj valuti, kako zbog zahteva Matične banke, tako i zbog povećanje volatilnosti nekih valuta koje Banka ima u svom portfoliju. Ipak, vrednost izračunatog FX VaR je najvećim delom određena volatilnošću EUR jer je tokom 2024. godine učešće EUR u proseku iznosilo 89% ukupne otvorene devizne pozicije. Tokom 2024. godine nije se menjao nivo FX VaR limita.

Limitom drugog reda se smatra limit neto otvorene devizne pozicije koja predstavlja razliku između devizno osetljive aktive i devizno osetljive pasive. Izloženost po osnovu limita drugog reda se obračunava i izveštava na dnevnom nivou. U toku 2024. godine nije se menjao nivo limita drugog reda odnosno limit neto otvorene devizne pozicije. U toku maja kao i krajem novembra 2024. godine registrovan je proboj limita otvorene devizne pozicije, međutim potrebno je istaći da je to posledica unapred odobrenih i dogovorenih poslovnih akcija koje zahtevaju da otvorena devizna pozicija ne bude zatvorena neposredno, već u roku od nekoliko dana. Proboji neto otvorene devizne pozicije su bili predviđeni i sprovedeni u skladu sa internim procedurama.

U toku 2024. godine, Banka je bila usklađena sa regulatornim pokazateljem deviznog rizika koji je izražen kao 20% regulatornog kapitala. Na dan 31. decembra 2024. godine regulatorni pokazatelj deviznog rizika je iznosio 1,20%. Obzirom da je regulatorni pokazatelj deviznog rizika ispod 2%. Banka nije obračunala kapitalni zahtev na 31. decembar 2024. godine.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.3. Tržišni rizik (nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Otvorena devizna pozicija			
	Knjigovodstvena vrednost	Ukupno	Trgovačka knjiga	Bankarska knjiga
Aktiva u skladu sa tržišnim rizicima	1.013.737.591	570.504.415	-	570.504.415
Gotovina i sredstva kod centralne banke	204.234.014	88.807.759	-	88.807.759
Hartije od vrednosti	93.054.647	35.723.625	-	35.723.625
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	127.328.795	75.825.854	-	75.825.854
Kredit i potraživanja od komitenata	579.590.626	368.761.696	-	368.761.696
Ostala sredstva	9.529.509	1.385.481	-	1.385.481
Pasiva u skladu sa tržišnim rizicima	889.288.931	518.642.308		518.642.308
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	85.324.008	60.642.870	-	60.642.870
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	786.004.408	450.642.802	-	450.642.802
Ostale obaveze	17.960.515	7.356.636	-	7.356.636
Finansijski derivati koji utiču na deviznu poziciju a vode se u vanbilansu Banke	(43.146.428)	(43.146.428)	(3.579.299)	(39.567.129)
Ispravka vrednosti	24.230.516	(9.619.909)	-	(9.619.910)
Neto otvorena devizna pozicija		(904.230)	(3.579.299)	2.675.068

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu deviznu poziciju Banke na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Otvorena devizna pozicija			
	Knjigovodstvena vrednost	Ukupno	Trgovačka knjiga	Bankarska knjiga
Aktiva u skladu sa tržišnim rizicima	910.184.824	522.908.900	-	522.908.900
Gotovina i sredstva kod centralne banke	145.416.663	53.328.853	-	53.328.853
Hartije od vrednosti	57.722.864	12.310.630	-	12.310.630
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	157.125.902	95.395.923	-	95.395.923
Kredit i potraživanja od komitenata	534.022.332	360.332.470	-	360.332.470
Ostala sredstva	15.897.063	1.541.024	-	1.541.024
Pasiva u skladu sa tržišnim rizicima	799.588.399	478.055.040		478.055.040
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	68.454.547	52.431.524	-	52.431.524
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	709.686.211	418.242.153	-	418.242.153
Ostale obaveze	21.447.641	7.381.364	-	7.381.364
Finansijski derivati koji utiču na deviznu poziciju a vode se u vanbilansu Banke	(36.280.043)	(36.280.043)	(3.008.719)	(33.271.323)
Ispravka vrednosti	22.401.532	(8.731.725)	-	(8.731.725)
Neto otvorena devizna pozicija		(157.907)	(3.008.719)	2.850.812

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.3. Tržišni rizik (nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja valutnu strukturu otvorene devizne pozicije Banke na dan 31. decembra 2024 i 2023. godine:

Neto otvorena devizna pozicija po valutama	U evrima	
	2024.	2023.
EUR	(1.107.482)	(349.692)
USD	(23.338)	2.570
CHF	17.496	12.594
Ostale valute	80.561	81.023
Zlato	128.533	95.599
Ukupno	(904.230)	(157.907)
Devizni VaR	U evrima	
	31. decembar	Prosek
2024. godina	2.787	4.251
2023. godina	2.115	4.570
Scenario	U hiljadama dinara	
	Efekat 2024.	Efekat 2023.
10% depresijacija dinara	(90.423)	(15.791)
20% depresijacija dinara	(180.846)	(31.581)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa

Kamatni rizik je rizik smanjenja profita ili neto vrednosti imovine Banke usled promena u visini kamatnih stopa. Izloženost kamatnom riziku zavisi od odnosa kamatno osetljive aktive i pasive Banke.

Kamatni rizik se računa odvojeno za Knjigu trgovanja (HFT - portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju koji se sastoje od obveznica i derivata odnosno deviznih forward i kamatnih swap transakcija) odnosno za Bankarsku knjigu (predstavlja sve što nije knjiga trgovanja).

Metodologija ISP Grupe za obračun kamatnog rizika koja je usvojena i od strane Banke kroz interna dokumenta i tehničko rešenje ERMAS net 5 podrazumeva: tretman margine kao fiksnog budućeg novčanog toka, obračun budućih novčanih tokova korišćenjem FTP cena umesto ugovorenih cena, modeliranje depozita po viđenju kao i tretmana prevremene otplate kredita. Primenjujući smernice Evropske bankarske uprave (EBA) i Bazel III regulative, Matična banka kontinuirano unapređuje metodologiju i smernice koje se tiču kamatnog rizika. Dokumenta Banke kojima se definiše upravljanje kamatnim rizikom. Politika upravljanja kamatnim rizikom bankarske knjige i Pravilnik - Merenje i kontrola kamatnog rizika u Bankarskoj knjizi, su usklađena sa datim aktima Matične banke.

Mere koje se koriste za obračun kamatnog rizika u Bankarskoj knjizi a po osnovu kojih postoje uspostavljeni limiti koji se prate na mesečnom nivou su osetljivost neto vrednosti imovine na promenu kamatne stope od 100 baznih poena i osetljivost kamatnih prihoda i rashoda na promenu kamatnih stopa od 50 baznih poena. U toku 2024. godine limit indikatora kamatnog rizika NII je redukovan od strane Odbora za finansijski rizik ISP Grupe, dok je indikator kamatnog rizika EVE ostao na istom nivou. Banka je bila u skladu sa propisanim limitima od strane Matične banke u toku 2024. godine.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Osetljivost neto vrednosti imovine na promenu tržišnih kamatnih stopa od +/-100 baznih poena kao i četiri scenarija koja posmatraju neparalelna pomeranja krive prinosa (steepener, flattener, short rate up and short rate down) odnosno osetljivost kamatnih prihoda i rashoda na promenu od +/-50, +/-100 i +/-200 baznih se izračunava, prati i dostavlja ALCO odboru, kao i Matičnoj banci na mesečnom nivou. Na kvartalnom nivou Banka obračunava navedene indikatore u skladu sa šest definisanih scenarija zahtevanih Bazel III regulativom kao i na paralelnu promenu tržišnih kamatnih stopa od +/-200 baznih poena, koje prati i dostavlja ALCO odboru kao i Matičnoj banci.

U toku 2024. godine, Matična banka je revidirala i smanjila kako HTCS tako i Total (HTCS + Trading + FX) VaR limit, VaR limiti knjige trgovanja nisu revidirani.

Kamatni rizik se meri i izveštava na dnevnom nivou za portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju (HTCS) kao i za portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju (HFT). Za HTCS. HFT portfolio, kao i total portfolio na dnevnom nivou se računaju i izveštavaju sledeće mere kamatnog rizika: IRR VaR, duracija i stres test (scenario promene od 100 baznih poena i 200 baznih poena).

Prihvatljiv nivo kamatnog rizika je definisan limitom na najveću moguću vrednost pod kamatnim rizikom (IRR VaR) za portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju kao i za portfolio hartija od vrednosti namenjenih trgovanju.

Vrednost pod kamatnim rizikom (IRR VaR) predstavlja najveći mogući gubitak vrednosti portfolija hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju odnosno hartija od vrednosti namenjenih trgovanju na dnevnom nivou koji Banka može da pretrpi usled promene kretanja kamatnih stopa. Metodologija obračuna IRR VaR je propisana regulativom ISP Grupe koja primenjuje EWMA istorijski metod, sa intervalom poverenja od 99% i vremenskim horizontom od jednog dana. U toku 2024. godine nije bilo registrovanog proboja VaR limita za HFT, HTCS i total portfolio.

Pored regularnih VaR limita, Banka dnevno prati i izveštava o stresnim VaR pokazateljima kao dodatnim merama rizika. Indikatori stresnog VaR-a se obračunavaju na isti način kao i regularni, sa razlikom što se za obračun stresnog uzima unapred definisan stresni period i svaka opservacija u tom preiodu ima isti ponder tj. daje joj se ista važnost. U prvom kvartalu 2023. godine promenjen je stresni period od strane Matične banke tako što je uzet period sa izraženijim oscilacijama što je dovelo da povećanja svih stresnih VaR pokazatelja, dok u 2024. godini nije bilo promena perioda. U drugom kvartalu 2024.godine došlo je i do proboja stresnog VaR limta knjige trgovanja (koji uključuje i devizni rizik). Prekoračenje limita, koje je trajalo deset uzastopnih dana, prouzrokovano je dugom deviznom pozicijom (zbog planirane isplate dividende) koja je dovela do generisanja značajnog deviznog stresnog VaR-a. U toku 2024. godine nije bilo drugih registrovanih proboja stresnih VaR pokazatelja.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu kamatnu poziciju Banke (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	204.234.014	-	-	-	-	-	204.234.014
Potraživanja po osnovu derivata						-	78.654
Hartije od vrednosti	37.234.331	9.934.780	7.597.612	38.287.374		551	93.054.648
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	123.827.059	368.603	1.545.143	1.117.804	11.227	458.958	127.328.794
Kreditni i potraživanja od komitenata	185.228.168	121.301.153	85.303.708	152.037.712	35.716.398	3.487	579.590.626
Investicije u zavisna društva						1.199.472	1.199.472
UKUPNA AKTIVA	550.523.572	131.604.536	94.446.463	191.442.890	35.727.625	1.741.122	1.005.486.208
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	-	-
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	20.989.781	31.679.826	26.511.553	4.052.906	1.590.630	499.311	85.324.007
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	596.927.373	65.850.966	110.123.261	9.532.493	776.935	2.793.381	786.004.409
UKUPNO OBAVEZE	617.917.154	97.530.792	136.634.814	13.585.399	2.367.565	3.301.423	871.337.147
UKUPNO KAPITAL						124.436.742	124.436.742
UKUPNO PASIVA	617.917.154	97.530.792	136.634.814	13.585.399	2.367.565	127.738.165	995.773.889
ROČNA NEUSKLAĐENOST	(67.393.582)	34.073.744	(42.188.351)	177.857.491	33.360.060		
KUMULATIVNI GAP	(67.393.582)	(33.319.838)	(75.508.189)	102.349.302	135.709.362		

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Tabela u nastavku predstavlja otvorenu kamatnu poziciju Banke (Repricing Gap) na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Do mesec dana	Od mesec do tri meseca	Od tri meseca do godinu dana	Od godinu dana do pet godina	Preko pet godina	Bez definisane ročnosti	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	145.416.663	-	-	-	-	-	145.416.663
Potraživanja po osnovu derivata	-	-	-	-	-	80.353	80.353
Hartije od vrednosti	13.805.072	-	5.696.461	38.220.774	-	557	57.722.864
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	152.056.037	692.533	3.007.365	1.259.452	95.642	14.873	157.125.902
Kredit i potraživanja od komitenata	20.259.350	35.331.396	127.431.659	222.890.578	127.939.393	169.956	534.022.332
Investicije u zavisna društva	-	-	-	-	-	1.199.472	1.199.472
UKUPNA AKTIVA	331.537.122	36.023.929	136.135.485	262.370.804	128.035.035	1.465.211	895.567.586
PASIVA							
Obaveze po osnovu derivata	-	-	-	-	-	1.586	1.586
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	13.486.578	6.077.701	16.242.139	26.989.108	5.215.587	443.434	68.454.547
Depoziti i ostale finansijske obaveze prema drugim komitentima	541.436.874	26.883.015	91.292.458	46.178.172	1.541.309	2.354.383	709.686.211
UKUPNO OBAVEZE	554.923.452	32.960.716	107.534.597	73.167.280	6.756.896	2.799.403	778.142.344
UKUPNO KAPITAL						110.818.201	110.818.201
UKUPNO PASIVA	554.923.452	32.960.716	107.534.597	73.167.280	6.756.896	113.617.604	888.960.545
ROČNA NEUSKLABENOST	(223.386.330)	3.063.213	28.600.888	189.203.524	121.278.139		
KUMULATIVNI GAP	(223.386.330)	(220.323.117)	(191.722.229)	(2.518.705)	118.759.434		

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje uticaj promene kamatnih stopa na neto prihod i neto vrednosti imovine Banke primenom standardnog scenarija, ne uzimajući u obzir pretpostavke o asimetričnim promenama krive prinosa. Standardni scenario podrazumeva paralelno pomeranje krive prinosa za 100 baznih poena i 200 baznih poena za osetljivost neto vrednosti imovine Banke, odnosno za 50 baznih poena za osetljivost neto prihoda Banke.

Osetljivost neto vrednosti imovine Banke na promenu kamatne stope	U hiljadama dinara			
	Povećanje od 100bp	Smanjenje od 100bp	Povećanje od 200bp	Smanjenje od 200bp
2024. godina				
Na dan 31. decembra	(1.207.253)	1.459.922	(2.221.448)	1.577.361
Prosek za period	(770.598)	885.041	(1.898.923)	741.930
Maksimum za period	(326.575)	1.459.922	(1.136.526)	1.940.082
Minimum za period	(1.207.253)	363.462	(2.962.032)	(361.125)
2023. godina				
Na dan 31. decembra	(62.426)	92.946	(3.047.580)	3.302.965
Prosek za period	10.410	32.432	(1.861.208)	1.582.884
Maksimum za period	385.787	317.163	40.803	3.302.965
Minimum za period	(287.312)	(340.571)	(3.258.440)	(908.841)
Osetljivost neto prihoda Banke na promenu kamatne stope				
U hiljadama dinara				
2024. godina				
Na dan 31. decembra			1.049.210	(1.396.769)
Prosek za period			899.441	(1.268.178)
Maksimum za period			1.098.658	(1.034.789)
Minimum za period			654.295	(1.440.088)
2023. godina				
Na dan 31. decembra			987.536	(1.378.065)
Prosek za period			1.037.329	(1.371.386)
Maksimum za period			1.557.520	(993.110)
Minimum za period			587.537	(1.586.977)
Sledeća tabela prikazuje vrednost pod rizikom za portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju (HTCS) obračunat u normalnim i stresnim uslovima:				
IRR HTSC VaR	U evrima			
	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	583.832	1.021.981	1.746.702	117.653
2023. godina	200.535	663.857	1.770.667	183.017
IRR HTCS Stresni	U evrima			
	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	1.036.149	1.235.069	1.713.373	867.397
2023. godina	1.248.630	1.193.712	1.874.395	283.830

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.4. Rizik od promene kamatnih stopa (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje vrednost pod rizikom za portfolio hartija od vrednosti i derivata (FX forward portfolio) namenjenih trgovanju (HFT) obračunat u normalnim i stresnim uslovima:

IRR HFT VaR	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	13.151	7.843	22.216	442
2023. godina	3.517	2.361	10.230	6
IRR HFT Stresni	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	20.632	16.293	46.377	2.436
2023. godina	13.770	3.432	17.910	42

Sledeća tabela prikazuje vrednost pod rizikom za total portfolio, tačnije portfolio hartija od vrednosti i derivata (FX forward portfolio) namenjenih trgovanju (HFT), portfolio hartija od vrednosti koje se drže za prikupljanje novčanih sredstava i prodaju (HTCS) kao i devizni VaR pokazatelj obračunat na otvorenu deviznu poziciju banke obračunat u normalnim i stresnim uslovima:

IRR Total VaR (HTCS, HFT i FX VaR)	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	586.742	1.028.443	1.749.793	121.815
2023. godina	207.099	670.468	1.775.809	188.232
IRR Total VaR (HTCS, HFT i FX VaR) Stresni	31. decembar	Prosek	Maksimum	Minimum
2024. godina	1.151.653	1.417.346	2.384.260	879.473
2023. godina	1.277.311	1.272.299	2.501.812	288.494

28.5. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u Banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja, Operativni rizik uključuje i pravni rizik.

Cilj Banke je da upravlja operativnim rizikom tako da se izbalansira sprečavanje finansijskih gubitaka i štete nanete ugledu sa sveukupnom ekonomskom isplativošću i inovacijama. Politika Banke zahteva poštovanje svih važećih zakonskih i regulatornih zahteva.

Banka je razvila i primenjuje određene standarde za upravljanje operativnim rizicima u sledećim oblastima:

- identifikovanje operativnog rizika, koje obuhvata:
 - prikupljanje podataka o operativnim rizicima i gubicima – identifikovanje, evidentiranje i klasifikaciju podataka o gubicima Banke,
 - integrisani proces procene izloženosti Banke operativnim rizicima
 - procenu operativnog rizika prilikom uvođenja novog proizvoda, procesa i sistema,
- merenje operativnog rizika,
- nadzor i izveštavanje o operativnom riziku, i
- ublažavanje operativnog rizika.

Najmanje jednom godišnje, Interna revizija Banke, vrši nezavisnu procenu adekvatnosti sistema za upravljanje operativnim rizicima. Rezultati ove procene iznose se u okviru izveštaja o reviziji koji sadrži sve nalaze i predloge za unapređenje.

Za obračun kapitalnog zahteva za operativni rizik Banka koristi standardizovani pristup. Kapitalni zahtev za operativni rizik Banke, izračunat standardizovanim pristupom na dan 31. decembra 2024. godine iznosi RSD 6.637.775 hiljada (31. decembar 2023. godine: RSD 5.509.428 hiljada).

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.6. Rizici izloženosti banke

Sektor za upravljanje rizicima prati, meri i izveštava nadležne odbore Banke o riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica, riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, kao i riziku zemlje porekla lica prema kome je Banka izložena. U 2024. godini Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika izloženosti i rizika ulaganja, i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita i ulaganjima u finansijsku i nefinansijsku imovinu, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije, kao i limitima ulaganja propisanih od strane Banke.

Rizici izloženosti Banke obuhvataju rizike izloženosti Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica, kao i rizike izloženosti Banke prema licima povezanim sa Bankom.

U skladu sa Politikom upravljanja rizicima, rukovodstvo Banke utvrđuje limite, odnosno koncentraciju plasmana po pojedinim pravnim licima ili grupi povezanih lica, i licima povezanim sa Bankom.

Rukovodstvo Banke i odgovarajući organi i lica sa ovlašćenjima u Banci navedenim merama nastoje da obezbede usklađenost izloženosti Banke sa propisanim limitima, odnosno obezbeđuju da izloženost Banke prema jednom licu ili prema grupi povezanih lica ne bude veća od 25% kapitala Banke, a da zbir svih velikih izloženosti Banke ne bude veći od 400% kapitala Banke.

28.7. Rizici ulaganja banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u druga pravna lica i u osnovna sredstva. U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije. Sektor za upravljanje rizicima prati nivo trajnih ulaganja i o tome obaveštava Izvršni Odbor Banke. Na ovaj način se obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje nije u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

28.8. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na finansijski rezultat i kapital banke zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica. Izloženost Banke riziku zemlje je niska iz razloga što je učešće nerezidenata u ukupnom kreditnom portfoliju Banke zanemarljivo.

28.9. Upravljanje kapitalom

Cilj upravljanja kapitalom je da Banka zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvala optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala, a akcionarima obezbedila dividende.

Banka kontinuirano upravlja kapitalom kako bi ostvarila sledeće:

- obezbedila usaglašenost sa zahtevima u vezi sa kapitalom koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedila adekvatan nivo kapitala za nastavak poslovanja po načelu stalnosti poslovanja;
- održala kapital na nivou koji će omogućiti budući razvoj poslovanja; i
- održala kapital na nivou koji je adekvatan za pokriće interno procenjenih kapitalnih zahteva za sve materijalno značajne rizike identifikovane u procesu interne procene adekvatnosti kapitala (ICAAP).

Adekvatnost kapitala, kao i korišćenje kapitala Banke se prati mesečno od strane rukovodstva Banke. Banka je dužna da obračunava sledeće pokazatelje i u svakom trenutku ih održava na nivoima koji nisu niži od propisanih:

- pokazatelj adekvatnosti osnovnog akcijskog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog akcijskog kapitala i rizične aktive banke – 4.5%;
- pokazatelj adekvatnosti osnovnog kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos osnovnog kapitala i rizične aktive banke – 6%; i
- pokazatelj adekvatnosti (ukupnog) kapitala banke, koji predstavlja procentualno izražen odnos kapitala i rizične aktive banke – 8%.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Regulatorni kapital po Odluci o adekvatnosti kapitala banke na dan 31.12.2024. godine:

	U hiljadama dinara
NAZIV POZICIJE	31.12.2024
KAPITAL	105.343.329
OSNOVNI KAPITAL	93.641.839
Osnovni akcijski kapital	93.641.839
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	41.748.469
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	21.315.900
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	20.432.569
<i>Napomena: Dobit iz ranijih godina koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital</i>	-
<i>Napomena: Dobit iz tekućeg perioda koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital</i>	26.799.530
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici	1.706.141
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	1.754.488
(-) Nerealizovani gubici	(48.347)
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	54.071.306
Ostale rezerve	54.071.306
(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(86.884)
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	(86.884)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(3.685.009)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(3.685.009)
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenata biti veći usled odobrenja kredita	(23.148)
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na prethodnoj poziciji a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke*	(89.036)
Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine	(89.036)
DOPUNSKI KAPITAL	11.701.490
Uplaćen iznos subordiniranih obaveza	11.701.490

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.9. Upravljanje kapitalom (nastavak)

Regulatorni kapital po Odluci o adekvatnosti kapitala banke na dan 31.12.2023. godine:

	U hiljadama dinara
NAZIV POZICIJE	31.12.2023
KAPITAL	97.297.587
OSNOVNI KAPITAL	85.580.217
Osnovni akcijski kapital	85.580.217
Instrumenti osnovnog akcijskog kapitala i pripadajuća emisiona premija	41.748.469
Uplaćen iznos instrumenata osnovnog akcijskog kapitala	21.315.900
Pripadajuća emisiona premija uz instrumente osnovnog akcijskog kapitala	20.432.569
<i>Napomena: Dobit iz ranijih godina koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital</i>	1.291
<i>Napomena: Dobit iz tekućeg perioda koja ne ispunjava uslove za uključivanje u osnovni akcijski kapital</i>	21.038.879
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti/gubici	1.358.830
Revalorizacione rezerve i ostali nerealizovani dobiti	1.460.648
(-) Nerealizovani gubici	(101.818)
Rezerve iz dobiti, ostale rezerve i rezerve za opšte bankarske rizike	46.706.407
Ostale rezerve	46.706.407
(+/-) Regulatorna prilagođavanja vrednosti elemenata osnovnog akcijskog kapitala	(52.004)
(-) Dodatna prilagođavanja vrednosti	(52.004)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja umanjena za povezane odložene poreske obaveze	(3.994.303)
(-) Ostala nematerijalna ulaganja pre umanjenja za povezane odložene poreske obaveze	(3.994.303)
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita kod kojih je stepen kreditne zaduženosti tog dužnika pre odobrenja kredita bio veći od procenta utvrđenog u skladu sa odlukom kojom se uređuje klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ili će taj procenata biti veći usled odobrenja kredita	(41.421)
(-) Bruto iznos potraživanja od dužnika – fizičkog lica (osim poljoprivrednika i preduzetnika) po osnovu odobrenih potrošačkih kredita, gotovinskih kredita ili ostalih kredita, izuzev kredita prikazanih na prethodnoj poziciji a koji po osnovu kriterijuma ugovorene ročnosti ispunjavaju uslov za primenu odbitne stavke od osnovnog akcijskog kapitala propisane odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala banke*	(145.761)
Od čega: krediti čija je ugovorena ročnost duža od 2920 dana – ako su ti krediti odobreni u periodu od 1. januara do 31. decembra 2019. godine	(145.761)
DOPUNSKI KAPITAL	11.717.370
Uplaćen iznos subordiniranih obaveza	11.717.370

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza

Poslovna politika Banke je da obelodani informacije o pravičnoj (fer) vrednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrednosti.

Određivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti mora uvažavati principe, kriterijume i hijerarhiju propisanu Politikom fer vrednosti, koja je usklađena sa pravilima fer vrednovanja ISP Grupe. Merenje fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti poštuje sledeću hijerarhiju koja reflektuje uverljivost inputa korišćenih pri određivanju fer vrednosti:

- Nivo 1: inputi su kotirane tržišne cene (bez korekcija) na aktivnom tržištu za identične instrumente;
- Nivo 2: inputi koji nisu kotirane cene uključene u nivo 1, ali su ili direktno ili indirektno (izvedeni iz cena) kotirani na tržištu. Ova kategorija podrazumeva: tržišne kamatne stope, tržišne kotacije CDS (credit default swap), tržišne cena obveznica sa primarnih aukcija ili tržišnih deviznih kurseva pri određivanju vrednosti instrumenata; i
- Nivo 3: inputi koji nisu sa tržišta dostupna informacija. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje informacija o vrednosti inputa nije direktno ili indirektno merljiva na tržištu.

Primena navedene hijerarhije nije opcionalna i Banka nije slobodna u izboru informacija koje koristi za određivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti, već mora poštovati gore navedenu hijerarhiju.

Finansijski instrumenti koji se ne iskazuju po amortizovanoj vrednosti i na koje se primenjuju pravila Politike fer vrednosti su:

- Hartije od vrednosti (državne FX obveznice, državne obveznice emitovane od strane stranih država, akcije kotirane na međunarodnim berzama itd.) za koje postoji likvidno i aktivno tržište koje pruža direktnu informaciju o kotiranim tržišnim cenama (Nivo 1);
- Državne obveznice Republike Srbije koje se vrednuju primenom tehnike diskontovanja budućih ugovorenih novčanih tokova, primenom tržišnih bezrizičnih krivih prinosa usklađenih za rizik zemlje (kod obveznica denominiranih u evrima) ili rizik likvidnosti (kod dinarskih obveznica za čiju ročnost ne postoji direktna kotacija) (Nivo 2);
- *Over-the-counter* finansijski derivati (devizni swap, devizni forward i kamatni swap) se vrednuju diskontovanjem budućih ugovorenih novčanih tokova primenom tržišnih bezrizičnih kriva prinosa usklađenih za rizik likvidnosti (za dinarsku krivu za čiju ročnost ne postoji direktna kotacija), (Nivo 2); i
- Akcije odnosno učešća u kapitalu pravnih lica koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se vrednost ne može pouzdano utvrditi, vrednuju se po nabavnoj vrednosti ili poslednjoj dostupnoj informaciji o vrednosti umanjenoj za procenjene gubitke (Nivo 3).

U toku 2024. godine nije bilo transfera između nivoa u toku godine.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Sledeće tabele prikazuju vrednost finansijskih instrumenata merenih na osnovu različitih informacija u skladu sa hijerarhijom propisanom u okviru Politike fer vrednosti:

Fer vrednost na dan 31. decembra 2024. godine:

U hiljadama dinara	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
AKTIVA				
Hartije od vrednosti	29.404.671	57.559.269	231.973	87.195.914
Potraživanje po osnovu derivata	-	78.654	-	78.654
Ukupno	29.404.671	57.637.923	231.973	87.274.568
PASIVA				
Obaveze po osnovu derivata	-	8.731	-	8.731
Ukupno	-	8.731	-	8.731

Fer vrednost pozicije hartija od vrednosti raspoređena je u tri nivoa. Nivo 1 predstavljaju akcije i državne devizne obveznice koje se kotiraju na međunarodnom tržištu. Nivo 2 predstavljaju obveznice Republike Srbije i finansijski derivati koje se vrednuju primenom tehnike diskontovanja budućih ugovorenih novčanih tokova primenom tržišnih bezrizičnih krivih prinosa. Nivo 3 predstavljaju akcije odnosno učešća u kapitalu pravnih lica koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu.

Fer vrednost na dan 31. decembra 2023. godine:

U hiljadama dinara	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
AKTIVA				
Hartije od vrednosti	727.127	51.280.060	10.089	52.017.276
Potraživanje po osnovu derivata	-	80.353	-	80.353
Ukupno	727.127	51.360.413	10.089	52.097.629
PASIVA				
Obaveze po osnovu derivata	-	1.586	-	1.586
Ukupno	-	1.586	-	1.586

Po mišljenju rukovodstva Banke iznosi u priloženim finansijskim izveštajima odražavaju vrednost koja je u datim okolnostima najverodostojnija i najkorisnija za potrebe izveštavanja.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost instrumenata koji nisu vrednovani po fer vrednosti i koji su raspoređeni prema odgovarajućim nivoima hijerarhije fer vrednovanja:

31. decembar 2024. godine

U hiljadama dinara	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	204.234.014	-	204.234.014	204.234.014
Hartije od vrednosti	-	5.928.926	-	5.928.926	5.858.733
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	127.354.490	-	127.354.490	127.328.795
Kredit i potraživanja od komitenata	-	249.232.779	366.722.154	615.954.933	579.590.626
Ukupno	-	586.750.209	366.722.154	953.472.363	917.012.168
PASIVA					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	55.297.918	30.572.469	85.870.387	85.324.008
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	753.873.705	39.958.018	793.831.723	786.004.408
Subordinirane obaveze	-	-	14.927.459	14.927.459	11.746.001
Ukupno	-	809.171.623	85.457.947	894.629.569	883.074.418

Fer vrednosti gotovine i sredstava kod centralne banke pripadaju Nivou 2 i prikazani su po knjigovodstvenoj vrednosti.

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci, su prikazani po fer vrednosti koja se obračunava diskontovanjem novčanih tokova za depozite odnosno diskontovanjem novčanih tokova. Obzirom da su u pitanju kratkoročni depoziti kod finansijskih institucija (novčano tržište), odnosno transakcije sa finansijskim institucijama koje imaju visok kreditni rejting i koje su ugovorene po kamatnim stopama koje odgovaraju tržišnim uslovima, navedene pozicije pripadaju Nivou 2.

Fer vrednost pozicija kredit i potraživanja od komitenata i depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima su obračunate primenom tehnika diskontovanja budućih novčanih tokova za depozite odnosno diskontovanjem novčanih tokova. Doubtful krediti se vrednuju na isti način kao i performing krediti, s tim što se ukupnoj neto izloženosti dodeljuje ročnost procenjena od strane Sektora za naplatu i upravljanje potraživanjima u docnji umesto inicijalno ugovorene ročnosti. Navedene pozicije pripadaju Nivou 2 (ukoliko je ročnost do godinu dana) odnosno Nivou 3 (ukoliko je ročnost preko godinu dana).

Za potrebe određivanja fer vrednosti koriste se bezrizične krive prinosa koje odgovaraju valutnoj i ročnoj strukturi ugovorenog novčanog toka. Kod ročnosti za koje ne postoje kotacije BELIBOR krive, prinos je jednak kotiranoj vrednosti šestomesečnog BELIBOR-a uvećanoj za spread. Spread za određenu ročnost se definiše kao razlika između izvršne stope izdate obveznice te ročnosti na primarnom tržištu i vrednosti šestomesečnog BELIBOR-a na dan izdavanja relevantne obveznice. Eurska kriva prinosa predstavlja bezrizičnu EUR-STANDARD krivu prinosa koja je definisana uz pomoć money market tržišta (za ročnosti do godinu dana) i interest rate swap krive koja se uvećava za rizik zemlje (za ročnosti nakon godinu dana), gde je rizik zemlje definisan kao razlika između srpske i nemačke bezrizične obveznice.

28. UPRAVLJANJE RIZICIMA (nastavak)

28.10. Fer vrednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

31. decembar 2023 godine

U hiljadama dinara	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Fer vrednost	Knjigovodstvena vrednost
AKTIVA					
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	145.416.663	-	145.416.663	145.416.663
Hartije od vrednosti	-	-	5.946.365	5.946.365	5.705.587
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	157.411.164	-	157.411.164	157.125.903
Kredit i potraživanja od komitenata	-	235.715.835	300.525.630	536.241.465	534.022.332
Ukupno	-	538.543.662	306.471.995	845.015.657	842.270.485
PASIVA					
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	-	11.050.660	57.448.741	68.499.400	68.454.547
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	588.345.696	129.120.771	717.466.467	709.686.211
Subordinirane obaveze	-	-	15.209.868	15.209.868	11.769.379
Ukupno	-	599.396.356	201.779.380	801.175.735	789.910.137

Rukovodstvo Banke vrši procenu rizika i u slučajevima kada se oceni da vrednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana vrši ispravku vrednosti.

28.11. Rizici klimatskih promena

Svesna svoje uloge u negovanju veće ekološke i društvene održivosti na nivou ekonomskog sistema i u skladu sa brzim razvojem evropskog regulatornog okvira o održivosti. Banka kao članica Intesa Sanpaolo grupe, svoju strategiju zasniva na transverzalnom i holističkom pristupu pitanjima zaštite životne sredite, društvene odgovornosti i savasnog korporativnog upravljanja (ESG).

Banka je prepoznala sledeće ključne klimatske i ekološke rizike:

- Fizički rizik, koji podrazumeva ekonomski uticaj koji proizilazi iz vidljivih događaja u vezi sa klimatskim promenama. Fizički rizik je klasifikovan kao „akutni“ ako je uzrokovan ekstremnim događajima kao što su poplave, oluje i požari, i „hronični“ ako je uzrokovan progresivnim promenama kao što su porast temperatura koji dovodi do suša, porast nivoa mora, nestašica vode, gubitak biodiverziteta, promena korišćenja zemljišta, uništavanje staništa i oskudica resursa. Ovaj rizik može direktno dovesti do, na primer, materijalne štete ili pada produktivnosti, ili imati indirektan uticaj, kao što je prekid proizvodnih lanaca;
- Tranzicioni rizik, koji podrazumeva finansijski gubitak koji institucija može pretrpeti, direktno ili indirektno, kao rezultat neuspeha da se prilagodi niskougljeničnoj i ekološki održivijoj ekonomiji. Ovo bi moglo biti izazvano, na primer, relativno iznenadnim usvajanjem klimatskih i ekoloških politika, tehnološkim napretkom ili promenom uverenja i preferencija tržišta.

Banka je po ugledu na Matičnu banku angažovala značajne resurse za razvoj i implementaciju okvira za ESG rizike. Usvojena su dokumenta koja između ostalog opisuju referentne principe održivosti, uloge i odgovornosti korporativnih tela, kao i makro-proces upravljanja ESG rizicima. Između ostalog dokumenta opisuju potencijalni uticaj ESG rizika na tradicionalne porodice rizika (kreditni, tržišni, rizik likvidnosti, reputacioni, nefinansijski itd.). Pored toga definisani su visokorizični sektori, klijenti i države za koje Banka ima poseban proces odlučivanja. Izloženost prema najrizičnijim sektorima je u postupku faznog smanjenja do konačnog zatvaranja.

U narednom periodu Banka će nastaviti sa aktivnostima operacionalizacije metodologija i razvoju kao i kvantifikaciji ESG rizika kao i detaljnijoj proceni klimatskih rizika.

29. POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Sudski sporovi

Na dan 31. decembra 2024. godine, Banka se javlja kao tužena strana u određenom broju sudskih sporova. Ukupno procenjeni iznos tužbenih zahteva, uključujući troškove i kamate umanjene za plaćanja, iznosi RSD 11.635.047. hiljada (31. decembar 2023. godine: RSD 11.986.728 hiljada).

Kao što je obelodanjeno u Napomeni 23 na dan 31. decembra 2024. godine Banka je formirala rezervisanja za potencijalne gubitke koji mogu proisteći iz navedenih sporova u ukupnom iznosu od RSD 1.271.476.0 hiljade (31. decembar 2023. godine: RSD 1.693.076 hiljada). Rukovodstvo Banke procenjuje da neće nastati materijalno značajni gubici po osnovu ishoda preostalih sudskih sporova u toku iznad iznosa za koje je izvršeno rezervisanje.

Najveći iznos tužbenog zahteva u iznosu od 5.491.509 hiljada, a za koje Banka nije formirala rezervaciju je potekao od jednog fizičkog lica, vlasnika dužnika i jemca po plasmanima koji su odobreni tom dužniku, kao pravnom licu. Banka nije formirala rezervaciju za ovaj spor i po mišljenju rukovodstva Banke, tužilac je neosnovano i proizvoljno izneo činjenice na osnovu kojih zasniva svoje neprecizne zahteve za naknadu štete tako da se očekuje da će sud u celosti odbiti tužbeni zahtev. Svakako Banka će pratiti promenu okolnosti na kraju svakog izveštajnog perioda.

Banka vodi sudske sporove protiv trećih lica radi naplate svojih potraživanja. Za sva utužena potraživanja protiv pravnih i fizičkih lica Banka je izvršila ispravku vrednosti na teret rezultata tekuće i prethodnih godina.

Konstatovane su sledeće vrste masovnih sporova u koje je uključen celokupan bankarski sistem u Srbiji.

Naknada za obradu kredita

Sudski sporovi u vezi sa naplatom naknade za obradu kredita koju banke naplaćuju u momentu puštanja kredita u tečaj. Tužiocima, kako pravna, tako i fizička lica traže povraćaj naplaćenih naknada smatrajući da nisu bile osnovane. Prvi sporovi su nastali u 2017. godini, sa značajnim povećanjem broja u narednim godinama, premda su prosečni iznosi tužbenih zahteva niski. Naime, na dan 31.12.2024. godine Banka ima približno 11 hiljada aktivnih sporova (od čega je približno 1.500 sporova nastalo u 2024. godini), a ukupni iznosi naknada čiji se povraćaj traži po ovim predmetima su oko RSD 81 miliona. Većina sudova je usvajala tužbene zahteve klijenata na osnovu tumačenja propisa koje su banke osporavale. U septembru 2021. godine, Vrhovni kasacioni sud je konstatovao osnovanost naplate ovih troškova i provizija u trenutku odobravanja kredita, pod uslovom da su isti naznačeni u ponudi za zaključenje ugovora. Nakon toga, odnos dobijenih i izgubljenih slučajeva, kada sud meritorno odlučuje, pokazuje postepeni trend promene u korist banaka. U 2024. godini smanjen je priliv novih tužbi za 75% u odnosu na 2023. godinu a neki klijenti su odustali od tužbi koje su u toku.

NKOSK

Sudski sporovi u vezi naplate od klijenata premije osiguranja stambenih kredita koji su osigurani kod Nacionalne korporacije za osiguranje stambenih kredita (NKOSK). Tužiocima smatraju da, pošto je banka korisnik osiguranja, banka bi trebalo i da snosi trošak premije. Na dan 31.12.2024. godine Banka ima 1.005 sporova (od čega je 254 sporova nastalo u 2024. godini). Ukupni iznosi premija iz ovih predmeta su oko 112 miliona dinara.

Većina sudova je usvajala tužbene zahteve klijenata na osnovu tumačenja propisa koje su banke osporavale. U septembru 2021. godine, Vrhovni kasacioni sud je priznao osnovanost naplate premije osiguranja od korisnika kredita, pod uslovom da je ova obaveza jasno predočena klijentu u predugovornoj fazi. U 2024. godini smanjen je priliv novih tužbi za 50% u odnosu na 2023. godinu. Za gore pomenute sporove formiran je adekvatan nivo rezervacija.

(b) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

30. USAGLAŠAVANJE MEĐUSOBNIH OBAVEZA I POTRAŽIVANJA

Banka je u skladu sa članom 22. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje obaveza i potraživanja sa svojim dužnicima i poveriocima na dan 30. novembar 2024. godine, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Od ukupno 5.448 poslatih izvoda otvorenih stavki (IOS), koji obuhvataju vrednost potraživanja od RSD 341.574.505 hiljada, osporeno je 13.

Iznos neusaglašanih potraživanja po poslatim IOS-ima iznosi RSD 80.808 hiljada što čini 0,02% potraživanja sadržanih u IOS-ima.

Najveći iznosi neusaglašanih potraživanja odnose se na izdate garancije.

31. EKONOMSKO OKRUŽENJE

Makroekonomsku sliku Srbije tokom 2024. godine u najvećoj meri su opredelili relativno visok rast privredne aktivnosti vođen domaćom tražnjom, povratak inflacije u ciljni raspon koji je omogućio oprezno popuštanje monetarne restriktivnosti, ali i izazovi u vidu naglog slabljenja eksterne pozicije zemlje i uporne bazne inflacije.

Na osnovu prve procene Republičkog zavoda za statistiku, realni međugodišnji rast BDP-a Srbije u 2024. godini iznosio je 3,9%. Ekonomski rast je bio vođen snažnijom domaćom tražnjom, kojoj su podsticaj dali rast raspoloživog dohotka i tekući investicioni ciklus, podržan javnim i stranim direktnim investicijama (SDI) koje su premašile nivo od 5 milijardi evra. S druge strane, neto-izvoz uticao je negativno na BDP još od poslednjeg kvartala 2023. godine, budući da je uvoz rastao brže od izvoza, a njegov negativan doprinos bio je najsnažniji u trećem kvartalu 2024. kada je zabeležen gotovo četvorostruko brži rast uvoza od izvoza. S proizvodne strane, rast je u 2024. bio vođen rastom aktivnosti u sektoru usluga, prerađivačkoj industriji i građevinarstvu, dok je zbog loših vremenskih uslova pad zabeležen u sektoru poljoprivrede, kao i u energetskom sektoru. Fizički obim industrijske proizvodnje povećan je za 3%, zahvaljujući prerađivačkoj industriji koja je, uprkos usporavanju eksterne tražnje, ostvarila međugodišnji rast od 4,4%.

Trendovi na tržištu rada pokazuju umerena poboljšanja. Formalna zaposlenost blago je porasla, a stopa nezaposlenosti spustila se nivo od 8,1% u trećem kvartalu 2024. godine. Prema prvoj proceni Zavoda za statistiku, prosečna zarada je na nivou godine realno povećana za visokih 9,2%, čime je očuvana kupovna moć stanovništva, ali se povećavaju i troškovni pritisci zarada na cene.

Inflacija je značajno oborena u prvoj polovini godine, pod uticajem restriktivne monetarne politike, globalnog slabljenja cenovnih pritisaka, kao i efekata visoke baze, i od juna se nalazi ispod gornje granice ciljnog koridora NBS. Ipak, deflacioni trend je praktično zaustavljen, a nivo međugodišnje inflacije je u drugom delu godine nastavio da se kreće na relativno visokom nivou, u rasponu od 4,2% do 4,5%, pri čemu je domaća inflacija postala dominantna u njenoj strukturi. Prosečna godišnja inflacija iznosila je 4,6% u 2024. godini, dok je u decembru bila na nivou od 4,3%, a bazna inflacija za ceo procentni poen viša, ukazujući da su cenovni pritisci u zemlji još uvek izraženi.

Sa povratkom inflacije u granice cilja, Narodna banka Srbije je krenula sa popuštanjem restriktivnosti svoje monetarne politike, smanjivši referentnu kamatnu stopu tri puta za ukupno 75 baznih poena zaključno sa septembrom. Referentna stopa se od tada nalazi na nivou od 5,75%, što odlikava oprezan stav centralne banke u uslovima rastućih globalnih tenzija, negativnog uticaja slabe poljoprivredne sezone na cene hrane i još uvek visoke bazne inflacije. Osim toga, rast privredne aktivnosti je snažan, pa i sa te strane opravdava stav NBS, koja ističe i da se efekti dosadašnjeg monetarnog ublažavanja mogu očekivati i u narednom periodu.

Ublažavanje monetarne politike NBS podstaklo je smanjenje kamatnih stopa na dinarskom segmentu tržišta novca i kredita, koje je započeto krajem 2023. godine (usled predviđanja banaka da će NBS uskoro početi sa spuštanjem referentne kamatne stope), što se pozitivno odrazilo na obim novoodobrenih kredita. Uz ublažavanje kreditnih standarda, pozitivnoj dinamici kredita doprinelo je i smanjenje restriktivnosti monetarne politike ECB-a, kao i odluka NBS o privremenom ograničavanju kamatnih stopa na stambene kredite.

Dinar je i u 2024. godini ostao stabilan, apresirajući 0,1% prema evru, dok je Narodna banka Srbije na međubankarskom deviznom tržištu neto kupila oko 2,7 milijardi evra, znatno doprinoseći daljem uvećanju deviznih rezervi. Ovim je 2024. godina postala sedma godina od poslednjih osam godina (od 2017.) koju je NBS završila kao neto-kupac deviza. Bruto devizne rezerve NBS na kraju decembra 2024. godine iznosile su 29,3 milijardi evra, što je najviši nivo bruto deviznih rezervi krajem meseca, a ujedno i krajem godine od kada se prate podaci na ovaj način (od 2000. godine).

31. EKONOMSKO OKRUŽENJE (nastavak)

Fiskalni uslovi su ostali održivi i pored povećane ekspanzivnosti fiskalne politike i snažnog rasta rashoda u poslednjem kvartalu, koji je gurnuo budžet u deficit. Rebalansom iz septembra je planirani deficit povećan sa inicijalnih 2,2% BDP-a na 2,9% BDP-a, ali se očekuje da će na nivou cele 2024. godine biti nešto niži od 2,7% BDP-a. Javni dug je na kraju novembra 2024. iznosio 38,4 milijardi evra i uvećan je za oko 2,2 milijarde evra od početka godine. Učešće javnog duga u (projektovanom) BDP-u palo je ispod 50% zahvaljujući sprovedenoj velikoj reviziji nacionalnih računa i u novembru 2024. je iznosilo 46,8%, ostajući ispod Mastriškog kriterijuma od 60%. Iako je relativna zaduženost zemlje blago smanjena, značajan rast javnog duga u nominalnom iznosu u poslednje tri godine doveo je do skoka troškova kamata na nivo od oko 2% BDP-a, uz očekivani njihov dalji rast.

U oktobru 2024. godine, Srbija je po prvi put u istoriji svrstana među zemlje sa kreditnim rejtingom investicionog ranga od strane agencije Standar&Poor's (BBB-), zahvaljujući povoljnim makroekonomskim pokazateljima, stabilnim izgledima rasta i povećanoj otpornosti srpske privrede na spoljne šokove. Pozitivan efekat na percepciju rizika investitora bi trebalo da donese i novi trogodišnji, nefinansijski aranžman sa MMF-om koji je dogovoren krajem godine, a koji će biti usmeren na očuvanje makroekonomske stabilnosti, održanje fiskalne discipline u srednjem roku, kao i na dalje reforme državnih preduzeća, pre svega preduzeća iz energetskog sektora.

Kada je u pitanju bankarski sektor Srbije, zadržana je visoka adekvatnost kapitala (pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosio je 21,9% u novembru), uz povoljnu strukturu (oko 92% čini najkvalitetniji osnovni akcijski kapital). Očuvani su svi relevantni pokazatelji likvidnosti bankarskog sektora, koji i dalje beleže dvostruko veće vrednosti od minimalno propisanih. Kvalitet portfolija bankarskog sektora je poboljšan, a učešće problematičnih kredita je, prema poslednjim raspoloživim podacima NBS za novembar, na istorijskom minimumu od 2,7%. Očekuje se da Banca Intesa Beograd ostane visoko likvidna i kapitalizovana i u narednoj godini.

32.DEVIZNI KURS

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom sastanku deviznog tržišta, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2024. i 2023. godine u funkcionalnu valutu (RSD), za pojedine strane valute su:

U dinarima	2024.	2023.
EUR	117,0149	117,1737
USD	112,4386	105,8671
CHF	124,5237	125,5343
GBP	141,1178	135,0550
CAD	78,3652	80,0094
AUD	69,8763	72,4054
DKK	15,6880	15,7175
SEK	10,2000	10,5963
RUB	1,0557	1.1764

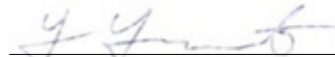
33.DOGAĐAJI POSLE IZVEŠTAJNOG PERIODA

Jedan klijent Banke se nalazi pod sankcijama američke „Kancelarije za kontrolu strane imovine“ (Office of Foreign Assets Control - OFAC), od 10.1.2025. godine, sa periodom tranzicije za primenu istih do 28.3.2025.godine.

Banaka pažljivo prati situaciju, i rukovodstvo Banke procenjuje da su preduzete adekvatne mere u cilju ublažavanja potencijalnih negativnih efekata u vezi sa budućom naplatom potraživanja od klijenta.

Banaka će i u narednom periodu posvećeno pratiti razvoj događaja, radi blagovremenog ispunjavanja svojih regulatornih obaveza i održavanja usklađenosti, kako sa zahtevima Međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja u pogledu adekvatne klasifikacije pomenutog potraživanja, tako i sa očekivanjima svih ključnih zainteresovanih strana.

U Beogradu, 28. februar 2025. godine

Nevena Novaković,

Direktor Sektora za računovodstvo

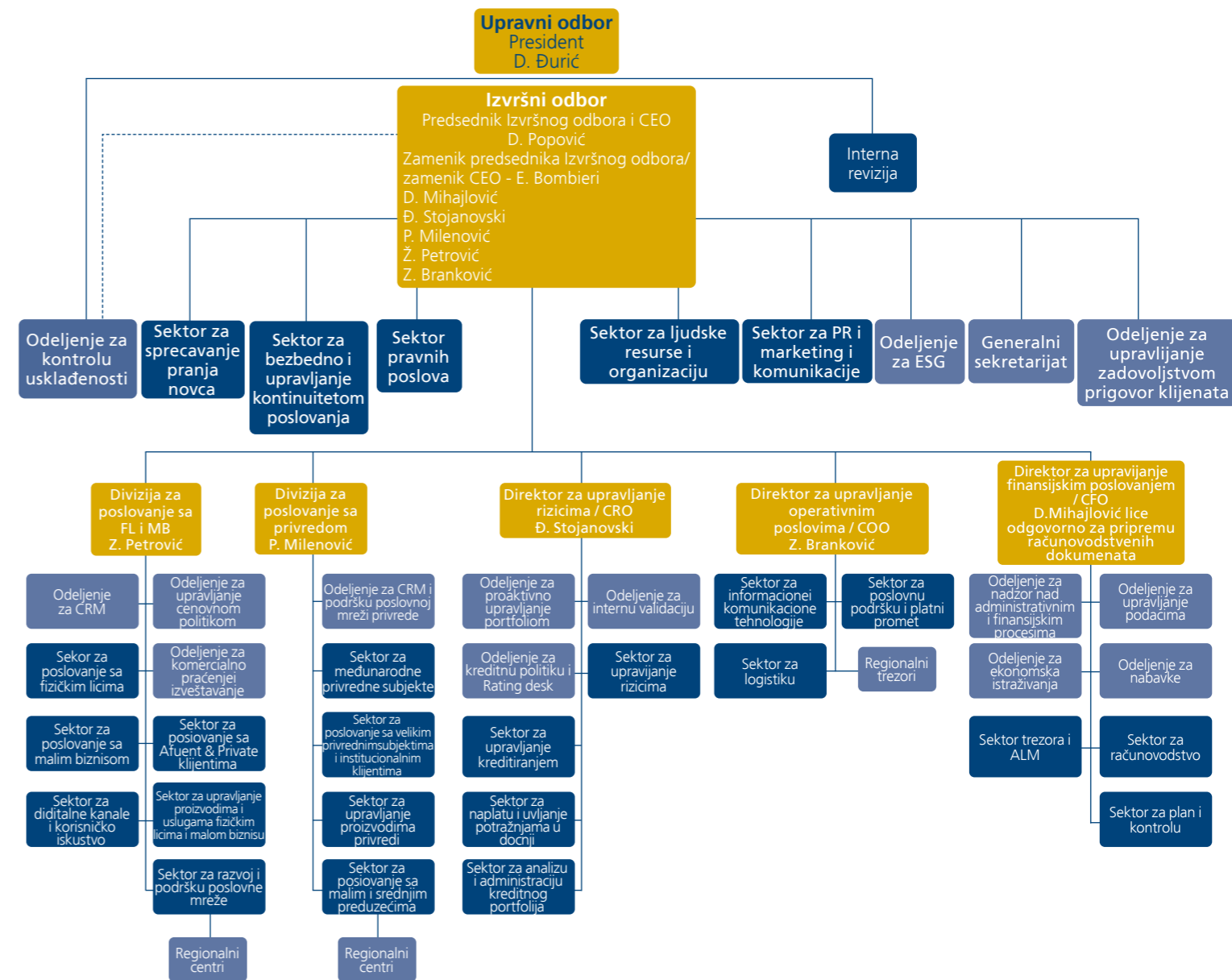

Dragica Mihajlović,

Član Izvršnog odbora /
Direktor za upravljanje finansijskim poslovanjem

Darko Popović,

Predsednik
Izvršnog odbora

Organizaciona struktura

Mreža ekspozitura

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Ada	Ada, Vuka Karadžića 18	Novi Sad	Vuka Karadžića 18
Aleksinac	Aleksinac, Knjaza Miloša 115	Niš	Knjaza Miloša 115
Apatin	Apatin, Petefi Šandora 2	Novi Sad	Petefi Šandora 2
Arandjelovac	Arandelovac, Knjaza Miloša 192	Kragujevac	Knjaza Miloša 192
Arilje	Arilje, Stevana Čolovića 2	Kragujevac	Stevana Čolovića 2
Bačka Palanka	Bačka Palanka, Žarka Zrenjanina 80	Novi Sad	Žarka Zrenjanina 80
Bačka Topola	Bačka Topola, Glavna 29	Novi Sad	Glavna 29
Bački Petrovac	Bački Petrovac, Maršala Tita 4	Novi Sad	Maršala Tita 4
Bajina Bašta	Bajina Bašta, Svetosavska 19a	Kragujevac	Svetosavska 19a
Batajnica	Zemun, Batajnica, Majke Jugovića 1	Beograd	Majke Jugovića 1
Bečej	Bečej, Novosadska 3	Novi Sad	Novosadska 3
Beograd	Čukarica, Požeška 65a	Beograd	Požeška 65a
Beograd	Čukarica, Požeška 65b	Beograd	Požeška 65b
Beograd	Čukarica, Trgovačka 15	Beograd	Trgovačka 15
Beograd	Novi Beograd, Bulevar Arsenija Černojevića 54	Beograd	Bulevar Arsenija Černojevića 54
Beograd	Novi Beograd, Bulevar maršala Tolbuhina 34	Beograd	Bulevar maršala Tolbuhina 34
Beograd	Novi Beograd, Jurija Gagarina 14	Beograd	Jurija Gagarina 14
Beograd	Novi Beograd, Jurija Gagarina 36b	Beograd	Jurija Gagarina 36b
Beograd	Novi Beograd, Milentija Popovića 7b	Beograd	Milentija Popovića 7b
Beograd	Novi Beograd, Milentija Popovića 7v	Beograd	Milentija Popovića 7v
Beograd	Novi Beograd, Milutina Milankovića 134g	Beograd	Milutina Milankovića 134g
Beograd	Novi Beograd, Nedeljka Gvozdenovića 24a	Beograd	Nedeljka Gvozdenovića 24a
Beograd	Novi Beograd, Omladinskih brigada 90	Beograd	Omladinskih brigada 90
Beograd	Novi Beograd, Otona Župančića 1	Beograd	Otona Župančića 1
Beograd	Novi Beograd, Partizanske avijacije 14	Beograd	Partizanske avijacije 14
Beograd	Palilula, Ilije Garašanina 4	Beograd	Ilije Garašanina 4
Beograd	Palilula, Borča, Ivana Milutinovića 73	Beograd	Ivana Milutinovića 73
Beograd	Palilula, Marjane Gregoran 60	Beograd	Marjane Gregoran 60
Beograd	Rakovica, Miška Kranjca 18b	Beograd	Miška Kranjca 18b
Beograd	Rakovica, Vidikovački venac 80b	Beograd	Vidikovački venac 80b
Beograd	Rakovica, Vukasovićeve 50a	Beograd	Vukasovićeve 50a
Beograd	Savski Venac, Nemanjina 4	Beograd	Nemanjina 4
Beograd	Savski Venac, Vase Pelagića 48b	Beograd	Vase Pelagića 48b
Beograd	Savski Venac, Hercegovačka 21	Beograd	Hercegovačka 21
Beograd	Stari Grad, Cara Dušana 50	Beograd	Cara Dušana 50
Beograd	Stari Grad, Knez Mihailova 30	Beograd	Knez Mihailova 30
Beograd	Stari Grad, Kolarčeva 5	Beograd	Kolarčeva 5
Beograd	Stari Grad, Studentski trg 7	Beograd	Studentski trg 7
Beograd	Surčin, Vojvodanska 85	Beograd	Vojvodanska 85
Beograd	Voždovac, Banjica, Crnotravska 7-9	Beograd	Crnotravska 7-9
Beograd	Voždovac, Braće Jerković 137b	Beograd	Braće Jerković 137b

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Beograd	Voždovac, Kumodraška 174	Beograd	Kumodraška 174
Beograd	Voždovac, Ustanička 69	Beograd	Ustanička 69
Beograd	Voždovac, Vojvode Stepe 77	Beograd	Vojvode Stepe 77
Beograd	Vračar, Bore Stankovića 9	Beograd	Sarajevska 31
Beograd	Vračar, Bulevar oslobođenja 3	Beograd	Bulevar oslobođenja 3
Beograd	Vračar, Južni Bulevar 84	Beograd	Južni Bulevar 84
Beograd	Vračar, Kneza Miloša 23	Beograd	Kneza Miloša 23
Beograd	Zvezdara, Bulevar Kralja Aleksandra 330	Beograd	Bulevar Kralja Aleksandra 330
Beograd	Zvezdara, Bulevar Kralja Aleksandra 79	Beograd	Bulevar Kralja Aleksandra 79
Beograd	Zvezdara, Mirijevski venac 23	Beograd	Mirijevski venac 23
Bogatić	Bogatić, Vojvode Stepe 35	Kragujevac	Vojvode Stepe 35
Bor	Bor, Đorđa Vajferta 3	Niš	Đorđa Vajferta 3
Čačak	Čačak, Kuželjeva 1	Kragujevac	Kuželjeva 1
Gornji Milanovac	Gornji Milanovac, Vojvode Milana 1	Kragujevac	Vojvode Milana 1
Indija	Indija, Novosadska 21	Novi Sad	Novosadska 21
Ivanjica	Ivanjica, Majora Ilića 1	Kragujevac	Majora Ilića 1
Jagodina	Jagodina, Kneza Lazara 5-6	Niš	Kneza Lazara 5-6
Kanjiža	Kanjiža, Glavna 3	Novi Sad	Glavna 3
Kikinda	Kikinda, Braće Tatića 16	Novi Sad	Braće Tatića 16
Kladovo	Kladovo, 22. septembra 9	Niš	22. septembra 9
Kovin	Kovin, Cara Lazara 73	Novi Sad	Cara Lazara 73
Kragujevac	Kragujevac, Dr. Zorana Đinđića 11a	Kragujevac	Dr. Zorana Đinđića 11a
Kragujevac	Kragujevac, Save Kovačevića 12b	Kragujevac	Save Kovačevića 12 b
Kraljevo	Kraljevo, Trg Jovana Sarića 8	Kragujevac	Trg Jovana Sarića 8
Kruševac	Kruševac, Vidovdanska 46	Kragujevac	Vidovdanska 46
Kruševac	Kruševac, Vidovdanska 4	Kragujevac	Vidovdanska 4
Lazarevac	Lazarevac, Karadorđeva 41	Kragujevac	Karadorđeva 41
Leskovac	Leskovac, Trg Revolucije 7	Niš	Trg Revolucije 7
Loznica	Loznica, Trg Vuka Karadžića bb	Kragujevac	Trg Vuka Karadžića bb
Ljubovija	Ljubovija, Vojvode Mišića 44	Kragujevac	Vojvode Mišića 44
Mionica	Mionica, Dr. Jove Aleksića bb	Kragujevac	Dr. Jove Aleksića bb
Mladenovac	Mladenovac, Kralja Petra I 217	Kragujevac	Kralja Petra I 217
Negotin	Negotin, Trg Đorđa Stanojevića 70/II	Niš	Trg Đorđa Stanojevića 70/II
Niš	Niš, Bulevar Nemanjića 28-32	Niš	Bulevar Nemanjića 28-32
Niš	Niš, Milojka Lešjanina 1	Niš	Milojka Lešjanina 1
Niš	Niš, Nade Tomić 8a	Niš	Nade Tomić 8a
Niš	Niš, Obrenovićeve 82/2 (Fontana)	Niš	Obrenovićeve 82/2 (Fontana)
Niš	Niš, Sindelićev trg 18	Niš	Sindelićev trg 18
Niš	Niš, Vizantijski bulevar 21	Niš	Vizantijski bulevar 21
Novi Bečej	Novi Bečej, Trg Oslobođenja 5	Novi Sad	Trg Oslobođenja 5
Novi Pazar	Novi Pazar, AVNOJ-a 6	Kragujevac	AVNOJ-a 6

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Cara Lazara 79a	Novi Sad	Bulevar cara Lazara 79a
Novi Sad	Novi Sad, Bate Brkića 10a	Novi Sad	Bate Brkića 10a
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Mihajla Pupina 4	Novi Sad	Bulevar Mihaila Pupina 4
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 8	Novi Sad	Bulevar Oslobođenja 8
Novi Sad	Novi Sad, Bulevar Oslobođenja 76a	Novi Sad	Bulevar Oslobođenja 76a
Novi Sad	Novi Sad, Fruškogorska 10	Novi Sad	Fruškogorska 10
Novi Sad	Novi Sad, Rumenačka 33	Novi Sad	Rumenačka 33
Novi Sad	Novi Sad, Zmaj Jovina 15	Novi Sad	Zmaj Jovina 15
Obrenovac	Obrenovac, Miloša Obrenovića 133-135	Kragujevac	Miloša Obrenovića 133-135
Pančevo	Pančevo, Karađorđeva 2-4	Novi Sad	Karađorđeva 2-4
Pančevo	Pančevo, Miloša Crnjanskog 1	Novi Sad	Miloša Crnjanskog 1
Paraćin	Paraćin, Kralja Petra I 4	Niš	Kralja Petra I 4
Petrovac na Mlavi	Petrovac na Mlavi, Bate Bulića 37	Niš	Bate Bulića 37
Pirot	Pirot, Branka Radičevića 18	Niš	Branka Radičevića 18
Požarevac	Požarevac, Trg Radomira Vujovića 8	Niš	Trg Radomira Vujovića 8
Požega	Požega, Knjaza Miloša 6	Kragujevac	Knjaza Miloša 6
Priboj	Priboj, Nemanjina 48-50	Kragujevac	Nemanjina 48-50
Prijepolje	Prijepolje, Sandžačkih brigada 39	Kragujevac	Sandžačkih brigada 39
Prokuplje	Prokuplje, 9. oktobra 6	Niš	9. oktobra 6
Raška	Raška, Miluna Ivanovića 8	Kragujevac	Miluna Ivanovića 8
Ruma	Ruma, Glavna 170	Novi Sad	Glavna 170
Ruma	Ruma, 15. maja 143	Novi Sad	15. maja 143
Smederevo	Smederevo, Cvijićeva 3	Niš	Cvijićeva 3
Smederevska Palanka	Smederevska Palanka, Vuka Karadžića 4	Kragujevac	Vuka Karadžića 4
Sombor	Sombor, Venac Stepe Stepanovića 32	Novi Sad	Venac Stepe Stepanovića 32
Sremska Mitrovica	Sremska Mitrovica, Kralja Petra I 6	Novi Sad	Kralja Petra I 6
Sremska Mitrovica	Sremska Mitrovica, Svetog Dimitrija 2	Novi Sad	Svetog Dimitrija 2
Stara Pazova	Stara Pazova, Ćirila i Metodija 2	Novi Sad	Ćirila i Metodija 2
Subotica	Subotica, Dimitrija Tucovića 2	Novi Sad	Dimitrija Tucovića 2
Subotica	Subotica, Štrosmajerova 6	Novi Sad	Štrosmajerova 6
Šabac	Šabac, Gospodar Jevremova 44	Kragujevac	Gospodar Jevremova 44
Temerin	Temerin, Novosadska 403	Novi Sad	Novosadska 403
Topola	Topola, Tomislava Karadorđevića 3	Kragujevac	Tomislava Karadorđevića 3
Trstenik	Trstenik, Cara Dušana bb	Kragujevac	Cara Dušana bb
Ub	Ub, Kralja Petra I 44	Kragujevac	Kralja Petra I 44
Užice	Užice, Dimitrija Tucovića 129	Kragujevac	Dimitrija Tucovića 129
Valjevo	Valjevo, Železnička 7	Kragujevac	Železnička 7
Velika Plana	Velika Plana, Momira Gajića br 2	Kragujevac	Momira Gajića br 2
Veliko Gradište	Veliko Gradište, Kneza Lazara 35	Niš	Kneza Lazara 35
Veternik	Veternik, Kralja Petra I 7a	Novi Sad	Kralja Petra I 7a
Vladičin Han	Vladičin Han, Svetosavska 16a	Niš	Svetosavska 16a

Lokacija	Naziv ekspoziture	Regionalni centar	Adresa
Vlasotince	Vlasotince, Nemanjina 2	Niš	Nemanjina 2
Vranje	Vranje, Dr. Dimitrija Jovčića 2	Niš	Dr. Dimitrija Jovčića 2
Vrbas	Vrbas, Maršala Tita 66	Novi Sad	Maršala Tita 66
Vrnjačka Banja	Vrnjačka Banja, Kruševačka 1	Kragujevac	Kruševačka 1
Vršac	Vršac, Sterijina 19a	Novi Sad	Sterijina 19a
Zaječar	Zaječar, Nikole Pašića 70	Niš	Nikole Pašića 70
Zemun	Zemun, Glavna 30	Beograd	Glavna 30
Zemun	Zemun, Gornjogradska 38	Beograd	Gornjogradska 38
Zlatibor	Zlatibor, Kraljev trg bb	Kragujevac	Kraljev trg bb
Zrenjanin	Zrenjanin, Kralja Aleksandra I Karađorđevića bb	Novi Sad	Kralja Aleksandra I Karađorđevića bb
Žabalj	Žabalj, Nikole Tesle 47	Novi Sad	Nikole Tesle 47

Antonio Đoli, Pogled na Napuljski zaliv sa obronaka Vezuva

Ova slika velikog formata slikara i scenografa iz 18. veka Antonia Đolija deo je umetničkih kolekcija Intesa Sanpaolo i stalno je izložena u Gallerie d'Italia u Napulju u okviru izložbe „Od Karavađa do Gemita“, koja uključuje i dva pogleda na Napulj njegovog prethodnika Gaspara van Vitela.

Naslovna strana:

Antonio Đoli
(Modena oko 1700 - Napulj 1777)
Pogled na Napuljski zaliv sa obronaka
Vezuva, 1765-1770
ulje na platnu, 157 x 235,5 cm
Kolekcija Intesa Sanpaolo
Gallerie d'Italia - Napulj

Evokativni prikaz Napuljskog zaliva viđen sa obronaka Vezuva (jedan od najznačajnijih primera Đolievog slavljeničkog vedutizma) pripada umetnikovom zreom periodu nakon 1762. godine. U to vreme, nakon čestih boravaka u Rimu i Veneciji, nastanio se i radio u Napulju, kao briljantan scenograf i slikar u maniru Kanaleta i Belota. Ova slika iz njegovog kasnijeg perioda stvaralaštva otkriva najtipičnije karakteristike slikara, uključujući izbor da predstavi određene trenutke dvorskog života u širokim i slikovitim pogledima na grad Napulj. Na ovoj slici, kao rezultat Đolievog pažljivog i lucidnog posmatranja stvarnosti, sa ciljem animiranja pejzaža prikazana je povorka dostojanstvenika koji šetaju baštom Kraljevske vile Portiči, zajedno sa vicekraljem Ferdinandom IV Burbonskim, dok kapucinski fratar kleči u znak poštovanja. Na drugim slikama, Ferdinandovo jahanje konja u parku Kapodimonte, igra loptom u aragonskim utvrđenjima, ili povratak kočijom Ferdinanda i Marije Karoline duž Via di Foria u Napulju pružaju slikaru pogodne teme za orkestriranje evokativnih pogleda na Napulj. Ovaj pogled na grad, uključujući i Kampi Flegrei i Išiu, prati crtež koji je sam Đoli napravio za dekorativni aparat „Topografske karte“ Napulja, koju je predložio vojvoda Đovani Karafa iz Noje 1750. godine, ali koja nije objavljena do 1775. godine. Kao što je to često slučaj sa ovim umetnikom, perspektive ovog pogleda se umnožavaju, vešto se kombinujući u globalnu, autentičnu i složenu sliku. Autorovo oko prikazuje Napulj u celini, obuhvatajući grad, sa vizuelnim izgledom koji predstavlja istinsku modernost Đolievog vedutizma, kao umetnika sa izuzetnom tehničkom ekspertizom i veoma sugestivnim piktorializmom. Drvored koji preseca nebo otvara se na slici koja nije samo detaljno opisana, već i živahna zahvaljujući svetlosti i bojama prikazanim kroz svetle tonove i delikate razlike u kontrastima svetlosti i tame, stvorenim između osenčenog prednjeg plana i osvetljene pozadine.

